

7.
Sınıf

TANE TANE TÜRKÇE

DEFTER TADINDA **BOL ALIŞTIRMALI**
ETKİNLİKLİ **YENİ NESİL SORU BANKASI**

DEFTER
TADINDA

BE CERİ
TEMELLİ

ŞİMDİ
ÖĞRENME
ZAMANI

ALİŞTIRMA
ETKİNLİK

ÖĞRE TEN
SORULAR

AKILLI TAHTA
VE MOBİL
UYUMLU

Davut Gezer
Fatih Ay
Numan Gençer

ALTIN NOKTA

NARTEST

TÜRKÇEYİ
TANE TANE ÖĞRENECEKSİNİZ

Copyright©NARTEST
ISBN 978-605-2043-97-4

KAYNAK KİTAPLAR
7. SINIF DEFTER TADINDA TANE TANE TÜRKÇE

Bu kitabın her hakkı saklıdır.
Tüm hakları NARTEST YAYINEVİ'ne aittir.
Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metinler, kitabı yayımlayan kurumun önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz. Kitapta yer alan oyun, bulmaca, soru, metin ve resimlerin sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Genel Yayın Yönetmeni
Halil İ. AKÇETİN

Yayın Editörü
Leyla GÜNDOĞDU

Dizgi & Kapak
Altın Nokta Grafik

Yayın - Dağıtım
Altın Nokta Basım Yayın Dağıtım
3/18 Sokak No: 2/N BUCA - İZMİR
+90 232 502 52 94 / +90 507 470 24 98

www.nartest.com.tr - www.altinnokta.com.tr
www.nokta2000.com - www.kitapana.com.tr
www.bilimselkitaplar.net

nartest@nartest.com.tr - altinnokta@altinnokta.com.tr
nokta@nokta2000.com - kitapana@kitapana.com.tr
destek@bilimselkitaplar.net

Basım
Birleşik Matbaacılık
Buca OSB Mah. 3/20 Sk. No:17 K:-3 Buca / İZMİR
Tel: 0 232 433 68 66 Sertifika No: 14892

Eylül – 2020
1. Basım

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Değerli Öğretmenlerim,

Tane Tane kitabımız, Türkçe dersini daha eğlenceli ve öğrenilebilir bir hâle getirmek için Milli Eğitim Bakanlığının yayımlanmış olduğu kazanımlara uygun olarak büyük bir emek sonucunda hazırlanmıştır. Bu kapsamda kitabımızda, konunun öğrenciler tarafından daha iyi öğrenilmesini sağlamak için kazanımlara uygun olarak hazırlanmış Öğreten Sorular, MEB ders kitaplarına paralel olarak hazırlanmış TaneTane Kazanım Testleri bulunmaktadır. Ayrıca kitabımız, MEB tarafından yayımlanan Beceri Temelli Sorulara uygun olarak hazırladığımız Beceri Temelli Sorulara içermektedir. "Tane Tane" adını verdiğimiz kitabımızda konuların öğrencilerimiz tarafından tane tane öğrenilmesini, öğrencilerimizin okuduğunu anlama, yorum yapabilme becerilerinin yanında analiz, sentez ve muhakeme yeteneklerinin gelişmesini amaçlamaktayız. Yeni sınav sistemi ezberci anlayıştan uzak, verilen bilgilerin doğru yorumlanması mantığına dayandığından bu kitabımızda daha çok yorum sorularına yer vermiş bulunmaktayız.

Kitabımız şu bölümlerden oluşmaktadır:

Nar Bilgiler Bölümü: Konunun önemli noktalarını belirten özet bilgilerden oluşmaktadır. Bu bölümle öğrencilerimizin konunun önemli yerlerini öğrenmelerini amaçladık.

Öğreten Sorular Bölümü: Kazanımlara %100 uyumlu olarak hazırladığımız bu bölüm ile öğrencilerimiz konuyu daha iyi kavrayacak, kazanımın bir sonraki aşaması olan çoktan seçmeli sorular bölümüne geçmeden önce konu ile ilgili var olan bilgilerini pekiştirecektir.

Tane Tane Kazanım Testleri Bölümü: MEB tarafından yayımlanan kazanımların öğrencilerimizde kalıcı hale getirilmesi için hazırlanmış olan bu bölümde konunun pekiştirilmesi amaçlanmıştır. Kolaydan zora doğru sıralanan sorulardan oluşan bu bölümün öğretmenlerimiz tarafından öğrencilerimize ödev olarak verilip konunun pekiştirilmesi için kullanılabileceği düşünülmüştür.

Beceri Temelli Testler Bölümü: Sözel mantık ve muhakeme, yorumlama, çıkarımda bulunma, tablo yorumlama, grafik okuma ve yorumlama, harita okuma ve yorumlama yeteneğini ön plana çıkaran soruların olduğu bölüm MEB tarafından yayımlanan örnek sorular ve iki yıldır Liseye Geçiş Sınavı'nda sorulan sorular örnek alınarak hazırlanmıştır.

Sevgili öğrencilerimiz, sınavda başarılı olmak akılcı, planlı ve verimli çalışmaktan geçmektedir. Bunun yanında sınava hazırlanırken kullanacağınız kaynaklar da çok önemli bir noktadır. Sınava hazırlanma konusunda en doğru tercihi yaparak aldığınız bu kitap Türkçe dersi açısından hedeflediğiniz başarıya ulaşmanızı sağlayacaktır.

Çok titiz bir çalışmanın ürünü olan kitabımızın tüm meslektaşlarımıza ve öğrencilerimize faydalı olması temenni ederiz.

Nartest Türkçe Ekibi

İÇİNDEKİLER

SÖZCÜKTE ANLAM

Çok Anlamlılık.....	9
Tane Tane Test 1.....	11
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri	13
Tane Tane Test 2.....	17
Söz Öbeklerinde Anlam.....	19
Tane Tane Test 3.....	21
Beceri Temelli Sorular 1.....	23
Beceri Temelli Sorular 2.....	25

DEYİM, ATASÖZÜ VE ÖZDEYİŞLER

Deyimler.....	29
Tane Tane Test 1.....	31
Atasözleri	33
Tane Tane Test 2.....	35
Özdeyişler.....	37
Tane Tane Test 3.....	39
Beceri Temelli Sorular 1.....	41
Beceri Temelli Sorular 2	43

CÜMLEDE ANLAM

Cümlede Anlam İlişkileri.....	47
Tane Tane Test 1.....	49
Anlatım Özelliklerine Göre Cümleler.....	51
Tane Tane Test 2.....	53
Yorum Gerektiren Cümleler	55
Tane Tane Test 3.....	57
Anlam Özelliklerine Göre Cümleler	59
Duygu İfade Eden Cümleler.....	60
Tane Tane Test 4.....	61
Beceri Temelli Sorular 1.....	63
Beceri Temelli Sorular 2.....	65

SÖZ SANATLARI

Benzetme.....	69
Abartma	70
Kişileştirme	70
Konuşturma	71
Tezat.....	71
Tane Tane Test 1.....	73
Beceri Temelli Sorular 1.....	75

PARAGRAFTA ANLAM VE YAPI

Paragrafın Anlam Özellikleri.....	79
Tane Tane Test 1.....	83
Paragrafın Yapı Özellikleri	85
Tane Tane Test 2.....	89
Paragrafın Anlatım Özellikleri.....	91
Tane Tane Test 3.....	93
Beceri Temelli Sorular 1.....	95
Beceri Temelli Sorular 2.....	97
Beceri Temelli Sorular 3.....	99
Beceri Temelli Sorular 4.....	101
Beceri Temelli Sorular 5.....	103

SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME

Sıralama Mantığı	107
Tane Tane Test 1.....	109
Yorumlama ve Çıkarımda Bulunma.....	111
Tane Tane Test 2.....	113
Beceri Temelli Sorular 1.....	115
Beceri Temelli Sorular 2.....	117

GÖRSEL OKUMA VE YORUMLAMA

Görsel Okuma.....	121
Tablo Okuma.....	123
Grafik Okuma	129
Kroki Okuma.....	131
Beceri Temelli Sorular 1.....	131
Beceri Temelli Sorular 2.....	135

METİN TÜRLERİ

Bilgilendirici Metinler	141
Tane Tane Test 1.....	143
Hikâye Edici Metinler.....	145
Tane Tane Test 2.....	147
Beceri Temelli Sorular 1.....	149
Beceri Temelli Sorular 2.....	151

FİİLLER

Fiil Çekim Ekleri	155
Tane Tane Test 1	157
Fiillerin Anlam Özellikleri.....	159
Tane Tane Test 2.....	161
Fiilde Yapı	163
Tane Tane Test 3.....	165
Fiilde Anlam Kayması	167
Ek Fiil	168
Tane Tane Test 4.....	169
Beceri Temelli Sorular 1	171
Beceri Temelli Sorular 2.....	173

ZARFLAR

Durum Zarfları	177
Zaman Zarfları	177
Miktar Zarfları	178
Yer-Yön Zarfları	178
Soru Zarfları	178
Tane Tane Test 1	179
Beceri Temelli Sorular 1	181
Beceri Temelli Sorular 2.....	183

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları.....	187
Tane Tane Test 1	191
Beceri Temelli Sorular 1	193

YAZIM KURALLARI

"De", "mi" ve "ki"nin Yazımı	197
Tane Tane Test 1	199
Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler.....	201
Tane Tane Test 2.....	203
Ayrı veya Bitişik Yazılması Gereken Birleşik Sözcükler.....	205
Tane Tane Test 3.....	209
Beceri Temelli Sorular 1	211
Beceri Temelli Sorular 2.....	213

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Nokta.....	217
Virgül	218
Noktalı Virgül.....	218
Tane Tane Test 1	219
İki Nokta	221
Üç Nokta	221
Soru ve Ünlem İşaretleri.....	222
Kısa Çizgi.....	223
Tırnak İşareti	223
Tane Tane Test 2.....	225
Eğik Çizgi	237
Yay Ayraç	237
Tane Tane Test 3.....	229
Beceri Temelli Sorular 1	231
Beceri Temelli Sorular 2.....	233
Beceri Temelli Sorular 3.....	235
CEVAP ANAHTARI.....	237

SÖZCÜKTE ANLAM

Çok Anlamlılık

Gerçek, Mecaz, Terim
Geçiş ve Bağlantı İfadeleri
Dilimize Yerleşmemiş Sözcüklerin Türkçeleri

Tane Tane Test 1

Sözcükler Arası Anlam İlişkisi

Eş Anlam, Zıt Anlam, Eş Ses
Genel-Özel, Soyut-Somut, Nicel-Nitel
Yansımalar, Aynı Kavram Alanına Giren Sözcükler

Tane Tane Test 2

Söz Öbeklerinde Anlam

İkilemeler
Kalıplaşmamış Söz Öbekleri

Tane Tane Test 3

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

1. Ünite

Kazanımlar

- Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırmaları sağlanır.
- Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.
- Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
- Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
- Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.
 - a. Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır
 - b. Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.
- Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir. Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, kısaca, böylece, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.
- Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
- Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerinin kullanılması sağlanır.

ÇOK ANLAMLILIK

Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına **gerçek** anlam, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama **mecaz** anlam denir.

Gerçek, Mecaz, Terim Anlam

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki cümlelerde renkli yazılmış kelimelerin gerçek mi mecaz mı olduklarını verilen boşluğa yazınız.

Odadaki resme uzun uzun **baktı**.

➤ Gerçek

Kardeşime yaşlı bir dadı **bakıyor**.

➤ Mecaz

Hediye ettiği bardağı kendi **kırdı**.

➤ Gerçek

Beni **kırdığı** için onunla bir daha konuşmak istemiyorum.

➤ Mecaz

Bu **acıya** dayanamıyorum artık.

➤ Mecaz

Şanlıurfa'dan **acı** biber getirdi.

➤ Gerçek

Bir sözcüğün sanat, bilim veya mesleki alanlarla ilgili özel kullanımlarına terim denir.

2

Aşağıda verilen cümlelerdeki terim anlamlı sözcüklerin altını çizip ilgili olduğu alanları karşlarına yazınız.

Beyninde küçük bir **kist** oluşmuş.

➤ Sağlık

Açılar konusunu gelecek hafta işleyeceğiz.

➤ Geometri

Ünlü yazarımız son **romanını** bitirmek üzere.

➤ Edebiyat

Bu **melodi** kulağıma hoş geldi.

➤ Müzik

Atmosferde en çok bulunan gaz çeşidiydi.

➤ Coğrafya

3

Çevirmek sözcüğünü aşağıdaki cümlelerde kullanıldığı anlamlarıyla eşleştiriniz.

Nefes nefese koşan anneme, başını çevirmeden cevap verdi.

1

A

Yönetmek, idare etmek

Sermet defterinin yapraklarını çeviriyordu.

2

B

Döndürerek hareket ettirmek

Resimleri albüme yapıştırırken kocası da radyonun düğmesini çevirdi.

3

C

Öteki yüzünü görünür duruma getirmek

Eteği belinde, bütün evi o çeviriyor.

4

D

Bir şeyin yönünü değiştirmek

Arkadaşı bizi çevirip evine götürdü.

5

E

Yolundan alıkoymak, yoldan döndürmek

1

2

3

4

5

D

C

B

A

E

4

Aşağıdaki cümlelerde geçen eş sesli sözcüklerin altını çizin.

- Öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama, imtihan, test.
- Takımla oynanan bazı top oyunlarında topun sokulmasına çalışılan yer.
- Dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.
- Çoğunlukla denize dökülen, özellikle genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir.
- Matematiksel işlem.

Ş	H	E	S	A	P	A
I	R	M	A	K	M	İ
Y	O	N	K	A	L	N
A	R	T	E	İ	Ğ	E
S	T	S	İ	N	A	V

ŞAMPİYON NARTEST

Geçiş ve bağlantı ifadeleri cümlede veya metinde düşünceyi desteklemek, düşüncenin yönünü değiştirmek ya da düşünceyi özetlemek amacıyla kullanılan sözcük ya da söz gruplarıdır.

5

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan geçiş ve bağlantı ifadelerinin altını çizip cümlede kullanılma amacını ✓ işareti ile belirtiniz.

	Düşünceyi Destekleyen	Düşüncenin Yönünü Değiştiren	Düşünceyi Özetleyen
Matematik dersini çok seviyorum ama sınavlarda soruları çözemiyorum.		✓	
Evi toplayıp temizlemiş üstelik ödevlerini de yapmış.	✓		
Önümüzdeki yıl Antalya'ya taşınacağız hatta oradan yazlık da alacağız.	✓		
Maçı kazanmalarını çok istemiştım ne var ki istediğim gibi olmadı.		✓	
Kısacası bizimle birlikte oyun oynamayacak.			✓
Ünlü basketbolcu jübile maçına çıktı. Böylelikle parkeye veda etmiş oldu.			✓

6

Aşağıda verilen yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş sözcüklerin Türkçelerini karşılıklarına yazınız.

Yabancı Dilden Alınan Sözcük	Türkçesini Kullanım	Yabancı Dilden Alınan Sözcük	Türkçesini Kullanım
Abluka	kuşatma	Absürt	saçma
Blöf	aldatma	Center	merkez
Data	veri	Dejenerasyon	yozlaşma
Egoist	bencil	Fail	işleyen
Full	tam	Garp	batı
İskonto	yer bilimci	İzolasyon	yalıtım
Jeolog		Kampüs	yerleşke

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Köpeğimiz Duman, bahçedeki mangalın kokusunu aldı.
- B) Tiyatroya gidemeyince biletimiz yandı.
- C) Son günlerde etrafa boş gözlerle bakıyordu.
- D) Bu galibiyetle duygularımız içimize sığmadı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Son görüşmemizde bana çok soğuk davranmıştı.
- B) Karlı ve soğuk bir kış gününde bize sıcak bir çorba yapmıştı.
- C) Kolilerin hepsi kitapla doludu.
- D) Deniz bugün çok dalgalı geldi gözüme.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamıyla kullanılan bir sözcüğe yer verilmemiştir?

- A) Tahtaya bir doğru çizerek başladı derse.
- B) Meseleyi kökten halletmeyi istiyordu.
- C) Basketbol gelir seviyesi yüksek olan insanların takip ettiği bir spor dalıdır.
- D) Hastaya narkoz vererek uyuşturmayı başarmıştı.

4.

Toplu durumda bulunanları birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak

Bir topluluğun varlığına son vermek

Belli bir orana göre bölüştürmek, pay etmek

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dağıtmak sözcüğü bu anlamların dışında kullanılmıştır?

- A) Düşman ordusunu çil yavrusu gibi dağıtırlardı.
- B) Cebinden cüzdanını çıkarıp çocukları için harçlık dağıttı.
- C) Kooperatifi dağıttılar.
- D) Deplasmanda oynanan maçta rakibi fena dağıttılar.

5.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçiş ve bağlantı ifadesine yer verilmemiştir?

- A) Seni almayacağımı nereden çıkardın, bilmiyorum.
- B) Son olarak şunları söylemek istiyorum:
- C) Dükkana gelmiş, demek ki beni görmüş.
- D) Her şeyi olduğu gibi anlattım buna rağmen bana inanmadı.

6.

"Soğuk tavırlarla birbirlerini selamlayıp uzaklaştılar."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "soğuk" sözcüğü yukarıdaki yukarıdaki cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Soğuktan korunmak için kaban giymişti.
- B) Soğuk esprileriyle bizi güldürmeye çalışıyordu.
- C) Güneşli fakat soğuk bir gündü.
- D) Barışmamıza rağmen bana soğuk davranıyordu.

7.

Güneş sistemi, güneşin çekim kuvvetinin etkisiyle; gezegenler, gezegenlerin uyduları, kuyruklu yıldızlar ve meteorların yine güneş etrafında birikmesiyle oluşan gök cisimleri topluluğudur. Güneş sisteminin oluşumu ile ilgili olarak birçok teori vardır. Ancak en çok bilinen ve doğruluk payı en yüksek olan teori 1796 'da matematikçi Simon Laplace tarafından bağımsız olarak ortaya atılan Kant-Laplace (Nebula) teorisidir. Bu teoride güneş sisteminin 4,6 milyar yıl önce dev bir moleküler bulutunun çökmesiyle oluştuğu ileri sürülmektedir.

Terimler sözlüğü oluşturulmak istenirse bu metindeki terim anlamlı kelimelerden hangilerine sözlükte yer verilmelidir?

- A) çekim kuvveti – gezegen – bulut
- B) teori – güneş – çökmek
- C) moleküler – yıldız – pay
- D) meteor – uydu – kuyruklu yıldız

8. "Parlamak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "birdenbire öfkelenmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Düğünde giydiği elbiseyle adeta parlıyordu.
- B) Feride'nin yüzünde bir çocuk sevinci parladı.
- C) Hakem kırmızı kartı gösterince parlayıverdi.
- D) Büyük ikramiye sayesinde kısa zamanda parladı.

9.

İrlandalı flütçü James Galway orkestrasıyla bir konser verecekti. Çalınacak parçalar arasında en iyi bestelerini yerleştirmişti. Orkestrayı yönetmek işini de kendisi üstleniyordu. Bu durum seyircileri için bir sürpriz sayılmazdı.

Bir terimler sözlüğü oluşturulmak istenirse parçada geçen sözcüklerden hangisine bu sözlükte yer verilmez?

- A) Flüt
- B) Orkestra
- C) Sürpriz
- D) Beste

MARTEST

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kaçmak" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

- A) Bir yana doğru kaymak - Odanın halısı biraz sola kaçmış.
- B) Hızla koşup bir yere saklanmak - Topu alabilmek için rakibinden kaçtı.
- C) Benzemek, andırmak - Bu mavi yeşile kaçıyor.
- D) Yok olmak - O, odaya girince tüm keyfi kaçtı

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kara" sözcüğü karşısında verilen anlama uygun olarak kullanılmıştır?

- A) Dost, kara günde belli olur./ En koyu renk.
- B) Karada yaşayan canlılar da suya ihtiyaç duyar./ Kötü, uğursuz, sıkıntılı.
- C) Kara çocuk, denize girmek için hazırlanıyordu./ Esmer.
- D) Artık kimliğinde kara bir leke vardı./ Yeryüzünün denizlerle örtülü olmayan bölümü.

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

Eş Anlam, Zıt (Karşıt) Anlam, Sesteş (Eş sesli)

Yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere eş anlamlı (anlamdaş) sözcükler denir.

7

Aşağıdaki sözcükleri eş anlamlarıyla eşleştiriniz.

Tabiat	1	A	Hatıra
Rüzgâr	2	B	Şüphe
Millet	3	C	Ulus
Kuşku	4	D	Yel
Anı	5	E	Doğa

Anlam bakımından birbiriyle çelişen, birbirinin tersi anlamlara sahip olan sözcüklere zıt anlamlı sözcükler denir. Bir sözcüğün zıt anlamlısı -me, -ma, -sız, -sız, -suz, -süz ekleriyle ve değil kelimesiyle yapılmaz. Bunlar o sözcüğün olumsuzunu verir.

8

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

SÖZCÜK	ZIT ANLAMLIISI	OLUMSUZU
Düşmek	Kalkmak	Düşmemek
Zor	Kolay	Zor değil
Üretmek	Tüketmek	Üretmemek
Doğal	Yapay	Doğal değil
Güzel	Çirkin	Güzel değil

Yazılışları aynı, anlamları farklı olan kelimelere eş sesli kelimeler denir. Bir kelimenin mecaz ve yan anlamları o sözcüğü eş sesli yapmaz. Şapka işareti kullanılan sözcükler de eş sesli değildir.

9

Aşağıda verilen eş sesli sözcükleri farklı anlamlarıyla cümlelerde kullanınız.

Çay	Mis gibi bir çay demlemiş. Evin önünden yeşil bir çay geçiyor.
Gül	Son bir kez gül. Gül dalında güzel.
Yol	Bahçedeki yabancı otları yolmuş. Bu yol Antalya'ya gidiyor.
El	Eliyle bir beşlik çaktı. Büyük kızımı ellere verdim.
Yüz	Sabahın erken saatlerinde yüzdüm. Arkadaşından yüz lira borç almış.

Soyut-Somut, Nitel-Nicel, Genel-Özel Kelimeler

Beş duyu organımızın (görme, işitme, koklama, tat alma, dokunma) herhangi biriyle algıladığımız kelimelere somut, algılayamadıklarımıza soyut kelimeler denir.

10

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcükleri somut-soyut kutucuklarını işaretleyiniz.

	SOMUT	SOYUT
A. Ilık bir <u>rüzgâr</u> esiyordu şehrin içine doğru.	✓	
B. Bu büyük <u>acı</u> onu günden güne eritiyordu.		✓
C. Elektrikler kesilince ortalık birden zifiri <u>karanlık</u> oldu.	✓	
D. Yaptığın salata gerçekten çok <u>ekşiydi</u> .	✓	
E. Bu zor durumlardan elbet bir gün <u>kurtulacağını</u> umuyordu.		✓
F. Son durum karşısında <u>kıskançlığını</u> gizleyemedi.		✓

Varlıkların ölçülebilir özelliklerini anlatan sözcüklere nicel, ölçülemeyen özelliklerini anlatan sözcüklere nitel anlamlı sözcük denir.

11

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin taşıdığı nicel/nitel anlamı karşlarına yazınız.

A. Şehre <u>yakın</u> bir yerden arsa alacağım.	Nicel
B. Lise döneminde onunla <u>yakın</u> arkadaşlık.	Nitel
C. Eşeğin sırtında <u>ağır</u> bir yük var.	Nicel
D. Bu kocaman otelin <u>dar</u> odaları vardı.	Nicel
E. <u>Cömert</u> insanın çevresine katkısı olur.	Nitel
F. Bütün kış okula <u>eski</u> montuyla geldi.	Nitel

Aynı kavram alanına giren sözcüklerden birini anlatan sözcüklere özel, tümünü anlatan sözcüklere genel sözcükler denir. Genellik özellik sözcüklerin cümle içinde kullanımlarına ve birbirlerine göre kapsadığı anlam genişliğine göre değişir.

12

Aşağıda karışık olarak verilen sözcükleri sıralayınız.

GENELDEN ÖZELE	ÖZELDEN GENELE
Canlı-Varlık-Nergiz-Çiçek-Bitki	Dünya-Galaksi-Konyaaltı-Evren-Antalya-Türkiye
Varlık-Canlı-Bitki-Çiçek-Nergiz	Evren-Galaksi-Dünya-Türkiye-Antalya-Konyaaltı

Yansımalar - Pekiştirmeler - Aynı Kavram Alanına Giren Sözcükler

Doğadan ve çevreden duyulan seslerin dile aktarılmış şekline yansıma sözcükler denir. Bu sözcükler insanların, hayvanların veya cansız varlıkların çıkardığı seslerden oluşabilir.

13

Aşağıdaki cümlelerdeki yansıma sözcüklerin altını çiziniz.

- A. Hapşırmak yalnızca insana ait olan bir özellik değildir.
- B. Çatıdaki çatırtılar bitmek bilmedi.
- C. Acıktığı zaman daha çok miyavlandı.
- D. Akarsu şırıl şırıl akıyordu.
- E. Arabanın tekerleği yüksek bir sesle patladı.

Bir sözcüğün çeşitli yollarla anlamına güç katmaya pekiştirme denir. Pekiştirmeler pekiştirme ünsüzü olan "p, r, s, m" ünsüzlerinin yanı sıra sözcüğün tekrarıyla veya araya pekiştirme edatı (mı, mi) getirilerek de yapılır.

Pekiştirme ünsüzleriyle yapılan pekiştirmelerde sözcüğün ilk ünlü harfine kadar olan kısım alınır. Araya uygun pekiştirme harfi getirilir ve sonra sözcük baştan tekrar yazılır.

14

Aşağıdaki örneğe bakarak verilen kelimeleri pekiştiriniz.

Sözcük	İlk ünlüye kadar olan kısım	Pekiştirme ünsüzünden uygun olan	Pekişmiş sözcük
sarı	sa	p	sapsarı
siyah	si	m	simsiyah
temiz	te	r	tertemiz
başka	ba	m	bambaşka
bütün	bü	s	büsbütün

Belirli bir alanla ilgili birbirine yakın anlam özelliği gösteren kelimeler aynı kavram alanına giren kelimelerdir. Bunların bir kısmı genel-özel olarak sınıflanırken bir kısmında böyle bir ayırım yapılamaz.

15

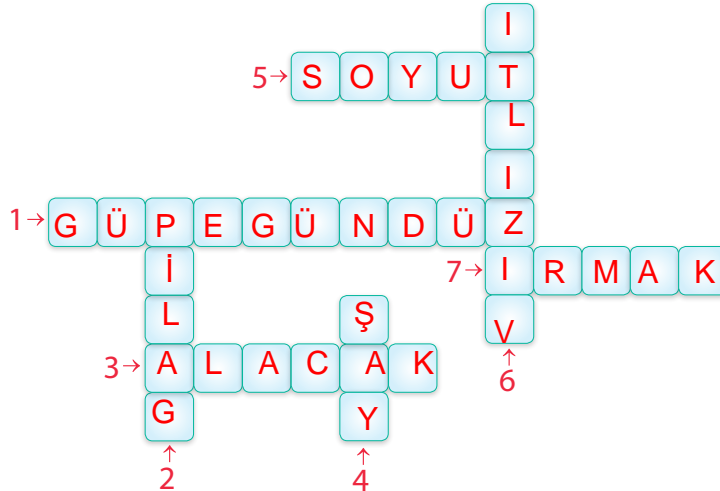
Aşağıdaki papatyaların yapraklarına aynı kavram alanına giren sözcükler yazılmıştır. Fakat hata yapıldığı için papatyaların her birinden bir yaprak koparılacaktır. Buna göre hangi yaprakların koparılacağını papatyaların altındaki boşluğa yazınız.

Bal	Cam	Masa	Şeftali

16

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

- 1 Gündüz sözcüğünün pekiştirilmiş hâli.
- 2 Mağlup sözcüğünün zıddı.
- 3 Borç sözcüğünün zıddı.
- 4 Islak sözcüğünün eş anlamlısı.
- 5 Beş duyu organımızın herhangi biriyle algılayamadığımız kelimelere verilen ad.
- 6 Arıların çıkardığı ses.
- 7 Nehir sözcüğünün eş anlamlısı.

1. "Sabaha değin diş ağrısı çektiğinden işe uykusuz gitmek zorunda kaldı." **cümlesindeki "diş" sözcüğünün eş seslisi aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?**

- A) Yirmilik dişi çıkan genç kız tedavi olmak için hastaneye gitti.
 B) Çarkın dişleri çok ses çıkarıyordu.
 C) Günde en az iki kere dişlerini fırçalar.
 D) Dişleri düşen çocuk yeni dişlerinin çıkacağını öğre-nince keyiflendi.

2.

SÖZCÜKLER	SOMUT	SOYUT
Rüya		✓
Havlama	✓	
Tatlı	✓	
Serin		✓

Tabloda anlam özelliği yanlış işaretlenen sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rüya
 B) Havlama
 C) Tatlı
 D) Serin

3.

Bir gelincik bir çiftlikte birkaç hasta tavuk olduğunu öğrenmiş, hemen hekim kılığına girmiş, yanına da aletlerini alıp oraya gitmiş. Çiftliğin kapısına gelince içeriye seslenmiş: "Nasılsınız bakalım? Hastasınız diye duydum, iyileştirmeye geldim." Tavukların hepsi bir ağızdan yanıtlamışlar: "İyiyiz, bir şeyimiz yok bizim; hele sen buradan git, daha da iyi oluruz!" demişler.

Yukarıdaki metinde aşağıdaki sözcüklerin hangisinin zıt anlamlısı kullanılmamıştır?

- A) Çıkmak
 B) Dışarı
 C) Hızlı
 D) Soru

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma bir sözcük kullanılmamıştır?**

- A) Çocukların sesleri içeri kadar geliyordu.
 B) Dedemin horultusundan sabaha kadar uyuyamadım.
 C) Rüzgârın uğultusu sessizliği bozuyordu.
 D) Arka sıradaki fıslıtyı öğretmen duymuştu.

5.

Varlıkların sayılabilir, ölçülebilir özelliklerini gösteren kelimeler nicel anlamlıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi nicel anlamlıdır?

- A) Ablasının en güzel ayakkabısını giymek istiyordu.
 B) Tatlı narları yemeye doymadı.
 C) Bu hafif eşyayı bile kaldıramıyordu.
 D) Gönlü geniş, eli bol olduğu için sevilirdi.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özelden genele bir sıralama yapılmıştır?**

- A) Elmaları, armutları ve muzları yan yana dizdi.
 B) Takımın içinde Burak'ı göremiyordum.
 C) Çiçeklerin en güzeli papatyadır.
 D) Su, hayatımızı devam ettirmemize yarayan en özel maddedir.

7.

Czentovic altı ay içinde satranç tekniğinin tüm sırlarına hakim oldu. Buna karşın profesyonel çevrelerde sıkça gözlenen ve alay edilen tuhaf bir yetersizliği vardı. Çünkü Czentoviç, hiçbir zaman tek bir oyunu hafızasından, ustaların deyişiyile körleme oynayamıyordu. Her zaman altmış dört bölümden oluşan siyah beyaz alan ve otuz iki figürü el yordamıyla hissetmeliydi.

Terimler sözlüğü oluşturulmak istenirse bu metindeki terim anlamlı kelimelerden hangilerine sözlükte yer verilmelidir?

- A) satranç - figür - körleme
B) satranç - çevre - zaman
C) hafıza - figür - sır
D) hafıza - siyah - his

8. Bir zamanlar mahalle aralarında top, misket, saklambaç oynayan hayal dünyasında yaşayan mutluluğu oyunda arayan saf çocuklardık. Bir yerimiz acıdığına ya da kanadığına annemizin öpücüğü ile iyileşeceğini düşünene kadar saftık. Şimdi ise acının ne denli gerçek olduğunu öğrendik.

P	V	A	K	İ	T	Ç	D
S	F	K	Y	R	E	P	Ğ
U	Y	S	Z	Ş	Ö	N	H
U	B	O	K	L	C	T	Ü
C	U	Y	A	L	A	N	L
V	G	B	I	Ğ	K	S	Y
A	Ü	Ö	M	Y	T	I	A
Z	N	A	C	D	P	M	R

Yukarıdaki metindeki altı çizili sözcüklerin hangisinin eş ya da zıt anlamlısı bulmacada yoktur?

- A) Zaman
B) Hayal
C) Şimdi
D) Gerçek

9. Varlıkların ölçülebilir özelliklerini anlatan sözcüklere nicel, ölçülemeyen özelliklerini anlatan sözcüklere nitel anlamlı sözcük denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi nicel anlamlıdır?

- A) Topluluğa küçük bir korku hâkim olmuştu.
B) Bu büyük sorunu kimseye anlatmadım.
C) Bahçedeki en büyük gülü koparmıştı.
D) Küçük olayları çok dert ediyorsun.

NARTEST

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamdaş (eş anlamlı) sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Kafasıyla indirdiği topa başıyla vurdu.
B) Dağıt eteğindeki konutlardan bir ev aldı.
C) En yakın dostu, arkadaşı Murat'tı.
D) Allah sağlık sıhhat versin.

11. Yazılışı ve okunuşu farklı olan, anlamdaş gibi görüldüğü hâlde birbirinin yerini tamamen tutamayan, yani aralarında anlam ayrıntısı bulunan kelimelere yakın anlamlı kelimeler denir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi yakın anlamlı değildir?

- A) noksan-eksik
B) gece-karanlık
C) yat-uyu
D) sonuç-karar

SÖZ GRUPLARINDA ANLAM

İkilemeler - Kalıplaşmamış Söz Grupları

Anlamı güçlendirmek amacıyla bir sözcüğün tekrarıyla ya da eş, karşıt, yakın anlamlarıyla birlikte kullanılmasına ikileme denir. İkilemeler ayrı yazılır ve araya hiçbir noktalama işareti getirilemez.

17

Aşağıdaki cümlelerdeki boşluklara verilen ikilemelerden uygun olanlarını getiriniz.

Ağır ağır

Büyük küçük

Gümbür gümbür

Kılık kıyafet

Günden güne

Mırın kırın

Çer çöp

Altüst

Üçer beşer

Şaka maka

- Fenerbahçe bu sene **gümbür gümbür** şampiyonluğa gidiyor.
- Merdivenleri **ağır ağır** çıkacaksın.
- Müdür yeni **kılık kıyafet** yönetmeliğini panoya asmış.
- Konserdeki **büyük küçük** herkes şarkıya eşlik ediyor.
- Yerler **çer çöp** dolu.
- Hiç **mırın kırın** etmeden bana olanları anlatacaksın.
- Dedem gözümün önünde **günden güne** eriyor.
- Bu işten **şaka maka** büyük para kazandık.
- Tezgâhtaki elmaları **üçer beşer** poşetlere doldurup müşterilere veriyordu.
- Odayı **altüst** etti ama çantasını bulamadı.

18

Aşağıdaki ikilemeleri oluşum şekilleriyle eşleştiriniz.

İkilemeler

- İvrir zıvrir
- Güçlü kuvvetli
- Yarım yamalak
- Ders mers
- Koşa koşa
- Hoşbeş
- Bata çıka
- Yedi sekiz
- Horul horul
- Baştan başa

Oluşum Şekilleri

- Aynı Kelimenin Tekrarıyla Oluşan İkileme
- Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme
- Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme
- Biri Anlamlı, Diğer Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme
- İkisi de Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme
- Yansılardan Oluşan İkileme
- Hâl Eki Alarak Oluşan İkileme
- m Harfi Eklenerek Oluşan İkileme
- Sayılardan Oluşan İkileme
- Bitişik Yazılan İkileme

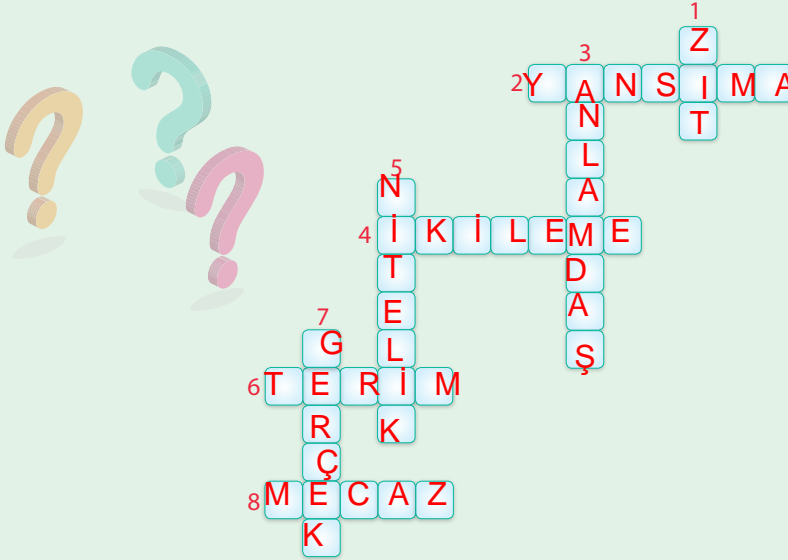

Sözcük gruplarında anlam soruları merkezi sınavlarda en fazla karşımıza çıkan soru tarzıdır. Bu sorulara cevap verirken sözcük gruplarının kullanıldığı cümleye çok dikkat etmeliyiz. Bu sözcük gruplarının genellikle kullanıldığı cümlelerde mecaz anlam kazandığına dikkat etmeliyiz.

19 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcük gruplarının cümleye kattıkları anlamı karşılardaki boşluklara yazınız.

A. Bu olayı böyle çözemeyeceğini bilmesine rağmen <u>öküz</u> altında buzağı aramaya devam ediyordu.	Birini suçlamak için akla uymayan bahaneler bulmaya çalışmak.
B. Onun bu işe <u>çanak tutmasına</u> fırsat vermeyeceğim.	Sözleriyle kötü bir karşılık verilmesine olanak vermek.
C. Danışıklı <u>dövüş</u> insanların mertlik anlayışını tamamen bitirdi.	Şike.
D. Yıllar önce yaşanmış olayları neden <u>ısıtıp ısıtıp önüme koyuyorsun</u> anlamıyorum.	Daha önce meydana gelmiş bir şeyi sık sık tekrarlamak.
E. Eğitimsiz bir şey olmaz, aksi hâlde <u>kalburla su taşımaktan öteye gidemezsiniz.</u>	Gereksiz, yararsız ve verimsiz, sonuç alınması zor bir işle uğraşmak.

20 Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

- 1 Anlamca birbirinin tersi olan
- 2 Doğadaki seslerden türeyen sözcükler
- 3 Eş anlamlı
- 4 Anlamı güçlendirmek için art arda kullanılan söz grubu
- 5 Bir şeyin iyi ya da kötü, güzel ya da çirkin oluşu.
- 6 Sanat, spor, bilim gibi alanlara özgü sözcük
- 7 Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamı
- 8 Bir sözcüğün gerçek anlamından uzaklaşarak kazandığı yeni anlam

1. Emekli olduktan sonra ----- tüm Avrupa'ya gezecekmış.
Bizden ----- çıkmayınca dayım şüphelenip odamıza geldi.
Çınar ağaçlarının arasındaki ----- duran kiraz ağacı hemen dikkat çekiyordu.

Aşağıdaki ikilemelerden hangisi herhangi bir boşluğa getirilemez?

- A) adım adım
B) eğri büğrü
C) eciş bücüş
D) ses seda

2. Palas pandiras evden çıkmak zorunda kaldık.

Altı çizili sözcük grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Acele olarak
B) Hareket etmek
C) Yavaşça
D) Dağılarak

3. Geçiş ve bağlantı ifadeleri bazen cümlede düşüncenin yönünü değiştirir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçiş ve bağlantı ifadesi düşüncenin yönünü değiştirmemiştir?

- A) Adam, iyileşmek için doktora gitti ne var ki hastalığına çare bulamadı.
B) Seni severim ancak insanlara iyi davranmadığın için sana kırgınım.
C) Çalışkan biriydi ne var ki saygı nedir bilmezdi.
D) Seni tanıyordu çünkü küçükken görmüştü.

4.

Vaktiyle köyün birinde ahalinin tarlaları ve meyve sebze bahçelerini suladığı bir su kaynağı varmış. Bu kaynak köyün ortak malıymış. Civarda başka su kaynağı olmadığından bütün köylü arazisini bu kaynaktan nöbetleşe sıra ile sularmış. Kimin ne vakit, ne kadar su kullanacağı belliymiş ve herkes kendi sırasını takip eder, komşularının hakkına da saygı gösterirmiş. Ancak her köyde olduğu gibi bu köyde de açığız bir adam varmış. Sebze bahçesi su kaynağının hemen yakınında bulunan bu adam, herkes gibi sırası geldiğinde gider, kaynaktan suyunu almış ama bununla yetinmeyip kaynak ile bahçesi arasına gizli bir su yolu kazmış. Kimseler fark etmesin diye de su yolunun üzerini taşla tahtayla kapatıp üstüne de saman balyaları yığmış. Su, diğer vakitlerde bu saman altından aka aka açığızün tarlasına kadar gidermiş. Yaz ortasında herkesin tarlası susuzluktan yanıp kavrulurken, onun ki fidanların boy üstüne boy attıkları, yemyeşil bir halde olurmuş. Üstelik bostanın ortasındaki sulama havuzu da, her zaman silme doluymuş. Köylüler «Bu işin içinde bir iş var diyerek araştırmışlar ve kısa bir süre sonra da bu uyanığın ----- fark etmişler.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yere gelmesi gereken söz öbeğinin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok çalışarak bir şeyler elde etmek
B) Kimseye fark ettirmeden iş çevirmek
C) Su bulmak
D) Emek vermek

5.

Aynı kelimenin tekrarıyla

Eş anlamlı kelimelerden

Zıt anlamlı kelimelerden

Aşağıdaki cümlelerdeki ikilemelerden hangisi bu oluşum şekillerinden herhangi biriyle oluşturulmamıştır?

- A) Nehrin karşısından suya atlayan bir kurbağa yüze yüze suya bıraktığımız karpuzun yanına geldi.
- B) Yılların getirdiği şan şöhret bile artık onu mutlu etmiyordu.
- C) Sadece bir imza için bir haftadır devlet dairesine gide gele canım çıktı.
- D) Bu eski püskü elbiseleri neden saklarsın anlamam.

6.

Haksız yere eziyet çekmek, zarar ve ceza görmek

Farkında olmadan karşısındakini kırarak ya da kötü bir sonuca yol açacak söz söylemek, davranışta bulunmak

Bir şeyin olmasına çok az kalmak

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu anlamlara gelen söz öbeği kullanılmamıştır?

- A) Makinenin elime değmesine ramak kalmıştı ki gü-lükle kendimi geri attım."
- B) Adamın çalımından geçilmiyor, ona laf anlatmak çok zor.
- C) Onun da çam devirmede üstüne yok hani.
- D) Uyanık ol da okkanın altına gireyim deme, tamam mı?

7.

19. yüzyılda, Fransız ressamlarından Delacroix Pariste bir resim sergisi açmıştı. Sergiyi gezenlerden bir kişi, büyükçe bir şövalye tablosunun önünde uzun süre durarak, yakından uzaktan ciddi ciddi seyrederek, beğenmediğini belirten bir biçimde de başını sallamış. Bu durum ilgisini çeken ressam yanına gelerek sormuş.

- Bu tablo ile çok ilgilendiğiniz belli oluyor.
- Evet demiş adam. Şövalyenin çizmesindeki körük kıvrımlarında hatalar var.
- Pekiyi nasıl anladınız, işiniz bu mu?
- Ben kunduracıyım, çizme dikerim, deyince ressam hemen tuvalini ve boyalarını getirerek adamın söylediği biçimde çizmeyi düzeltmiş ve gerçekten daha iyi olduğunu görmekten memnun olarak adama teşekkür etmiş. Fakat adam yine tablonun başından ayrılmadan, bu kez de şövalyenin pantolonunda ve kemerinde de hatalar olduğunu belirtince bu çok bilmişliğe dayanamayan ressam,
- Bak dostum demiş, sen kunduracısın, çizmeden yukarı çıkma!

Bu metinde altı çizili söz öbeğinin metne kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarını kızdıracak, üzecek, gereksiz, münasebetsiz söz söylemek
- B) Bir işi layıkıyla yapmak
- C) Bilmediği işe, yetkisi dışındaki konuya karışmak
- D) Bir mesleği başkalarına bakarak yapmak

NAR TEST

NAR TEST

1.

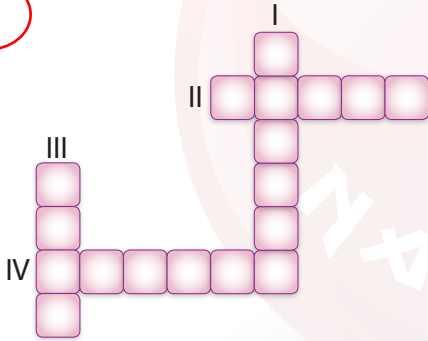
Çok fazla tarlanın olduğu, evlerin ve kulübelerin giderek yoksullaştığı yerde, küçük bir çam ormanının içine gizlenen tiyatro harabesi vardır. Momo'nun öyküsünün başlayacağı günlerde bu harabe unutulmuş gibidir. Burası korunmaya değer bulunmadığı için kendi hâline terk edilmiştir. Harabeyi en iyi tanıyanlar yalnızca yakın çevrede yaşayan insanlardır. Çevre halkı arasında bir söylenti çıkar. Son zamanlarda harabede bir kız çocuğunun yaşadığı söylenir ama kimse emin olamaz. Adının Momo veya buna benzer bir şey olduğu söylenir.

Kültür Ortaokulu Öğretmeni Fatih Bey, öğrencilerine bulmaca hazırlamayı öğretmek amacıyla tahtaya yukarıdaki hikâyede yer alan bazı sözcüklerin açıklamalarını yazmıştır. Fatih Bey'in tahtaya yazdığı açıklamalar şunlardır:

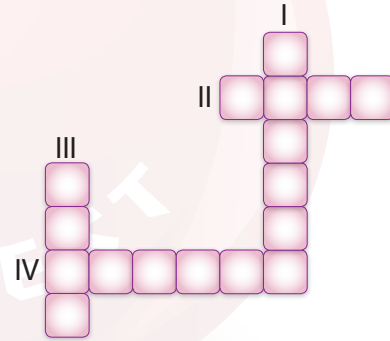
- I Yıkılmış veya yıkılmaya yüz tutmuş yapı.
- II Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası.
- III Ayrıntılarıyla anlatılan olay, hikâye.
- IV Kerpiç, saman veya ağaçtan yapılmış küçük, basit, ilkel ev.

Bu bilgilere göre Fatih Bey'in öğrencilere hazırlatmaya çalıştığı bulmaca aşağıdakilerden hangisi olabilir?

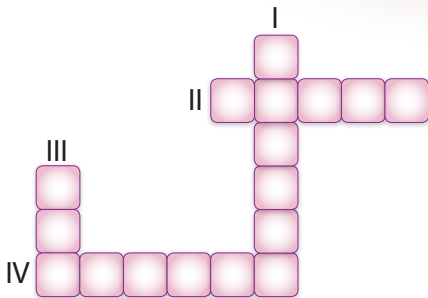
A)

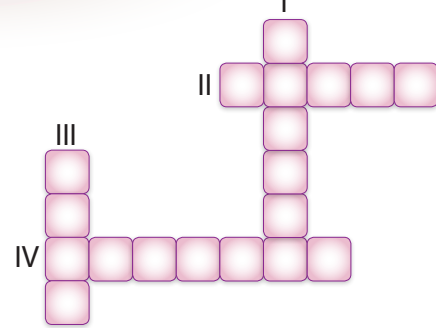
B)

C)

D)

2.

Bugün daha fazla üşüyordum. Doğalgazın derecesini yükseltmememe rağmen yorganın altından çıkmak istemiyordum. Öğleye doğru yataktan çıktım ve sıcak bir duş aldıktan sonra doğruca hastaneye gittim. Üst solunum yollarımda ihtihap olduğumu düşündüğüm için KBB bölümünden sıra aldım. Sıra bana geldiğinde doktor sırtıma stetoskopu koyup derin derin nefes almamı istedi. Stetoskopun bir bölümü sırtımda bir bölümü ise doktorun kulaklarındaydı.

Bu metinden hareketle “stetoskop” sözcüğünün tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşitme sorunu olan hastaların duymasına yarayan araç.
B) Kalbin ve iç organların hareketleri ile meydana gelen sesleri dinlemeye yarayan araç.
C) Nefes almayı sağladığımız organ.
D) Üst solunum yollarını açmaya yarayan araç.

3.

Mektuptan açılmış talihim, bir tane daha geldi. Öteki gibi değil bu. Bir kere yazan gizlemiyor kendini, kim olduğunu söylüyor: İsmet Zeki Eyüboğlu adında bir genç. İstanbul Bilim Yurdunda yani Üniversitesinde okuyormuş. Sonra da alaya almıyor beni, över gibi gözüküp alttan alta iğnelemeğe kalkmıyor.

Bu parçada altı çizili söz ya da söz gruplarının anlamı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Alay etmek
İğne ile tutturmak
- B) Yalan söylemek
Eleştirmek
- C) Eğlenmek
Üstü kapalı olarak onur kırıcı, üzüntü verici söz söylemek
- D) Kandırmak
Fark ettirmeden kırmak, üzme

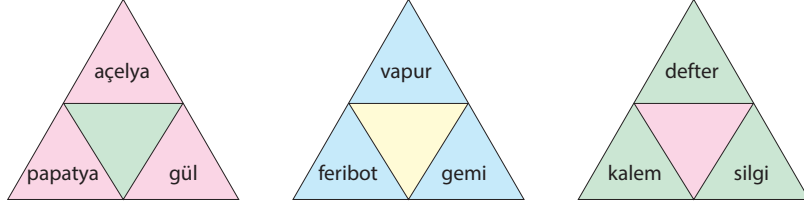
4.

A çocuğum, ben yaşlandım, kocadım da onun için ----- yolumdan. Bilin ki sevinerek olmadı bu. Gene durup durup o yola özlemlerle ----- . Bir sevgilinin bir daha evine varamayacağınız bir sevgilinin yoluna nasıl bakılırsa öyle bakıyorum. Biliyorum ki doğru oradadır; güzel oradadır, ancak ben yorulduğum, dizlerim ----- .

Bu metinde yer alan boşluklara gelmesi gereken sözcükler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) döndüm-görüyorum-tutmuyor
B) saptım-düşünüyorum-ağrıyor
C) döndüm-bakıyorum-kesildi
D) saptım-bakıyorum-kesildi

1. Aşağıdaki şekillerde numaralandırılmış bölümlere çevresindeki sözcüklerin çağrıştırdığı en uygun kavram yazılmak istenmektedir.

Buna göre numaralandırılmış yerlere gelecek kavramlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) nergiz - kitap - tekne
 B) tekne - nergiz - kitap
 C) kitap - nergiz - tekne
 D) nergiz - tekne - kitap

2.

Türkçede yansıma kelimeler (sözcükler) sorularda sıkça karşımıza çıkan konulardan biridir. Kısaca tanımlayacak olursak "Doğada bulunan canlı veya cansız varlıkların çıkardığı seslerden esinlenerek ve o sesleri taklit ederek ortaya çıkan kelimeler." diyebiliriz. İnsanlar bazen anlatımlarını güçlendirmek için yansıma sözcükler kullanma ihtiyacı duyar. Doğadaki bazı varlıkların çıkardıkları sesler, bazen o varlıklarla ilgili bazen de benzer oldukları başka durumları ifade ederken kullanılabilir. "Çatıdan gelen tıktırtıları hepiniz duyuyorsunuz, değil mi?" cümlesinde, altı çizili kelime normalde kulağımıza gelen "tık" yansıma sözcüğünden gelmektedir. Bir nesneye orta sertlikte dokununca çıkan bu ses, "tıktırtı" kelimesinin meydana gelmesini sağlamıştır. İşte bu şekilde işitme duyusu ile ortaya çıkan kelimeler yansıma sözcük olarak kabul edilmektedir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcük bulunmamaktadır?

- A) Evin yanındaki dereye su şırıl şırıl akıyordu.
 B) Yeni aldığı elbise pırl pırl parlıyordu.
 C) Çekyatın gıcırdayan menteşelerini söktüm.
 D) Sivrisineğin vızıltısından sabaha kadar uyuyamadım.

3.

Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir. Örneğin "Ocaktaki yemeğin biraz daha pişmesi gerek." cümlesinde "pişmek" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmışken "İşe yeni aldığımız çırağın daha çok pişmesi lazım." cümlesinde "pişmek" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Duygularıyla oynamaktan ne zaman vazgeçeceksin?
- B) Şairin renkli kişiliği hepimizi şaşırtmıştı.
- C) Öncelikle tahtaya düz bir çizgi çizelim.
- D) Fenerbahçe maçı kazanınca duygularımız içimize sığmadı.

4.

İkilemeler eş anlamlı kelimelerin tekrarıyla oluşabileceği gibi zıt anlamlı kelimelerin tekrarıyla da oluşabilir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerde altı çizili ikilemelerden hangisi farklı bir yolla oluşturulmuştur?

- A) Bizden ses seda çıkmayınca babam şüphelenip odamıza geldi.
- B) Bence er geç ışın makinesi icat edilecek.
- C) Yılların getirdiği şan şöhret bile artık onu mutlu etmiyordu.
- D) Ellerindeki para ile bundan sonra mutlu mesut yaşayacaklarını zannettiler ama hiç de öyle olmadı...

5.

Geçiş ve bağlantı ifadelerinin bazıları düşüncenin yönünü değiştirir. Örneğin "Çok ders çalışmasına rağmen deneme sınavlarında istediği düzeye ulaşamadı." cümlesinde "rağmen" sözcüğü düşüncenin yönünü olumludan olumsuz doğru değiştirmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçiş ve bağlantı ifadesi düşüncenin yönünü değiştirmiştir?

- A) O arabayı alacaktım gelgelelim param çıkmıştı.
- B) Bu kitaba çok önem veriyordu hatta hayati öneme sahip olduğunu düşünüyordu.
- C) Bu yıl yazın başında işi bırakacaktı yani haziran ayında işi bırakacak.
- D) Sözel dersleri çok severim özellikle Türkçeye bayılırım.

DEYİM, ATASÖZÜ VE ÖZDEYİŞLER

Deyimler

Tane Tane Test 1

Atasözleri

Tane Tane Test 2

Özdeyişler

Tane Tane Test 3

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

2. Ünite

Kazanımlar

- ⇒ Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.
- ⇒ Deyim, atasözü ve özdeyişleri uygun yerlerde kullanır.
- ⇒ Deyim, atasözü ve özdeyişlerin anlamlarını bilir.
- ⇒ Deyim, atasözü ve özdeyişleri metinde bulur.

MARTEST

DEYİMLER

Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.

Anlatıma akıcılık, çekicilik katan, çoğunun gerçek anlamından ayrı bir anlamı bulunan, genellikle de birden çok sözcüklü dil ögesi, kalıplaşmış sözcük topluluğudur.

Öğreten Sorular

1

Aşağıda görselleri verilen deyimleri belirtilen yere yazarak deyimleri cümle içinde kullanınız.

Deyim: **Armut piş, ağzıma düş**

Cümle: **Çok çalışmalısın, olmaz öyle armut piş ağzıma düş.**

Deyim: **Fikir yürütmek**

Cümle: **Çözmeye çalıştığım problem hakkında fikir yürüttüm.**

Deyim: **Göz gezdirmek**

Cümle: **Yeni aldığım kitabın sayfalarına göz gezdirdim.**

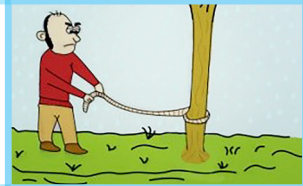

Deyim: **Bindiği dalı kesmek**

Cümle: **O, bindiği dalı kesmeyecek kadar akıllıdır.**

Deyim: **İpini sağlam kazığa bağlamak**

Cümle: **Bu iş çok riskli, ipini sağlam kazığa bağlamadan başlamamı tavsiye etmem.**

Deyim: **Küplere binmek**

Cümle: **Babam son olayı öğrenince küplere bindi.**

2

Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

Ferman dinlememek	1
Bal dök yala	2
Çantada keklik	3
Havanda su dövmek	4
Çamur atmak	5
Isıtıp ısıtıp önüne koymak	6
Ağzında bakla islanmamak	7
El etek çekmek	8
Cebi delik	9
Göz atmak	10

A	Kural, yasa, söz dinlememek; hiçbir yerden buyruk almamak.
B	Bilinen bir şeyi bir daha bir daha anlatmak.
C	Boş uğraşlarda bulunmak, Boşa çalışmak.
D	Sır saklayamamak.
E	Cebinde para bulunmayan.
F	Her taraf temiz, her taraf dikkat çekecek kadar temiz.
G	İncelemek, araştırmak.
H	Kolay elde edilir olmak.
I	O işle artık hiç uğraşmamak.
J	İftira etmek.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	F	H	C	J	B	D	I	E	G

3

Aşağıdaki deyimlerin bildirdiği duyguyu yanlarına yazınız.

Yer yarılıp içine girmek	Utanmak
Parmağı ağzında kalmak	Şaşırarak
Etekleri zil çalmak	Sevinmek
İçi parçalanmak	Üzülme
Tepesi atmak	Sinirlenme
Etekleri tutuşmak	Heyecanlanma

4

Aşağıdaki boşluğa gelmesi gereken deyim yazınız.

Eskiden kibrit yokmuş. Ateş sönmüce, ateş küreği ile komşuya gidilir, bir parça ateş alınırmiş. Ateş almak için komşuya geçen kadınlar, kürekteki ateş sönmüsin diye oturup çene çalamazlar ve acele ederlermiş. Kapıdan içeri girmeyerek kısa bir konuşmadan sonra gitmek isteyen ziyaretçilere:

"Ateş almaya mı geldin?"..... denmesi de işte bu devirlerden kalmadır.

1.

Babasıyla hem gezmek hem alışveriş yapmak için Kemeraltı Çarşısı'na giden Mert, babasından pahalı bir akülü araba almasını istemiştir. Babası "Oğlum bu arabayı anca balık kavağa çıkınca alabilirim." demiştir.

Yukarıdaki metinde altı çizili ifadeyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiçbir zaman
- B) Uzun bir süre sonra
- C) Hemen
- D) Balık avlama döneminde

2.

Bir konu ile ilgili duygularını, düşüncelerini belli etmemek.

Korku, heyecan sebebiyle benzi sararmak.

Heyecan, korku ve utanmadan dolayı yüzünün rengi değişmek, sıkılmak.

Aşağıdaki deyimlerden hangisinin anlamı verilmemiştir?

- A) Rengi atmak
- B) Renkten renge girmek
- C) Renk vermemek
- D) Rengi solmak

3.

Bu deyim kışın karlı ve soğuk havalarda inine kapanarak tabanlarının altını yalamak suretiyle karın doyumaya uğraşan ayıların hareketinden alınmıştır. Çünkü ayılar kışın arsa da yiyecek bulamaz hareket edecek olsa da boşuna enerji tüketmiş olur. Bunu iyi bilen ayılar kış uykusuna yatar. Ayağını yalamakla yetinir yazın gelmesini bekler. Başka yapacak bir şeyi yoktur.

Yukarıda öyküsü verilen deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avucunu yala
- B) Ayak diremek
- C) Ele ayağa düşmek
- D) Ayağa kaldırmak

4.

Bu hayatta zamanınız kısıtlı, bu yüzden onu başkalarının hayatını yaşayarak harcamayın. Başkalarının düşüncelerinin sonuçlarıyla yaşamaya dogmasına takılıp kalmayın. Başka insanların fikirlerinin gürültüsünün kendi kalbinizin sesini duymanızı engellemesine izin vermayın. Ve en önemlisi kalbinizin ve sezgilerinizin yolundan gidecek cesarete sahip olun. Kalbiniz ve sezgileriniz ne yapmak istediğinizi belirler. Bunun dışındaki her şey teferruattır.

Bu metinde altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) kendi dışımızdaki insanlara göre hareket etmek – etkin olmaya çalışan düşünceler
- B) diğer bireylerle samimi ilişkiler kurmak– bolca ses getirebilecek öneriler
- C) çevremizdeki insanların yaşamlarına müdahale etmek – orijinal tespitler
- D) yaşamımızı diğer kişilerle ortaklaştırmak – çatışma halini alabilecek farklılıklar

5.

Üniversiteden derece yaparak mezun olan çocuğu yere göğe sığdıramadılar.

Altı çizili deyim cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Maçın spikeri Alex'i öve öve bitiremedi.
 B) Son açıklamasında eleştiriyi dozunda bırakmıştı.
 C) Evin içi eşya doluydu, yeni aldığı kanepeyi bir yere sığdıramadı.
 D) Yolun henüz başında olduğunu kendisi de biliyordu.

6. **Aşağıdaki deyimlerden hangisi anlam itibarıyla aynı doğrultuda değildir?**

- A) İçi kan ağlamak
 B) Küplere binmek
 C) Yüreği incinmek
 D) Kalbi kırılmak

7.

I Etekleri zil çalmak

II Ayakları yere değmemek

III Gözleri parlamak

Yukarıda verilen deyimlerin kullanıldığı ortak duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzülme
 B) Sevinme
 C) Şaşırma
 D) Öfkelenme

8. **Aşağıdakilerin hangisi "küçümseme" anlamında bir deyim değildir?**

- A) Hor görmek
 B) Tepeden bakmak
 C) Yüzünü ekşitmek
 D) Kulak asmamak

9.

Eski işinde mutlu olmayan ve çalışma koşullarını pek beğenmeyen Mustafa, patronuyla konuşmuş, her şeye rağmen açık kapı bırakarak işten ayrılmıştı. Girdiği yeni iş yerinde kısa sürede müdürünün koltuğuna geçmeyi başarmıştı.

Yukarıdaki metinde altı çizili ifadelerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) hava almak – yer bulmak
 B) yeniden dönebilme imkânı bırakmak – yerini almak
 C) kesip atmamak – oturmak
 D) geri gelmeyi düşünmek – kısa süre dinlenmek

10. Hazırladığı binanın projesini Belediye'nin Fen İşleri Müdürlüğüne onaylatmadan önce proje için Belediye Başkanı'nın nabzını yoklayan müteahhit, projeyi sunmaya karar vermiştir. İncelemek için projeyi eline alan Belediye Başkanı birkaç soru sormuştur müteahhit'e. Müteahhit bu durum karşısında şaşkınlığını gizleyememiştir. Durumu hisseden Belediye Başkanı "Biz de az mürekkep yalamadık, az da olsa anlarız bu işlerden." demiştir.

Yukarıdaki metinde geçen altı çizili ifadelerle anlatılmak istenen sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) düşüncesini anlamaya çalışmak – öğrenim görmüş olmak
 B) tansiyonunu ölçmek – kültürlü olmak
 C) görgü kurallarına sahip – niyetini anlamaya çalışmak
 D) tahmin etmek – çok bilgili olmak

NARTEST

NARTEST

ATASÖZLERİ

Ataların uzun denemelere, gözlemlere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce ya da öğüt olarak veren ve kalıplaşmış bir biçimi olan, kamuca benimsenmiş kısa, özlü sözdür.

5

Aşağıdaki atasözlerinde boş bırakılan yerlere uygun sözcüğü yazınız.

sırrını

türkü

düzü

kanmam

çeşme

altın

züğürttür

yağmurdan

- Acıkan doymam sanır, susayan **kanmam** sanır.
- Açma **sırrını** dostuna, dostunun dostu vardır o da söyler dostuna.
- Eğri **düzü** beğenmez, bu da bizi beğenmez.
- El elin eşeğini **türkü** çağırarak arar.
- Irmak kenarına **çeşme** yapılmaz.
- Islanmışın **yağmurdan** korkusu olmaz.
- Malını yemesini bilmeyen zengin, her gün **züğürttür.**
- Martta yağmaz, nisanda dinmezse sabanlar **yağmurdan** olur.

6

Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz.

Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.

1

Cambaz ipte balık dipte gerek.

2

Çam ağacından ağıl olmaz, el çocuğundan oğul olmaz.

3

Dam dolusu tükenmiş, damlayan tükenmemiş.

4

Değirmenden gelenden poğaçaya umarlar.

5

El el üstünde olur, ev ev üstünde olmaz.

6

Felek, kimine kavun yedirir kimine kelek.

7

Göge direk, denize kapak olmaz.

8

Gönülsüz yenen aş, ya karın ağrıtır ya baş.

9

Gözden irak olan gönülden de irak olur.

10

A

Az da olsa sürekli gelir, ne denli çok da olsa, giderek tükenen hazırı yemekten daha iyidir.

B

Bu dünyada kimi insanlar mutluluk içinde yaşarlar, kimileri de talihsizdirler.

C

Kişi, sadece uzman olduğu alanda çalışmalıdır.

D

İstenmeyerek yapılan işlerden kötü sonuçlar ortaya çıkar.

E

Mart ayındaki şiddetli soğuklarda insanlar ellerine geçen her şeyi yakmak zorunda kalırlar.

F

Ayrı düşenlerin arasındaki sevgi de zamanla azalır.

G

Her şey birbirinin üstüne konulamaz, birbiriyle birleştirilemez.

H

Hem gereksiz hem de gerçekleştirilmesi hayale bile sığmayan şeylerle uğraşılmalıdır.

I

Başka bir yerden gelen kimseden, geldiği yerle ilgili, küçük de olsa bir armağan beklenir.

J

Her şeyin bir değeri vardır; yapacağı iş, kullanılacağı yer ayırır.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

E

C

J

A

I

G

B

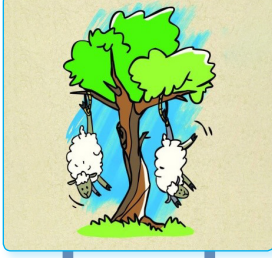
H

D

F

7

Aşağıda görselleri verilen atasözlerini görsellerin altına yazınız.

Atasözü:
Her koyun kendi bacağından asılır.

Atasözü:
Üzüm üzüme baka baka kararır.

Atasözü:
Ak koyunun kara kuzusu da olur.

Atasözü:
Taşıma su ile değirmen dönmez.

8

Aşağıdaki atasözlerinden çalışmanın önemini vurgulayanların yanındaki kutucuğa ✓ işareti koyunuz.

- Zahirenin ambarı sabanın ucundadır.
- Açık ağız aç kalmaz.
- Rüzgâra tüküren kendi yüzüne tükürür.
- Rüşvet kapıdan girince insaf bacadan çıkar.
- İşleyen demir ışıldar.
- Er olan ekmeğini taştan çıkarır.

9

Aşağıda verilen kavramların karşısına o konuyla ilgili birer atasözü yazınız.

- Adalet **Adaletle zulüm bir yerde durmaz.**
- Dürüstlük **Doğru söz yemin istemez.**
- Emek **Emeksiz yemek olmaz.**
- Birikim **Ak akçe kara gün içindir.**
- Planlılık **Terazi var, tartı var; her şeyin bir vakti var.**

10

Aşağıdaki boşluğa gelmesi gereken atasözünü yazınız.

Hoca, çarşıda dolaşır. Bir kalabalık görür.

Hoca: Allah Allah! Bu kalabalıkta nedir? Allah'ım hayırlara getirsin.

Hoca: Hey ahali! Nedir bu kalabalık? İnşallah kötü bir maruzat yoktur.

1. Adam: Yok hocam. Adamın biri başından geçen ilginç anılarını anlatıyor. Anlattıklarını can kulağıyla dinliyoruz.

Hoca: Bu kadar sizleri meraklandırıcak ne anlatıyor acaba? Doğrusu ben de meraklandım.

2. Adam: Çok güçlüyüm, gibi şeyler anlatıyor.

Hoca, palavracı adamın dikkatini çeker.

Palavracı: Ben Halep'te bulundum.

3. Adam: Eeee. Bulduysan ne olmuş?

Palavracı: Öyle güçlü bir adamım ki, Halep'te bulunduğum sırada altmış arşın uzağa atlamış adamım!

Hoca: Ya. Demek altmış arşın uzağa atladın!

Palavracı: Tabii ki atladım. Burada yaptığımızı anlatıyoruz Hacı Ağabey!

Hoca: Haydi, atla da görelim.

Palavracı: Ama ben Halep'te iken atladım.

Hoca: "....." der ve atasözümüz dilimize dolandır.

Halep oradaysa arşın burada.

1. **Aşağıdakilerden hangisi " Üzüm üzüme baka baka kararır." atasözüne anlamca en yakındır?**

- A) Körle yatan şaşı kalkar.
- B) Ağaç yaşken eğilir.
- C) Gelen gideni aratır.
- D) Bir elin nesi var iki elin sesi var.

2. Bir şeyin gerçek değeri, ancak ona çok ihtiyaç duyulduğu zaman iyi anlaşılır.

Yukarıdaki cümlede ifade edilen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnız taş duvar olmaz.
- B) Zararın neresinden dönersen kârdır.
- C) Damlaya damlaya göl olur.
- D) Abanın kadri yağmurda bilinir.

3. Meydana gelmiş hiçbir olay sebepsiz değildir. Her olayın bir nedeni ya da her durumun ortaya çıkmasına yol açan bir etken vardır.

Yukarıda anlamı verilen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rüzgâr eken fırtına biçer.
- B) Rüzgâr esmeyince yaprak kımıldamaz.
- C) Rüzgâra tüküren kendi yüzüne tükürür.
- D) Rüzgârlı havanın kuytusunu, yağmurlu havanın uykusu.

4.

Zamanında iyi kalpli ve sevimli bir tavşan varmış. Doğanın güzellikleri arasında gezer ve oynarmış. Tavşan bir gün kaldığı yerden ayrıлып doğada gezerken bir dağa aşık olmuş. Dağın çimen yeşili gözleri, gök mavisi saçları, toprak gibi kahverengi teni varmış. Tavşan o günden sonra, orada, sevdiği dağın etrafında yaşamış. Dağı o kadar çok seviyormuş ki vaktin nasıl geçtiğini bile anlayamıyormuş, sadece onunla olmaktan çok mutluymuş. Bir zaman sonra dağın onu önemsemediğinin farkına varmış, ne yaparsa yapsın bir türlü dağ onu fark etmiyormuş. Tavşan buna o kadar üzülmüş ki sessizce dağı terk etmiş ve eski yaşadığı yere geri dönmüş. Kendini yere açtığı bir deliğe kapatmış. Ara sıra dışarı çıkıp karnını doyurur ve açtığı deliğe geri dönermiş. Orada küçük kalbinde taşıdığı büyük sevgisi ile yaşamış ve ölmüş. Yıllar sonra bu olay önce tavşanlar arasında, sonra hayvanlar arasında kulaktan kulağa dolarken dağın haberi olmuş ve dağ bu olaya çok üzülmüş. Oysa dağın büyüklüğü karşısında dağın tavşanı fark etmemesi normalmiş. Bunu duyan hayvanlar:

- Tavşan dağa küsmüş dağın haberi olmamış, demişler.

Yukarıdaki hikâyede altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çıkarına düşkün kimselerin arkadaşlığı işi bitinceye kadardır.
- B) İş başından aşkın, çok meşgul insanlar kendilerine gösterilen kırgınlıkların farkında olmayabilirler. Onun için çok meşgul insanlara derdimizi kendimiz söylememiz gerekir.
- C) Bir şeyin olacağını önceden sezen kimseler için söylenen bir söz.
- D) Düşünüp taşınmadan ivedi olarak yapılan işten iyi sonuç alınmaz.

5. Her büyük kişiden daha yetkili kişi, en önemli makamın bir denetleme yöntemi vardır. Yenilmesi imkânsız gibi görünen zorluklarında çözüm yolu vardır.

Yukarıda anlamı verilen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağ ne kadar yüce olsa da üstünden yol aşar.
B) El el için ağlamaz, başına kara bağlamaz.
C) Bin atın varsa bin dinlen, bir atın varsa in dinlen.
D) Gönülsüz yenilen aş ya karın ağrıtır ya baş.

7.

Ailesi iyi, asil herkes tarafından iyi tanınan kimselerin evlâtları umulmayacak kadar kötü, haylaz olabilir. Bu gibi durumlar için atasözü kullanılır.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yere gelmesi gereken atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akla gelmeyen başa gelir.
B) Akıl yaşta değil baştadır.
C) Alçak yer yiğidi hor gösterir.
D) Ak koyunun kara kuzusu da olur.

MAR TEST

6. **Aşağıdakilerden hangisi "Emekte biter yumak." atasözünün açıklamasıdır?**

A) Hemen herkesin ilgi duyduğu bir alanı, kendine özgü bir işi vardır. İlgi duyduğu alan ya da iş neredeyse kişi de orada bulunur.

B) Bazı başarılar nadiren de olsa tesadüfler sonucudur. Kimileri emek sarf etmeden para kazanılsa da bu her zaman gerçekleşmez. İnsan işini şansa bırakmamalı.

C) Kişiler amaçlarına ulaşabilmek için ehil kişilerden yardım alamayacağı durumda kendi işlerini kendileri görürler ve bu işi becerebilmek için fedakârlıklarda bulunurlar. Bu fedakârlıklar harcıyacağı emeklerin tamamıdır.

D) Yaşayan tüm insanlar, kendi hayatlarını kendileri kazanmak zorundadırlar. Bu, değişik şekillerde olabilir. Yaşayabilmek, harcıyabilmek için çalışıp kazanmak gerekir.

8. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?**

A) Aç ayı oynamaz.

Kendisinden iş beklenen kimseden emeğinin karşılığı esirgenmemelidir; insan ya da hayvan olsun, çalışan mutlaka doyurulmalıdır.

B) Aç ne yemez, tok ne demez.

Yoksul kişi ihtiyaç duyduğu şeyin en kötüsüne bile razı olur, iyisini, kötüsünü arayacak durumda değildir. Oysa varlıklı kişi için durum farklıdır, o her zaman daha iyisini ister, en güzel şeylerde bile bir kusur bulur, mırın kırın eder.

C) Aç tokun yüzüne bakmakla doymaz.

Hoşuna gitmeyecek sözler söylenmesine, hakkında kötü şeylerin ortaya çıkmasına yol açmak istemiyorsan karşındakini kızdırma.

D) Aç tavuk (düşünde) kendini buğday (arpa, darı) ambarında sanır (görür).

Yoksulluk çeken, varlık yüzü görmeyen kişi sürekli ihtiyaç duyduğu şeylerin hasretini çeker; kendisini onları elde etme hayaline kaptırır, olmayacak düşler kurar.

ÖZDEYİŞLER

Bir düşünceyi en kısa, en özlü biçimde anlatan bir veya birkaç cümleden oluşan bilgece sözdür.

11

Aşağıdaki tabloda Tevfik Fikret'in doğruluk üzerine sözü, G. Santayana'nın tarihle ilgili sözü, Ebu Yusuf'un bilim ile ilgili sözü, Viktor Hugo'nun adaletin önemine dair sözü, Zweing'in kibire dair sözü yer almaktadır. Bu bilgilere göre aşağıdaki özdeyişlerin karşısına kimin tarafından söylendiğini yazınız.

	ÖZDEYİŞ	SÖYLEYEN
1.	İlim öyle bir şeydir ki sen ona tüm gücünü vermedikçe o sana yarısını bile vermez	Ebu Yusuf
2.	İyi olmak kolaydır, zor olan adil olmaktır.	Viktor Hugo
3.	Hak beklediğin bir yola yalnızda olsan gideceksin.	Tevfik Fikret
4.	Geçmişi hatırlayamayanlar, onu bir kere daha yaşamak zorunda kalırlar.	G. Santayana
5.	Küçüklerin büyüklük taslaması kadar tehlikeli bir şey yoktur.	Zweing

TANE TANE ÖĞREN

12

Aşağıdaki özdeyişleri konularıyla eşleştiriniz.

Türk ulusunun tarihsel bir niteliği de güzel sanatları sevmek ve onlarda yükselmektir.	1	A	Bencilik
Öyle horozlar vardır ki öttükleri için sabahın olduğunu sanırlar.	1	A	Eğitim
Okullar demokrasinin kalesidir.	1	A	Açık sözlülük
Kusurlarınızı hemen söyleyecek arkadaşlar bulun.	1	A	Açgözlülük
Para arttıkça, para sevgisi de artar.	1	A	Sanat

1 2 3 4 5

13

Adaletin önemine vurgu yapan 3 özdeyiş yazınız.

- 1 **Adalet hissi insanlarda doğuştan mevcuttur.**
- 2 **Adalet, haksız olana haksızlık gibi gelir. Çünkü her insan kendi gözünde suçsuzdur.**
- 3 **Kuvvete dayanmayan adalet güçsüz, adalete dayanmayan kuvvet acımasızdır.**

14

Aşağıdaki bulmacayı soldan sağa doğru doldurunuz.

1. "Öğrenmek pahalıdır ama cehalet çok daha pahalıdır." sözünün vurguladığı kavram.
2. "Gereken yerde para harcamaktan kaçınmamak" anlamında kullanılan deyim.(iki kelime)
3. "Demir dövülür." atasözünde boş bırakılan yere gelmesi gereken kelime.
4. "Tanınmak, ünlenmek" anlamında kullanılan deyim.
5. "İki karpuz bir sığmaz." atasözünde boş bırakılan yere gelmesi gereken kelime.
6. Kelin ilacı olsa süreceği yer.
7. "Tek başına kalmak, dış dünya ile ilişkisini kesmek, kimse ile görüşmemek" anlamında kullanılan ikinci kelimesi "çekilmek" olan deyim.
8. Keskin sirkenin zarar verdiği yer.
9. "Birinin arkasından konuşmak" anlamında kullanılan sonu yapmakla biten deyim.
10. Davranışları, anlayışları, dünya görüşleri birbirine uymuş kimselerden her biri.

1	E	Ğ	İ	T	İ	M													
2	P	A	R	A	Y	A		K	I	Y	M	A	K						
3	T	A	V	I	N	D	A												
4	N	A	M			A	L	M	A	K									
5	K	O	L	T	U	Ğ	A												
6	B	A	Ş																
7	İ	N	Z	İ	V	A	Y	A											
8	K	Ü	P																
9	D	E	D	İ	K	O	D	U											
10	K	A	F	A		D	E	N	G	İ									

15

Aşağıda harfleri karışık olarak verilmiş olan ve "Koruyucusu, yöneticisi bulunmayan kişiyi ve topluluğu düşman ezer." anlamında kullanılan atasözünü aşağıya yazınız.

Ü D A R K T P N S Ü Y R U K R A A R E İ L N İ A

ATASÖZÜ Sürüden ayrılanı kurt kapar.

1. Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi eğitimle ilgili değildir?

- A) Bir okul açan, bir hapis hane kapatır.
 B) Bir ülkenin geleceği o ülke insanların göreceği eğitime bağlıdır.
 C) Bütün donanımıyla askere değil de elinde alfabesiyle öğretmene güvenirim.
 D) Düşünmeden konuşmak, nişan almadan ateş etmeye benzer.

2. Çok düşünmek salıncakta sallanmaya benzer. Sürekli meşgulsün ama ilerleyemiyorsun.

Aşağıdakilerden hangisi bu özdeyişle çelişmektedir?

- A) Bir adamın şöhreti gölgesine benzer, yükseldikçe büyür, düştükçe küçülür.
 B) Bilim ve sanat bütün dünyanın malıdır, milletlerin sınırlarını tanımaz.
 C) Bilimsiz şiir, temelsiz duvara benzer.
 D) Bir düşünce bir ateşten daha çok ileriye ıstabilir.

3. Kara haber tez duyulur.

Yukarıdaki özdeyiş aşağıdaki sözlerden hangisini akla getirmektedir?

- A) Tam dostluk benzer arkadaşlar arasında olur.
 B) Kötü haberlerin kanatları vardır, iyi haberlerin ayakları bile yoktur.
 C) Ulusların zenginliği ipek, pamuk, altın değil, insandır.
 D) Ümidini kaybetmiş olanın, başka kaybedecek şeyi yoktur.

4. I. Geçmişini hatırlayamayanlar, onu bir kere daha yaşamak zorunda kalırlar.

II. Kaptanın ustalığı deniz durgunken anlaşılır mı?

III. Dehanın ilk ve en büyük şartı hakikati sevmektir.

Yukarıdaki özdeyişlerde aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Tarih
 B) Doğruluk
 C) Sağlık
 D) Tecrübe

5.

Aldanma cahilin kuru lafına
 Kültürsüz insanın külü yalandır.
 Hükmetse dünyanın her tarafına
 Arzusu hedefi yolu yalandır.
 Kar suyundan süzen çeşme göl olmaz
 Gül dikende biter diken gül olmaz
 Viz viz eden her sineğin bal'olmaz
 Peteksiz arının balı yalandır.
 İnsan bir deryadır ilimle mahir
 İlimsiz insanın şöhreti zahir
 Cahilden iyilik beklenmez ahir
 İşlediği amel hali yalandır.
 Cahil okur amma âlim olamaz
 Kamillik ilmini herkes bilemez
 Veysel bu sözlerin halka yaramaz
 Sonra sana derler deli yalandır.

Yukarıda Aşık Veysel'e ait verilen şiirden aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) İnsanın özü topraktır.
 B) Kişi ölünce düşmanı kalmaz.
 C) Kişinin değeri sağ iken anlaşılır.
 D) Cahil insanın dediklerine inanmamak gerekir.

6. Aşağıdakilerden hangisi çalışmayla ilgili bir söz değildir?

- A) Bir metre iş yapmayı, bir kilometre söz vermeye değişmem.
 B) Hiçbir başarıyı tesadüfe borçlu değilim, buluşlarım da tesadüfün değil çalışmalarımın eseridir.
 C) Hiç kimse, hiçbir şey söylemeyen karıncadan, daha iyi öğüt veremez.
 D) Önyargıları kırmak atom çekirdeğini parçalamaktan daha zordur.

7. Bazı insanlar özgürlüğüne düşkündür, onun değerini bilir.

Aşağıdaki sözlerden hangisi yukarıda anlatılan durumu özetler niteliktedir?

- A) Kim büyük fikirler için yaşıyorsa, kendisini unutmamalıdır.
B) Beni isterseniz dövün ama bırakın istediğim gibi güleyim.
C) Öyle horozlar vardır ki öttükleri için sabahın olduğunu sanırlar.
D) İyiliği yalnız iyiler anlar, kötülüğü herkes.

8. Bir çocuk değişir tüm dünya değişir, diyerek yoluna devam eden TEGV yöneticisi Ayşe Hanım şunları ifade etti:

Yukarıda boş bırakılan yere gelmesi en uygun olan özdeyiş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayat yaşla değil, yaşamakla anlaşılır.
B) Hedefi olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım etmez.
C) Uçurtmalar rüzgâr gücü ile değil, rüzgâra karşı koydukları için yükselir.
D) Herkes insanlığı değiştirmeyi düşünür ama hiç kimse önce kendini değiştirmeyi düşünmez.

9. Gülü seven dikenine katlanır.

Aşağıdaki sözlerden hangisi anlam itibarıyla yukarıdaki sözle aynı doğrultudadır?

- A) Kendisini pek çok seven, çevresinde pek az sevilir.
B) İlim öyle bir şeydir ki sen ona tüm gücünü vermedikçe o sana yarısını bile vermez.
C) Ağzında bal olan arının kuyruğunda iğnesi vardır.
D) İş bizden iki fenalığı uzaklaştırır: can sıkıntısı, kötülük.

10. Enine boyuna düşünecek olursak aslında her yeşil ağaç, altın ya da gümüşken olabileceğinden daha muhteşemdir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki özdeyişlerden hangisi ağacın önemine vurgu yapan afişlerden biri olamaz?

A)

B)

C)

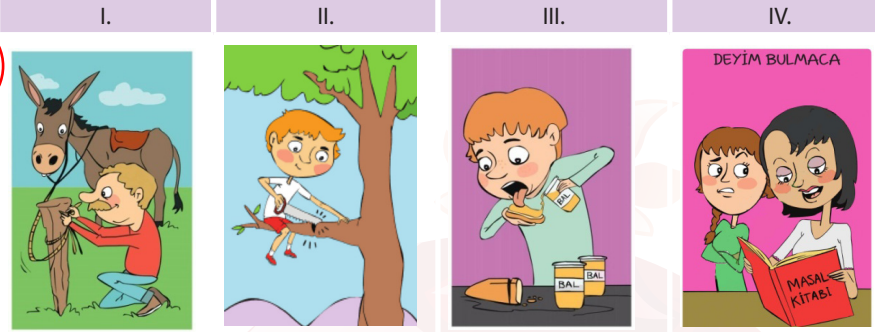
D)

1. I. Onu sağlama bağlamak için önce sen bütün olanaklarını kullanacaksın; ondan sonra başkasına emanet edeceksin.
- II. Kendisi için gerekli ve yararlı olan şeyi kendi eliyle yok etmek.
- III. Bir yerin çok temiz, pırlı pırlı, mis gibi olduğunu anlatmak için kullanılan söz.
- IV. İnanırdıcı olmayan, oyalayıcı ve avutucu sözler söylemek.

Açıklaması verilen deyimler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

2.

Aşağıdakilerin hangisinde yukarıdaki deyimlerin anlamları sırasıyla verilmiştir?

	I.	II.	III.	IV.
A)	Kusuru, kabahati örten şey ortadan kalkınca bütün çirkinlikler, hileler, ayıplar ortaya çıktı.	"Olmayacak şeyler olursa" anlamında kullanılır.	Önemli gibi görünen şeylerden önemsiz bir	"Herhangi bir suç işlemedim ki korku duyayım, işi eksik yapmadım ki olumsuz sonuçtan kaygılanayım" anlamında kullanılır.
B)	"Herhangi bir suç işlemedim ki korku duyayım, işi eksik yapmadım ki olumsuz sonuçtan kaygılanayım" anlamında kullanılır.	Önemli gibi görünen şeylerden önemsiz bir sonuç çıkması	Kusuru, kabahati örten şey ortadan kalkınca bütün çirkinlikler, hileler, ayıplar ortaya çıktı.	"Olmayacak şeyler olursa, anlamında kullanılır.
C)	Kusuru, kabahati örten şey ortadan kalkınca bütün çirkinlikler, ayıplar ortaya çıktı.	Önemli gibi görünen şeylerden önemsiz sonuç çıkması	"Herhangi bir suç işlemedim ki korku duyayım, işi eksik yapmadım ki olumsuz sonuçtan kaygılanayım" anlamında kullanılır.	"Olmayacak şeyler olursa" anlamında kullanılır.
D)	"Olmayacak şeyler olursa" anlamında kullanılır.	Kusuru, kabahati örten şey ortadan kalkınca bütün çirkinlikler, ayıplar ortaya çıktı.	"Herhangi bir suç işlemedim ki korku duyayım, işi eksik yapmadım ki olumsuz sonuçtan kaygılanayım" anlamında kullanılır.	Önemli gibi görünen şeylerden önemsiz sonuç çıkması

3. Konfüçyüs, öğretileriyle dünyaya nam salmış Çinli bir filozof, eğitimci ve yazardır.

Aşağıda verilen sözlerden hangisi Konfüçyüs'ün öğretileriyle aynı doğrultuda değildir?

	Konfüçyüs Öğretileri	Sözler
A)	Sana arkandan tükürüyorlarsa sen onlardan öndesin demektir.	Meyve veren ağaç taşlanır.
B)	Öğütlerinizi yalnızca cehaletlerini keşfettikten sonra bilgi arayanlara verin.	Bir şey biliyorum, o da hiçbir şey bilmediğimdir.
C)	İyiliksever kimse kendisinden çok başkalarını yetiştirmek için uğraşır.	Öğretmen, mum gibi kendini tüketerek etrafını aydınlatan bir meşaledir.
D)	Hiçkimse başarı merdivelerini elleri cebinde tırmanmamıştır.	Ekmek elden su gölden gelirse tatlı olur.

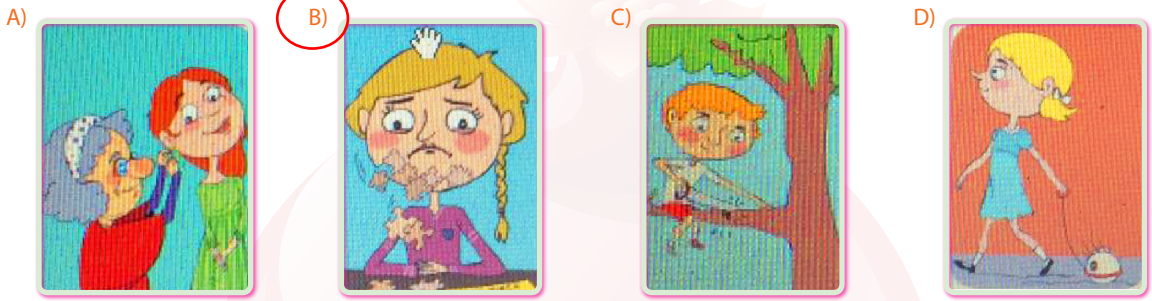
1. İki köprü Ortaokulunda Türkçe öğretmeni olarak görev yapan Ömer Bey ve okulun resim dersi öğretmeni olan İrmak Hanım öğrencilerin birkaçına proje ödevi vermek istemiştir. Öğretmenler; verecekleri proje ödevlerinin günlük hayatta kullanabilecekleri, disiplinler arası, eğlenceli ve aynı zamanda öğretici olmasına dikkat etmişlerdir. Yaptıkları fikir alışverişi sonunda her iki dersin kazanımlarına da hitap eden "Deyimleri Resmetme" konusunda proje ödevi vermeyi kararlaştırmışlardır. Ömer ve İrmak Öğretmen'in verdikleri ödevler şu şekildedir:

Kendisine gerekli ve yararlı olan şeyi farkında olmadan yararsız duruma getirmek, kendi eliyle yok etmek anlamına gelen deyimimizi Oğuz resmitsin.

Derinlemesine incelemeden okumak, bir yeri ve bir şeyi çabucak incelemek anlamına gelen deyimini Buse resmitsin.

Ufuk da başa gelen bir durumdan alınan dersi unutmamak anlamına gelen deyimini resmitsin.

Bu bilgilere göre aşağıdaki resimlerden hangisi öğrencilerin proje ödevlerinden biri değildir?

2. Melih Öğretmen içinde "ekmek" sözcüğü geçen deyimlerden dördünü tahtaya açıklamaya çalışmıştır.

Bu bilgiye göre Melih Öğretmen tahtaya aşağıdaki deyimlerden hangisinin açıklamasını yazmamıştır?

- A) Ekmeğini taştan çıkarmak
B) Ekmeğinden etmek
C) Ekmek elden su gölden
D) Ekmek kapısı

3.

Yukarıdaki görsellerde verilen deyimlerin açıklaması aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I.	II.	III.
A)	Boşuna uğraşmak.	Birini kandırmak için birçok neden ileri sürmek.	Önemsiz bir sorunu büyütme.
B)	Önemsiz bir sorunu büyütme.	Önemsiz bir sorunu büyütme.	Boşuna uğraşmak.
C)	Birini kandırmak için birçok neden ileri sürmek.	Önemsiz bir sorunu büyütme.	Boşuna uğraşmak.
D)	Boşuna uğraşmak.	Önemsiz bir sorunu büyütme.	Birini kandırmak için birçok neden ileri sürmek.

4. Bedava sirke baldan tatlıdır.

Dağ başından duman eksik olmaz

Ekmekle oynayanın ekmeğiyle oynanır

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki atasözlerinde altı çizili sözcük ya da söz gruplarından herhangi birinin anlamı değildir?

A) Emeksiz elde edilen şey

B) Büyük iş yapan kimse

C) İş

D) Hayat

CÜMLEDE ANLAM

Cümledeki Anlam İlişkileri

Neden-Sonuç, Amaç-Sonuç, Koşul-Sonuç
Cümleleri
Karşılaştırma Cümleleri

Tane Tane Test 1

Anlatım Özelliklerine Göre Cümleler

Öznel, Nesnel, Doğrudan ve Dolaylı
Anlatımlı Cümleler

Tane Tane Test 2

Yorum Gerektiren Cümleler

Cümlenin Konusu ve Ana Düşüncesi
Cümleden Çıkarılabilecek/Çıkarılamayacak Yargı
Cümle Tamamlama, Oluşturma ve Birleştirme
Dizeleri Cümleye Çevirme

Tane Tane Test 3

Anlam Özelliklerine Göre Cümleler

Anlam Özelliklerine Göre Cümleler
Öneri, Varsayım, Eleştiri, Öz Eleştiri, Uyarı, Tasarı, Tahmin, Olasılık
Tanım, İçerik, Üslup, Karşıtlık, Eşitlik, Ön Yargı, Küçümseme
Azımsama, Beklenti ve Aşamalı Bir Durum Bildiren Cümleler

Duygu İfade Eden Cümleler

Beğenme, Sitem, Pişmanlık, Özlem, Şaşıрма,
Hayıflanma, Yakınma, Endişe, Yadsıma, Kinaye,
Kızgınlık, Merak, Acıma Cümleleri

Tane Tane Test 4

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

3. Ünite

Kazanımlar

- Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. (Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, abartma, nesnel, öznel ve duygu belirten ifadeler üzerinde durulur.)
- Metnin içeriğini yorumlar. (Metindeki öznel ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.)

NYARTEST

CÜMLEDEKİ ANLAM İLİŞKİLERİ

Neden-Sonuç, Amaç-Sonuç, Koşul ve Karşılaştırma Cümleleri

Bir eylemin, gerçekleşen bir olayın veya ortaya çıkan bir durumun gerekçesiyle birlikte verildiği cümlelere neden-sonuç cümleleri denir.

Öğreten Sorular

1

Neden-sonuç ifade eden cümleleri belirtiniz.

- Sorumsuz davrandığı için koca şirket battı.
- Bir bardak yoğurt bulmak için kapı kapı dolaştı.
- Havuzda uzun süre kaldığından elleri buruşmuş.
- 24 saat uyumadan çalıştım.
- Sorduğum soruların hiçbirine cevap vermeyince çok sinirlendim.

Eylemin hangi amacı gerçekleştirmek, hangi hedefe ulaşmak için yapıldığını ifade eden cümlelere amaç-sonuç cümleleri denir.

2

Amaç-sonuç ifade eden cümleleri belirtiniz.

- Bir daha karşılaşılırsa sorun olacağını düşünüyorum.
- Maçı kazanmak için sıkı bir antrenman yaptılar.
- Yere düştüğü için onunla dalga geçtiler.
- Kitabı erken bitirelim diye hızlı hızlı okudu.
- Ona şaka yapmak için tuz ile şekerin yerini değiştirdim.

Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin başka bir olay veya durumun gerçekleşmesine bağlı olduğu cümlelere "koşul-sonuç" cümleleri denir.

3

Aşağıdaki cümlelerde eylemlerin gerçekleşmesinin bağlı olduğu koşulu karşılıklarına yazınız.

Cümle	Koşulu
Ödevini bitirince bir saat bilgisayar oyunu oynayabilirsin.	Ödevi bitirmek
İnsanlara iyi davranırsan onlar da sana iyi davranır.	İnsanlara iyi davranmak
Nartest kitaplarını bitirdin mi konuları daha iyi anlarsın.	Nartest kitaplarını bitirmek
Gezmeye gidebiliriz fazla kalmamak şartıyla.	Fazla kalmamak
Tüm zorluklara katlanırım yeter ki iyi bir liseyi kazan.	İyi bir liseyi kazanmak

4

Aşağıdaki cümleleri neden, amaç veya koşul belirtme durumlarına göre inceleyiniz ve ilgili yerleri ✓ ile belirtiniz.

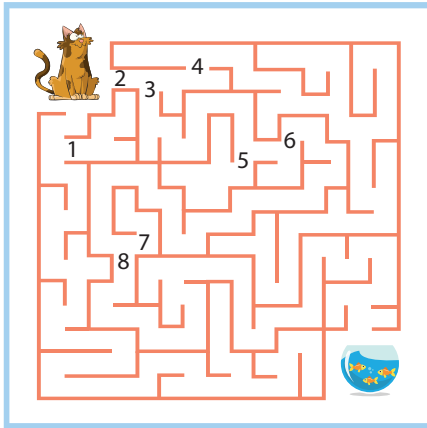
Cümle	Neden-Sonuç	Amaç-Sonuç	Koşul-Sonuç
Uzun süre sonra onu karşısında görünce ağlamaya başladı.	✓		
İyi bir gelecek için çok çalışıyordu.		✓	
Bu kadar uzun süre ara verirken çalışmak zor gelir.			✓
Zile uzun süre bastım diye demediğini bırakmadı.	✓		
Kitapları zamanında yetiştirmek için günde 20 soru yazdı.		✓	
Yarışı 40 saniyenin altında bitirirse bisikletimi sana veririm.			✓

En az iki varlık, kavram, durum veya olayın benzerlik, farklılık, üstünlük, zayıflık, eşitlik gibi değişik durumlara göre kıyaslandığı cümlelere "karşılaştırma cümleleri" denir.

5

Karşılaştırma cümlelerinin numaralarını takip ederek Tekir'in balığa ulaşmasına yardım ediniz.

1. Kurum yöneticisi toplantıya gelmediği için toplantı iptal oldu.

- 2. Sınıfın en çalışkan öğrencisi Fatih'tir.
- 3. Öykü roman kadar yetenek isteyen bir türdür.
- 4. Sinemaya gitmek için ödevlerini erkenden bitirdi.
- 5. Bu hızla giderse akşama anca varacaktı.
- 6. İlk şiirler yazarın en güzel şiirlerinden oluşuyor.
- 7. Kalem yazı yazmaya yarayan araçtır.
- 8. Kaplanlar zürafalara göre daha atik hayvanlardır.

6

Siz de aşağıdaki boş bırakılan yerlere birer neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul ve karşılaştırma cümlesi yazınız.

Amaç - Sonuç	Maçı kazanmak için çok koştu.
Neden - Sonuç	Çok sevindiğinden eve koşarak geldi.
Koşul	Bu maçta gol atarsan sana forma alırım.
Karşılaştırma	Türkiye'nin en şirin ilçesi Kaş'tır.

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi neden-sonuç cümlesidir?

- A) Türkçe bilmediğimizden anlamamız da zorlaşıyordu.
- B) Etraf kirlenmesin diye iş elbiselerini çıkarıp sepete koydu.
- C) Saat beş olunca herkes iş yerinden ayrılıyordu.
- D) İnsanları üzmemek için elinden geleni yapıyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yargı gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

- A) Kekin yanında meyve suyu içmeyi çocukluğundan beri çok sevdi.
- B) Bir akşam kimselere haber vermeden evden ayrıldı.
- C) Belki de bu yüzden insanlar onun hakkında iyi şeyler söylemiyordu.
- D) Soğan kokusunu sevmiyorum diye bizim evde soğanla ilgili hiçbir yemek pişirilmez.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Mangal yakmak için biraz geç olmadı mı?
- B) Yeni çıkan filmleri tanıtmak için gelmişler.
- C) Yazmak insanca bir ihtiyaçtan kaynaklanır.
- D) Okumak bir bakıma yazarın dünyasına dalmaktır.

4. Aşağıdakilerin hangisinde "üzere" kelimesi cümleye amaç-sonuç anlamı kazandırmıştır?

- A) Öğle olmak üzere, biraz acele edelim!
- B) Parasını gelecek ay vermek üzere iki ton odun alabilirsin.
- C) Uzatma dakikaları oynanıyor, İngiltere kazanmak üzere.
- D) Konuşmasını yapmak üzere Numan Bey'i kürsüye davet ediyorum.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin gerçekleşmesi bir koşula bağlanmıştır?

- A) Bu kez de yanlış yapmasa bari.
- B) Öğrencilerin üzerine bu kadar gitmese iyi olacak.
- C) Oturduğu yerden kalkıp bize yardım etse ne olur sanki!
- D) Hiç bitmese elma şekerim!

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) Şehrin en işlek caddesinde dükkân fiyatları diğer dükkânlara kıyasla %70 daha pahalıdır.
- B) Kapılar temizlendikten sonra ayna gibi parlamaya başladı.
- C) Masanın üzerinde duran biblo, ansızın esen rüzgârla sağa sola sallandı.
- D) Evin önünden geçerken mutlaka içeri şöyle bir baktım.

7. Bisikletini tamir etmek için garaja gitti.

Verilen bu cümledeki anlam ilişkisinin benzeri aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Bazı şeyleri düzeltmek için artık çok geç.
B) Okula zamanında yetişeyim diye acele ediyordu.
C) Kitaptaki soruları istediği gibi dizmediler diye dizgicilerle bir hafta konuşmadı.
D) Meyveleri ucuza aldığı için çok kâr etmiş.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi yoktur?**

- A) Bu kitaba iyi bak, bursluluk sınavı soruları genelde bu kitaptan çıkıyormuş.
B) Çok konuşma, çok konuşan çok yanılır.
C) İşi yetiştirmek istiyorsan erken kalk, çok çalış.
D) Akasyaya çok su verme, kurur.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmamıştır?**

- A) İçinde bulunduğumuz an, geleceğimize çok daha değerlidir.
B) Şehirlerde yaşayan hayvanlar, doğada yaşayan hayvanlardan daha evcildir.
C) Deprem, doğal afetlerin belki de en tehlikelidir.
D) Yeteri kadar güçlü olursan bu hastalığı atlatabilirsin.

10.

- I) Tableti açmak için oğlundan yardım aldı.
II) Teknolojinin hızına ayak uydurabilmek için çok çalışıyor.
III) Teknoloji sayesinde sevdiğimiz her an ulaşılabilir imkânına kavuştuk.
IV) Teknolojik gereçler, herkesin kullanabileceği şekilde tasarlanmaktadır.

Numaralanmış cümlelerden hangileri amaç-sonuç cümlesidir?

- A) I – II B) I – IV C) II – III D) II – IV

MARTEST

11.

- I) Balığı kızartmak için tavada pişirdi.
II) Son şarkıyı çok sevdiğinden bir kez daha dinledi.
III) Diğerlerine kıyasla uzun boylu bir öğrenciydi.
IV) Takdir belgesi aldın mı yurt dışına götürürüm.

Metinde yer alan numaralanmış cümlelerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I. Neden-sonuç
II. Koşul-sonuç
III. Amaç-sonuç
IV. Karşılaştırma
B) I. Amaç-sonuç
II. Neden-sonuç
III. Karşılaştırma
IV. Koşul-sonuç
C) I. Amaç-sonuç
II. Karşılaştırma
III. Neden-sonuç
IV. Koşul-sonuç
D) I. Neden-sonuç
II. Karşılaştırma
III. Koşul-sonuç
IV. Amaç-sonuç

ANLATIM ÖZELLİKLERİNE GÖRE CÜMLELER

Öznel, Nesnel, Doğrudan ve Dolaylı Anlatımlı Cümleler

Söyleyenin kendi kişisel görüşlerini içeren, beğenilerin ve duyguların ön planda olduğu, kanıtlanma imkânı olmayan yargıların ifade edildiği cümlelere “öznel cümleler” denir.

Söyleyenin kişisel görüşlerini değil herkes tarafından kabul gören yargıları ifade eden, beğenilere yer verilmeyen ve kanıtlanabilir görüşler içeren cümlelere “nesnel cümleler” denir.

7

Aşağıdaki cümlelerden nesnel yargılar içerenlerinin başına “N” öznel yargılar içerenlerinin başına “Ö” yazınız.

Ö Son on yılın en çok satan ve başyapıt olarak kabul edilen Nutuk, Atatürk’ün eseridir.

Ö Bahçemizdeki bodur limon ağacı beni bambaşka diyarlara götürür.

Ö Şehrin en gözde yerlerinden dükkânlar almıştı.

N 10 Ocak’ta 93. yaş gününü kutlayacak.

N Sağlık sorunları sebebiyle 20 sağlık personelimiz Afrika’ya gönderildi.

8

Aşağıdaki numaralı cümlelerden nesnel anlatıma sahip olanlarını çuvala atınız.

1. Baharda çiçek açan badem ağaçları içimizi açıyordu.

2. Öykü düzyazı şeklinde yazılan bir edebi türdür.

3. Şairin ilk kitabı “Yeşile Bakardı Kuşlar” 144 sayfadan oluşuyordu.

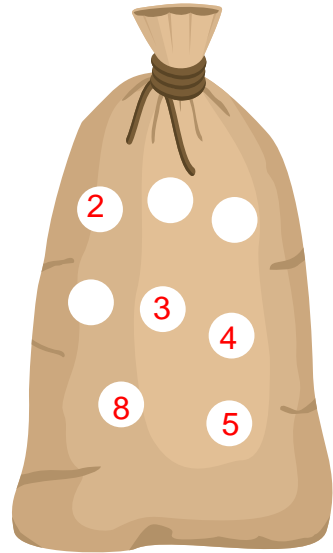
4. Kolanın içinde bol miktarda şeker bulunmaktadır.

5. Şarkının nakaratında “Böyle mi olacaktı?” sözleri tekrar ediyordu.

6. Birlikte gittiğimiz son tiyatro hepsinden daha etkileyiciydi.

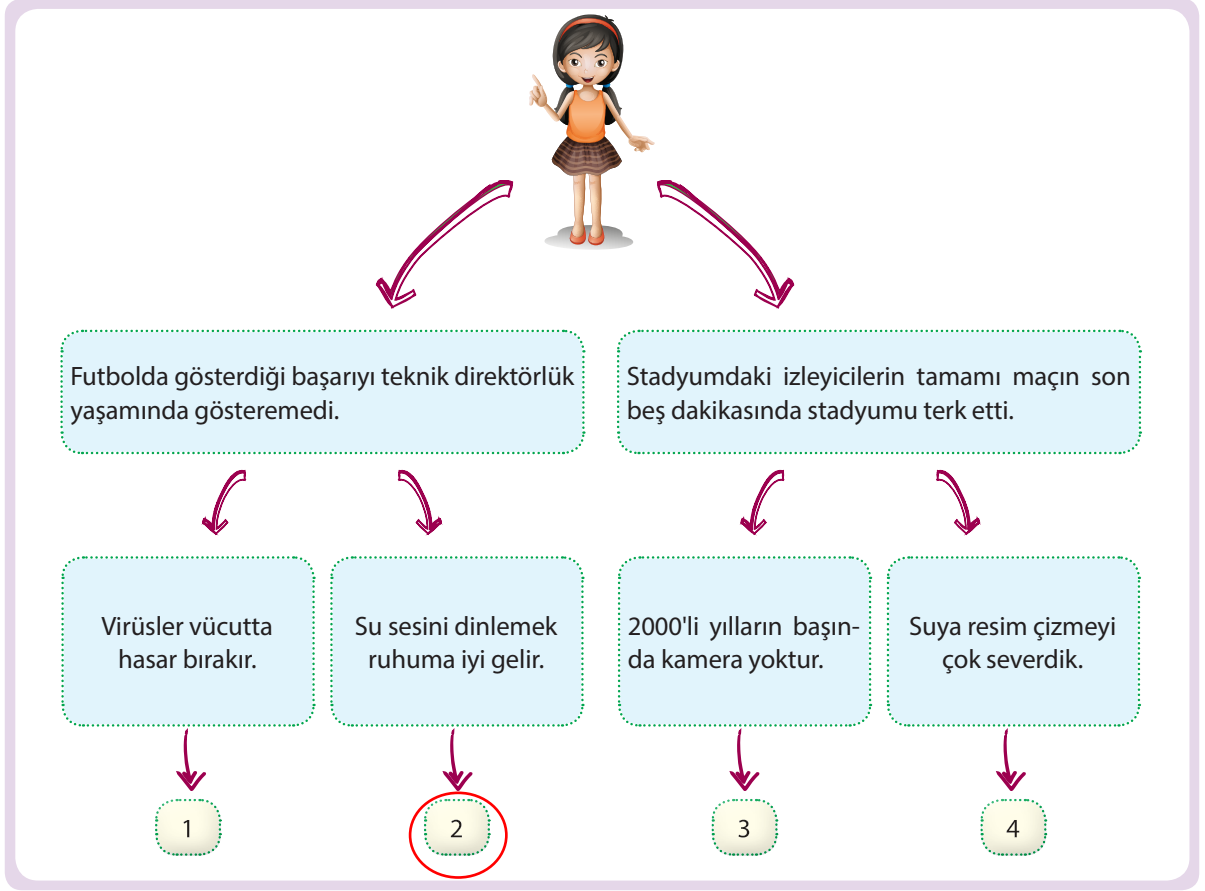
7. Kitap kapaklarının rengarenk olması okumayı daha zevkli hâle getiriyor.

8. Bize yardım eden kişiler bu şehri üç ay kadar önce terk etmişler.

9

Verilen şemada sadece öznel cümlelerin işaret ettiği okları takip ederek kaç numaralı kapiya ulaşılır. Bulunuz.

Başkasına ait bir ifadenin, hiç değiştirilmeden, olduğu gibi aktarıldığı (tırnak içinde veya sonuna virgül koyarak) cümlelere "doğrudan anlatımlı cümleler" denir. Bir kişiye ait sözün söylendiği biçimde değil de bazı değişiklikler yapılarak (sözün içeriğini değiştirmemek şartıyla) aktarıldığı cümlelere ise "dolaylı anlatımlı cümleler" denir.

10

Aşağıdaki cümlelerden doğrudan anlatımlı olanlarının başına "doğrudan" dolaylı anlatımlı olanların başına "dolaylı" yazınız.

DOĞRUDAN	Kadın utangaç bir ses tonuyla "Bana yardım eder misin?" diye sordu.
DOĞRUDAN	Seni asla unutmayacağım, dedi yüzündeki kırgın bir gülümsemeye.
DOLAYLI	Yataktan kalkamadığını, yarın antrenmana gelemeyeceğini söyledi.
DOLAYLI	Dedem hangi işi yaparsak yapalım işimizde dürüst olmamızı tembihledi.
DOĞRUDAN	Kamp yapacak yer arıyorsan Adrasan tam sana göre, dedim.
DOLAYLI	Bugünden sonra bize bir daha ev ödevi vermeyeceğini ifade etti.

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi öznel bir yargı içermektedir?

- A) Güneş Sistemi'ndeki, bilinen en eski gezegen Neptün'dür.
- B) Karadeniz Bölgesi'nde yerleşim şekli genellikle dağlıktır.
- C) Nartest Yayınları tarafından 2020 yılında matematik olimpiyatları yapıldı.
- D) Göbeklitepe'deki çalışmalar sonucu elde edilen pek çok tarihi eser, hepimizi hayrete düşürecek.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesnel özellik taşımaktadır?

- A) Bu ıssız kıtada yalnız olmadığımızı düşünüyorum.
- B) Boyama kitabının bölüm sonlarında ilginç bilgiler yer alıyor.
- C) Kozluk'ta beş ay kadar görev yaptım.
- D) Soruların zorluk derecesi orta olan bir soru bankası diyebilirim.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) Konferans salonunda yapılan konuşma uzun olsa da hepimize samimi geldi.
- B) Gökyüzü, insana en çok da böyle zamanlarda özgürlüğü hatırlatır.
- C) Ülkenin kuzeyinde bulunan bu şirin sahil kasabası dünyaca ünlü fındıklarıyla bilinir.
- D) Okulun çatı katında artık kullanılmayan eski bir kiler vardır.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğrudan anlatıma başvurulmuştur?

- A) Şüphesiz Antalya Türkiye'nin en güzel şehridir, sözü bize bu şehrin ne kadar güzel olduğunu anlatır.
- B) Mevsimlerin ressamın ilham kaynağı olduğunu söylledi.
- C) Mutfak robotlarının büyük bir icat olduğunu ifade etti.
- D) Sahilimizin şehrimize ne kadar katkıda bulunduğunu geçen ay da söylemişim.

5.

(I)“Şiir, ölçüsüz yazılmaz.” diyor ünlü şair. (II)Öyle ya, şiir gibi bir yazın türünün düzyazıdan ne farkı kalır. (III)Şiiri şiir yapan şeyler ölçüdür, ezgidir, diye de ekliyor. (IV)Tabii aynı şey diğer edebi türler için geçerli değildir.

Metinde numaralanmış cümlelerden hangileri doğrudan anlatımlı cümleye örnek gösterilebilir?

- A) I – III B) I – IV C) II – III D) II – IV

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi öznel bir nitelik taşımaktadır?

- A) Erzurum Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir kenttir.
- B) Son çıkan kanuna göre 40 yaşından büyükler memur olamayacak.
- C) Dürüst kişi, doğru olandan şaşmaz.
- D) Ülkemizdeki zeytinin büyük bölümü İzmir'de yetişir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesnel anlatım vardır?

- A) Bergama, tarihi 10.000 yıl öncesine dayanan eski bir şehirdir.
- B) Bir balık gibi kıvrılan kordonboyu İzmir'in en güzel yürüyüş alanıdır.
- C) Birçok şaire ilham kaynağı olmuş eşsiz bir manzaraya sahiptir bu köy.
- D) Türkan, geçen onca yıla rağmen güzelliğinden hiçbir şey kaybetmemiştir.

8. Bugün size tanıtacağım daire

Yukarıdaki cümlede yer alan noktalı yere aşağıdaki ifadelerden hangisi getirilirse cümle öznel bir nitelik kazanır?

- A) toplam beş odadan oluşuyor.
- B) 1998 yılında yapılmıştır.
- C) paha biçilemez bir mimari üründür.
- D) bir milyon liraya satışa çıkarılmıştır.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayrıç içerisinde verilen özellik yanlıştır?

- A) Yıllarca önemsiz işlerle uğraşmış, ders çalışmayı hiç düşünmemiş. (öznel)
- B) Baharda yapılacak en güzel şey doğaya çıkıp piknik yapmaktır. (nesnel)
- C) Son derece anlayışsız bir insandı. (öznel)
- D) Dayım üç gündür köydeki evimizi toparlamakla meşgul. (nesnel)

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişisel bir görüşe yer verilmiştir?

- A) Yağan kar yolu kapatmasın diye yol belediye ekipleince temizlendi.
- B) Annemin ısrarcı tavırları beni yormaya başladı.
- C) Tavukların tümü günde en az bir kere yumurtlar oldu.
- D) Kalp krizi şüphesiyle hastaneye yatırıldı.

11.

I Köye girer girmez bir açık hava müzesi-
ne giriyormuş gibi oluyorsunuz.

II Taştan yapılmış eski evler tüm heybe-
tiyle, tüm yaşanmışlıklarıyla, tüm ruhuyla
karşınızda duruyor.

III Mavi boyalı pencere kenarlıkları, balkon-
dan sarkan mor menekşeler insana huzur
veriyor.

IV Sokaklar küçük kare taşlarla örülmüş,
evlerin tamamı beyazdı.

Numaralanmış cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

12.

I Bahçemizdeki tulumbadan su çektim.

II Sınavı yarım saat erken bitirdiğinden bahsediyordu.

III O da sıcaktan bunalmış olacak ki şemsiyenin altından çıkmıyor.

IV Köşe yazarı, haftaya sokağa çıkma yasağı ilân edileceğini yazdı.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde dolaylı anlatım söz konusudur?

- A) I – III B) I – IV C) II – III D) II – IV

YORUM GEREKTİREN CÜMLELER

Cümlelerin Konusu ve Ana Düşüncesi

Cümlede ele alınan kavram, o cümlelerin konusudur. "Cümlede ne anlatılıyor?", "Cümlede vurgulanmak istenen ne?" sorusunun cevabı bize cümlelerin konusunu buldurur.

Öğreten Sorular

11

Aşağıda verilen cümlelerin konularını karşlarına yazınız.

CÜMLE	KONU
Bir elin verdiğini öbür elin görmesin.	Yardımseverlik
Devler gibi eserler bırakmak için, karıncalar gibi çalışmak lazım.	Azim
Bana bir harf öğretmenin kırk yıl kölesi olurum.	Eğitim

Cümlede anlatılmak istenen, okura verilmek istenen mesaj o cümlelerin ana düşüncesidir. "Yazar, bu cümleyi hangi amaçla kurmuş?" sorusuna verdiğimiz cevapla cümlelerin ana düşüncesini bulmuş oluruz.

12

Aşağıda verilen cümlelerin vermek istediği mesajı (ana düşüncesini) karşlarına yazınız.

CÜMLE	ANA DÜŞÜNCE
Her kışın yüreğinde titreyen bir bahar vardır.	Kötü günlerin ardında güzel günler saklıdır.
Âlim bazı şeyleri bilir, cahil ise her şeyi.	Cahil, her şeyi bildiğini sanır.
Unutma, yokuş aşağı inmek kolaydır ama manzara tepeden seyredilir.	Başarıyı elde etmek zorlukların üstesinden gelmeyi gerektirir.

Cümleyi okuyarak o cümleden hangi yargıları çıkarıp çıkaramayacağımızı bulabiliriz. Bunu yaparken cümleyi oluşturan sözcük ve sözcük gruplarının taşıdığı anlama çok dikkat etmeliyiz.

13

Verilen cümlelerden çıkarılabilecek yargıları ✓ ile işaretleyiniz.

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen geleneksel Bursa şeftali festivaline bu yıl katılım ücretsiz olmasına rağmen festivale katılım beklentinin altındaydı.

✓	Bursa'da daha önce de şeftali festivali yapılmıştır.
	Bahsedilen festivale az kişi katılmıştır.
	Festivale giriş ücretli olduğu için halkın büyük çoğunluğu katılmamıştır.
✓	Bursa şeftali festivalinin ücretli olarak yapıldığı da görülmüştür.

14

Verilen cümlelerden çıkarılamayacak yargıları X ile işaretleyiniz.

Fenerbahçe adına ikinci golü atan Alex, maçtan mağlup ayrıldıkları için üzgündü.

Fenerbahçe mağlup olmuştur.

Fenerbahçe maçta birden fazla gol bulmuştur.

X İlk golü Fenerbahçe'nin rakibi atmıştır.

Fenerbahçe'nin rakibi bu maçta en az 3 gol bulmuştur.

Karışık olarak verilen sözcük ve sözcük gruplarından anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturma esasına dayanan bir etkinliktir. "Cümle oluşturma" etkinliğinde cümlelerin anlamsal ve yapısal özelliklerine dikkat etmek gerekir. Başlangıçta karışık ve zor bir etkinliktir gibi görünse de deneme yanılma ile kolaylıkla yapılabilir.

15

Aşağıdaki sözcükleri anlamlı ve kurallı cümleler oluşturacak şekilde sıralayınız. Oluşturduğunuz cümleleri noktalı yerlere yazınız.

okuduğu

bir insanın

ölçülür

değeri

kitapların

değeri ile

Bir insanın değeri okuduğu kitapların değeri ile ölçülür.

rüzgâr gücü
ilekarşı koydukları
için

uçurtmalar

rüzgâra

değil

yükselir

Uçurtmalar rüzgâr gücü ile değil, rüzgâra karşı koydukları için yükselir.

İki ayrı cümlede ifade edilenlerin birleştirilerek tek bir cümlede anlatılması esasına dayalı bir etkinliktir. Cümleleri birleştirirken birleştirilecek cümlelerin içeriğine dikkat etmeliyiz. Çünkü cümlelere ait bilgiler karışmamalı veya eksik bırakılmamalıdır.

16

İki ve üç ayrı cümlede ifade edilen yargıları birleştirerek tek bir cümle hâline getiriniz.

Dünyanın en kısa adamı 54.6 santimetrelik boyuyla Guinness rekorlar kitabına girdi.

72 yaşındaki Chandra Bahadur Dangi, Nepal'de yaşıyor.

İlhan Mansız, Türk aktör ve santrafor mevkiinde görev almış eski millî futbolcudur.

Aslen Kırım Tatarıdır.

2002 FIFA Dünya Kupası'nda Senegal'e attığı altın gol, FIFA Dünya Kupası tarihinin son altın golüdür.

Nepal'de yaşayan, 72 yaşındaki Chandra Bahadur Dangi; 54.6 santimetrelik boyuyla dünyanın en kısa adamı olarak Guinness rekorlar kitabına girdi.

Aslen Kırım Tatarı olan Türk aktör ve santrafor mevkiinde görev almış eski futbolcu, İlhan Mansız'ın 2002 FIFA Dünya Kupası'nda Senegal'e attığı altın gol, FIFA Dünya Kupası tarihinin son altın golüdür.

1. Yörenin en ünlü fakat hazırlanması zahmetli yemeklerinden biri olan içli köfte, bulgur ve kıyma kullanılarak pişirilir.
- Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?**
- A) İçli köftenin malzemeleri bulgur ve kıymadır.
 B) İçli köfte uğraş gerektiren bir yemektir.
 C) Yörenin içli köfte dışında ünlü yemekleri de vardır.
 D) İçli köfte yalnızca bu yörede yapılan bir yemektir.
2. Alışkanlık; davranışlarımızı, düşüncelerimizi yönlendiren ve zamanla da otomatik bir tepki hâline dönüşen, sonradan edinilen bir tutumdur. Alışkanlıklar doğuştan gelen bir durum değildir. Belirli bir süre tekrarlanıp kazanılan bir davranış biçimidir.
- Bu metindeki altı çizili kelime grubuyla alışkanlıkların hangi yönü belirtilmiştir?**
- A) Kendiliğinden tekrar etmesi
 B) Doğuştan gelen bir yeti olması
 C) İstenilmeyen bir davranış biçimi olması
 D) Kontrol edilemeyen bir durum yaratması
3. Kişisel gelişim kitaplarının çok fazla okunmaması gerektiğini düşünüyorum. Sebebi bu kitapların insanlara sürekli bir fener tutmaları ve insanların bu fenerin gösterdiği yöne doğru itme çabalarıdır.
- Bu metindeki altı çizili cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Kişileri yanlış tercihlere yönleltmek
 B) Okurları kendi istedikleri gibi düşünmeye yönlendirmek
 C) Öğreticiliği esas almak
 D) Duygusal bir dil kullanmak
4. - 1940'lar tiyatrodaki seyirci sayısının azaldığı yıllar olarak tarihe geçer.
 - En önemli nedeni; şehirlere taşınan ailelerin, ucuz ve erişilebilir olmasından dolayı televizyonu eğlence aracı olarak seçmesiydi.
- Bu iki cümlenin doğru bir şekilde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) 1940'ların tiyatro seyirci sayısının azaldığı yıllar olarak tarihe geçmesinin en önemli nedeni; şehirlere taşınan ailelerin, ucuz ve erişilebilir olmasından dolayı televizyonu eğlence aracı olarak seçmesidir.
 B) İnsanların şehirlere ucuz ve kolay olarak erişebilmesi ve televizyonla tanışmış olması, 1940'ları tiyatrodaki seyirci sayısının azaldığı yıllar olarak tarihe geçirir.
 C) 1940'lı yıllarda televizyon sayısı arttığı için şehirdeki insanların televizyon izlemesiyle tiyatro seyirci sayısı önceki yıllara nazaran azalmıştır.
 D) Tarihin en az tiyatro izleyici sayısının 1940 yılı olmasının asıl sebebi, şehirlere taşınan ailelerin, ucuz ve erişilebilir olmasından dolayı televizyonu eğlence aracı olarak seçmesiydi.
5. 1. inanan 5. savaştak
 2. düşüncesine 6. zorunda
 3. doğru 7. yanlış
 4. kalır 8. fikirlerle
- Yukarıda karışık olarak verilen sözcükler anlamlı bir cümle hâline getirildiğinde aşağıdakilerden hangisi baştan üçüncü olur?**
- A) inanan B) zorunda
 C) yanlış D) fikirlerle

6.

Üç yıldır aynı takımda top koşturan oyuncu, yönetimin ısrarcı tavrı ve taraftarın çok istemesi üzerine takımıyla yeniden nikâh tazeledi. Yıldız futbolcu bu durumdan çok memnun olduğu ve takımın başarısı için elinden gelenin en iyisini yapacağını sözünü verdi.

Bu metinde altı çizili kelime grubuyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoşnutluğu dile getirmek
 B) Yeniden anlaşma yapmak
 C) Geçmişin izlerini silmek
 D) Var olanı sürdürmek

7.

Çocuk kitaplarının bıraktıkları belirgin izleri çocukların ruhlarında bulmak mümkündür. Yoksa istenilecek bir özet, değerlendirme yapabilmek için kısıtlı bir kriterdir.

Bu metinde geçen “çocukların ruhlarında bulmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcük hazinelerini geliştirmesi
 B) Okuma alışkanlığını tetiklemesi
 C) Çocukların kişiliklerine dokunması
 D) Kitap sevgisine yol açması

8. Gücümüzü içimizden, yüreğimizden alırız dolayısıyla.....

Bu cümlelerin “Özyönetim” anlamı taşıması için aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanması gerekir?

- A) başkalarından destek ummak yersizdir.
 B) amaca ulaşacak her yolu denemeliyiz.
 C) ne olursa olsun vazgeçmemeliyiz.
 D) onu iyi kontrol etmeliyiz.

9.

(I)Başkaları bir çocuk gibi değil de gerçek bir yetişkin gibi davrandığından onunla gurur duymuşlardı. (II)Onu bağlarına basmak, sarılıp öpmek istiyorlardı. (III)İçlerinden çığlıklar atmak, avazları çıktığı kadar bağırarak geliyordu. (IV)Zafer çığlıkları ve sesleri o kadar gür çıkmıştı ki, okul bahçesinin dışındakilerin de dikkatini çekmişti.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangilerinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I ve II. B) I ve IV.
 C) II ve III. D) III ve IV.

10. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yapılan iyiliklerin değerini bilmeliyiz.
 B) Büyük bir fayda sağlayacak durumda küçük fedakarlıklar yapmak gerekir.
 C) Toplum için faydalı olan durumlarda bireysel kaygı olmamalıdır.
 D) Zararlı çıkacağımızı düşündüğümüz işlerden uzak durmalıyız.

11.

I	Filozoflar, toplumsal ve ekonomik sorunlarla ilgilenir.
II	Filozoflar, nesnel doğrulara bile şüpheyle bakar.
III	Filozoflar, sorgulamadığı hiçbir bilgiye inanmazlar.
IV	Filozoflar, başkalarının doğrularında hep kendi doğrularını bulurlar.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve III
 C) II ve III D) II ve IV

ANLAM ÖZELLİKLERİNE GÖRE CÜMLELER

Anlamlarına göre cümleler; öneri, varsayım, eleştiri, öz eleştiri, uyarı, tasarı, tahmin, olasılık, tanım, içerik, üslup, karşıtlık, eşitlik, ön yargı, küçümseme, azımsama, beklenti ve aşamalı durum gibi özellikler taşır.

17

Aşağıda anlamı verilen sözcükleri karşılarına yazınız.

1. Bir kişinin kendi davranışlarıyla ilgili yargıları ifade eden cümleler	öz eleştiri
2. Bir yazıda üzerinde durulan konuyu, yazarın ne anlattığını ifade eden cümleler	içerik
3. Bir durumla ilgili birden bire olmayan, giderek değişen durumları ifade eden cümleler	aşamalı durum
4. Bir nesnenin, durumun veya kavramın ne olduğunu ifade eden cümleler	tanım
5. Gelecekte yapılması planlanan işleri ifade eden cümleler	tasarı
6. Bir kişiyle, durumla veya kavramla ilgili önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz kişisel görüş ifade eden cümleler	ön yargı
7. Bir olayın gerçekleşmesini ümit eden cümleler	beklenti
8. Olmamış bir olayın bir an için olduğunu düşünüp bu durumda ne yapılabileceğini öğrenmeyi ifade eden cümleler	varsayım
9. Bir sorunu çözmek veya bir durumun daha iyi olması için görüş ve düşüncelerin öne sürüldüğü cümleler	öneri
10. Varlıkların, olayların veya kavramların arasındaki denkliliği ifade eden cümleler	eşitlik
11. Birbirine zıt özelliklerin ifade edildiği cümleler	karşıtlık
12. Bir şeyin miktar olarak az bulunduğunu ifade eden cümleler	azımsama
13. Bir eseri, insanı, durumu veya kavramı olumlu ya da olumsuz yönleriyle değerlendiren cümleler	eleştiri
14. Gerçekleşip gerçekleşmeyeceği kesin olmayan bir durumla ilgili öngörü ifade eden cümleler	olasılık
15. Bir yazıda yazarın konuyu nasıl ele aldığını ifade eden cümleler	üslup
16. Yanlış davranışlarla ilgili ikaz veya hatırlatmalar içeren cümleler	uyarı
17. Bazı verilerden, tecrübelerden, akıl ve sezgilerden faydalanılarak olabilecek bir şeyi önceden kestirebilme anlamı içeren cümleler	tahmin

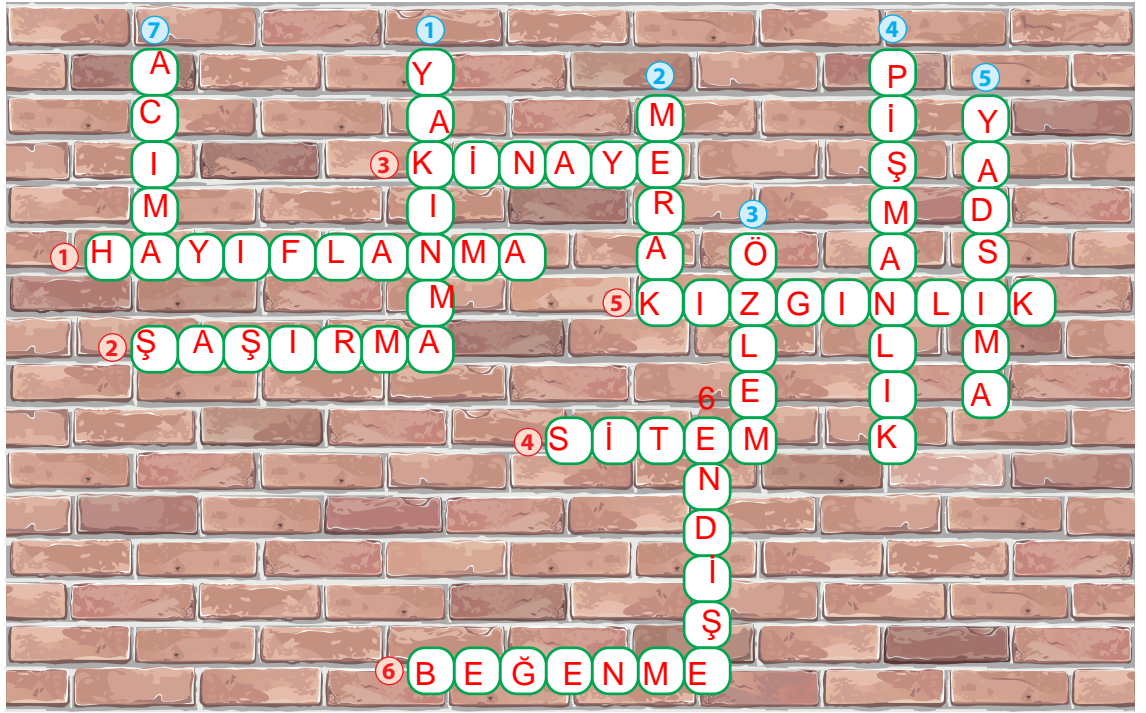
Duygu İfade Eden Cümleler

Bazı cümlelerde beğenme, sitem, pişmanlık, özlem, şaşırma, hayıflanma, yakınma, endişe, yadsıma, kına-ye, kırgınlık, merak, acıma gibi duygulara yer verilir.

18

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

Soldan Sağa

1. Herhangi bir olaydan veya kişinin geçmişte yapmadığı, yapamadığı şeylerden duyduğu üzüntüyü ifade eden cümleler.
2. Beklenmeyen bir durum karşısında ne yapacağını ne söyleyeceğini bilememe duygusunu ifade eden cümleler.
3. Düşünüleni dolaylı yoldan tersini söyleyerek anlatan cümleler.
4. Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü alınganlık, kırgınlık vb. duygular uyandırdığını öfkelenmeden ifade eden cümleler.
5. Herhangi bir şeye karşı öfkeyle gösterilen tepkiyi ifade eden cümleler.
6. İyi ve güzel bir şeyi onaylama, kabul etme anlamını taşıyan cümleler.

Yukarıdan Aşağıya

1. Bir durumdan duyulan rahatsızlığı başkalarına anlatma, şikayet etme anlamı taşıyan cümleler.
2. Bir şeyi anlamak öğrenmek için duyulan istek, kaygı, tasa duygusunu ifade eden cümleler.
3. Bir kimseyi, bir yeri veya bir şeyi görme, ona kavuşma isteğini, duyulan hasreti ifade eden cümleler.
4. Yapılan bir yanlıştan ötürü duyulan üzüntüyü ifade eden cümleler.
5. Yaptığı bir işi, söylediği sözü veya tanık olduğu bir şeyi yapmadığını bilmediğini söylemek, yaptığını saklamak, inkâr etmek anlamındaki cümleler.
6. Gerçekleşmesi hiç istenmeyen bir durumun gerçekleşme ihtimalinden duyulan kaygıyı ifade eden cümleler.
7. Başkasının uğradığı veya uğrayacağı kötü bir duruma üzülmeyi ifade eden cümleler.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "küçümseme" anlamı vardır?

- A) Akşam vakti nasıl buralara kadar geldin sen?
- B) Böyle zor bir çalgıyı nasıl çalabiliyorsun?
- C) Boyuna bakmadan bir de basket mi oynamaya kalkıyorsun?
- D) Sen neden bizimle oynamaya gelmiyorsun?

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "aşamalı bir durumdan" söz edilebilir?

- A) Günlerdir ağzına bir damla su koymuyor.
- B) Saatlerdir onu bekliyorum evde.
- C) Gün geçtikçe daha da zayıflıyor.
- D) Ellerini her gün en az yirmi kere sabunluyor.

3. Aşağıdakilerin hangisinde "tanım" yapılmıştır?

- A) Futbol topunun ağırlığı 390 ila 530 gramdır.
- B) Balık tüketmek vücuda birçok fayda sağlar.
- C) Şimdi Muğla'da tatil yapıyordur.
- D) Şiir, dizeler halinde yazılan bir türdür.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir "öneride" bulunduğu anlaşılmaktadır?

- A) Bu film diğerlerine göre daha akıcıydı.
- B) Yönetmen kamera açılarını ayarlamayı iyi öğrenmiş.
- C) Ağabey'ini babasına şikâyet etti.
- D) Doğayı mümkün olduğunca korumalısın.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir "tasarıdan" söz edilebilir?

- A) Evi temizlememe yardım edebilirsin aslında.
- B) Tamam, söyle bu ezgiden şarkıyı çıkaramayacağım.
- C) Önümüzdeki ay bir bahaneyle tatile çıkacağım.
- D) Biraz ipucu verse bilmeceyi bileceğim.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gerçekleşmemiş bir beklenti" söz konusudur?

- A) Babam söz verdiği gibi yazın bisiklet alacak.
- B) İnsanların böylesi bir filme ilgi göstereceklerini sanmıştık.
- C) Bu sene soruların daha kolay olacağını düşünüyorum.
- D) Geçen gün dükkânda kalmıştım.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi "yakınma" anlamı taşımaktadır?

- A) Bir kez olsun dediklerimi dinlemiyor, baba.
- B) Sahilde buluşalım da bir kahve içelim.
- C) Demek beni fenerin maçına çağırmadın.
- D) Bu durumda bile hiç şikâyet etmedi.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "pişmanlık" söz konusudur?

- A) Şimdi Ankara'da olmak vardı.
- B) Ne çabuk unuttuk değil mi yayında çektiğimiz sıkıntıları.
- C) Bugün olsa yine giderdim göreve.
- D) Ah, ben ne büyük bir hata yaptım.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "hayıflanma" anlamı vardır?

- A) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.
- B) Gençlik elden kuş olur uçar, tutamazsın.
- C) Benimle böyle konuşamazsın.
- D) Sözlerimi hafife almamalısın.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "endişe" anlamı vardır?

- A) Acaba orada başlarına bir şey mi geldi?
- B) Acaba bu gömleğin başka rengi de var mı?
- C) Acaba filmin başka serisi olacak mı?
- D) Acaba kayıt için bu evraklar yetiyor mu?

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "duyulan bir habere şaşırma" anlamı vardır?

- A) Demek artık okula gitmeyecekmiş hanımefendi, öyle mi?
- B) Gelmeyeceksin yani sen şimdi tatile, öyle mi?
- C) Sormayacak mısın dün gece maç kaç kaç bitti diye?
- D) Ne, sen şimdi eğitimini tamamladın mı?

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisi "özlem" ifade etmektedir?

- A) Eskiden buralar hep dutluktu, derdi nenem.
- B) Şu çizdiklerimi de temize geçtim mi tamam.
- C) İmkân olsa da evimi son bir kez görsem, diye iç geçirdi.
- D) Bu tarlalarda sık sık eski çanaklar bulunmuş, öyle mi?

1. Bernardo Tabel, Avrupa Kıtası'ndaki tüm ülkelerin başkentlerini para kullanmadan gezen ilk kişidir.

İngiliz gezginin 2018 yılında yaptığı bu yolculuk yüz on dokuz gün sürmüştür.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa Kıtası'ndaki tüm ülkelerin başkentlerini para kullanmadan gezen Bernardo Tabel'in 2018 yılında İngiltere'de yaptığı bu yolculuk yüz on dokuz gün sürmüştür.
- B) 2018'de yüz on dokuz gün süren yolculuğunda Avrupa Kıtası'ndaki tüm ülkelerin başkentlerini gezen ilk kişi olan Bernardo Tabel adlı gezgin İngiliz kökenlidir.
- C) Avrupa Kıtası'ndaki tüm ülkelerin başkentlerini para kullanmadan gezen ilk kişi olan İngiliz gezgin Bernardo Tabel, yüz on dokuz gün süren bu yolculuğu 2018'de gerçekleştirmiştir.
- D) Bernardo Tabel, Avrupa Kıtası'ndaki tüm ülkelerin başkentlerini 2018'de para kullanmadan yüz on dokuz günde gezen ilk İngiliz gezgindir.

2. Herkes için aynı olan, kanıtlanabilir, doğrulanabilir olan yargılara “nesnel yargı”; bunun tersine de “öznel yargı” denir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından farklıdır?

- A) Tiyatrodaki dört kadın, üç erkek oyuncu rol almış.
- B) İyi bir yazar, şiir yazamaz ama iyi bir şair, roman yazabilir.
- C) Denemenin yanı sıra birçok şiir yazmış, bunlardan bazıları bestelenmiştir.
- D) Filmdeki olaylar büyük bir şehirde geçiyordu.

3. (I)Her zamanki gibi geç kalmıştım. (II)Mademki geç kaldım o zaman yürüyüşün keyfini çıkarayım dedim. (III)Ha, geç kaldığıma gelince yine annemin kahvaltısı hazırlayamamasından. (IV)Aslında bu durum benim de işime gelmiyor değil.

Bu parçadaki kişinin geç kalma sebebi hangi cümlede verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Bizim en kötü hastalığımız, kendi varlığımızı küçümsemektir. Bu hastalığımızdan kurtulmak istiyorsak tercihlerimizi cesurca yapmalıyız.

Bu metinde altı çizili cümlede aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Olasılık B) Uyarı C) Varsayım D) Öneri

5.

Herhangi bir şeyi nicelik, miktar bakımından yetersiz bulmaya azımsama denir. Azımsamada sayısal veriler önemlidir. Azımsama cümlelerinde somut nesne veya olgu söz konusudur. Nitelik bildirmenin tam tersidir. Bir kişiyi, bir şeyi hor görüp aşağılamaya küçümseme denir. Birine değer vermemek, onu küçük görmek önemsememektir. Yani davranışları beğenmemektir. Kibirle aynı anlama gelecek şekilde kullanılır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde azımsama yapılmıştır?

- A) Bu kolay soruyu üç yaşındaki çocuk bile yapar.
B) **5** liralık kumaştan takım elbise biçilmez.
C) Bu kafayla okuyacak da avukat olacak.
D) İki şiir yazan kişi kendini şair sanıyor.

6.

- I Ekonomik hayata dair yazdığı eserde ağıdalı bir dil kullanmıştır.
II Toplumsal sorunları ele aldığı bu yapıtında yazar, sade ve açık bir dil kullanıyor.
III Konu olarak İstanbul insanını ele alan yazar samimi bir üslup kullanmıştır.
IV Yalın ve anlaşılır bir üslupla kaleme aldığı bu romanında sanatçı sosyal problemleri işliyor.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) **I ve IV**

7.

- (I) Bu akşam eve geç geldiği için ailenin tüm fertlerinin dikkatini üstüne çekmişti.
(II) Bağlılık konusuna gelince bu dünyada atlarla karşılaştırılacak kadar sadık bir hayvan bulunamaz.
(III) Minnet veya şükran bir insanın aldığı yardımdan dolayı duyduğu hoşnutluk duygusudur.
(IV) Bu dünya bir çocuktu; biz onu kırbaçladık ve kendi bilgimize boyun eğdirdik.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) **I.** cümle amaç sonuç cümlesidir.
B) II. cümlede karşılaştırmaya yer verilmiştir.
C) III. cümle tanım cümlesidir.
D) IV. cümlede benzetme yapılmıştır.

8.

Özellikleri yönünden hiçbir akım içinde yer almayan şairler var. Bunlar, kendi kuşağından olanların yazdıklarına benzemeyen şiir yazıyor. Bir dönem ya da gruba katılmadıkları için şiirlerinin bulutsu bir görünüşü var. Bunları yazarlar kendilerine has bu şiirlerle şiirin bir mozaik olduğunu önümüzdeki birkaç yıl içinde göstereceklerdir.

Bu cümledeki altı çizili söz ile sanatçının taşıması gereken hangi özellik anlatılmak istenmiştir?

- A) Öğreticilik
B) **Özgünlük**
C) Tutarlılık
D) Kalıcılık

1. Geçen yılki yarışlarda olduğu gibi bu yılda yani 2012 yılında İstanbul Boğazi'ni yüzerek geçen Down sendromlu milli yüzücü Caner Erkin, 24. Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışları'nı, 1 saat 10 dakikada tamamlayarak kendi rekorunu kırdı.

Bu cümleden

- I. Milli sporcu Caner Erkin, 23. Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışları'nı, 1 saat 10 dakikadan daha uzun bir sürede tamamlamıştır.
II. Caner Erkin, Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışları'na birden fazla kez katılım sağlamıştır.
III. Caner Erkin, Boğaziçi Kıtalararası Yüzme Yarışları'nda kendi rekorunu 2012 yılında kırmıştır.

yargılarından hangileri kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

2. Söyleyenin kendi düşüncesini, duygusunu veya beğenisini içeren cümlelere öznel cümleler denir. Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değiştiği için öznel yargılar kanıtlanamaz.

(I)Kadıköy'ün eski adı Midye. (II)Kazandere ile Papuçdere'nin denize döküldüğü yerde, yüksek bir kayalığın üzerine kurulu. (III)Bu ilginç konumun yanı sıra daracık sokakları, eski ahşap evleri ve balıkçı yaşantısı, burayı büyüleyici hâle getiriyor. (IV)Kıyıyı izleyen orman yolları, Kıyıköy ve İğneada arasında da aynı şekilde uzayıp gidiyor.

Bu bilgilere göre numaralanmış cümlelerin hangisinde öznel bir ifadeye yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

- 3.

I	Hikâye, konu ve anlatımıyla güncelliğini koruyor.
II	Eser, içerik ve üslubuyla okuru kendine çekmeyi başarmış
III	Öykü, biçim ve içerik yönünden hâlâ genç.
IV	Eser, özgün tarzından dolayı günümüzde bile rağbet görüyor.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve III D) II ve IV

4.

- I sorunlarına çözüm ararken
- II kişilerin özelliklerini göz önünde
- III bir sağlık sisteminin
- IV o sistemi oluşturan alışkanlıkların ve
- V bulundurmamak gerekir

Numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

5. Bir yönetmenin her tür filmi ortaya çıkarabilmesi söz konusu değildir.

Bu cümlelerin sonuna anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Çünkü film sanatının her bir tarzını tam anlamıyla öğrenebilmek ve uygulayabilmek oldukça zaman alır.
- B) Film sanatının birtakım alt dalları vardır ve bir yönetmen en fazla bir veya iki tarzda kendini yetiştirebilir.
- C) Ama çevremizde veya film dünyasında "Elbette ben hepsini yapabilirim." diyen yönetmenler de yok değil.
- D) Dolayısıyla bir yönetmen yeteri kadar çalışırsa hem dramda hem komedide ustalaşabilir.

6. "Canlı yayın ve montajlı çekim cam üstünde yürümeye benzer fakat canlı yayında buz çok incedir." **sözyle aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?**

- A) Canlı yayının montajlı çekime göre izleyicide daha çok heyecan uyandırdığı
- B) Canlı yayın ve montajlı çekimin, kendi içinde birtakım problemler barındırdığı
- C) Canlı yayının, sunucular açısından montajlı çekime göre daha riskli olduğu
- D) Canlı yayın ve montajlı çekimin, birçok ortak yönünün bulunduğu

7. Kimilerinin kitaplara sığdıramadığı konuları bir cümle ile anlatmıştır atalarımız.

Bu cümle ile atalarımızın hangi yönde vurgu yapılmıştır?

A) Özgünlük

B) Doğallık

C) Özlülük

D) Sadelik

SÖZ SANATLARI

SÖZ SANATLARI

Benzetme

Abartma

Kişileştirme

Konuşturma

Karşıtlık

Tane Tane Test 1

Beceri Temelli Sorular 1

4. Ünite

Kazanımlar

- Metindeki söz sanatlarını tespit eder.
- Benzetmenin ögelerini bulur.
- Kişileştirilen varlıkları tespit eder.
- Yazılarında söz sanatlarını kullanır.

NYARTEST

SÖZ SANATLARI

Benzetme

Anlatımı güçlendirmek için aralarında ortak nitelik bulunan iki varlık ya da kavramdan nitelik yönünden güçlü olandan zayıf olana aktarma yapılmasıdır.

Benzetme yapılan cümlelerde genellikle gibi, kadar, misal, andırma sözcükleri kullanılır.

1

Aşağıdaki cümlelerin benzetme ögelerini altlarına yazınız.

Kardeşim keçi gibi inatçı biridir.

Benzeyen: **Kardeşim**

Kendine benzetilen: **Keçi**

Benzetme yönü: **İnatçılık**

Benzetme edatı: **Gibi**

Hocamla birlikte kuş misali uçuyorduk göklerde.

Benzeyen: **Hocam ve ben**

Kendine benzetilen: **Kuş**

Benzetme yönü: **Uçmak**

Benzetme edatı: **Misal**

2

Aşağıdaki cümlelerde benzetme olan cümlelerin başındaki harfler sırasıyla yazıldığında oluşacak şifreyi etkinliğin altına yazınız.

1. (B) Papağan gibi her lafımı tekrar ediyordu.
2. (E) Kahkasıyla ilçe sallanır gibi oldu.
3. (A) Doktor önlüğünü andıran bir önlük giymişti.
4. (K) Bir of çeksem karşı ki dağlar yıkılır.
5. (L) Bulut misali havada asılı kalmak isterim.
6. (İ) Deprem anında dalga gibi savrulduk.
7. (S) Şühedâ fişkırarak toprağı sıksan şühedâ
8. (M) Kalabalık caddeler, karınca sürüsü...

ŞİFRE: **BALIM**.....

3

Aşağıdaki şiirde benzetme sanatına başvurulmuş dizelerin altını renkli kalemle çiziniz.

Deniz gibiydi gözleri,
Sonsuzluğunda kaybolduğum.
Bulur mu ki bir daha ben gibileri,
O, defalarca yok olduğum

Hani diyordun ya serçe gibisin.
Sen yalnızca o serçeninsin.
Ama evi, dışarı attı serçeyi,
Ve kapattı pencereyi.

Abartma

Bir varlığı ya da kavramı olduğundan çok küçük veya çok büyük gösterme sanatıdır.

4

Aşağıdaki cümlelerde bulunan söz sanatlarını doğru bir şekilde işaretleyiniz.

CÜMLE	ABARTMA	BENZETME
1. Manda yuva yapmış söğüt dalına.	✓	
2. Keskin bir kömür kosusunu andırıyordu bu koku.		✓
3. Küçük bir kelebeğin kanatlarına yüklenmiş Kaf Dağı.	✓	
4. Ceylan gibiydi küçük kızım benim.		✓
5. Gözümdeki yaşlardan bir deniz olur.	✓	
6. Yol kenarında aldığımız kavunlar baldı bal.		✓
7. Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın? Gömelim gel seni tarihe desem, sığmazsın.	✓	
8. Bir üfleşte sallanacak kadar zayıflamıştı.	✓	
9. Karınca misali çalışmayı çok severdi.		✓
10. Kaz kaldırmış başın bakar Kırk gün oldu, kaynatırım kaynamaz.	✓	

Kişileştirme

İnsana ait olan bir özelliğin insan dışı bir varlığa aktarılmasıdır.

5

Aşağıdaki dizelerde kişileştirilen varlıkları altlarındaki renkli kapakların üzerine yazınız.

Ay uykuya vardı laldır kelamı,
Mehtaba sığınan sırlar ağladı.
Şahitti yıldızlar almaz selamı,
Dağların duvağı karlar ağladı.

Sarardı bulutlar gözleri kanar,
Toprağın yoldaşı taş bile yanar,
Karınca somunu zehire banar,
Düş kırık doğada kırlar ağladı.

Ay	Sır	Yıldızlar	Karlar
Bulutlar	Taş	Karınca	Kırlar

Sarıçığdem açtı solgun inledi,
Bülbülün ahını yer gök dinledi,
Kırmızı gelincik dertli ünledi,
Menekşe üstünde morlar ağladı.

Kardelene küstü bu sene kışlar,
Figana oturdu yuvada kuşlar,
Güller de perişan döküyor yaşlar,
Pembeyi düşürdü narlar ağladı.

Sarıçığdem	Bülbül	Gelincik	Morlar
Kışlar	Kuşlar	Güller	Narlar

Konuşturma

İnsan dışı varlık veya kavramların insan gibi konuşturulması sanattır. Konuşturma sanatı olan cümle-
de kişileştirme sanatı da yapılmıştır.

6

Aşağıdaki cümlelerde konuşturma olan cümlelerin sonuna ✓ işareti koyunuz.

Deniz ve Mehtap sordular seni: Neredesin?	✓
Kurt şarkı söylüyordu karanlığın içinde.	
Adam elini uzattı, tam onu koparacağı sırada menekşe: Bana dokunma! diye bağırdı.	✓
Kurnaz tilki sesini yumuşatarak, ona	✓
Dedi ki: "Kardeşciğim artık dostuz,	
Müjde getirdim sana in de ötüşelim;	
Barış oldu hayvanlar arasında."	
Yıldızlar sönsün, diyerek bağırdı karanlıktan sümbül.	✓
Bir şeyler mırıldanıyordu papatya.	

Tezat (Zıtlık, Karşıtlık)

Anlamca birbirinin zıddı olan sözcüklerin bir arada kullanılması sanattır. Bu zıtlık anlamsal boyutta
yani düşünce boyutunda da olabilir.

7

Aşağıdaki cümlelerde karşıtlık olan cümlelerin numaralarını yan taraftaki şemsiyelere yazınız.

1. Ağlarım hatıra geldikçe gülüştüklerimiz.
2. Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü.
3. Ben de gördüm güneşin doğarken battığını.
4. Nedir benim bu çilem
Hesap bilmem
Muhasebe memuruyum.
5. Bir kız vardı yok gibi öyle güzel!
6. Âlem sele gitti gözüm yaşından.

Kollarınla bağlarsın kıtaları,
Haliç zümrüt yeşili gözlerin olur,
Âşık edersin kendine insanları,
Seni bir kere gören hayran olur.

Kişileştirme

Ben bir ayrıkotuyum
Ne buğday amcam, ne pirinç dayım
Mısırla akraba bile değilim.
Bir yeşermeye göreyim:
Kızmasınlar halim duman
Canıma kastederler yapabilseler
Ama nafile kurumam.

Kişileştirme

Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat Arş'a kanatlandık o hızla

Abartma

Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et;
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir.

Benzetme

Deniz mürekkep olsa
Yazılmaz benim derdim.

Abartma

Bu dertten demir çürür
Bilmem nasıl dayandım.

Abartma

Küçük bir çeşmeyim yurdumun
Unutulmuş bir dağında
Hiç kesilmeyecek suyum
Yıldızların aydınlığında

Konuşturma ve Kişileştirme

Gülen çehremi görüp
Sanmayın beni bahtiyârdır
Her kakhahanın içinde
Bir damla gözyaşı vardır.

Karşıtlık

Rüzgâr eser dallarımız atışır
Yas ile sevincim yıkışır dağlar

Karşıtlık

Sevincinden ağlayan, gülen, haykıran rüzgâr
Kalplere sevinç, umut ve inanç getiriyor.

Karşıtlık

Ben öpmeden önce yanaklarını
Varsın teller, tüller, duvaklar öpsün.

Kişileştirme

1. Kumral vakitte, yollar arap saçı
Sümer haritasına çizilmiş gibi şehir
Yürek sesini davuldan net duyuram
Ayaklarım ehil, buluşacağı noktaya varışa...

Bu şiirde;

- I. Abartma
II. Benzetme
III. Kişileştirme

yukarıdaki söz sanatlarından hangisi/hangileri vardır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III

2. I. Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer
II. Yıldız terk eylemiş ayın peşini
Karartmış umutlar tüm güneşini
Yüreklere düşen aşk ateşini
Soğumuş görende harlar ağladı

Bu dizelerdeki söz sanatları, aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Benzetme–Kişileştirme
B) Konuşturma–Abartma
C) Abartma–Kişileştirme
D) Benzetme–Abartma

3. Bir bahar sabahının karanlığında ıssız
Gökte diz çökmüş iki titrek ışıklı yıldız.

Bu şiirde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi ağır basmaktadır?

- A) Kişileştirme
B) Karşıtlık
C) Benzetme
D) Abartma

4. Bir bulut gezer yayla yayla Anadolu'yu
Bir baştan başa selâm götürür.

Bu dizelerde kullanılan söz sanatının göstergesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Bulut" ve "Yayla"nın konuşturulması.
B) "Bulut"a insana ait özelliğin yüklenmesi.
C) "Anadolu"nun anlatımında aşırılığa gidilmesi.
D) "Yayla"nın "Bulut"a benzetilmesi.

5. Bir balık ağılıyordu
Denizde
Başını yaslamış
Ufacık bir yosun parçasına.

Bu şiirde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi ağır basmaktadır?

- A) Kişileştirme
B) Karşıtlık
C) Benzetme
D) Abartma

6. Dört nala gelip Uzak Asya'dan
Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan
Bu memleket bizim

Bu dizelerde kullanılan söz sanatının göstergesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Akdeniz" in konuşturulması
B) "Asya"ya insan özelliği yüklenmesi
C) "Kısrak"ın anlatımında aşırılığa gidilmesi
D) "Memleket" in "kısrak başı"na benzetilmesi

7. Uykuya varmak için bu hazin günde, erken Kapanmayan gözlerim duvarlarda gezerken Birdenbire kıpkızıl birkaç satırla yandı, Dört mısra değildi sanki dört damla kandı

Bu dördlüğün son dizesinde bulunan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişileştirme B) Karşıtlık
C) Benzetme D) Abartma

8. Sokaktaki aç köpekler, yalnızlığın türküsünü mırıldanıyordu.

Bu cümlede aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Benzetme B) Konuşturma
C) Abartma D) Kişileştirme

9. Ne zahmet efendim, lütfedip elinizi verdiniz Soğuk geçti üstüme, üşüyen donuk heyecanım Sonra yürüdünüz, kırk yıllık sevgili gibi Gördünüz canım; gelmek, kaçış kadar kolaymış...

Bu şiirde aşağıdaki söz sanatlarından hangileri vardır?

- A) Konuşturma–Karşıtlık
B) Kişileştirme–Benzetme
C) Abartma–Kişileştirme
D) Benzetme–Karşıtlık

10. Manda yuva yapmış söğüt dalına, yavrusunu sinek kapmış.

Bu cümlede aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Kişileştirme B) Karşıtlık
C) Benzetme D) Abartma

11. Lâkin ben hiç bu kadar mahzun olmadım Ölümü hatırlatan ne var bu resimde?

Hâlbuki hepimiz hayattayız,

Bu şiirde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi ağır basmaktadır?

- A) Kişileştirme B) Karşıtlık
C) Benzetme D) Abartma

12. Ey benim sarı tamburam Ne için inlersin?

İçim oyuk derdim büyük

Onun için inlerim!

Bu şiirde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi ağır basmaktadır?

- A) Kişileştirme B) Konuşturma
C) Benzetme D) Abartma

1.

Bu bilgilere göre aşağıdaki şiirlerin hangisinde kullanılan söz sanatı yanlış belirtilmiştir?

A) Güneş her akşam batıp her gün doğuyorsa
Çiçekler solup solup tekrar açıyorsa
En derin yaralar kapanıyorsa
En büyük acılar unutuluyorsa
Neden korkulur hayattan söyleyin bana? (Karşıtlık)

B) Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar,
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar.
Bu, ruh gibi baygın mahalleden,
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın, sen!
Hülyasındaki geniş aydınlığa gülen
Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanıyla
Ne güzel komşumuzdun sen, Fahriye Abla! (Benzetme)

C) Uzun ince bir yoldayım,
Gidiyorum gündüz gece.
Bilmiyorum ne haldeyim,
Gidiyorum gündüz gece. (Kişileştirme)

D) Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!
Gökten ecdad inerek öpse o pak alını değer.
Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhid'i..
Bedr'in arslanları ancak bu kadar şanlı idi.
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
"Gömelim gel seni tarihe" desem, sığmazsın. (Abartma)

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde abartma sanatına başvurulmamıştır?

- A) Her damlada bir umman var
Yüzdüm, yüzdüm tükenmiyor.
- B) Aşkınla tutuştum yandım
Gör beni neyledi sevdan.
- C) Gökte yanan güneşi; koparıp tan yerinden
Elimizde meşale gibi taşımaktayız.
- D) Türküler tüter dağ dağ, yayla yayla
Köyümüz, köylümüz memleketimiz

3.

I	Neden böyle düşman görürsünüz, Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?
II	İçimde kar donar, buzlar tutuşur, Yağan ateş midir, kar mıdır bilmem.
III	Yükseğinde büyük namli karın var, Alçağında mor sümbüllü bağıın var.

Yukarıdaki dizelerin hangisinde zıtlık(karşıtlık) sanatı kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II, III

4.

I	Çöl olsa aşar, dağ olsa yıkarım Bizi ayıran kalın duvarları.
II	İçim bir dalgalı deniz, Kıyılara öfkeyle vuran.
III	Sessiz bir şarkı söylerdi rüzgâr, Bu loş ortamda ruhumu okşayan.

Numaralandırılmış şiirlerde bulunan söz sanatları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Abartma	Benzetme	Kişileştirme
B)	Benzetme	Kişileştirme	Benzetme
C)	Abartma	Konuşturma	Benzetme
D)	Kişileştirme	Karşıtlık	Kişileştirme

PARAGRAFTA ANLAM

Paragraftaki Anlam İlişkileri

- Paragrafın Anlam Özellikleri
- Paragrafın Konusu/Şiirin Teması
- Paragrafın Ana Düşüncesi/Şiirin Ana Duygusu
- Paragraftaki Yardımcı Düşünceler
- Paragrafa Uygun Başlık ve Paragrafta Soru
- Paragrafta Verilen Sorunlara Çözüm Üretme
- Paragrafta Anlatılanlara Uygun Görseli Belirleme
- Paragrafla İlgili Soruları Cevaplama

Tane Tane Test 1

Paragrafın Yapı Özellikleri

- Paragrafın Bölümleri
(Giriş, Gelişme, Sonuç)
- Paragraf Oluşturma
- Paragraf Tamamlama
- Paragrafı İkiye Bölme
- Paragrafın Konu Bütünlüğünü Bozan Cümle
- Paragraftaki Cümlelerin Yerini Değiştirme
- Paragrafta İfade Edilen İş ve İşlem Basamakları

Tane Tane Test 2

Paragrafın Anlatım Özellikleri

- Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları
- Metin Karşılaştırma
- Anlatım Özellikleri ve Anlatıcı Bakış Açısı
- Paragrafın Anlatımında Faydalanılan Duyular
- Paragrafın Anlatım Özellikleri ve Anlatıcı Bakış Açısı

Tane Tane Test 3

- Beceri Temelli Sorular 1
- Beceri Temelli Sorular 2
- Beceri Temelli Sorular 3
- Beceri Temelli Sorular 4
- Beceri Temelli Sorular 5

5. Ünite

Kazanımlar

- Metindeki anlatım biçimlerini belirler.
- Metinle ilgili soruları cevaplar.
- Metnin konusunu belirler.
- Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
- Metindeki yardımcı fikirleri belirler.
- Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.
- Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler. (Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.)
- Metnin içeriğini yorumlar.
- Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.
- Metinler arasında karşılaştırma yapar.
- Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.
- Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar. (Kullanım kılavuzları incelenir.)

PARAGRAFİN ANLAM ÖZELLİKLERİ

Paragrafın Konusu/Şiirin Teması

Bir paragrafta veya şiirde üzerinde durulan kavram, o paragrafın konusu, o şiirin temasıdır.

Öğreten Sorular

1

Aşağıda verilen paragrafların konularını altlarındaki boşluklara yazınız.

Elma pıhtı veya plak oluşumunu engeller ve damar tıkanıklığı, hipertansiyon, damar sertleşmesi, oksidatif stres nedeniyle oluşan damar tahribatı gibi, kalp ve damar hastalıkları oluşumunu engellediği bilinmektedir. Ayrıca kolesterolü düşürme etkisi de vardır.

Paragrafın Konusu : **Elmanın faydaları**

Pozitif bir bakış açısına sahip olabilmek ve yaşadığımız olumsuz olaylarda bardağın dolu tarafını görebilmek her zaman kolay değildir. Ne yaşarsak yaşayalım, deneyimlerimizin daima olumsuz sonuçlarına odaklanır, her zaman en kötüsünü düşünmeye eğilim gösteririz. Olayların kötü sonuçlarına kendimizi hazırlamak ve hayal kırıklığı yaşamamak için geliştirmiş olduğumuz bu perspektif, çoğu zaman hayata daha karamsar bakmamıza neden olur.

Paragrafın Konusu : **Olaylara bakış açımız**

2

Aşağıda verilen şiirlerin temalarını altlarındaki boşluklara yazınız.

Ben giderim adım kalır
Dostlar beni hatırlasın.
Düğün olur bayram gelir
Dostlar beni hatırlasın.

Şiirin Teması: **Kalıcılık**

Aldanma cahilin kuru lafına
Kültürsüz insanın külü yalandır.
Hükmetse dünyanın her tarafına
Arzusu hedefi yolu yalandır.

Şiirin Teması: **Eğitim ve kültür**

Beni hor görme kardeşim
Sen altınsın ben tunç muyum?
Aynı vardan var olmuşuz
Sen gümüşsün ben saç mıyım?

Şiirin Teması: **Eşitlik**

3

Aşağıda verilen konularla ilgili paragraflar yazınız.

Bu etkinlik öğrencinin düşsel kurgusuna göre cevaplandırılmalıdır.

Planlı Ders Çalışmanın Önemi

Planlı ders çalışmak zamanı etkili kullanmanın yanı sıra dersin verimliliğini arttıran unsurların başında gelir...

Dürüst Olmak

Dürüst olmak anlık olarak insanlara bazı şeyleri kaybettiriyor olarak görülse de her zaman kişiye bazı olguları kazandırır...
79

Gülyüzlülük

Sıcakkanlılığın ve samimiyetin en güzel sembolüdür gülyüzlülük...

Paragrafın Ana Düşüncesi/Şiirin Ana Duygusu

Bir paragrafta yazarın okura vermek istediği mesaj o paragrafın ana düşüncesidir. Şiirde ise şairin okura hissettirmeye çalıştığı duygu, o şiirin ana duygusudur. Ana düşünce veya ana duygu bir bakıma paragrafı/şiiri okuyanın o paragraftan/şiirden çıkardığı sonuçtur. "Yazar bu paragrafı/şiiri niçin yazmış?", "Bize ne anlatmak/ne hissettirmek istiyor?", "Bu paragrafta yazarın vermek istediği mesaj nedir?" soruları bize ana düşünceyi/ana duyguyu buldurur.

4 Aşağıdaki paragrafların ana düşüncelerini yazınız.

Yalnız yaşamının bir tek amacı vardır sanıyorum; o da daha başıboş, daha rahat yaşamak. Fakat her zaman, buna hangi yoldan varacağımızı pek bilmiyoruz. Çok kez insan dünya işlerini bıraktığını sanır; oysaki bu işlerin yolunu değiştirmekten başka bir şey yapmamıştır. Bir aileyi yönetmek bir devleti yönetmekten hiç de kolay değildir. Ruh nerede bunalırsa bunalsın, hep aynı ruhtur; ev işlerinin az önemli olması, daha az yorucu olmasını gerektirmez. Bundan başka, saraydan ve pazardan el çekmekle hayatımızın baş kaygılarından kurtulmuş olmuyoruz.

Ana Düşüncesi : **Yalnız yaşamak rahat yaşamayı sağlamaz.**

Nedir insanların kitaplara olan bu düşkünlüğü? Kitaplar, hele romanlar ve şiir kitapları, neden insanların hayatında bu kadar büyük bir yer alıyor? Bence bunu cevaplandırmak için "İnsan niçin okur?" sorusunu ilkin cevaplandırmak gerekir, insanlar toplu olarak yaşadıkları halde, gene de yaratıkların en yalnızdırlar. Dıştan birbirlerine yakındırlar, ama içten aralarında ne uzaklıklar vardır! Acısını duyuracak kimse bulamayınca, atının boynuna sarılarak içini boşaltan, Çehov'un arabacısını düşünüyorum. Okuması olsaydı, böyle yapayalnız kalır mıydı?

Ana Düşüncesi : **Kitaplar en iyi arkadaştır.**

5 Aşağıdaki şiirlerin ana duygularını yazınız.

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Ana Duygu **Bağımsızlık ve vatan sevgisi**

Ben acılar denizinde boğulmuşum
İşitmem vapur düdüklarını, martı çığlıklarını
Dalgalar her gün bir başka kıyıya atar beni
Duyarım yosunların benim için ağladıklarını

Ana Duygu **Üzüntü**

Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mih gibi aklımda tutuyorum
Büyüdükçe büyüyor gözlerin
Ben sana mecburum bilemezsin
İçimi seninle ısıtıyorum.

Ana Duygu **Sevgi**

Dört bir yanımız deniz
Mavi yeşil ayrımsız
Suları pak parlak
Cennette, Ege'deyiz.

Ana Duygu **Ege'ye duyulan sevgi**

Paragrafın Yardımcı Düşünceleri

Bir paragrafta ana düşünceyi açıklamak, desteklemek, geliştirmek veya ispatlamak için yazar birden çok düşünceye ihtiyaç duyar. Bu sayede ana düşünceyle okura vermek istediği mesajı kolaylıkla verebilir. İşte paragraftaki ana düşünceyi destekleyen bu yan düşüncelere yardımcı düşünce denir. Paragrafta ele alınanlarla ilgili sorularda "ulaşılır/ulaşamaz, değinilmiştir/değinilmemiştir, çıkarılır/çıkarılamaz" gibi ifadelerle karşılaşmaktayız.

6

Metinden çıkarılabilecek yargıları ✓ işaretiyle belirtiniz.

Uzay çalışmaları, ilk kez Sovyetler Birliği tarafından başlatılmıştır.

4 Ekim 1957 tarihinde Sovyetler Birliği, doksan beş dakikada bir Dünya'nın çevresini dolaşan ve atmosferik çalışmalar amacıyla radyo sinyalleri gönderen Sputnik I'ı uzaya göndermişti. Sputnik, uzaya gönderilen ilk insan yapımı cisimdi. Gönderdiği sinyaller tüm Dünya'dan dinleniyordu ve bu gelişme uzay yarışını başlatmış oldu. Sputnik'in radyo vericileri 23 gün çalıştıktan sonra güçlerinin gittikçe azalması yüzünden 27 Ekim 1957'de artık yayın yapamaz oldu. Sovyetler 3 Kasım 1957'de içinde Laika adında dişi bir köpek bulunan Sputnik II'yi uzaya fırlattılar. 7 gün boyunca sinyal gönderen Sputnik II'nin radyo vericileri 10 Kasım 1957 günü sustu.

- ✓ Sputnik I adlı uzay aracını Sovyetler Birliği yapmıştır.
- ✓ Uzaya gönderilen Sputnik II uzaya giden bir önceki araçtan daha kısa süre Dünya'ya sinyal göndermiştir.
- ✓ Belirtilen uzay araçlarının radyo vericileri uzun süre sinyal verememektedir.
- Uzay çalışmaları yapan tek ülke Sovyetler Birliği'dir.
- Sovyetler Birliği 1957 sonrasında uzay çalışmaları yapmamıştır.

7

Metinde "Gökhan Gönül"le ilgili aşağıdakilerden hangileri söylenemez? İlgili kutucukları X ile işaretleyiniz.

Fenerbahçe'yle yeni sözleşme imzalamayan ve takıma veda eden milli futbolcu Gökhan Gönül, sarı-lacivertli takımda 9 sezon forma giydi. Fenerbahçe formasıyla 2008 yazında 22 yaşında tanışan Gökhan, toplam 338 resmi maça çıktı. Fenerbahçe, takım kaptanlığına kadar yükselen Gökhan'ın bonservisini 2008 yılında gelecek vadeden oyuncu olarak Gençlerbirliği'nden aldı. Daha önce kiralık olarak Gençlerbirliği OFTAŞ'la alt liglerde oynayan Gökhan, Fenerbahçe formasıyla tanıştığı Süper Lig'de 254 kez mücadele etti. Bütün Süper Lig maçlarını Fenerbahçe'yle oynayan Gökhan, bu kulvarda 10 kez gol atmayı başardı. Forma giydiği 9 sezonda Fenerbahçe'nin vazgeçilmezi olan başarılı futbolcu, sarı-lacivertlilerle 28 Türkiye Kupası, 54 Avrupa kupaları, 2 kez de TFF Süper Kupa'da oynadı. Gökhan, Türkiye Kupası'nda 2 kez gol attı. Gökhan Gönül, Fenerbahçe'yle geçirdiği 9 sezonda 6 kupa kazandı. Süper Lig'de 2010-2011 ve 2013-2014 sezonlarında şampiyonluk sevinci yaşayan Gökhan, 2011-2012 ile 2012-2013 sezonlarında ise Türkiye Kupası'nı havaya kaldırdı.

Gökhan, TFF Süper Kupa sevincini ise sarı-lacivertli formayla 2009 ve 2014 yıllarında yaşadı.

Milli futbolcu Avrupa kupalarından da kulüp tarihinin en önemli başarılarını yaşamasına da yardımcı oldu. İlk sezonunda Fenerbahçe'yle UEFA Şampiyonlar Ligi'nde çeyrek final oynayan Gökhan, 2012-2013 sezonunda da UEFA Avrupa Ligi'nde yarı final heyecanını tattı.

- Fenerbahçe'ye Gençlerbirliği'nden gelmiştir.
- Fenerbahçe ile 9 senede 6 Türkiye Ligi Kupası kazanmıştır.
- Türkiye Kupası'nda birden fazla gol atmıştır.
- X Fenerbahçe ile Şampiyonlar Ligi yarı final müsabakasına çıkmıştır.
- Milli takımda forma giymiştir.

Paragrafa Uygun Başlık ve Paragrafta Soru

Başlık; bir metni bir veya birkaç kelimeyle özetleyen, metnin konusuna, içeriğine veya ana düşüncesine dair ipuçları veren bölümdür. Metinde anlatılanlarla başlık uyumlu olmalıdır.

8

Aşağıdaki metne en uygun başlığı ✓ ile belirtiniz.

IUCN'nin Kırmızı Liste'de yaptığı güncelleme büyük maymun türleri için ciddi bir tehlikeye işaret ediyor. Yapılan son güncellemeye göre dünyadaki altı büyük maymun türünden dördünün nesli kritik derecede tehlike altında. Bunlardan biri de statüsü düşen Doğu gorilleri. IUCN'nin Kırmızı Liste'sinde yer alan ve durumunun kötüleştiği belirtilen bu goril türü artık kritik derecede tehlike altında ve yasadışı avcılık sebebiyle nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya.

☐	IUCN'nin Kırmızı Listesi
☒	Büyük Maymun Türleri Tehlikede
☐	Yasadışı Avcılığa Hayır

Paragrafta soru, "Bu paragraf aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir cevap niteliği taşımaktadır?" şeklinde karşımıza çıkan soru tipidir. Bu soru tipleri paragrafın konusuyla, ana düşüncesiyle ilgilidir.

9

Aşağıdaki soruları uygun olan metinlerin üzerine yazınız.

- A** Dinleyenlerinize iletmek istediğiniz mesajlarınızı, albüm sonrası duygularınızı bilmek isteriz. Bahseder misiniz?
- B** Peki siz güncel hayatınızda ne tür müzik dinlersiniz?
- C** Her bestenin elbette bir hikayesi vardır. Siz "Serenad" da en çok hangi parçadan etkilendiniz? Hikayesiyle birlikte bizimle paylaşır mısınız?

.....
C.....
Elbette, aslında hepsinden etkileniyorum, Altı parçanın hepsinden. Fakat "Bülbül" şarkısı benim için çocukluğuma hissel ve duygusal olarak damgasını vurmuş bir şarkıdır. Halamın hapisanede olduğu dönemde, gazetede onun bir fotoğrafını gördüm. Arkadan kelepçelenmiş, jandarmalar içerisinde fotoğrafını gördüğümüzde babamın duygulanarak kız kardeşine yaptığı bir besteydi "Bülbül" ve onu ülkenin bülbülüne benzetip; "Bülbüle zincirler vurulur mu hiç?" diye devam eden sözleri. Albümü aldığında göreceklerdir dinleyicilerimiz. Kitapçığına da her şarkının karşısında benim hayatımdaki yerini ve hikayesini anlattım. Öyle samimi bir kitapçıkta koydum içine. Oradan bütün şarkıların hikayelerini okuyabilirler.

.....
B.....
Bu bana çok fazla sorulan bir soru, ben her şeyi dinliyorum. Hiç ayırt etmeden çünkü, çok merak ediyorum. Dünyada neler yapılıyor, Türkiye'de neler yapılıyor? Bu; Türk Sanat Müziği de olabilir, pop da olabilir, arabesk de olabilir... Bilmediğimiz başka müzik türleri de olabilir ve hepsini dinliyorum. Yani şunu bunu dinlerim, ama tabii ki klasik müzik... Sabah kalktığımda beni yükselten müzik odur, başta o vardır. Daha sonrasında merak ağır basar ve onu da dinleyeyim, şunu da dinleyeyim, o ülkenin müziği nasıl?... Her şeyi dinlerim.

.....
A.....
Evet, dinleyenlerin; albümü dinledikleri zaman, ben eminim ki hep bir yerlere dokunacak. Çünkü, her insanın yaşamında yer almış hikayelere yer verdim yani duygusu var bu şarkıların. Albümü dinlerken bu duyguların ne olduğunu birazcık da içe dönerek dinlemelerini çok isterim. O zaman albüm etkisini daha fazla gösterecektir. İkinci, üçüncü albümlerde hep böyle dramatik olmayacak, onu da söyleyeyim. Artık güneşli günlere doğru da gidecek albüm.

1.

Her şeyi yazarım da
Zamanı yazamam, o yazar çünkü beni.
Yazar beni yavaş yavaş özenli
Azalta azalta görkemli
Sanki dolduracaktım olduracaktım gibi.
Hâlbuki sıyrılıp düşürmüştür
Tırnağımdaki çürüğü, parmağımdaki yarayı
Kabuk kabuk geçirmiştir
Geçerken, sanki çoğalta çoğalta
Yazarak beni; özenli, görkemli.

Şiirin teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamanın insan üzerindeki değişimlere etkisi
 B) Geçen zamana duyulan üzüntü
 C) Yaşlanma korkusu
 D) Kendini beğenmeme

2.

Sanal bir iletişim ortamı olan sosyal medya, günümüzde bir iletişim mecrasından çok gündelik hayatın ta kendisi hâline geldi. Değer yargılarımızdan beğenilerimize, bilgi kaynaklarımızdan bakış açımıza birçok alanda ciddi manada farklılaşmalar oluşturdu. İnsanlar üzerinde kontrol mekanizmaları kurarak yeni kimlikler, yeni yaşam tarzları meydana getirdi. İnsan yaşamının hemen her alanına öylesine nüfuz etti ki insan hayatını şekillendirmede en etkili kurumlardan olan aile, okul, arkadaş çevresi dahi sosyal medyanın gölgesinde kaldı.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal medyanın insan yaşamına etkisi
 B) Sosyal medyanın gerekliliği
 C) Sosyal medyanın yararları
 D) İnternetin zararları

3.

Yaklaşık 13.000 yıldır dekorasyon ve takı amaçlı kullanılan kehribar, antik ormanlardaki ağaçların reçinelerinin fosilleşmiş biçimi olup doğanın mücevherlerinden biridir. Yaralanan veya böcekler, mantarlar tarafından istila edilen ağaç, yaranın üstünü kaplayacak bir reçine salgılayarak hasarın büyümesini engellemeye çalışır. Bu reçine, bütün gerekli koşullar sağlanırsa fosilleşerek milyonlarca yılın sonunda kehribar hâline gelebilir, tabii güneşe, yağmura, uç sıcaklıklara ve mikroorganizmalara karşı direnç gösterirse. Genç kehribar, deniz suyu ile taşınıp çöküntü içine gömülerek fosilleşebilir. Nemli kil ve kum çöküntüleri fazla oksijen içermediğinden reçine iyi korunur ve çöküntüler nihayetinde kayalara dönüşür. Yoğun basınç ve sıcaklıklar ile reçine kehribara dönüşümünü tamamlar. Keşfedilen en eski kehribar, 320 milyon yıl önceki Üst Karbonifer Dönem'den kalmadır. En genç kehribarların ise 20 milyon yıllık oldukları saptanmıştır.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Kehribar nasıl oluşur?
 B) En genç kehribar kaç yıllıktır?
 C) Kehribarın çeşitleri nelerdir?
 D) Kehribar ne amaçla kullanılır?

4.

Artan nüfus ve farklılaşan yaşam standartları nedeniyle su tüketimi her geçen gün artmakta ve içme suyu kaynakları tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Bu bilgiye göre

- I. Sensörlü musluk kullanmak
II. Duşa girdiğinizde suyun ısınmasını beklerken çeşmenin altına bir kova koyup, bu kovada biriken suyu temizlik için kullanmak
III. Bulaşıkları makineye koymadan önce ön yıkama yapmak yerine peçeteyle silmek

yargılarından hangileri bu soruna karşı önlem olabilecek uygulamadır?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) II ve III
 D) I, II, III

5.

Kristof Kolomb, 1502'de Orta Amerika'ya varır ve kakao ile tanışır. Ancak henüz potansiyel kakao pazarının farkında değildir. Gemideki muazzam hazinenin yanında kakao çekirdekleri pek rağbet görmemiştir. Notlarında şöyle yazar: "25 kürekçisi olan bir yerli kayığı tarafından karşılandık. Yerlilerin şefi bize değişik kumaşlar ve güzel deri malzemeler verdi. Bir de para olarak kullandıkları, aynı zamanda bir tür içecek yapmaya yarayan ilginç bademler sundu.

Bu metinde geçen "ilginç bademler"le kastedilen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir tür içecek
- B) Bir tür kuruyemiş
- C) Bir meyve türü
- D) Kakao çekirdeği**

6.

Hayvanların buldukları iklim koşullarına uyum sağlayabilmelerinin nedeni, vücut sıcaklıklarını düzenleyebilmeleridir. Sıcakkanlı canlılar için besin ihtiyacı hayati öneme sahiptir. Çünkü yedikleri besinlerin küçük bir kısmı vücut kütesine dönüştürülürken, gerisi sabit bir vücut sıcaklığı oluşturmak için kullanılır. Balina, penguen gibi canlıların derilerinin altındaki yağ tabakası, ısıyı yavaş iletmişinden vücut sıcaklıklarını sabit kalır. Karada yaşayan canlıların tüyleri, soğuktan etkilenmelerini engeller. Soğukkanlı canlıların vücut ısıları, ortam soğukken düşük, ortam sıcakken yüksektir.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak yazılmıştır?

- A) Hayvanların deri ve tüy yapıları nasıl?
- B) Hayvanlar soğuk havalarda nasıl hayatta kalıyor?**
- C) Hayvanların bünyesi yedikleri besinleri nasıl işliyor?
- D) Soğuk havanın hayvanlar üzerine etkileri nelerdir?

7.

Büyükada, Kınalıada, Yassıada, Heybeliada, Sivriada, Burgazada, Sedef Adası, Kaşık Adası ve Tavşan Adası... Peki, bunların dışında İstanbul'un bir adası daha olduğunu biliyor muydunuz? Vordonisi Adası, İstanbul'un pek bilinmeyen onuncu adası. Günümüzde bilinmiyor olmasının nedeni ise 1010 yılında yaşanan büyük İstanbul depremi. Depremde sular altında kalmadan önce Bizans döneminde sürgünlere ve din adamlarına ev sahipliği yapan ada; Manastır Kayalıkları, Çöken Ada ve Höreke isimleriyle de biliniyor.

Metne göre Vordonisi Adası'yla ilgili

- I. Farklı birçok isimle anıldığı
 - II. 1010 yılında yaşanan İstanbul depreminde çöktüğü
 - III. Günümüzde pek bilinmeyen bir ada olduğu
- yargılarından hangilerine değinilmiştir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II, III**

8.

Birçok ülkede sebze yemeklerini lezzetlendirmek için tüketilen bamyaya, Asya Kıtası'nda tıbbi amaçla da tüketiliyor. Pek çok derde deva olan bu bitki, yüksek miktarda lif içerdiğinden özellikle mide bağırsak sağlığını korumaya yardımcı oluyor. 100 g'ı günlük alınması gereken folik asit miktarının yaklaşık %22'sini karşılıyor. İçerdiği bol miktarda C vitamini sayesinde ciltte deforme olmuş hücrelerin yenilenmesini destekliyor, aynı zamanda ciltte bulunan genç hücrelerin oranını artırarak yaşlanmayı yavaşlatıyor.

Bu metne göre bamyayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tıbbi amaçla kullanılmaktadır.
- B) C vitamini içermektedir.
- C) Cilde ve bağırsaklara yararı vardır.
- D) Günlük folik asit miktarı 100 gram bamyaya ile sağlanabilir.**

PARAGRAFİN YAPI ÖZELLİKLERİ

Paragrafın Bölümleri

Paragraf; giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşur: Giriş bölümü, paragrafın ilk cümlesidir. Bu bölüm, paragrafın ilk cümlesi olduğu için kendisinden önce bir cümle varmış izlenimi oluşturacak "bu yüzden, bundan dolayı, ama, fakat, oysa" gibi ifadelerle başlamaz.

Gelişme bölümü, ele alınan konunun ayrıntılı olarak açıklandığı bölümdür. Konuyla ilgili örneklerin, alıntılarının, karşılaştırmaların yapıldığı paragrafın en uzun yeridir.

Sonuç bölümü, paragraf boyunca ele alınan konunun sonuca bağlandığı bölümdür. Paragrafta ele alınan konuyla ilgili artık bir sonuca varılacağı için ana düşünce çoğu kez bu bölümden bulunur.

10

Aşağıdaki cümlelerden bir paragrafın giriş cümlesi olabilecek özellik taşıyanları işaretleyiniz.

- Bundan dolayı çocuk edebiyatına gereken önem yıllar boyu gösterilmedi.
- Eskiden beri toplumumuz hoşgörü sergilemektedir.
- Öyleyse daha çok antrenman yaparak kendisini geliştirebilir.
- Resim sanatları içindeki en özgür alandır.
- İşte tüm bu faktörler bizi başarısızlığa sürüklemiştir.

11

Aşağıdaki paragrafın giriş bölümünü kırmızıyla, gelişme bölümünü maviyle, sonuç bölümünü ise yeşille boyayınız.

Alışveriş yaptığımız her yerde karşımıza çıkan plastik poşetlerle dünya 1977 yılında tanıştı. Kullanım oranı, düşük üretim maliyetleri nedeniyle günbegün arttı. Günümüz dünyasında her yıl 5 trilyon plastik poşet üretiliyor. Ortalama 12-15 dakika kullandığımız poşetlerin %99'u, çöplerle birlikte doğaya terk ediliyor ve yok olma süresi 1000 yılı bulabiliyor. Hatta fiziksel olarak yok olmuş gibi görünseler de mikro parçacıklara bölünerek çevreye zarar vermeye devam ediyorlar. Bu durum Çevre ve Şehircilik hareketine geçirdi. Plastik kullanımının azaltılması amacıyla Resmi Gazete'de yayımlanan 7 Aralık 2017 tarihli ve 30283 sayılı yönetmeliğe göre, Ocak 2019'dan itibaren plastik poşetler tüketiciye ücret karşılığında verilecek.

12

Aşağıdaki paragrafı uygun sonuç cümleleriyle tamamlayınız.

Hem tazelik hem de ev ekonomisine sağladığı katkı açısından pazar alışverişi hâlâ pek çoğumuzun vazgeçemediği bir alışkanlık. Semt pazarlarında alışveriş yapmanın da bazı püf noktaları var. Alışverişe çıkmadan önce mutlaka bir liste yapmalı ve listenize sadık kalmalısınız. Pazar alışverişinin altın kurallarından biri de tüm fiyatlara göz atmaktır. Eğer tüm pazar alanını gezip fiyatlara hâkim olursanız en uygun alışı yapmış olursunuz. Akşama doğru ürünlerin fiyatı düşeceğinden akşam pazarını değerlendirebilir, daha az masrafla daha çok alışveriş yapabilirsiniz. Aynı pazarcının tezgâhından düzenli olarak alışveriş yaptığınız takdirde pazarcı taze ve kaliteli ürünlerini seçip size uygun bir fiyata verecektir. Sonuç olarak **taze ürünleri uygun fiyata alarak ekonominize katkıda bulunacaksınız.**

Paragraf Oluşturma

Paragrafı oluşturan cümleler, konu bütünlüğünü sağlayacak şekilde, birbiri ardınca sıralanmalıdır. Çünkü her cümle paragraf denilen bütünün bir parçasıdır. Verilen cümlelerden “anamlı” bir paragraf oluştururken cümleler arasındaki bağlantıyı sağlayan sözcük ve sözcük gruplarına dikkat etmek gerekir. En az iki cümle arasında bağlantı kurmak bile soruyu çözmekte büyük fayda sağlar.

13

Aşağıdaki karışık olarak verilmiş numaralı cümlelerden anlamlı paragraflar oluşturunuz. Doğru sıralamayı, belirtilen yerlere yazınız.

- I. Onaltı yaşında dünya rekoru kırarak yine şampiyon oldu.
- II. Naim Süleymanoğlu, 23 Ocak 1967'de Bulgaristan'da dünyaya gelen Naim Süleymanoğlu, haltere 1977'de başladı.
- III. Böylece halter tarihinde en genç dünya rekortmeni ünvanını aldı.
- IV. 15 yaşında iken Brezilya'da düzenlenen Avrupa gençler halter şampiyonasında 52 kiloda iki altın madalya alarak şampiyon oldu.

Doğru Sıralama : II-IV-I-III

- I. Toprağın derinliğine kadar salkım sağak kökler salan bu ayrık otlarını ayıklatırken şöyle demiş:“Dağdan geldiniz, bağdaki asmalarımı kovmaya kalktınız amma, yok öyle yağma...
- II. Arazi yokuşlu imiş; bu ayrık otlarından bir kısmı, yuvarlanıp az aşağıda bulunan çok bakımlı bir bağın içine düşmüş.
- III. Evvel zaman içinde adamın biri tarla yapmak için, dağdaki fundalık ve çalılıkları söküp temizliyormuş.
- IV. Bu arada ayrık otu denilen, arsız ve çabuk süren, kısa zamanda her tarafı istila eden otları da söküp yığın yapmış.
- V. Bağ sahibi önceleri pek önem vermemiş ve alıp yakmaya üşenmiş ama bir süre sonra, bağına gittiğinde her tarafın ayrık otları ile doluğunu görmüş.
- VI. Bir sürü işçi tutup masraf ederek otları temizletmiş.

Doğru Sıralama : III-IV-II-V-VI-I

Paragraf Tamamlama

14

Aşağıdaki paragrafta boş bırakılan yere gelmesi gereken cümle ya da cümleleri işaretleyiniz.

Mevsimlik bayramlarımızdan biri olan Hıdrellez, ülkemizde etkin bir biçimde kutlanmaktadır. Büyük şehirlerde daha az olmak üzere, kasaba ve köylerde Hıdrellez için önceden hazırlıklar yapılır. Bu hazırlıklar evin temizliği, üst baş temizliği, yiyecek-içeceklerle ilgili hazırlıklardır. Hıdrellez gününden önce evler baştan başa temizlenir. Çünkü..... Hıdrellez gecesi Hızır'ın gittiği yerlere ve dokunduğu şeylere feyiz ve bereket verdiği söylenir.

☐	evi temiz olmayan aileler ayıplanır halk tarafından.
☒	temiz olmayan evlere Hızır'ın uğramayacağı düşünülür.
☐	bu yörede ev temizliği gelenek haline gelmiştir.
☐	evi temiz olan aileler sağlık açısından da bir sorun yaşamaz.

Paragrafı İkiye Bölme

Yazar konuyu işlerken her bir paragrafta konunun farklı bir yönünü işler. Anlattığı bir şeyden farklı bir şeye geçiş yaptığında, yeni bir paragrafta geçmesi gerekir.

- 15 Aşağıdaki paragraflar ikiye bölünmek istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? Sizden istenilen cümlelerin altını renkli kalemle çiziniz.

Çocuğun, yaşadığı çevrenin etkisi ile sosyal becerilerinin yaşlılarına göre geride kalması, günümüz şartlarında çok fazla rastlanan bir durumdur. Uyarıcı eksikliği olarak nitelenen bu durum, otizm ile çok karıştırılır ve aileleri çok fazla tedirgin eder. Uyarıcı eksikliği yaşayan çocuklar göz teması her zaman kurmaz, konuşmaları yaşlılarına göre geridir, kelimeleri tam çıkartamaz ve genelde isteklerini işaretlerle anlatmaya çalışırlar. Yaşlılarıyla uyum problemi yaşar, istekleri yerine getirilmediğinde ağlama krizlerine girerler. Peki, bu duruma karşı neler yapabiliriz? Öncelikle tablet, TV ve telefondan çocuğu uzaklaştırmalıyız. Mutlaka sık sık kitap okumalı, akranları ile iletişim kurabileceği bir ortam sağlamalıyız. Ağlayarak bir şey elde etmesine asla izin vermemeliyiz. Kendi işini kendisinin yapmasına imkân vermeli, onlarla daha fazla vakit geçirip beraber oyunlar oynamalıyız.

Turuncuğiller ailesinin en önemli üyesi, kış aylarının vazgeçilmezi mandalina hepimizin en sevdiği meyvelerden hiç şüphesiz. Peki, tam bir vitamin deposu olan bu meyveyi seçerken nelere dikkat etmeliyiz? Öncelikle mandalınanın kabuğu bize tazeliği hakkında bilgi verir. Taze kabuklar soyulurken kırılmalı ve parça parça olur. Bayatladıkça mandalınanın kabukları bütün hâlinde soyulur. Meyveler dalından kopuktan sonra her geçen gün vitamin kaybı artarak devam eder. Uzun raf ömrü için +4 derecede muhafaza şarttır. 17-20 derecelerin üzerinde uzun süre beklerse hem bayatlar hem de besin kayıpları artar. Mandalına, üzerindeki beyaz liflerle birlikte tüketilmelidir. Bu beyaz kısımlardaki hesperidin adlı etken madde son derece sağlıklıdır.

Paragrafın Konu Bütünlüğünü Bozan Cümle

- 16 Aşağıdaki paragrafta konu bütünlüğünü bozan cümlelerin altını çiziniz.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, turizmde Türkiye'nin kültürel ve tarihî değerlerini ön plana çıkarmak amacıyla yaptığı çalışmanın neticesinde 2020 yılının temasını Patara Antik Kenti olarak seçti. 2012 yılının yazında gitmiştim bu şehre, gerçekten anlatıldığı kadar güzel. Tarihi M.Ö. 8. yüzyıla uzanan Patara Antik Kenti, Antalya sınırları içerisinde bulunuyor. Likya Birliği'ne üye en eski yerleşimlerden, aynı zamanda başkentlik yapmış bir şehir. Bugüne kadar onlarca eşsiz tarihî eserin ortaya çıkarıldığı Patara, UNESCO Dünya Kalıcı Miras Listesi'nde bulunan Xanthos Vadisi'nde denize açılacak tek yer olma özelliğini taşıyor. Tarihi açıdan büyük zenginliğe sahip antik kentte aynı zamanda dünyanın en eski demokratik meclisi olarak bilinen Patara Meclis Binası bulunuyor. Roma İmparatoru Neron tarafından M.S. 64-65 yıllarında yaptırılan Neron Deniz Feneri ise dünyada ayakta kalan en eski deniz feneri olma özelliğini taşıyor. 12 km uzunluğundaki Patara kumsalı ise dünyanın en güzel plajları arasında gösteriliyor.

Paragraftaki Cümlelerin Yerini Değiştirme ve İşlem Basamakları

17

Aşağıdaki paragrafların anlamlı olabilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir? Cevabınızı belirtilen yerlere yazınız.

(I)Kendine has muhteşem kokusu, yemeklere kattığı eşsiz lezzet ve besin değerinin oldukça yüksek olması sebebiyle sofralarda en çok tercih edilen yeşilliklerin başında gelir maydanoz. (II)Ekimi ve bakımı kolay, fazla yer kaplamayan bir bitki olduğundan balkon ve pencere önlerinde de kolayca yetiştirilebilir. (III)Can suyu verilerek saksı bir kenara kaldırılır. (IV)Bir miktar toprak kenara ayrılır, tohumlar serpilir, en üste de ayrılan toprak, ince bir tabaka hâlinde yayılır. (V)Maydanoz yetiştirilecek saksı, üstten beş santim eksik kalacak şekilde toprakla doldurulur.

III-V

(I)Hepimizin az çok ilgisini çekmiştir gökyüzü. Sonsuz bir derinlik, sayısız yıldız ve binlerce galaksi. (II) Namıdiger "Kızıl Gezegen". (III)Bu uçsuz bucaksız karanlık içinde, uydumuz Ay'dan sonra bize en yakın olan komşumuz: Mars. (IV)Bir günü 24 saat, 39 dakika ve 35,244 saniye; bir yılı ise 1 yıl, 320 gün ve 18,2 saat olan Mars; Güneş Sistemi'nde dördüncü sırada yer alıyor. (V)Güneşe bizden daha uzak olduğu için sıcaklığı da bir hayli düşük. (VI)Yüzey ısısı ortalama -63°C 55 milyon km uzakta olan, ilk olarak yaklaşık 4000 yıl önce Mısırlılar tarafından keşfedildiği düşünülen Mars'ı, bugün neredeyse avucunun içi gibi biliyor insanlık.

II-IV

(I)Bakımı en kolay bitkilerden olan kaktüsünüzün çiçek açmasını ve iyi gelişmesini istiyorsanız fiziksel ve kimyasal şartlarını mümkün olduğunca kendi doğal ortamına uydurmanız gerekir. (II)Evinizde en çok güneş alan yerler, kaktüsler için ideal ortamlardır. (III)Ancak sıcaklık -15 derecenin altına düşmemelidir. (IV)Kaktüsler, kışın fazla sulanmamak kaydıyla soğuğa da dayanıklıdır. (V)Kaktüslerden en çok çiçek toprağı ve kalın kum karışımında yetiştirildiği zaman verim alınır. (VI)Seçtiğiniz toprağın suyu geçirmesi ve kireçli olmaması önemlidir.

III-IV

(I)Saltanatlı devirlerden birinde, paşalar arasında birbirlerini yemeğe davet etme âdeti başlamış. (II)Bu ziya-fetler sırasında, misafir eğer evden bir şeyi beğenirse uğurlanırken o şey sarılıp paketlenerek kendisine hediye edilirmiş. (III)Bu paşalardan bir tanesi hem çok cimriymiş hem de çok açgözlü. (IV)Hangi ziyafete gitse gözüne bir şeyleri kestirir, giderken de alır götürmüş. (V)Yenecekler yenmiş, içecekler içilmiş. (VI)Gün olmuş ziyafet verme sırası ona gelmiş.

V-VI

(I)Soğuk kış günlerinde buzları eritmek için yollara tuz serpildiğine sıklıkla şahit oluyoruz. (II)Peki tuz, buzı nasıl eritiyor? (III)Cevap şu: Tuz, aslında buzı eritmiyor, sadece buzun erime sıcaklığının düşmesine sebep oluyor. (IV)Saf suyun erime/donma sıcaklığı 0°C'dir. (V)Hava sıcaklığının -4°C olduğu bir günü düşünelim. (VI)Böyle bir günde açık havadaki su donacaktır. (VII)Ancak kimyanın temel yasalarından biri, saflığı bozulan (içine çeşitli maddeler eklenen) sıvıların donma sıcaklığının düşeceği. (VIII)Örneğin şeker kullanarak da aynı sonucu elde etmek mümkündür. (IX)Erime sıcaklığını düşürmek için kullanılan madde sadece tuz değildir.

VIII-IX

1.

(I) Yanlış hatırlamıyorsam, oldukça hareketsiz geçen bir akşamın sonrasında gece saat üç civarındaydı. (II) Üniversiteyi bitireli henüz çok fazla zaman geçmemişti. (III) Bir önceki akşam doğum günümü tek kişilik bir katılımla kutladım. (IV) Zihnimin kalabalıklığını hesaba katarsak fena sayılmazdı.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Yalnız başıma!" cümlesi getirilirse metindeki düşünce akışı bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2.

Tanınmış edebiyatçılarımızdan ilk yüz yüze geldiğim; çağdaş roman, hikâye ve oyun yazarımız Reşat Nuri Güntekin'dir. (I) Bursa Lisesinde edebiyat dersindeyiz, sınıfın kapısı açılıyor. (II) İçeriye orta boylu, orta yaşlı, beyaz saçlı, güler yüzlü bir kişiyi giriyor. (III) Öğretmenimiz bu kişiyi hemen bize tanıtıyor. (IV) Sevecen hâli ile ısınıyoruz, bir sıcaklık oluyor.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinden önce "Okulumuzun eski öğretmenlerinden, Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişi 'Çalıkluşu' yazarı Reşat Nuri Güntekin!" cümlesi getirilirse metindeki düşünce akışı bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3.

Altın gününde komşularına hazır baklavalık yufkayla kıymalı kol böreği yapmak isteyen Asude Hanım, İnternet'ten yemeğin tarifine ve yapılışına bakar. İnternet'te yazılan kol böreği tarifinin yapılışı şu şekildedir:

- 1- Tavaya sıvı yağı ve kıymayı alıp kıymayı renk değiştirene kadar kavuruyoruz.
- 2- İnce doğranmış soğanları ekleyip soğanlar şeffaflaşana kadar pişiriyoruz.
- 3- Kuşüzümünü, dolmalık fıstığı, karabiber ve tuzu ekleyip beş dakika orta ateşte kavurup ocağı kapatıyoruz.
- 4- Ayrı bir kâsede sütü ve sıvı yağı karıştırıyoruz.
- 5- Yufkaları güzel bir şekilde ayırıyoruz.
- 6- Yaptığımız sosu fırça yardımıyla yufkaların arasına sürüyoruz.
- 7- Beşinci yufkaya kıymalı karışımdan koyup yufkayı sarıyoruz ve "u" şekli veriyoruz.
- 8- Bütün yufkaları aynı şekilde tekrarlıyoruz.
- 9- Yağladığımız börekleri tepsiye dizip kalan sosu üzerlerine sürüyoruz.
- 10- Önceden ısıtılmış 150 derecelik fırında 20-25 dakika, üzeri kızarana kadar pişiriyoruz.

Asude Hanım böreği yaptıktan sonra misafirlere ikram eder. Yalnız misafirlerden "Şekerim, böreğin iç harcını dıştaki yufkaya çok yakın koyduğun için böreğin dağılımı." eleştirisini almıştır.

Bu parçada İnternet'te maddeler halinde verilen yemek tarifine bakarak böreğini yapan Asude Hanım, aşağıdaki numaralarda belirtilen yapım aşamalarından hangisine uymamıştır?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8

4- 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I)Kütüphaneler, eğitim hayatımızda da çok önemli bir yere sahiptir. (II) Derslerimizde karşımıza çıkan ve cevabını bulamadığımız soruların cevaplarını kütüphanelerde bulabiliriz. (III) Kişisel kitaplığımızda bulduramayacağımız kadar çok kitap olan kütüphanelerde, bilgi birikimimizi artıracak onlarca kitap bulunur. (IV) Kütüphanelerde en çok tarihi ansiklopediler ve geçmiş dönem yazarların eserleri bulunur. Kütüphanelerdeki kitaplardan dilediğimizce faydalanabiliriz. Bu sayede eğitim hayatımız daha da başarılı şekilde ilerler. Karşımıza çıkan sınavlarda daha başarılı sonuçlar alırız.

Kütüphaneler sadece bulduklarını kitaplar ile değil, aynı zamanda sundukları ortamlarla da eğitim hayatımıza katkı sağlar. Evimizde çalışma ortamımızın olmadığı durumlarda yahut verimli çalışma ortamına sahip olmadığımız hâllerde; kütüphanelerin sessiz ve sakin ortamında ders çalışabiliriz.

Ders çalışmak için kütüphanelerden daha güzel bir ortam yoktur. Hem sessizlikte derslerimize odaklanabiliriz, hem de anlamadığımız yerleri kütüphanedeki diğer kitaplardan inceleyebiliriz. Kütüphanelerin sunduğu olanaklar, eğitim hayatımızın olumlu şekilde ilerlemesine katkıda bulunur.

4. Bu metinden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ders çalışmak için kütüphanelerden faydalanırız.
- B) Kütüphaneler, her kesimden kişilere dinlenme ve çalışma olanağı sunar.
- C) Kütüphaneler, kitapların toplanma ve okunma merkezleridir.
- D) Kütüphaneler, birçok konuda insanlara olanaklar sunarak eğitim hayatına etki eder.

5. Yukarıdaki metinde numaralandırılmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) (I)
- B) (II)
- C) (III)
- D) (IV)

6. Bu metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama
- B) Tartışma
- C) Öyküleme
- D) Betimleme

7.

Hayatımızdaki problemleri ya doğrudur ya yanlıştır düşüncesiyle daha büyük bir hâle getiriyoruz. Bu düşünce tarzı bizim mükemmeliyetçi yönümüzle ilgili temelde. Ya mükemmel olmalı ya da hiç olmamalı gibi. Hayat böyle değil. Hiçbir şey tam olarak mükemmel olamıyor. Bazı hatalar ve kusurlar hayatın içinde var oluyor. Onun için Grilerin de farkına varın. Kesin doğrular veya kesin yanlışlara odaklanmayın. Kesin olan tek şey hayatın içinde olduğumuz.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi daha uygun olur?

- A) hayatınızdakileri keskin çizgilerle ayırmayın.
- B) yaşadıklarınızı siyah ve beyaz olarak düşünmeyin.
- C) yaşamdaki tüm renkleri görün.
- D) hayatınızı iyisiyle kötüsüyle kabul etmeye çalışın.

PARAGRAFİN ANLATIM ÖZELLİKLERİ

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları

18

Aşağıdaki paragraflarda hangi anlatım biçiminden faydalanılmışsa ✓ işaretiyle belirtiniz.

Memduh Şevket Esendal öykülerini sade ve temiz bir Türkçeye yazmış, öykücülükte Çehov tarzını benimsemiştir. Onun öykülerini okuyanlar eserin içinde kendilerini, çevrelerini ve hayatta karşılaştıkları kişileri bulur gibi olurlar. Esendal,günlük hayatı iyimser bir hava içinde verir. Öykülerindeki olaylar son derece basittir.

AÇIKLAYICI

TARTIŞMACI

ÖYKÜLEYİCİ

BETİMLEYİCİ

Edebiyat metninin dili günlük iletişim dilinden bütün bütüne ayırmış gibi görülmüştür bizde. İstiareli, aktarmalı, doğallıktan uzak bir dil olarak düşünölmüştür hep. Edebiyat sözcüğü; süslü püslü, özentili, abartmalı ve boş sözler yığını gibi bir anlam kazanmıştır bu yüzden. Bunu da,edebiyat dilini günlük dilden apayrı gören bir anlayışa bağlayabiliriz. Oysa edebiyat dili günlük dilden tümüyle kopuk bir dil değildir. Gündelik dilin güzel, duygusal bir doku içinde yeniden düzenlenimidir bir bakıma.

AÇIKLAYICI

TARTIŞMACI

ÖYKÜLEYİCİ

BETİMLEYİCİ

Ağır adamlarla kahveye girdi Hasan. Olanları düşündü bir süre. Otusam mı oturmasam mı diye bir tereddüt geçirdi. Sonra oturdu bir köşeye isteksiz. Babadan kalma tütün tabakasını çıkardı. Öyle dalmıştı ki masasına konan çay bardağının sesi bile dikkatini çekmemişti.

AÇIKLAYICI

TARTIŞMACI

ÖYKÜLEYİCİ

BETİMLEYİCİ

Eski bir taş köprü geçildikten sonra fakir mahallelere giriliyor ve sefalet,bütün dehşeti ve çirkinliğiyle başlıyordu. Ortalarından akan çirkin sularında yarı çıplak çocuklarla çamurdan köpekler, eğri büğrü sokaklar... Tezekten, çamurdan yapılmış yarı yarıya toprağa gömülmüş penceresiz kulübeler...

AÇIKLAYICI

TARTIŞMACI

ÖYKÜLEYİCİ

BETİMLEYİCİ

19

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını eşleştiriniz.

Yaşam, güçlükleri yenebilme sanatıdır.

1

A

TANIK GÖSTERME

1911'li yıllarda yazan Ömer Seyfettin'i, Ziya Gökalp'i açıp okuyun, severek, anlayarak okursunuz yazdıklarını.

2

B

KARŞILAŞTIRMA

Eski şiir hayali öğeleri yeni şiir ise somut öğeleri içerir.

3

C

SAYISAL VERİLERDEN YARARLANMA

Fizolof Sokrates: "Bir kitap, bir çiçek, bir kuş...ne büyük saadet!" derken bunu anlatmıyor mu?

4

D

ÖRNEKLENDİRME

Kuruluşta günde 1800 ton olan pancar işleme kapasitesi 1980'de 6000 tona çıkarıldı.

5

E

TANIMLAMA

1

2

3

4

5

E

D

B

A

C

20

Aşağıdaki metinlerin ortak özelliklerini işaretleyiniz.

I. Metin

Pinus adıyla da bilinen çam ağacı, çamgiller familyasına ait kozalaklı bir ağaç çeşididir. Yeşilliğini hiç kaybetmeyen bu ağaçlar genel olarak tropik ve dağlık bölgelerde bulunmaktadır. İğne biçiminde sert ve kalın yaprakları sayesinde dört mevsim yeşilliğini korurlar. Çam ağacının gövdesinde bulunan kabuklar, A ve C vitamini açısından oldukça zengindir. Bu cins ağaçta odunsu kozalaklar yetişmektedir. Bu kozalaklar erkek ve dişi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Erkek kozalaklar polen döker, küçüktür ve kısa süreliğine dallarda kalmaktadır. Dişi kozalaklar ise iri bir yapıya sahip olmakla birlikte dallarda daha uzun süre kalırlar. Türkiye’de yetişen çam ağaçları fıstık çamı, sahil çamı, akçam ve karaçamdır.

II. Metin

Söğütgillerden olup odunsu bir bitkidir. Sürgün verme özelliği fazla olan kavak ağacı çabuk büyür. Dolma arazilerde ve akarsu kenarlarında iyi yetişirken ağır topraklarda ve durgun su yerlerinde iyi gelişim gösteremez. Kavak ağacından elde edilen odunlar kibrit ve mobilya yapımında kullanılır. Türkiye’nin hemen hemen her yerinde kavak yetiştiriciliği yapılmaktadır. Akkavak, Fırat kavağı, karakavak, titrek kavak ve boz kavak ülkemizde yetişen kavak türleridir. Her bölgenin iklim durumuna göre kavak çeşitleri değişmektedir. Samsun ilinin Terme ilçesinde Türkiye’nin en büyük kavak ormanı bulunmaktadır. Kavak yetiştiriciliği çevre halk için bir geçim kaynağı olduğu gibi ticari olarak da ihraç edilmektedir.

✓	Tanımlama yapılması	✓	Örneklere yer verilmesi
✓	Karşılaştırmaya başvurulması		Alıntılama (tanık gösterme) yapılması

Anlatıcı Türleri

Birinci kişi ağızyla anlatımda, kişi kendi başından geçen veya içinde bulunduğu bir olayı anlatır. Çoğunlukla birinci tekil şahıs (ben) veya birinci çoğul şahıs (biz) ekleri kullanılır.

Genellikle duyulan veya görülen şeyler anlatılır. Çoğu zaman üçüncü tekil şahıs (o) veya üçüncü çoğul şahıs (onlar) ekleri kullanılır.

21

Aşağıdaki metinlerin anlatıcı türünü altlarına yazınız.

Balkondaki birlikteliğimiz ayrılığı besliyordu kuşkusuz. Susuyorduk. Dalıp gitmeler, birbirimize doğru eriyip akarcasına gülümsemeler, kirpik düşürüp kaş kaldırmalar sözlerden daha anlamlıydı.

Anlatıcı Türü: **I. Kişi**

Küçük Hasan hiçbir şey düşünmeden ilerliyordu. Ne evde kendisinin dönmesini bekleyen iki küçük kardeşi ne de dört saat uzaktaki nahiye merkezinde hizmetçilik yapan anası bu anda aklında değildi.

Anlatıcı Türü: **III. Kişi**

1-2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşayabilmesi, iyi ilişkiler kurabilmesi, sağlıklı ve dürüst davranabilmesi, düşünce gelişiminin yanında; bedensel ve ruhsal gelişimine de bağlıdır. Sağlıklı bir vücuda sahip olmanın yolu spor yapmaktan geçer. Spor yapmak, doğru ve yeterli miktarda solunum yapabilme yetisini güçlendirir. Spor sırasında terlenmesi sonucunda vücut, toksinlerinden arınır. Spor yaparak yaşlılık etkilerinin çok daha az hissedilir olması sağlanabilir. Spor sonucunda cilde, saç derisine kan pompalanarak cilt daha genç ve sağlıklı bir görünüm kazanır. Spor yapan insanların metabolizması daha güçlü olur, daha zor hastalanır ve daha hızlı iyileşme gösterirler. Spor yapan insanın beslenme dengesi de düzelir. Buna istinaden şişmansa kilo verir, zayıfsa kilo alır. Bilinen en sağlıklı kilo alma ve kilo verme yöntemi spordur. Çok çeşitli spor dalları içerisinde başkalarıyla birlikte yapılan sporlar daha fazla tercih edilmektedir. Tek başına spor yapmak pek çok insana güç gelir, tenis, voleybol, basketbol gibi başkalarıyla oynanan oyunlara katılmak daha kolaydır. Ayrıca bu yoldan kişi toplumsal çevresini genişletme, yeni ilişkiler kurma ve birlikte spor yapacak arkadaşlar edinme olanağı da bulur. Spor yapan bir insan formunu geliştirdikçe kendine güveni artar. Spor yapmak kalbin ve akciğerlerin daha iyi çalışmasını sağlar. Haftada en az üç gün spor yapılmalıdır. Spor yapmak solunum organlarını ve kasları kuvvetlendirir. Spor vücudun erken yaşlanmasını önler.

1. Spor yapmak ile ilgili,

- I. Bireyin sosyalleşmesine katkıda bulunur.
- II. Zayıf insanların kilo almasına yardımcı olur.
- III. Sürekli olarak genç kalmayı sağlar.
- IV. Bireysel sporlar kişiye daha fazla katkı sunar.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- (A) I ve II
 (B) I ve III
 (C) II ve IV
 (D) III ve IV

2. Metin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- (A) Şart cümlesine yer verilmiştir.
 (B) Karşılaştırma yapılmıştır.
 (C) Öneri cümlesi yer almaktadır.
 (D) Alıntılardan yararlanılmıştır.

3.

Bir araştırmada, ortaokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma bulgularına göre, araştırmaya katılan 382 öğrenciden 117'sinin bir yılda 12-20, 100'ünün 6-11, 58'inin 1-5 arasında; 86'sının da 21 ve üstünde kitap okuduğu, 21 öğrencinin ise hiç kitap okumadığı görülmüştür. %53'ünün çok okuyan, %26'sının orta ve %15'inin zayıf düzeyde okur oldukları, %5,5'inin ise okuma alışkanlığına sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Bu parçada yazar, düşüncelerini kanıtlamak için aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurmuştur?

- (A) Tanık Gösterme
 (B) Tanımlama
 (C) Sayısal verilerden yararlanma
 (D) Benzetme

4-5. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Güneş enerjisi, enerji kaynağını güneşten alması sebebi ile tükenmeyen bir enerji türüdür. Yenilebilir ve temiz enerji olması sebebi ile çevreye zararlı duman, gaz, karbon monoksit, kükürt ve radyasyon gibi etkileri yoktur.

Güneş enerjisi, çevreci ve maliyeti düşük bir sistemdir. Yatırım maliyetinin düşük olması ve yüksek verim elde edilen bir enerji türü olması sebebi ile tercih edilmektedir. Yenilebilir enerji sistemleri içerisinde kurulumu, bakımı ile işletimi en kolay olan güneş enerjisi santralleridir. Enerji ihtiyacı olan her yerde güneş enerjisi sistemleri kurulabilir. Çatı gibi boş alanların işlev kazanarak enerji kaynağı olarak kullanılması ile bu alanlardan enerji üretimi sağlanır. Modüler yapısı sayesinde montajı oldukça kolaydır.

Ekonomik olarak dışa bağımlılığı azaltarak doğal kaynaklardan elde edilen gelirin artmasına olanak sağlar. Güneş enerjisi sistemlerinin bakım maliyetleri oldukça azdır. Kendi elektriğinizi üreterek elektrik faturasından tasarruf yapmanızı ve kazanç elde etmenizi sağlar. Güneşten gelen sonsuz enerjiyi fotovoltaik modüllerin ve diğer bileşenlerin kurulumu ile elektrik enerjisine çeviren sistemlerdir. Güneş enerjisi santralleri hesap makinelerindeki sistemler gibidir fakat büyük ebatlarda güneş pilleri kullanılır. Fotovoltaik güneş pilleri, üzerine gelen güneş ışınlarını elektriğe çevirirler. Mevcut en temiz enerji üretim teknolojisi ve doğa dostu olan güneş enerjisi santrallerinde üretilen elektrik 10 yıl devlet garantili gelir sağlar yatırımcılara.

4. Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Betimleyici anlatım biçimiyle yazılmıştır.
 B) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
 C) Neden-sonuç bildiren cümlelere yer verilmiştir.
 D) Benzetmeden yararlanılmıştır.

5. Bu metinde "Güneş enerjisi santralleri" ile ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş enerji santralleri ülkenin dışa bağımlılığını azaltır.
 B) Devlet tarafından güvence altında bulunan santrallerdir.
 C) Birçok sebeple tercih edilmesi fayda getirecek enerji üretme yöntemidir.
 D) Çevre kirliliğine yol açmayacak doğal bir sistemdir.

6.

I. Metin

Çok eski çağlardan beri şifa kaynağı olarak görülen zerdeçal, günümüzde yemeklerde ve gıda endüstrisinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Zerdeçalın içeriğinde bulunan kürkümün, çok kuvvetli bir antioksidandır. Kalp rahatsızlıkları, alzheimer ve kanser gibi birçok hastalığın tedavisinde rolü vardır. Hindistan safranı olarak da bilinen zerdeçal, besin değerleri bakımından oldukça zengindir. Potasyum, demir, manganez mineralleri, C ve B6 vitamini içerir. Yaşlanmayı yavaşlatır ve birçok hastalığı önler. Kürkümün, beyindeki depresyon ve alzheimerden sorumlu BDNF hormonunu düzenler. Bu da beyin nöronlarının büyümesini artırır ve yaşla gelişen beyin hastalıklarını önlemeye yardımcı olur. Zerdeçal, beyindeki dopamin ve serotonin düzeylerini dengeleyerek depresyona karşı savaşır.

I. Metin

Türk tarihinin ve kültürünün en önemli geleneklerinden biridir okçuluk. İnsanlıkla neredeyse yaşıt olan bu faaliyet; temelde bir oku, yay aracılığıyla hedefe ulaşıma amacını güder. Ok, ateşli silahların kullanımına kadar başta Türk-İslam medeniyeti olmak üzere her toplum tarafından hem bir savaş aracı hem de gündelik hayatı kolaylaştırıcı bir yardımcı olarak kullanıldı. Okçulara tarihin her döneminde ayrı bir önem atfedildi. Günümüzde ise biçim ve içerik olarak oldukça değişkenlik gösteren okçuluk, olimpik bir spor hüviyetinde.

Aşağıdakilerden hangisi iki metinde ortak olarak kullanılmıştır?

- A) Açıklayıcı anlatım
 B) Alıntılama
 C) Benzetme
 D) Sayısal veri

1-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

BİR TURNUVAYA KAÇ MUCİZE SİĞAR?

EURO 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'na katılma hakkı kazanan Türkiye milli takımımızın grubunda Portekiz, İsviçre ve Çek Cumhuriyeti vardı. Şampiyonaya Portekiz karşısında aldığımız 1-0'lık mağlubiyetle başladık. İkinci maçımızda rakip İsviçre'ydi. Maçta 1-0 geriye düşmemize rağmen son dakikalarda bulduğumuz gollerle skor tabelasını kendi lehimize çevirmeyi başarmış, maçı 2-1 kazanmıştık. Grubun son ve en kritik maçını Çek Cumhuriyeti'yle oynadık. Maça hızlı başlamamıza rağmen Çek golcü Koller ve Plasil'in gollerine engel olamamıştık. Dakikalar 75'i gösterene dek 2-0 mağlup durumdaydık. 15 dakikada mucize bir şekilde 3 gol atarak maçtan galip ayrılmayı başarabilmiştik. Gruptan çıkmış, sonraki tüm EURO 2008 maçlarımız için Viyana'ya doğru yol almıştık. Artık çeyrek finaldeydik. Rakibimiz Avrupa'nın formda ekibi Hırvatistan'dı. Maçın zor olacağı her hâlden belliydi. Maç başladı ve pozisyon bakımından kısır bir doksan dakika izledik. Uzatma devrelerinin son dakikaları oynanırken talihsiz bir şekilde topu ağlarımızda gördük. Boynumuzu bükümüştük, taa ki Semih Şentürk'ün son dakikada rakip kaleye attığı muhteşem gole kadar. Maç eşitlikle sonuçlandı ve sırada penaltı atışları vardı. Penaltılarda rakibi 3-1'lik skorla turnuvanın dışına itmeyi başarmıştık. Bu maçların ardından, hiç unutmam, Bild gazetesi "Türkler uçaklarına binmeden yendiğinizi anlayamazsınız." diye manşet atmıştı.

1. Bu metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Metinde anlatılan tüm maçlarda ilk golü millilerimiz kalesinde görmüştür.
- B) Milli takımımız metinde anlatılan maçların yalnızca birinde yenilgi yüzü görmüştür.
- C) Metinde anlatılan maçlardan sonra milli takımımız turnuvada yarı final oynayacaktır.
- D) Metinde anlatılan maçlardan en az üçü Viyana'da oynanmıştır.

2. Bild gazetesinin metinde altı çizili manşeti atmasının asıl sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milli takımımızın maçların ilk yarısında olağanüstü işlere imza atması
- B) Milli takımımızın gol ya da gollerini genellikle son dakikalarda atması
- C) Milli takımımızın turnuvada büyük bir başarı yakalaması
- D) Milli takımımızın turnuvada yenilgi yüzü görmemesi

3. Milli takımımız yer aldığı bu turnuvada büyük bir başarıya imza atmış, bu başarısı ulusal ve uluslararası basında büyük yankı uyandırmıştır.

Metinde yer alan bilgilere göre aşağıdaki gazete manşetlerinden hangisi EURO 2008 Türkiye-Hırvatistan maçı sonrası atılmış olamaz?

- A) Viyana'da Türk Lokumu
- B) Geri Dönüşlerin Kralı
- C) Bekle Bizi Avrupa
- D) Çılgın Türkler Durmak Nedir Bilmiyor

4.

Anadolu'nun seyirlik oyunları arasında cirit oyunlarının yeri büyüktür. Eğlenmek için yapılan Cirit oyunları yiğitlik ve çeviklik gösterisidir. Aynı zamanda bir atlı spordur. Türkler, bu sporu binlerce yıl önce Orta Asya'da başlatmışlar, yüzyıllar boyunca bu geleneği sürdürerek Selçuklular ile birlikte Anadolu'ya getirmişlerdir. Güreş gibi cirit de milli ve geleneksel bir "ata sporu" sayılır. Güreş bir zamanlar "Türk gibi kuvvetli" sözüyle Türk gücünü nasıl dünyaya yaymış ve tanıtmışsa cirit oyunu da Türk yiğitlerinin binicilikteki hünerinin, çevikliğinin, cesurluluğunun sembolü olmuştur.

Bu metinden "Cirit Oyunları" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Tarihi çok eskilere dayanan bir ata sporudur.
- B) Atlı bir spor olmasına rağmen aynı zamanda bir eğlence gösterisidir.
- C) Türkler cirit oyunu vasıtasıyla binicilikteki hünerlerini sergilemiştir.
- D) Cirit oyunu Türklerin Anadolu'da başlattığı bir oyundur.

5.

Açıklayıcı betimleme: Okura bilgi vermek amacıyla genel ayrıntılar üzerinde durularak yapılan betimlemedir. Ayrıntılar yansız olarak, olduğu gibi fotoğrafsal bir gerçeklikle, kişisel duygu ve düşünceler katılmadan verilir. Asıl amaç, sanat yapmak değil, bir konu hakkında bilgi vermektir. Yazar, herkesin görebileceği nesnel gerçekle ilgilenir.

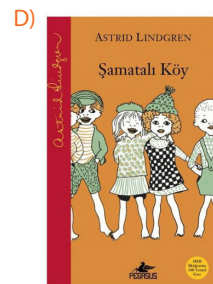
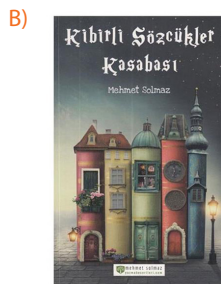
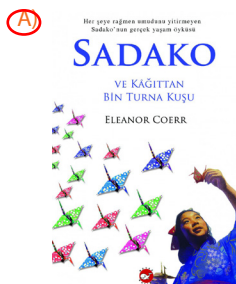
Bu bilgilere göre aşağıdakilerin hangisinde açıklayıcı betimleme kullanılmıştır?

- A) "Penguenler, uçamayan, dimdik durabilen, perde ayaklı deniz kuşlarıdır. Tüyleri kuş tüyelerine hiç benzemez. Sırtları siyah veya gri, karın kısımları beyaz ince pulsu tüylerle örtülüdür. Türler birbirinden, başlarındaki renkli tüyleriyle ayrılır. Kuyrukları kısa ve ayakları vücutlarının gerisinde olduğundan rahatlıkla dimdik ayakta durabilirler."
- B) "Tarla, baştanbaşa insan ve tınazlarla örtülüydü. Sık, yüksek boylu çavdar tarlasının biçilmiş bölümlerinde orakçı kadının sırtı; demet yaparken, parmakları arasında sallanan başaklar; çocuğunun gölgedeki beşiğine eğilen kadın ve peygamber çiçekleriyle örtülü tarlada toplanmış ekin demetleri görünüyordu. Öte yanda, ceketsiz, gömleklili köylüler, kızışmış kuru tarlada toz kaldırarak, araba üstünde ayakta durarak demetleri yerleştiriyorlardı."
- C) "Büyükanemin odasında öfkeli, kıpkırmızı yüzünden siniri bozuk olduğu anlaşılan bir oda hizmetçisi vardı. Sinirinden olsa gerek başını, gözünü oynatıp duruyor, sıkıntısını ve öfkesini yüzünde belli ediyordu. Bir an önce işini bitirip odadan çıkmak ister gibi bir hâli vardı."
- D) "İki küçük kız dar bir sokakta buluşmuşlardı. Kızlardan biri çok küçüktü, diğeri ise azıcık ondan büyükçe. Anneleri her ikisine de yeni elbiseler giydirmişti. Küçük olan mavi bir elbise giyiyordu, öbürü ise sarı basmadan bir elbise. Her ikisinin de başında kırmızı eşarp vardı."

1. İnternet sitesinden kitap sipariş etmek isteyen 5. sınıf öğrencisi Ömer; gerçek hayatta yaşanmış, sürükleyici ve eğitici özellikleri olan kitabı alacaktır. Aradığı kriterlere uygun kitabı almak için kitap eleştirmeni olan Burak Fırat Yıkılmaz'ın çocuk kitapları hakkındaki eleştirilerine göz atmıştır. Kitaplar ve eleştirileri şu şekildedir:

	<p>20. yüzyılın ortalarında yaşayan Sadako Sasaki'nin yaşama tutunma hikâyesi. Bir çırpıda okunabilen nadir kitaplardan. Sonu hüzünlü bitse de satır aralarında barındırdığı dersler için okunmaya değer. Kitabı okuyacaklara kitabın sonunda yapımı anlatılan turna kuşunu yapmaya çalışmalarını tavsiye ederim.</p>
	<p>Güzel bir masal kurgusu içinde dil bilgisi konularının aktarıldığı özgün bir eser. Olağanüstü olaylar içinde eğlenirken öğreneceğiniz, okurken elinizden düşürmeyeceğiniz özel bir çalışma. Tüm küçük takipçilerime tavsiye ederim.</p>
	<p>Okura eleştirel düşünme becerisi kazandıran kitabı yalnızca çocuklara değil aynı zamanda yetişkin okurlarımıza da tavsiye ederim. Ütopik bir evrende geçen bu sıra dışı hikâyeyi okurken anlamlandırmada zorlanacağınız bölümler olacaktır.</p>
	<p>Okuru eğitme fikri göz ardı edilmiş olsa da eğlenceli konusuyla dikkat çeken bir eser. Henüz okuma alışkanlığı kazanamamış öğrenciler için biçilmiş kaftan. Hayatın içinden olayların yer aldığı tek nefeste okunabilecek kitaplardan biri.</p>

Bu bilgilere göre Ömer'in aradığı özelliklere en uygun kitap aşağıdakilerden hangisidir?

2-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Matbaanın Avrupa'daki asıl gelişimi ayrı metal harflerle baskı tekniğinin geliştirilmesiyle başlamıştır. Johannes Gutenberg Avrupa'da bu baskı tekniğini ilk geliştiren kişidir. Gutenberg matbaasını 1440'lı yıllarda geliştirmiş ve ilk kitabını 1450 yılında basmıştır. Gutenberg'in icat ettiği matbaa makinesi hızlı ve kaliteli baskı yapmayı mümkün hâle getirdi. Matbaanın icadı Çin'de gerçekleşmiş ve ayrı metal harflerle baskı tekniği daha önce Uzak Doğu'da birçok ülkede uygulanmış olsa da Gutenberg önemli yenilikler getirmiştir. Gutenberg'in icat ettiği matbaa makinesi Uzak Doğu'da uygulanan tekniğe göre oldukça ileriye idi. Uzakdoğu ülkelerinde kullanılan harf kalıpları oldukça büyüktü. Gutenberg daha küçük, birbiriyle uyumlu ve çok sağlam metal harfler üretti. Böylece bir sayfaya çok daha fazla yazı basılması sağlandı. Gutenberg defalarca yapılacak baskıya dayanabilecek harfler üretmek için kurşun, kalay ve antimom kullanarak yeni bir alaşım üretti. Gutenberg'in bulduğu bu alaşım yüzyıllar boyunca matbaalarda kullanılmıştır. Gutenberg'in getirdiği bir diğer yenilik su bazlı mürekkep yerine yağ bazlı mürekkebin kullanılmasıdır. Bu durum metal kalıpların mürekkebi daha kolay tutmasını ve baskının daha kaliteli olmasını sağladı. Son olarak Gutenberg, Uzak Doğu'da uygulanandan farklı olarak baskı kalıplarını elle kâğıda uygulamak yerine baskı makinesi geliştirdi. Bu durum kalıbın kâğıdın üstüne daha dengeli ve kuvvetli bir biçimde basılmasını sağladı.

2. Yukarıdaki parçayla ilgili olarak,

- I. Matbaanın icadı Çin'de gerçekleşmiştir.
- II. Metal harflerle baskı tekniğini ilk Gutenberg kullanmıştır.
- III. Gutenberg var olan matbaaya birden çok yenilik getirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II, III

- ### 3. I. Küçük, uyumlu harfler kullandı. II. Harfleri; kurşun, kalay ve antimom alaşımından üretti. III. Su bazlı mürekkep yerine yağ bazlı mürekkep kullandı.

Aşağıdakilerden hangisi Gutenberg'in geliştirdiği bu yeniliklerin sonucu değildir?

- A) Metal kalıpların mürekkebi daha kolay tutması B) Harf kalıplarının uzun süre sağlam kalması
C) Bir sayfaya fazla yazı basılabilmesi D) Kalıbın kâğıdın üstüne dengeli ve kuvvetli basılabilmesi

- ### 4. Ay kağan'ın yüzü gök, ağzı ateş, gözleri elâ, saçları ve kaşları kara perilerden daha güzel bir erkek evladı oldu. Bu çocuk annesinden ilk sütü emdikten sonra konuştu ve çiğ et çorba ve kırmızı istedi. Kırk gün sonra büyüdü ve yürüdü.

Ayakları öküz ayağı, beli kurt beli, omuzları samur omzu, göğsü ayı göğsü gibiydi vücudu baştan aşağı tüylüydü. At sürüleri güden ve avlanırdı. Oğuz'un yaşadığı yerde çok büyük bir orman vardı. Bu ormanda çok büyük ve güçlü bir gergedan yaşıyordu. Bir canavar gibi olan bu gergedan ay sürülerini ve öküzleri yiyordu. Oğuz cesur bir adamdı.

Günlerden bir gün gergedanı avlamaya karar verdi. Kargı yay, ok, kılıç ve kalkanını aldı ve ormana gitti. Bir geyik avladı ve onu söğüt dalı ile ağaca bağladı ve gitti. Tan ağarırken geldiğinde gergedanın geyiği almış olduğunu gördü. Daha sonra Oğuz, avladığı bir ayıyı altın kuşağı ile ağaca bağladı ve gitti. Tan ağarırken geldiğinde gergedanın ayıyı da aldığını gördü. Bu sefer kendisi ağacın altında bekledi. Gergedan geldi ve başı ile oğuz'un kalkanına vurdu. Oğuz kargı ile gergedanı avladı.

Yukarıdaki metinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma B) Tanımlama C) Betimleme D) Abartma

1.

Merhaba değerli dinleyenler,
Bugünkü konuğumuz ünlü Mimar Fırat KOYUNCU.
Spiker: Öncelikle yayınıma hoş geldiniz.
Mimar Fırat KOYUNCU: Teşekkür ederim, hoş buldum.
Spiker: Nasılsınız, çalışmalarınız nasıl gidiyor?
Mimar Fırat KOYUNCU: İyiyim, havaların düzelmesiyle birlikte bizim sektöre hareketlilik geldi. Açıkça bu dönem biraz yoğunum.
Spiker: Mimarlığın yanı sıra müteahhitlik ve şantiye şefliği de yapmak yormuyor mu sizi?
Mimar Fırat KOYUNCU: (I)
Spiker: (II)
Mimar Fırat KOYUNCU: Aslında her ikisi de. Biliyorsunuz babam ülkenin sayılı müteahhitlerindendi. Bu nedenle çocukluğum inşaatlarda geçti. Durum böyle olunca yolumu bu yöne çevirdim. Kişinin kendi istediğinin olmadığı hiçbir işte başarılı olamayacağını düşünüyorum.

Yukarıdaki röportajda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisinin gelmesi daha uygun olur?

- A** (I) Hayır, çalıştığım iş kolları birbiriyle bağlantılı. Aldığım işin çizimlerini ofisimde yapıp şantiyede işin takibini yapıyorum.
(II) İnşaat sektörüne yönelmemiz kendi isteğimizin miydi yoksa babanızın isteği üzerine mi bu sektöre yöneldiniz?
- B** (I) Evet, yormaz olur mu? Bu denli büyük işleri tüm yönleriyle idare etmek gerçekten yorucu.
(II) Geldiğiniz nokta bir projenin son noktası. Bu projeyi kendiniz mi çizdiniz?
- C** (I) Hayır, yaptığım iş değil yapacağım işleri düşünmek yoruyor aslında beni.
(II) Sizce bu sektörde anneniz mi daha başarılı oldu yoksa babanız mı?
- D** (I) Evet, ülkenin ekonomik durumu fazlasıyla düşündürüyor beni. Umutlu olmanın doğru olacağını düşünüyorum.
(II) Sizce bir işte başarılı olmak için yetenekli olmak mı gerekli yoksa tecrübeli olmak mı?

2-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Plastik poşetlerin imhası sırasında açığa çıkan gazlar da en az poşetlerin kullanımı kadar çevreye zarar veriyor. Aniden gerçekleşen orman yangınlarının sebepleri arasındaki dahi plastik poşetler bulunuyor. Çevreye atılan bu poşetlerin şeffaf olanları sera etkisi yaparak ısıyı emiyor ve orman yangınlarına sebebiyet veriyor. Üstelik plastik poşetlerin üretiminde termoplastik olarak adlandırılan petrol türevli polietilen kullanılıyor ki bu da çevre ve insan sağlığını büyük ölçüde tehdit ediyor. Doğada çözümleri için gereken süre denizde 400 yıl iken karada 800 yıl. Bu çözümler sırasında zaten tüm zararlı materyaller toprak ve suya geçiyor. İnsanların çalıştıkları arazilerde bu durum ürünlere de etki ederek sağlığa zararlı durumların ortaya çıkmasına yol açıyor. Aynı zamanda doğaya bırakılan plastik poşetler hayvanların besin zannetmeleri sonucu tüketmeye çalışmaları ve sindirim sistemlerinin bozulmasıyla ölümlerine yol açıyor. Işık etkisiyle daha zehirli ve küçük petropolimerlere dönüşen plastik poşetler sadece tek bir nesli değil, besin zincirini çok uzun süre etkileyecek kadar uzun ömürlü durumlara neden oluyor. Özellikle siyah plastik poşetlerin çöplerden elde edildiği için çok daha zararlı olduğu biliniyor. Siyah poşetler kova, pet şişe ve tıbbi atık gibi materyallerin çöplerden ayrılıp, kusurlarının gizlenebilmesi için siyaha boyanması sonucu tüketicilere sunuluyor. Elde edildiği bu maddeler bir yana sadece siyah boya kullanılması bile bu torbaların kullanımına kısıtlama getirme sebebidir.

2. Bu bilgilere göre;

- I. Plastik poşetlerin parayla satılması
- II. Plastik poşetlerin doğaya zararlarıyla ilgili broşürler yapılması
- III. Kese kağıdı ve bez torbaların piyasada yaygınlaştırılması

yargılarından hangileri plastik poşet kullanımını azaltmaya yönelik alınabilecek önlemlerdir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

3. Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Siyah poşetler diğer renklerdeki poşetlere göre daha zararlıdır.
- B) Plastik poşetlerin denizde çözümleri daha kolaydır.
- C) Bazı hayvanlar plastik poşetleri besin sanıp tüketmektedir.
- D) Ülkemizde plastik poşet kullanımı kısıtlanmıştır.

1. Adamın biri sabaha karşı okyanus sahilinde güneşin doğuşunun keyfini çıkarmak için sahile inmişti. Uzakta sahilde birini gördü. Biraz yaklaştığında sahile vuran denizyıldızlarını okyanusa atan bir çocuk olduğunu fark etti. Çocuğa yaklaşarak sordu.

- Denizyıldızlarını neden okyanusa atıyorsun?

Çocuk dedi ki:

- Güneş yükseldi mi, sular çekiliyor. Onları suya atmazsam susuzluktan ölecekler.

Adam devam etti:

- Sahil kilometrelerce uzanıyor ve binlerce denizyıldızı var, hangi birini atacaksın, ne fark edecek ki?

Çocuk, adamı dinledikten sonra bir denizyıldızı daha okyanusa attı ve cevap verdi:

- Bu denizyıldızı için fark etti.

Yukarıdaki hikâyenin unsurları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

Olay:	Çocuğun denizyıldızlarını kurtarması
Kahramanlar:	Adam, çocuk ve deniz yıldızları
Yer:	Sahilboyu
Zaman:	Sabaha doğru
Anlatıcı:	III. kişi

B)

Olay:	Çocuğun denizyıldızlarını kurtarması
Kahramanlar:	Denizyıldızları
Yer:	Deniz
Zaman:	Gece yarısı
Anlatıcı:	III. kişi

C)

Olay:	Denizyıldızlarının yaşam savaşı
Kahramanlar:	Adam, çocuk ve deniz yıldızları
Yer:	Deniz
Zaman:	Gece yarısı
Anlatıcı:	I. kişi

D)

Olay:	Çocuğun adama ders vermesi
Kahramanlar:	Adam, çocuk ve deniz yıldızları
Yer:	Sahil
Zaman:	Sabah
Anlatıcı:	I. kişi

2-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Hashima Adası dev bir savaş gemisine benzemesinden ötürü "Savaş Gemisi Adası" olarak da anılıyor. Ada; Japonya'nın Güneyi'nde, Kyushu Adası'nın güneybatısında yer alıyor. Nagasaki sahilinden 15 kilometre uzaklıkta. Ada aslında minik bir şehir kadar bile değil ancak 1887 yılında adada kömür madeninin bulunması ile göç almaya başlıyor ve bu verimli kömür madenlerinde çalışan işçiler, aileleri, pazar yeri, hastane, oyun parkları, sinema derken adanın nüfusu 5.300'e çıkarak dünya üzerinde en yüksek nüfus yoğunluklu yerleşim yeri rekorunu kazanıyor. 61.000 metrekare adada 1940'larda yıllık kömür üretimi 410.000 tona kadar yükseliyor. 1800'lerin sonu Japonya'da endüstrileşmenin en yoğunluklu yaşandığı dönemler. Hashima'dan çıkan kaliteli kömür, adanın kısa sürede Mitsubishi tarafından satın alınmasını sağlıyor. 1890'dan itibaren tamamen Mitsubishi tarafından işletilen maden ocakları deniz altında 1100 metreye kadar iniyor. Ada tayfunlardan ve tsunamilerden etkilenmesin diye etrafı yüksek beton duvarlarla çevriliyor. Hatta dünyanın ilk betonarme binası bu adada yapılıyor. Ada halkının nüfusu artarken dünyada kömür enerjisi yerini petrole bırakıyor. 1960'larda Japonya sanayisinde kullanılan enerji tamamen petrol merkezli hâle dönüşüyor. Petrolün enerji pazarına hâkimiyeti adanın sonunu hazırlıyor ve Mitsubishi 1974'de madeni kapatıyor. Adada yapacak iş bulamayan sakinler çamaşır makinelerini, koltuklarını, oyuncaklarını ve her şeylerini geride bırakıp adayı terk ediyorlar. 1974'te nüfusu sıfıra inen Hashima Adası o zamandan beri hayalet şehir olarak kalıyor.

2. Yukarıdaki parçadan Hashima Adası ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Doğal afetlerin birkaçından korunmak için önlem alınmıştır.
B) Bir dönem nüfusu en yüksek ülke olmuştur.
C) Bir ismi olmasına rağmen birden çok isimle anılmıştır.
D) İlk betonarme bina bu adada yapılmıştır.

3. Hashima Adası'nın hayalet şehir olarak anılmasına sebep olarak;

- I. Halkın şehri terk etmesi
II. Tsunami ve tayfun gibi doğal afetlerin yaşanması
III. Japonya sanayisinin petrol merkezli hâle gelmesi

Yargılarından hangileri gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

1. Nar ailesi üyelerinden Fatih, Davut ve Numan birlikte film izlemek istemektedir. İzlemek istedikleri film hakkındaki düşünceleri şu şekildedir:

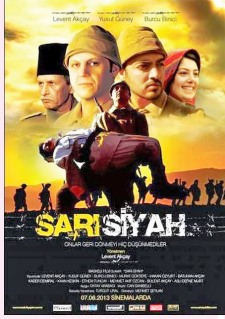
Numan : Komedi filmlerine bayılırım, içinde illüzyon da olursa tadından yenmez.

Davut : İçinde eleştiri duygusu hâkim olan, güldürürken düşündüren filmleri severim.

Fatih : Tarihi ve sürükleyici filmleri izlemekten hoşlanırım.

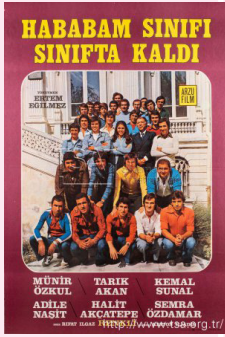
Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi Nar ailesinin izlemek istediği filmlerden biri değildir?

A)

Çanakkale Savaşı'nı konu alan dramatik bir filmidir. 2 saat süren film tek nefeste izlenebilecek niteliktedir. Salonda hak ettiği değeri bulamayan filmler arasındadır. 2013 yapımı film üzerinden yıllar geçse de güncelliğini koruyacaktır.

B)

Türk sinemasının başyapıtlarından olan filmin kadrosunda Kemal Sunal, Halit Akçatepe, Münir Özkuş, Şener Şen ve Tarık Akan gibi büyük sanatçılar yer almıştır. Senaryosunu yazan Rifat Ilgaz film hakkında şunları söylemiştir: "Ben çöken eğitim sistemimizi anlattım, herkes güldü."

C)

Yılmaz Erdoğan'ın yazıp yönettiği 2013 yapımı dram filmidir. Başrollerini Kıvanç Tatlıtuğ ve Mert Fırat'ın paylaştığı film, 1950'li yıllarda Zonguldak'ta yaşayan genç şairler Rüştü Onur ve Muzaffer Tayyip Uslu'nun hayat hikayesini anlatıyor.

D)

Cem Yılmaz'ın komedi filmi: Çocukluğundan beri sihirli şeylere ilgili duymuş olan İskender, dikiş tutturamamış, genç bir adamdır. İsrarla kendisinin bir sihirbaz olduğunu iddia etse de yakın arkadaşı ve yoldaşı Maradona haricinde hiç kimse bunu kabul etmez.

2.

Gelenekler geniş anlamıyla bir kuşaktan ötekine geçirilebilen bilgi, tasarım, inanç, yaşantı biçimi; daha geniş anlamıyla maddi olmayan kültürdür. Dar anlamda ise kuşaklar boyunca bir toplumun örneğin kutsal ya da politik işler gibi önemli konulardaki görüşlerdir. Gelenekler sözlü ve yazılı olmak üzere iki bölüme ayrılır. Tıpkı adetler gibi ama onlardan daha güçlü olarak toplumsal yaşamın düzenlenmesinde ve denetlenmesinde önemli rol oynar. Nitelikleri bakımından genellikle tutucu olan gelenekler; aile, hukuk, din ve politika gibi toplumsal kurumlar üzerinde etkilidir; bilim ve sanat, geleneklerin daha az etkisi altındadır. Bireyin bağlı bulunduğu grubun ya da toplumun geleneklerine karşı çıkması, bu karşı çıkışın derecesine göre bireyin toplulukça afarozundan saldırıya uğramasına, hor görülmesinden alaya alınmasına kadar genişleyen tepki türlerinde biçimlenir. Geleneklerin tıpkı örfler gibi yasalarla belirlenmiş türleri vardır. Yasa, geleneklere ve onlara aykırı davranışlar için verilecek olan cezaları bir ölçüye sokmaya çalışır. Gelenekler, genellikle yasalardan çok daha geniş bir alanı yönetir. Askerlik geleneği, sünnet geleneği, bayram gelenekleri, bebeğe ad koyma geleneği, ölüm geleneği, çocukların oyun gelenekleri gibi gelenekler, gelenek türlerinden sadece birkaç tanesidir.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- B) Tanımlamadan yararlanılmıştır.
- C) Yazar, düşüncesini somutlaştırmak için örneklemeden faydalanmıştır.
- D) Yazar, düşüncelerini kısa cümleler ile ifade etmiştir.

3.

Triatlon üç farklı spor branşının zaman ayrımı olmaksızın ard arda yapılması ile oluşan yeni bir spor branşıdır. Sporunun erişebildiği gücü zorlayan insanüstü bir çaba gerektiren, değişik yaş gruplarının yapabileceği bir branştır. Kuvvet ve dayanıklılık becerilerinin çok iyi olmasını gerektirdiğinden ve çevresel koşullardan (rüzgâr, yağmur, dalga vb.) kolayca etkilenebildiğinden elde edilen derecelerde rekor kırma gibi bir süre kavramı bulunmamaktadır. Fiziksel özellikleri sebebi ile kendisine en yakın branş olarak gösterilen atletizmden bir hayli farklıdır. Çünkü atletizm gibi sporun atalarından sayılan yüzme gibi bir ana branş ve teknik bir malzemenin kullanılmasını gerektiren bisiklet branşını da içermektedir. Triatlonun olimpiyat oyunlarında kabul gördüğü branşlar sırasıyla: yüzme, bisiklet ve koşudur. Bunun yanında, Triatlon organize edildiği yerin özelliklerine uygun olarak değişiklikler gösterebilir. Örneğin, rafting sporunun yapılmasına müsait bir bölgede yüzmenin yerine rafting koyulabilir ya da kış sporlarının yapılmasına olanak veren bir yerde yol bisikleti yerine, mukavemet kayağı koyulabilir.

Triatlon sporuyla ilgili olarak,

- I. Hangi spor branşlarını içerdiğine
- II. Hangi becerileri gerektirdiğine
- III. Nelerden etkilenebileceğine
- IV. Ne kadar sürede tamamlanacağına

yargılardan hangisine değinilmemiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME

Sıralama Mantığı

Tane Tane Test 1

Çıkarımda Bulunma

Yorumlama

Tane Tane Test 2

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

6. Ünite

Sıralama Mantığı

Sözel mantık ve muhakeme soruları beceri temelli, akıl yürütme ve çıkarımda bulunmaya dayalı sorulardır. Çok farklı yapılarda karşımıza çıkan sözel mantık sorularını birkaç bölümde inceleyeceğiz. Sıralama mantığındaki sorularda verilen bilgileri doğru bir şekilde sıralamamız ve çıkarımlarda bulunmamız istenir. Verilen bilgilerden kesin olarak yerleri belli olanları öncelikle oluşturacağımız tabloya yazmalıyız. Çıkarımda bulunarak yerlerini bulduklarımızı da tabloya yerleştirmeliyiz. Son olarak birkaç yerde bulunma ihtimali olanları parantez içinde tabloya yerleştirmeliyiz.

Öğreten Sorular

1

Aşağıda verilen bilgilere göre basketbolcuların atış yaptıkları tespit ediniz.

Bir spor salonunda antrenman yapan Leman, Mine, Tuana, Betül, Ayşe ve Sevim adlı basketbolcular soldan sağa 1'den 6'ya kadar numaralandırılmış potalara atış yapmaktadır. Basketbolcuların atış yaptıkları potalarla ilgili bilinenler şunlardır:

- Leman, Mine'nin sağında Tuana'nın solundaki potaya atış yapmıştır.
- Betül'e göre daha sağ taraftaki potalardan birine atış yapan Ayşe, Betül ile yan yana atış yapmamaktadır.
- Leman 2 numaralı potaya topu atarken Sevim 5 numaralı potaya atış yapmaktadır. Tuana, Sevim'in hemen solundaki potaya atış yapmaktadır.

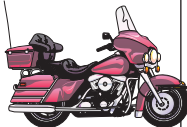

2

Aşağıda verilen bilgilere göre motosiklet yıkatma günü bilinenleri aşağıdaki boş bırakılan yerlere yazınız.

Umur, Berk, Mehmet, Hikmet, Bahattin ve Necip haftanın farklı günlerinde motosikletlerini düzenli olarak yıkatmaktadır. Bununla ilgili bilinenler şunlardır:

- Hikmet motosikletini cuma günü yıkatmaktadır.
- Pazar günleri yıkama yapılmamaktadır.
- Umur, motosikletini Berk'ten bir gün sonra yıkatmaktadır.
- Bahattin, motosikletini Necip'ten bir gün önce yıkatmaktadır.

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ
					
.....	Hikmet	Mehmet

3

Aşağıda verilen bilgilere göre boş bırakılan yerlere oturan kişileri yazınız.

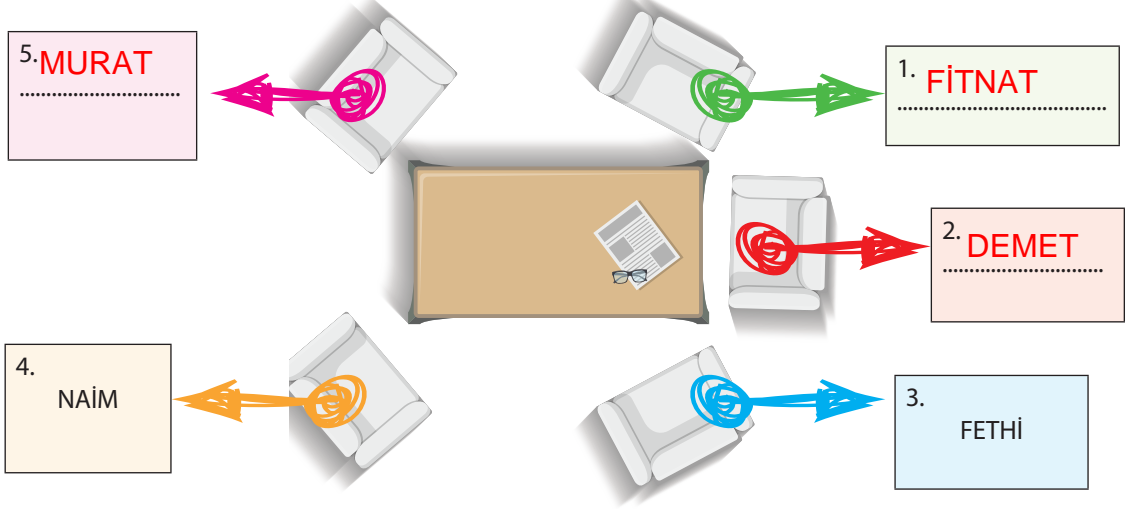
Bir proje üzerinde çalışan Demet, Naim, Fethi, Fitnat ve Murat'ın oturdukları yerlerle ilgili verilen bilgiler şu şekildedir:

3 numaralı koltukta Fethi oturmaktadır.

4 numaralı koltukta Naim oturmaktadır.

Demet, Fethi'nin hemen yanındaki koltukta oturmaktadır.

Murat'ın oturduğu koltuk numarası Fitnat'ın koltuk numarasından büyüktür.

4

Aşağıdaki bilgilerden hareketle raflarda bulunan eserleri boş bırakılan yerlere yazınız.

Beş rafı bulunan bir kitaplık alan Murat Bey, rafları aşağıdan yukarı doğru birden beşe kadar numaralandırmıştır. Kitaplığın raflarına hikâye, roman, deneme, makale ve şiirler yerleştirilmiştir. Kitapların yerleştirilmesi ile ilgili şunlar bilinmektedir:

En alttaki rafa hikâyeler yerleştirilecektir.

En üstteki rafa romanlar yerleştirilecektir.

Denemeler, romanların bir alt katındaki raflara yerleştirilecektir.

Şiirler, makalelerin bir üst rafına yerleştirilecektir.

MURAT BEY'İN KİTAPLIĞI

Romanlar →

Denemeler

Şiirler

Makaleler

Hikâyeler →

1.

Bir voleybol maçında trübünlerde yan yana dizilmiş birden beşe kadar olan koltuklara Leman, Şirin, Senem, Gizem ve Selma oturmaktadır.

- Leman 3 numaralı koltukta oturmaktadır.
- 1 veya 2 numaralı koltukta Gizem oturmaktadır.
- Senem, Gizem'in yanında oturmaktadır.
- Şirin ve Leman arasında oturan kişi Senem değildir.

Bu bilgilere göre 2 numaralı koltukta aşağıdakilerden hangisi oturmuş olabilir?

- A) Şirin
B) Selma
C) Leman
D) Senem

2. Ali, Berk, Cem, Çiğdem, Deniz ve Emel tatil için Bodrum, Milas ve Fethiye'ye gitmişlerdir.

Kişilerin gittikleri yerlerle ilgili bilinenler şunlardır:

- Kişiler yalnızca bir yere gitmiştir.
- Bodrum'a üç kişi gitmiştir.
- Fethiye'ye giden tek kişi Ali'dir.
- Berk ve Cem aynı yere gitmiştir.
- Çiğdem ve Deniz farklı yerlere gitmiştir.
- Çiğdem Bodrum'a gitmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak Milas'a gitmiştir?

- A) Emel
B) Çiğdem
C) Deniz
D) Cem

3.

Abaküs, teleskop, paraşüt ve paranın buluş sırasına göre bilinenler şunlardır:

- Para, paraşütten önce kullanılmaya başlanmıştır.
- Teleskop, abaküsten sonra kullanılmaya başlanmıştır.
- Abaküs kullanıldığında para henüz kullanılmamaktadır.
- Paraşüt, teleskoptan sonra kullanılmaya başlanmıştır.
- Teleskop, paradan sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Bu bilgilere göre bahsedilen icatların kullanım sırası aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I.	II.	III.	IV.
A)	Abaküs	Para	Paraşüt	Teleskop
B)	Para	Paraşüt	Teleskop	Abaküs
C)	Para	Teleskop	Abaküs	Paraşüt
D)	Abaküs	Para	Teleskop	Paraşüt

4 ve 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Rusya'da düzenlenen 2018 Dünya Kupası'nda gruplarda üç maç sonunda ilk iki sırayı alan takımlar bir üst tura çıkacaktır. Galibiyetin 3, beraberliğin 1 ve mağlubiyetin 0 puana karşılık geldiği bu turnuvada, A Grubu'nda yer alan ülke takımlarının aralarında yaptıkları müsabakaların sonuçları şu şekildedir:

- Uganda iki maçını kaybederken bir maçında da berabere kalmıştır.
- Paraguay üç maçını da kazanmıştır.
- İtalya iki maçında berabere kalırken, bir maçı da kaybetmiştir.
- Güney Kore üç maç sonunda birer galibiyet, mağlubiyet ve beraberlik almıştır.

4. **Buna göre aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Uganda, Güney Kore'yle yaptığı maçı kaybetmiştir.
B) İtalya ile Uganda arasındaki maç beraberlikle bitmiştir.
C) İtalya ile Güney Kore arasındaki maçı Güney Kore kazanmıştır.
D) Güney Kore grubu ikinci sırada tamamlamıştır.

5. Buna göre A Grubu'ndaki maçlar sonucunda oluşan doğru sıralama aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	1.	2.	3.	4.
A)	Paraguay	Güney Kore	İtalya	Uganda
B)	Güney Kore	Paraguay	Uganda	İtalya
C)	Paraguay	İtalya	Güney Kore	Uganda
D)	İtalya	Güney Kore	Uganda	Paraguay

6.

Bir koşu yarışına katılan Saim, Ali, Yasin, Demir ve Mehmet ile ilgili bilinenler şunlardır:

- Demir yarışı Mehmet'ten hemen önce bitirmiştir.
- Saim'den hemen sonra yarışı bitiren kişi Ali'dir.
- Yasin yarışı Ali'den hemen sonra bitirmiştir.

Saim yarışı 1. olarak bitirdiyse yarışı 4. sırada bitiren kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali
B) Yasin
C) Demir
D) Mehmet

7.

İstanbul'da yan yana sıralanmış Ali'nin Yeri, Barış'ın Yeri, Celal'in Yeri ve Dayının Yeri adlı dört pilavcı bulunmaktadır. Pilavcılarının bulunduğu yönlerle ilgili şunlar bilinmektedir:

- Ali'nin Yeri; Barış'ın Yeri'nin hemen doğusunda
- Celal'in Yeri'nin batısında yer almaktadır.
- Dayının Yeri, Ali'nin Yeri'nin doğusundadır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen bilgilerden çıkarılabilecek kesin bir yargı değildir?

- A) Dayının Yeri, Barış'ın Yeri'ne göre doğudadır.
B) En doğuda Celal'in Yeri yer alır.
C) Barış'ın Yeri'nin batısında büfe yoktur.
D) Ali'nin Yeri'nin hemen doğusunda hangi büfe olduğu tam olarak bilinmemektedir.

Yorumlama ve Çıkarımda Bulunma

5 Aşağıdaki bilgilerden hareketle ulaşılabilecek yargıların başına ✓ işareti koyunuz.

Fenerbahçe'deki ilk sezonunda mükemmel bir performans gösterdi ve kulüp tarihinde ilk defa Şampiyonlar Ligi'nde çeyrek final oynayan takımın sağ bekinde yer aldı. İlk sezondaki oyunuyla Gökhan Gönül Fenerbahçe'de birçok otoriteyi etkiledi ve Türk Cafu lakabını aldı. 2007 yılında Fenerbahçe'ye katılmasına rağmen ilk lig şampiyonluğunu 2011 yılında kazandı. Daha sonra 2012 yılında Fenerbahçe'nin 28 yıldır hasret kaldığı Türkiye Kupası'nı kazandı. 2013 yılında bu başarıyı tekrarlayan Gökhan Gönül, 2013-2014 sezonunda ise Ersun Yanal'ın çalıştırdığı takım ile Türkiye Ligi şampiyonluğunu yaşadı. 2015-2016 sezonunda kontratı biten Gökhan Gönül sezon sonunda Beşiktaş'a transfer oldu. 9 sezon Fenerbahçe forması giyen milli futbolcu Gökhan Gönül çıktığı 330 maçta 12 gol atma başarısını gösterdi.

✓	Gökhan Gönül milli takımda forma giyme başarısı göstermiştir.
✓	Fenerbahçe Şampiyonlar Ligi'nde çeyrek finale kadar yükselmiştir.
✓	Gökhan Gönül Fenerbahçe formasıyla birden fazla Türkiye Kupası kazanmıştır.
	Ersun Yanal 2 dönem Fenerbahçe'de teknik direktörlük yapmıştır.
	Gökhan Gönül Fenerbahçe'deki ilk sezonunda lig şampiyonluğu yaşamıştır.

6 Şifre kurallarına uygun olmayanları ✗ ile işaretleyiniz.

Ali, PTT'den aldığı geçici e-Devlet şifresini değiştirmelidir. Yeni şifre oluşturması için şifre belirleme kuralları aşağıda verilmiştir.

 e-Devlet Kapısı Kimlik Doğrulama Sistemi

Giriş Yapılacak Adres www.turkiye.gov.tr
Giriş Yapılacak Uygulama [e-Devlet Kapısı](#)

 e-Devlet Şifresi Mobil İmza e-İmza T.C. Kimlik Kartı İnternet Bankacılığı

 Şifreniz en az bir büyük harf, bir küçük harf, bir özel karakter (*, #, @, &, ?, %) ve bir rakam içermelidir.

 Şifrenizde, ardışık rakamlar ile alfabetik sıralamada art arda gelen harfler (12, 23, 45, AB, ab, Ab, aB gibi) yan yana yer almamalıdır.

 Şifreniz en az altı, en çok on karakter uzunluğunda olmalıdır.

 Şifrenizde Türkçe karakterlerden "ç, ğ, ı, ö, ü, ş" harflerinden biri olmalıdır.

84Krj?H burbl23@Çk B!Vn8s4 %n36Ğ

7

Aşağıdaki bilgilere göre öğrencilerin hangilerinin hem okulları hem müsabakaya katıldıkları spor dalları hem de gittikleri şehir kesin olarak bellidir? Boş bırakılan yerlere yazınız.

Yaz kampı oyunları için İkiköprü ve Kültür Okullarından Deniz, Kemal, Zehra, Betül, Bilal seçilmiştir. Bu kişilerin her biri; okçuluk, dağ bisikleti, yüzme, engelli parkur ve paintball müsabakaları için Mardin, Antalya, İzmir, Ankara ve Trabzon şehirlerinden birine gitmiştir. Bu kişilerin okulları, gittikleri şehirler ve katıldıkları müsabakalarla ilgili şunlar bilinmektedir:

- ✓ Zehra, Ankara'ya gitmiştir.
- ✓ Betül, engelli parkur müsabakasına katılmıştır.
- ✓ Okçuluk, yüzme ve paintball müsabakalarına katılanlar İkiköprü Ortaokuluna gitmektedirler.
- ✓ Kültür Ortaokulundan Deniz, Mardin'e gitmiştir.
- ✓ Adntalya'ya giden Bilal,yüzme müsabakasına katılmıştır.

Bilal

8

Aşağıdaki bilgilere göre tabloda sıralaması kesin olarak yanlış olan satırı X ile işaretleyiniz.

Türkiye genelinde 11.11.2019 tarihinde eş zamanlı olarak "11 Milyon Fidan Dikme Etkinliği" faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Türkiye genelinde "11 Milyon Fidan Dikme Etkinliği"ne katılan illerimizin diktikleri fidan sayısı ile ilgili şu bilgiler paylaşılmıştır:

↪ Erzurum'da Antalya'dan fazla fidan dikilmiştir.

↪ Artvin'den daha az fidan diken şehrimiz vardır.

	380 BİN	270 BİN	185 BİN	122 BİN
	ARTVİN	ERZURUM	ADIYAMAN	ANTALYA
	ERZURUM	ARTVİN	ADIYAMAN	ANTALYA
X	ANTALYA	ARTVİN	ADIYAMAN	ERZURUM
X	ERZURUM	ANTALYA	ADIYAMAN	ARTVİN

1.

2016 Rio Olimpiyat Oyunları'na katılan Türkiye;

halter, güreş, tekvando, atletizm (100 metre koşu, 200 metre engelli koşu) sporlarında bireysel dalda yarışmış ve toplamda 12 madalya kazanmıştır. Oyunlarda birinci olanlara altın, ikinci olanlara gümüş, üçüncü olanlara da bronz madalya verilmiştir. Türkiye'nin kazandığı madalyalarla ilgili bilgiler şunlardır:

- Güreş ve halterde üçer; tekvando, 100 metre koşu ve 200 metre engelli koşu da ise ikişer madalya kazanılmıştır.
- 12 madalyanın 4'ü altın, 5'i gümüş, 3'ü ise bronzdur.
- Atletizmde altın madalya kazanılmamıştır.
- Tüm spor dallarında en az bir gümüş madalya kazanılmıştır.
- Güreş ve tekvandoda bronz madalya kazanılmamıştır.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) 100 metre koşu ve 200 metre engelli koşuda sporcular aynı madalyalardan almıştır.
- B) Halterde madalya kazanan sporculardan biri birinci, biri ikinci, biri de üçüncü olmuştur.
- C) Altın madalya en çok güreş dalında kazanılmıştır.
- D) Tekvandoda sporcular birinci ve üçüncü olmuştur.

2.

Ortaokul futbol takımıyla ilde yapılan müsabakalar sonucu il şampiyonu olmuştuk. Bu başarıyla ilimizi bölge çapında temsil edeceğimiz için çok heyecanlıydık. Bölge müsabakaları için kuralar çekilmişti. İlk rakibimiz İzmir temsilcisi Osman Nuri Ersezgin Ortaokuluydu. Maç için İzmir'in şirin ilçesi Bergama'ya gittik. Bu tür organizasyonlar sayesinde takım arkadaşlarımla farklı bir şehre gelmek, farklı kültürleri tanımak bizim için güzel bir tecrübeydi. Buraya gelme amacımız olan maç başlamıştı. Henüz maçın ilk dakikalarında bulduğumuz iki golle üstünlüğü ele almıştık. Yavuz Selim Ortaokulu olarak organizasyonun atılan en erken golüne imzayı bu maçta atmıştık. Maçın bitimine yarım saat kala oyuna giren golcümüz Emre Altuner de bu maçı boş geçmemiş, oyuna girdiği dakikada rakip ağları sarsmayı başarmıştı. Rakibimizin ikinci yarıda bulunduğu üç gol de mağlup olmalarına engel olamamıştı. Doksan dakika sonunda gülen taraf biz olmuştuk.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki parçadan kesin olarak çıkarılamaz?

- A) Emre Altuner oyuna 60. dakikada dahil olmuştur.
- B) Maçta en az 6 gol olmuştur.
- C) Yavuz Selim Ortaokulu organizasyonun en erken golü konusunda rekora imza atmıştır.
- D) Organizasyon, öğrencilerin farklı tecrübeler kazanmasını sağlamıştır.

NAR TEST

TANE TANE ÇÖZ

3.

Lefter Küçükandonyadis, 22 Aralık 1925 senesinde Büyükkada'da dünyaya geldi. 2 yıl Taksimspor forması giyen Lefter, 1947'de Fenerbahçe'ye transfer oldu. 1951-1952 sezonunda İtalya'nın Fiorentina ve 1952-1953 sezonunda Fransa'nın Nice takımlarında oynayan Lefter Küçükandonyadis, 1953-1954 sezonunda İstanbul Ligi'nde gol krallığına ulaştı. Lefter Küçükandonyadis, 1964 yılına kadar sarı-lacivertli forma altında 615 maçta 423 gol attı. Kariyeri boyunca 832 gol atarak rekor kıran Lefter, futboldaki ustalığından ötürü "Ordinaryüs" lakabıyla anıldı. "Ver Lefter'e, yazsın deftere." sloganı ile Türk futbol tarihinin unutulmazları arasına girdi.

Bu parçadan hareketle Lefter Küçükandonyadis hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Çok iyi gol pası verdiği için taraftarlar, "Ver Lefter'e, yazsın deftere." sloganını geliştirmiştir.
- B) Türkiye dışında birden fazla ülkede futbol oynamıştır.
- C) Futbol hayatı en az 19 yıl sürmüştür.
- D) 1953-1954 sezonunda İstanbul Ligi'nde en fazla gol atan oyuncu olmuştur.

4.

Spor müsabakaları için 5/A ve 5/B sınıflarından Saadet, Cem, Esmâ, Damla, Emre seçilmiştir. Bu kişilerin her biri; dart, voleybol, basketbol, futbol ve badminton müsabakaları için İstanbul, Kayseri, Muğla, Bursa ve Antalya şehirlerinden birine gitmiştir. Bu kişilerin sınıfları, gittikleri şehirler ve katıldıkları müsabakalarla ilgili şunlar bilinmektedir:

- Esmâ, Bursa'ya gitmiştir.
- Damla, futbol müsabakasına katılmıştır.
- Dart, basketbol ve badminton müsabakalarına katılanlar 5/A sınıfındandır.
- 5/B sınıfından Saadet, İstanbul'a gitmiştir.
- Kayseri'ye giden Emre, basketbol müsabakasına katılmıştır.

Bu bilgilere göre kişilerden hangilerinin hem sınıfları hem müsabakaya katıldıkları spor dalları hem de gittikleri şehir kesin olarak bellidir?

- A) Damla ve Esmâ
- B) Damla ve Emre
- C) Esmâ ve Saadet
- D) Emre ve Saadet

NARTEST

1. Fatih, Merve, Zehra ve Ahmet büyük bir spor kulübünün spor branşlarını tanıtım gününe katılmışlardır. Her biri farklı bir spor branşını tanımak istemişlerdir. Bu kişilerin tanımak istedikleri spor branşları Amerikan futbolu, badminton, rafting ve halterdir.

Spor branşlarının tanıtımından sonra Ahmet ve Zehra şunları söylemiştir:

Ahmet : Tanıtımına katıldığım spor branşı ağırlık kaldırmaya dayalıydı.

Zehra : Ben ilk defa karşılaştım ama çok eğlendim. Dışarıdan bakılınca tenise benzeyen spor branşı tenisten farklı bir yapıya sahipti.

Bu bilgilere göre Fatih ve Merve aşağıdaki spor branşlarından hangilerini tanımayı tercih etmiştir?

- A) Halter ve Badminton
 B) Amerikan futbolu ve Rafting
 C) Amerikan futbolu ve Halter
 D) Badminton ve Rafting
2. Bir hayvanat bahçesi yöneticisi kuş türlerinin kendi türleriyle yaşarken tüy döktüklerine şahit olmuştur. Bu duruma önlem almak isteyen yönetici, kuşların farklı türlerdeki kuşlarla anlaşarak uyum içinde yaşayabildiği bilgisine ulaşmıştır. Bu şekilde kuşlar bir nebze olsun sosyalleşecek ve tüy dökme davranışı göstermeyecektir. Yönetici araştırması sonucunda şöyle bir tabloya ulaşmıştır:

KUŞ TÜRLERİ UYUMLULUK TABLOSU						
A: ZARAR VERMEZ B: ZARAR VERİR C: ZARAR VEREBİLİR	KARTAL	DOĞAN	AĞAÇKAKAN	KARGA	PAPAĞAN	SAKA
KARTAL	C	C	A	C	B	A
DOĞAN	C	C	C	C	B	C
AĞAÇKAKAN	A	C	A	A	A	A
KARGA	C	C	A	A	B	A
PAPAĞAN	B	B	A	B	A	A
SAKA	A	C	A	A	A	C

Buna göre hayvanat bahçesi yöneticisinin aşağıdaki kuşlardan hangilerini aynı bölüme koyması uygun olur?

- A) KARTAL - KARGA - PAPAĞAN
 B) DOĞAN - AĞAÇKAKAN - KARGA
 C) AĞAÇKAKAN - PAPAĞAN - SAKA
 D) KARTAL - DOĞAN - SAKA

3.

Üniversitede okuyan Aycan, Mehmet ve Deniz adlı üç arkadaş aynı yazarın kitaplarını okumuşlardır. Yazarın üniversitede cuma, cumartesi ve pazar günleri seminer vereceğini öğrenen arkadaşlar, kitapları yazara imzalatmak için hemen işe koyulmuşlar. Okunan kitaplar ve okuyan kişiler hakkında şunlar bilinmektedir:

- Annem, Tutarsızlık ve Bambu adlı kitaplar okunmuştur.
- Deniz, okuduğu kitabı cuma günü imzalatmıştır.
- Deniz ve Mehmet, Tutarsızlık adlı kitabı okumamıştır.
- Aycan, Annem adlı kitabı okumamıştır.
- Bambu kitabını okuyan kişi, bu kitabı cuma günü imzalatmamıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) Tutarsızlık kitabını Aycan okumuştur.
- B) Yazar, Annem adlı kitabı cumartesi günü imzalamıştır.
- C) Bambu adlı kitap, pazar günü imzalatılmıştır.
- D) Tutarsızlık adlı kitap pazar günü okunmuştur.

4.

Bir koşu yarışmasına katılan Melek, Ela, Gül, Zehra, Zuhul ve Sena adlı öğrencilerin bitiş çizgisine geliş sırasıyla ilgili bilinenler şunlardır:

- Zehra, yarışmada üç kişiyi geçmiştir.
- Gül ve Melek art arda gelmiştir.
- Ela, yarışmayı ilk sırada tamamlamıştır.
- Sena, ikinci sırada gelmemiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) Gül bitiş çizgisine dördüncü sırada gelmiştir.
- B) Melek bitiş çizgisine beşinci sırada gelmiştir.
- C) Sena, yarışmayı son sırada tamamlamıştır.
- D) Zuhul, bitiş çizgisine ikinci sırada gelmiştir.

1.

Karşıyaka Spor formasıyla çıktığım ilk maçı. Rakibimiz ezeli rekabet içinde olduğumuz Göztepe'ydi. Trübünlerden yükselen kaf kaf kaf, sin sin sin, kaf sin kaf sin kaf sesleriyle tüylerim diken diken oluyordu. Kolay bir maç olmayacağı her hâlden belliydi. İzmir'in iki güzide takımına yakışır bir maçı. İzmir derbisi olmasına rağmen yalnızca İzmirli değil tüm Türkiye maçı heyecanla bekliyordu. Hakemin başlama düdüğüyle maç başladı. Maçın ilk dakikaları kontrollü geçti. İlk yarının ortalarında rakibimizin köşe vuruşundan bulunduğu gol takımımızı telaşa sürükledi. Oyun düzenimiz bir anda bozuldu. İlk yarı-

nın sonlarına doğru art arda attığımız gollerle soyunma odasına giderken gülen taraf biz olmuştuk. İkinci yarının ilk dakikalarında yakaladığımız penaltı atışlarını gole çevirmemiz farkı açmamızı sağladı. Rakibimizin son dakikalarda bulunduğu goller farkı kapatmalarına yetmedi ve maçtan mutlu ayrılan taraf biz olduk. Maçtan sonra evime giderken gördüğüm manzara paha biçilmezdi. Konak iskelesinden kalkan Karşıyaka vapurları bir sağa bir sola savruluyordu. Vapurdaki binlerce Karşıyaka taraftarı galibiyeti ellerindeki bayraklar ve meşalelerle doyasıya kutluyordu.

Metinde anlatılan maçın skoru aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A)

Karşıyaka Spor Kulübü

4 - 2

Göztepe Spor Kulübü

B)

Karşıyaka Spor Kulübü

4 - 3

Göztepe Spor Kulübü

C)

Karşıyaka Spor Kulübü

5 - 4

Göztepe Spor Kulübü

D)

Karşıyaka Spor Kulübü

6 - 3

Göztepe Spor Kulübü

2.

ÜRÜN KODLAMA SİSTEMİ

1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA
CİNS KODU	BEDEN KODU	RENK KODU	ÜRETİM YILI
Gömlek: 037	S:11	Kırmızı: 09	2017
Kazak: 044	M: 23	Beyaz: 06	2018
Tişört: 073	L: 17	Sarı: 03	2019

Ufuk'un aldığı ürün kodu	İlknur'un aldığı Ürünün Kodu	Bülent'in aldığı Ürünün Kodu
		
04423092018	03711092019	07323032017

Yukarıda ürün kodlama sistemi ve bazı kişilerin aldıkları ürünlerin kodları hakkında bilgiler verilmiştir.

Bu bilgilere göre

- Ufuk'un almış olduğu kazak ile İlknur'un almış olduğu gömlek kırmızıdır.
- İlknur ve Bülent'in almış olduğu ürünler farklı olsa da üretim yılları aynıdır.
- Bülent M beden sarı bir tişört almıştır.
- Ufuk ve Bülent'in almış olduğu ürünlerin bedeni aynı olsa da renkleri farklıdır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) I ve III

C) I, II ve IV

D) III ve IV

GÖRSEL OKUMA/ YORUMLAMA

Görsel Okuma ve Yorumlama Grafik, Tablo Okuma ve Yorumlama Kroki Okuma ve Yorumlama

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

7. Ünite

Kazanımlar

- Görsellerle ilgili soruları cevaplar.
- Görsel, tablo, grafik ve krokileri doğru bir biçimde okur ve yorumlar.
- Okuduklarıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.
- Verilen bilgilerden hareketle görsel, tablo, grafik ve kroki oluşturur.

HASANKEYF YENİDEN HAYAT BULUYOR

Yapımı tamamlanan İlisu Baraj gölü altında kalacak olan yaklaşık 3 bin 500 nüfusa sahip Batman'ın Hasankeft ilçesi, yeni yerleşim yerinde sakinlerine tarihi dokuda çağdaş yaşam olanakları sunacak.

nan'ın

Hasankeyf

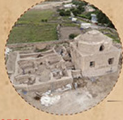
YENİ YERLEŞİM YERİ

Hasankeyf'e yaklaşık 3 kilometre uzaklıkta

6 milyar lira kaynakla 3 bin dekar alanda inşa ediliyor.

Hasankeyf'in yaklaşık 3 katı büyüklükte

98 iş yerinden oluşan Ticaret merkezi 710 konut inşa edildi.

12 Mayıs 2017'de 540 yıllık ZEYNEL BEY TÜRBESİ

6 Ağustos'ta da ARTUKLU HAMAMI yeni yerine taşındı.

İMAM ABDULLAH TÜRBESİ, ER-RIZK CAMİSİ MİNARESİ, ORTA KAPI, SÜLEYMAN HAN CAMİSİ, KIZLAR VE KOÇ CAMİLERİNİN'de 2018 sonuna kadar taşınması planlanıyor.

ZEYNEL BEY TÜRBESİ'NİN yanına, esi yerinde eski yıkıntıları kalan külliye yeniden inşa edilecek

MAĞARALAR BUTİK OTEL OLACAK Hasankeyf'e bağlı Üçyol köyündeki 8 mağaranın butik otel olarak kullanılması için proje başlatıldı.

3 KATLI MÜZE YAPILDI Bölgede 2 bin 500 metrekare kapalı. 5 bin metrekare açık alana sahip 3 katlı HASANKEYF MÜZESİ ile 500 kişi kapasiteli amfi tiyatro inşa edildi.

'Tüp Geçit' Yapılacak Hasankeyf'te su altında kalacak tarihi eserlerin sudan zarar görmemesi için 180 milyon lira harcamayla güçlendirme çalışması yapıldı.

İlçeye gelecek olan turistler, hayata geçirilmesi planlanan tüp geçit ile eski Hasankeyf'ten yeni Hasankeyf'e kadar su altından yürüyecek

Yukarıdaki görselden ulaşılabilecek yargıları ✓ işareti ile işaretleyiniz.

Eski Hasankeyf yerleşkesi sular altında kalacaktır.

Tüp geçit ile turistler, su altında gezinti yapabilecektir.

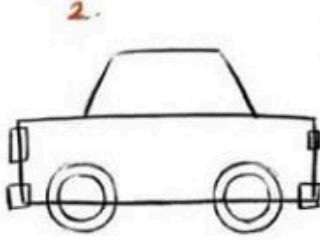
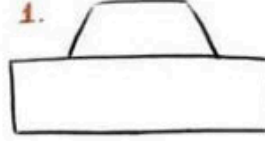
Bazı mağaralar butik otele dönüştürülecektir.

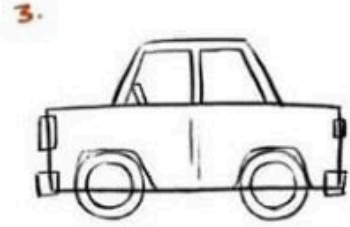
2017 yılında Zeinel Bey Türbesi çevresindeki külliye ile birlikte yeni yerine taşınmıştır.

Ayaklarımızı yerden kesecek bir araba için ilk adım sadece birkaç çizgiden ibaret.

Dörtgenler ve daireler yardımı ile arabanın ayrıntılarını tamamlayalım.

Direksiyon ve koltukları da ekleyip, tekerlek kısımlarını ortaya çıkaralım.

Çizgi kısmını bitirdikten sonra renklendirelim. Ardından gölge ve aydınlık kısımları belirtmek için tonlamalar ekleyelim.

6.

Ve arabamız hazır! Peki nereye gidelim?

Yukarıdaki görsellerden hangi ikisinin yeri değişmelidir? Yazınız.

5-6

KORONAVİRÜS BELİRTİLERİ NEDİR?

	Covid-19		Nezle		Grip		Alerji	
Ateş	✓	sık	✓	nadiren	✓	sık		
Yorgunluk	✓	sık	✓	bazen	✓	sık	✓	bazen
Kuru Öksürük	✓	sık			✓		✓	bazen
Solunum Zorluğu	✓	şiddetli					✓	bazen
Öksürük	✓	sık			✓	bazen	✓	bazen
Ağrı	✓	bazen	✓	nadiren	✓	sık		
Hapşırma			✓	sık	✓	bazen	✓	sık
Burun Akıntısı	✓	bazen			✓	bazen	✓	sık
Burun Tıkanıklığı			✓	sık	✓	bazen	✓	sık
Gözlerde Sulanma							✓	sık
Boğaz Ağrısı	✓	bazen	✓	sık	✓	bazen		
İshal	✓	bazen			✓	nadiren		

Vaka sayısı her geçen gün artıyor! Peki #koronavirüs belirtileri nedir?

Görselde yer alan bilgilere göre boş bırakılan yerleri doldurunuz.

A. Grip ve Covid 19'da ortak ve sık olarak görülen özellikler.....**ateş**..... ve**yorgunluk**.....dir.

B. Grip olan kişide nadiren **ishal** görülür.

C. Alerji olan kişide sık olarak.....**hapşırma, burun akıntısı, burun tıkanıklığı ve gözlerde sulanma** belirtiler görünür.

D. Nezle olan kişide nadiren görülen belirtiler.....**ağrı**..... ve**ateş**.....dir.

E. Alerji olan kişide bazen Covid 19 olan kişide şiddetli olarak görülen belirti.....**solunum zorluğu**.....dir.

4

Aşağıdaki metinlerden görselle ilgili olanları ✓ işareti ile işaretleyiniz.

✓

Yıllardır buradayım ve insanların su ihtiyacını karşılamaktayım. Ara ara sıkılısam da elini su birikintime koyan bu ufaklık gibi çocukların gelip bana dokunmaları huzur veriyor. Tüm yorgunluğum ve sıkılganlığım gidiveriyor.

✓

Şu kazağın eşime çok yakışacağını düşünsem de göz ucuyla bakıp geçtim. Yok da yürürken eşimle birlikte buraya tekrar gelip kazağı üzerinde görmek istedim açıkçası.

✓

Oh vallahi. Benim gibisi yok. Çok küçüksen ve omuzlarda taşınabiliyorsan alışverişte bile yorulmuyorsun. Ara ara yanaklarımı mıncıklayıp beni bezdirircesine sevseler de ailemi çok seviyorum.

Ağabey, burada biraz su var sen de elini suya sokabilirsin. Bu sıcak havada serinlersin hatta suyla birbirimize şaka bile yapabiliriz.

5

Görselde yer alan canlı ya da cansız bir varlığı konuşurunuz.

Konuştuğunuz varlık

Konuşma metni

Lamba

Etrafı güzelce aydınlatacağım da henüz mesaim başlamadı. güneş görüyor işlevimi.

6

Titanic Hotel'den Cevahir Alışveriş Merkezi'ne gitmek isteyen Numan'a Davut yolu tarif etmiştir. Davut'un tarif ettiği yol tarifi doğruysa ✓ işareti yanlıysa ✗ işareti ile belirtiniz.

✓

Opr. Raif Bey Sokağından devam et ana caddeye çıktığında sola dön ve biraz ilerle biraz yürüdükten sonra sağ tarafında Migros'u göreceksin. Onu da geç ve Halaskargazi Caddesi'ne çıktığında sağa dön biraz ilerledikten sonra Cevahir Alışveriş Merkezi sağında olacak.

7

Hasat Sokak'ta karşılaştığınız ve Ziraat Bankası'na gidecek birine yolu tarif ediniz.

Farklı şekillerde tarif edilebilir.

KUŞ TÜRÜ	ÖZELLİKLERİ
HİNT BÜLBÜLÜ	Serçeden biraz daha küçük olan kuş türü farklı ötüşü ve turuncumsu gagasıyla bilinir.
CENNET KUŞU	Asaletin sembolü olan kuş türü uzun kuyruğu ve rangarenk kanatlarıyla tanınır.
BAYAĞI İPEKKUYRUK	Kumru benzeri rengiyle ve martiya benzer boynuyla tanınır. Bu kuş türünün en belirgin özelliği ise kuyruğundaki sarı detaylardır.
PELİKAN	Su yataklarına ve elektrik tellerine yuva yapmasıyla bilinen büyükçe bir kuş türüdür. Balık avlamaya yarayan uzun bir gagaya sahiptir.
ARI KUŞU	Sivri gagalı küçükçe bir kuş türü olan arı kuşu rengarenk tüylere sahiptir.
AĞAÇKAKAN	Birçok çizgifilme konu olan sempatik bir kuştur. Sert gagasıyla ve hızlı vuruşlarıyla ağaçların gövdesini kısa sürede oyabilir. En önemli detayı ise kafasındaki kırmızı dik tüyleridir.

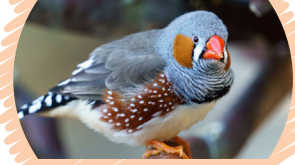
Aşağıda görselleri verilen kuşların altına türlerini yazınız.

Cennet Kuşu

Arı Kuşu

Hint Bülbülü

Bayağı İpekkuyruk

Pelikan

Ağaçkakan

Avrupa'daki gıda atığının kaynağı nelerdir?

Dünya genelinde üretilen gıdanın yaklaşık üçte biri kaybedilmekte veya israf edilmektedir. Gıda atığı; toprak, su, enerji ve işgücü gibi diğer kaynaklarda da önemli bir kaybı temsil eder.

İmalat

Yan ürünler, örneğin et üretiminde elde edilen karkas ve kemikler
Deforme ürünler
Hasarlı ürünler
Aşırı üretim

Toptan ve perakende satış

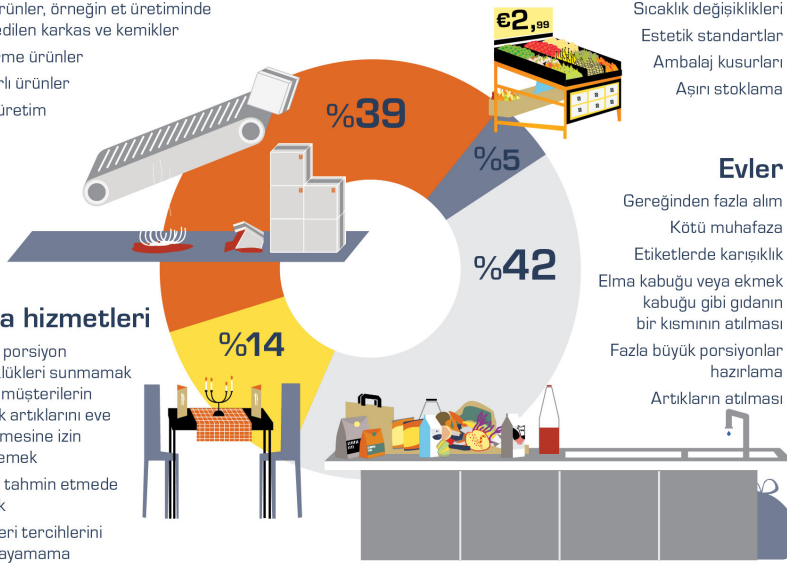
Sıcaklık değişiklikleri
Estetik standartlar
Ambalaj kusurları
Aşırı stoklama

Evler

Gereğinden fazla alım
Kötü muhafaza
Etiketlerde karışıklık
Elma kabuğu veya ekmek kabuğu gibi gıdanın bir kısmının atılması
Fazla büyük porsiyonlar hazırlama
Artıkların atılması

Gıda hizmetleri

Farklı porsiyon büyüklükleri sunmamak ya da müşterilerin yemek artıklarını eve götürmesine izin vermemek
Talebi tahmin etmede güçlük
Müşteri tercihlerini karşılayamama

%25

Ortalama olarak evler, satın aldıkları gıdanın yaklaşık %25'ini [ağırlık olarak] atar.

180 kg

AB'de her yıl kişi başına yaklaşık 180 kg gıda atığı ortaya çıkmaktadır.

1/3

Dünya genelinde üretilen gıdanın 1/3'ü kaybedilmekte veya israf edilmektedir.

Kaynaklar: Avrupa Komisyonu gıda atığı hakkında hazırlık çalışması (2010), FAO
Daha fazlası için: www.eea.europa.eu/waste

Aşağıdakilerden hangileri anlatılan soruna çözüm olabilir? ✓ işareti ile işaretleyiniz

Yiyebileceğimizden fazla gıda stoğu yapmamak

Meyveleri her bir bölgesini yemek ya da başka bir amaçla değerlendirmek

Cam, kâğıt, plastik gibi materyalleri geri dönüşüme kazandırmak

Yemek porsiyonlarımızı yiyebileceğimiz boyutta hazırlamak

AMBALAJ ATIĞI BİRIKTİREN VATANDAŞLARA UYARI

Tüketici ve Çevre Eğitim Vakfınca (TÜKÇEV), aralarında yağlı ve ıslanmış kağıtlar, duvar kağıtları, kullanılmış kağıt havlu ve karton bardaklarla kırık camların da olduğu atıkların geri dönüşüm kutusuna atılmaması konusunda vatandaşlar uyarıldı.

TÜKÇEV

tarafından kağıt-karton, cam, plastik-pet, metal ve kompozit gibi ambalaj atıklarının ayrı bir poşette biriktirilerek geri dönüşüm kutusuna atılması gerektiği ifade edildi

GERİ DÖNÜŞÜM KUTUSUNA

ATILABİLİR

KAĞIT-KARTON

Gazete, dergi, mecmualar, defter, kitap, not kağıtları, kartonlar, koliler, beyaz kağıtlar, kağıt torbalar, mukavvalar

CAM

Renkli veya renksiz tüm cam şişeler

PLASTİK-PET

Pet şişeler, plastik süt ve ayran kutuları, plastik torbalar, mesrubat şişeleri, şampuan, deterjan, yumuşatıcı kapları

METAL

Alüminyum içecek kutuları, alüminyum folyolar, konserve kutuları, yağ, salça tenekesi, çatal, bıçak, tencere, çaydanlık

KOMPOZİT

İçinde sıvı bulunmayan tüm içecek kutuları

KAĞIT-KARTON

CAM

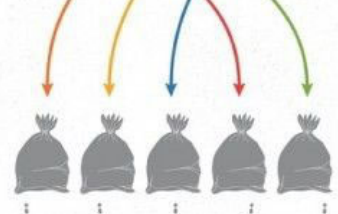
METAL

PLASTİK-PET

KOMPOZİT

GERİ DÖNÜŞÜM KUTUSUNA

ATILMAMALI

KAĞIT-KARTON

Yağlı ve ıslanmış kağıtlar, karbon ve faks kağıtları, duvar kağıtları, yapıştırma bantları, kullanılmış kağıt havlu, tuvalet kağıdı, kullanılmış karton bardaklar

CAM

Kırık camlar, tadilat sonucu oluşan pencere camları, floresan gibi ampuller

PLASTİK-PET

Strafor, beyaz köpük, motor yağı, kutuları, boya kutuları, margarin, kapları, kirli ve yağlı kaplar

METAL

Boya kutuları, deodorantlar, motor ve makine yağı kutuları,

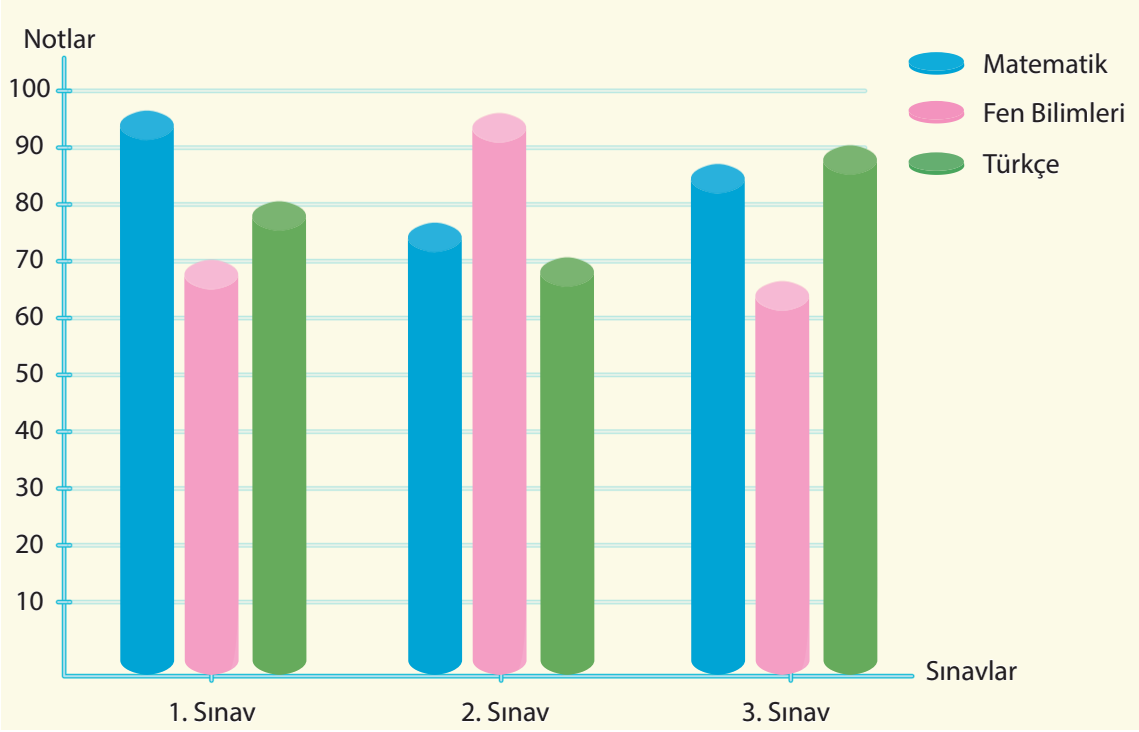

Boya kutuları, deodorantlar, motor ve makine yağı kutularıyla vernik kutularının dönüştürülecek malzemelerle karıştırılmaması önem taşıyor

Aşağıda verilen materyalleri uygun kutuyla eşleştiriniz.

MATERYALLER	GERİ DÖNÜŞÜM KUTULARI
1. KLASİK MEYVE SUYU KABI	KAĞIT-KARTON
2. ÇAMAŞIR MAKİNESİNİ DARBEDEN KORUYAN BEYAZ KÖPÜK	CAM
3. KLASİK KOLA KUTUSU	PLASTİK-PET
4. DUVAR KÂĞIDI	METAL
5. DERS NOTLARI	KOMPOZİT
6. PENCERE CAMININ KÜÇÜK BİR PARÇASI	HERHANGİ BİRİNE ATILMASI UYGUN OLMAYANLAR

NOTLAR	DERSLER		
	FEN BİLİMLERİ	TÜRKÇE	MATEMATİK
1. SINAV	70	80	95
2. SINAV	95	70	75
3. SINAV	65	90	60

Tablodaki verilere göre bir grafik çizmek isteyen Fatih, çizdiği grafikte bir sınavı yanlış belirtmiştir. Grafikte yanlışlık yapılan dersi ve sınav sayısını yazınız.

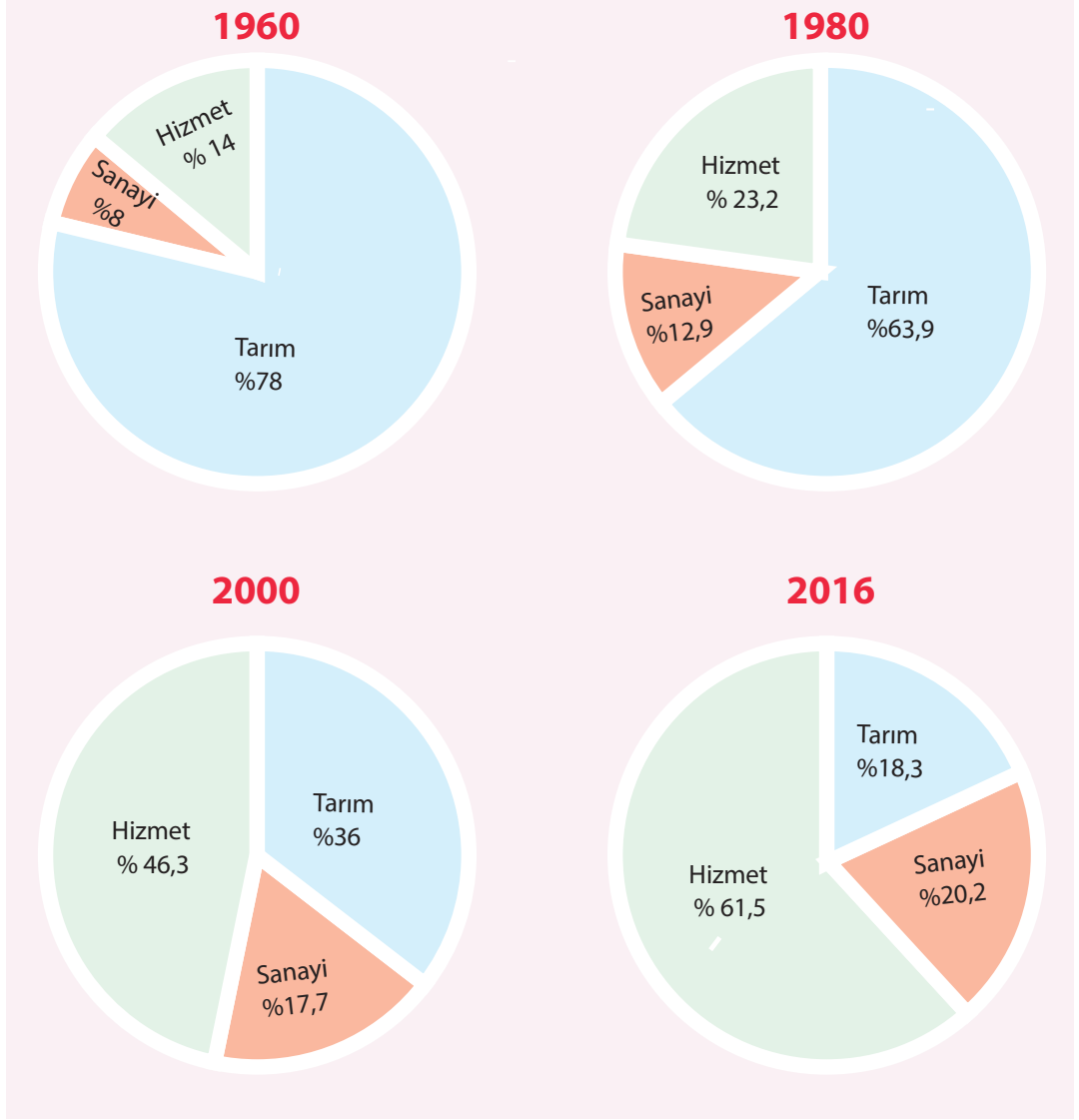
GRAFİĞİ YANLIŞ YAPILAN DERS

Matematik

SINAV SAYISI

3

TÜRKİYE'DE ÇALIŞANLARIN HİZMET KOLLARINA DAĞILIMI

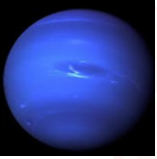

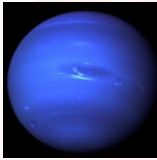

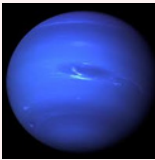
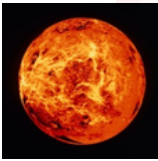

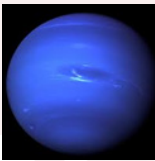

Yukarıdaki grafikten kesin olarak ulaşılabilenleri ✓ işareti ile işaretleyiniz.

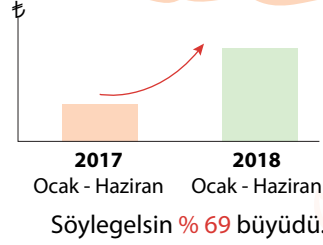
✓	Türkiye'de 1960 yılından 2016 yılına kadar tarım sektöründe çalışanların oranı sürekli azalmıştır.
✓	Türkiye'de 2016 yılında tarım sektöründe çalışan sayısı, sanayi sektöründe çalışanlardan azdır.
	Türkiye'de 2000 yılında hizmet sektöründe çalışan sayısı, 1960 yılında tarım sektöründe çalışan sayısından azdır.
✓	Türkiye'de 1960 yılından 2016 yılına kadar sanayi sektöründe çalışanların oranı sürekli artmıştır.

1. Gezegenlerin yüzey yapılarını inceleyen bilim adamlarının yorumları aşağıda numaralandırılarak verilmiştir.
- Glaasberg: Sevginin gezegeni Venüs, yanan bir ateş topu gibi.
 - Frankling: Mars, fırından çıkmış kiremit topuna benziyor.
 - Salbueht: Neptün'ün yüzey yapısı Dünya'ya çok yakın fakat renk çeşitliliği az.
 - Jamston: Plütön kayadan yapılmış yumurtayı andırıyor.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde yorum yapılan gezegenler sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)				
B)				
C)				
D)				

SÖYLEGELSİN 2018'de HIZLA BÜYÜMEYE DEVAM EDİYOR!

Ocak - Haziran 2018'de
Söylegelsin'den sipariş alan
restoran sayısı

13.260

Bu sayı geçen senenin
ilk yarısına göre % 25 büyüdü.

2017
Ocak - Haziran

Restoran başına ciro
% 36 arttı.

2018
Ocak - Haziran

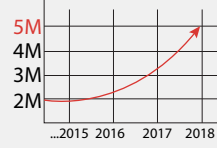

Söylegelsin'den
verilen siparişlerdeki

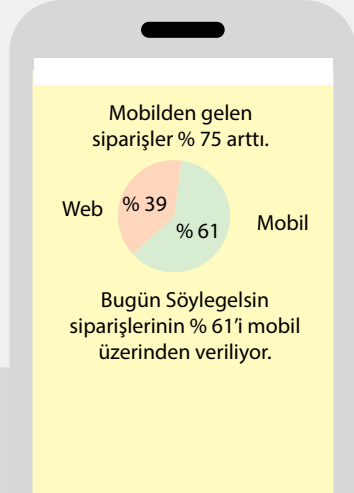

ortalama paket
tutarı % 7 büyüdü.

Kayıtlı kullanıcı sayımız:
5.2 MİLYON

Bu sayı geçen senenin
ilk yarısına göre % 38 büyüdü.

2018 Haziran Ayı itibarıyla
çalışan sayısı : 403 ortalama yaş : 27

Söylegelsin

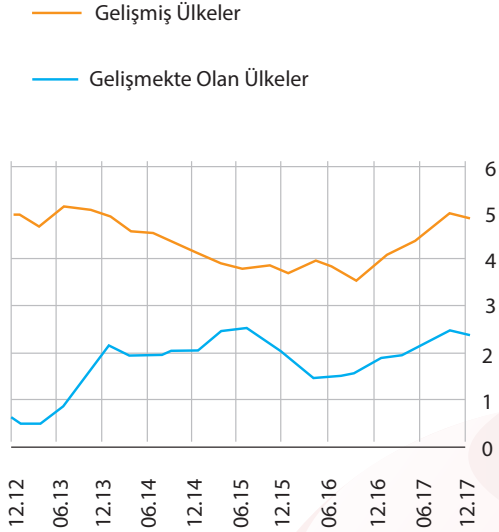

Yukarıdaki görselden "Söylegelsin" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sipariş alan restoran sayısı 2017 yılında 13 binden azdır.
- B) 2018 yılındaki kayıtlı kullanıcı sayısı 2015 yılındaki sayının üç katından fazladır.
- C) En fazla telefon üzerinden sipariş almıştır.
- D) Şirketin restoranlara ekonomik katkısı olmuştur.

3. Aşağıda büyüme oranları, ihracat değişimleri ve beklentileri ile ilgili bir görsel verilmiştir. **TEST – 1**

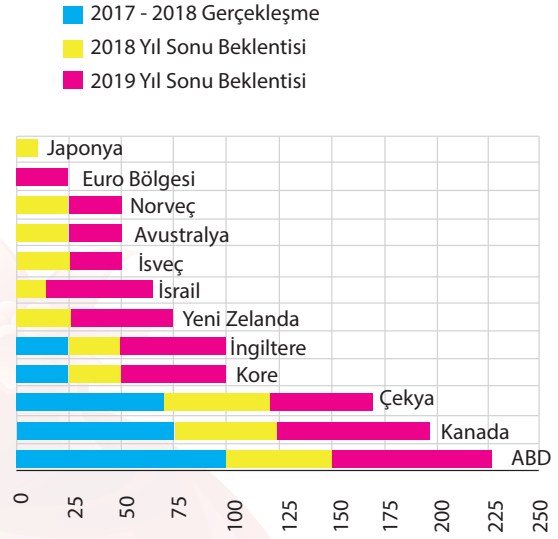
Grafik 1 : Büyüme Oranları* (Yıllık % Değişim)

Gelişmiş Ülkeler: ABD, Danimarka, Euro Bölgesi, İngiltere, İsrail, İsveç, İsviçre, Japonya, Kore, Norveç

Gelişmekte Olan Ülkeler: Brezilya, Çekya, Çin, Endonezya, Fas, Filipinler, G.Afrika, Hindistan, Kolombiya, Macaristan, Malezya, Meksika, Peru, Polonya, Romanya, Rusya, Şili, Tayland, Türkiye, Ukrayna

Grafik 2 : Gelişmiş Ülkeler İhracat Değişimleri ve Beklentiler Ocak 2017 - Aralık 2019** (Milyar Dolar)

Gerçekleşmeler 6 Nisan 2018 tarihi itibarıyla.

Bu görselden hareketle,

- Kanada ve ABD'nin 2017-2018 gerçekleşen ihracatı ile 2019 yıl sonu ihracat beklentileri arasında 100 milyar dolardan fazla bir fark vardır.
- Gelişmekte olan ülkelerin büyüme oranlarında gelişmiş ülkelerde de olduğu gibi yıldan yıla dalgalamalar olmuştur.
- Dünya'da ihracat miktarının en yüksek olduğu ülke gelişmişlik düzeyine de bağlı olarak ABD'dir.
- Gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki büyüme oranları arasındaki fark her geçen yıl daralmıştır.

Bilgilerinden hangilerine kesinlikle ulaşılır?

A) I ve II.

B) I ve IV.

C) II ve III.

D) III ve IV.

4.

Tundra iklimi: İskandinavya Yarımadası'yla, Kanada'nın kuzeyinde, Sibiryada ve Grönland Adası'nın kıyı kesimlerinde görülür. Yılın büyük bölümünde sıcaklık sıfır derecenin altındadır. Yağış olarak sürekli kar yağışı görülür. Bu iklim bölgesinde yaşayan insanlar soğuk havalar için gerekli tedbirleri alırlar.

Çöl iklimi: Yıllık sıcaklık ortalaması 40°C civarındadır. Yağış, hemen hemen görülmez. Burada yaşayan insanlar, güneşin kavurucu sıcaklığından korunmak için genellikle açık renk elbiseler giyerler.

Muson iklimi: Hindistan, Çin, Kore gibi ülkelerde görülür. Yaz mevsimi boyunca sürekli yağış görülür. Orada yaşayan insanlar iklime uygun şekilde giyinirler.

Yukarıdaki Dünya haritasında bazı iklimler, özellikleri ve bu iklimin insan üzerindeki etkisinden söz edilmiştir. Bu bilgilere göre gösterilen yerlerde yaşayan insanların giydiği kıyafetler göz önüne alındığında;

Aşağıdaki görsellerde giyilen kıyafetlerden hangisi yukarıda verilen iklimlerden herhangi birine uygun olmaz?

A)

B)

C)

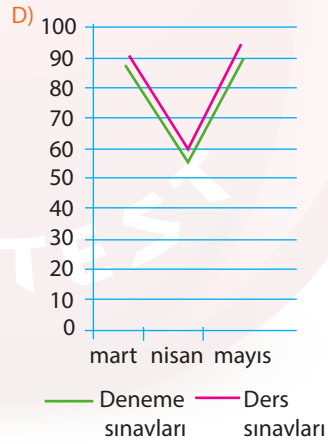
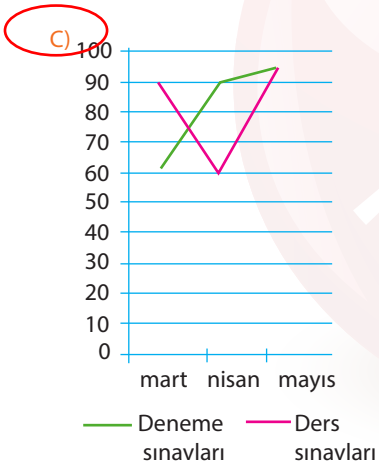
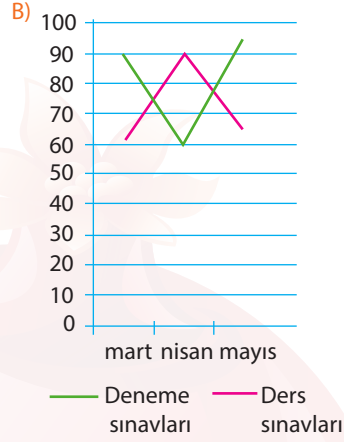
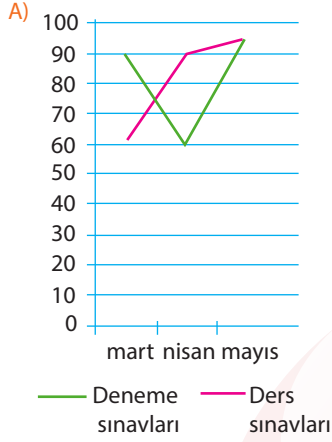

D)

1. 8. sınıf öğrencilerinden Murat ikinci dönem Türkçe dersinden üç deneme sınavı ve üç ders sınavı olmuştur. Bu sınavları mart, nisan ve mayıs ayında olan Murat mart ayında yapılan deneme sınavından düşük puan almasına rağmen ders sınavında istediği başarıyı sergileyebilmiştir. Nisan ayında yapılan ders sınavında düşük not alan Murat bu sefer de deneme sınavında başarılı olmuştur. Neyse ki mayıs ayına gelindiğinde hem deneme sınavından hem de ders sınavından yüksek puan almayı başarmıştır.

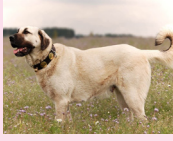
Bu bilgilere göre Murat'ın sınav sonuçlarını gösteren grafik aşağıdakilerden hangisidir?

2.

KANGAL

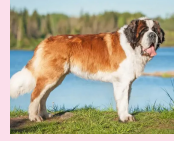

Türk kökenli ve aslen beğçi ve çoban köpeği olan Kangal; yapılan çalışmalar sonucu köpek cinsleri arasındaki en zeki ve güçlü ırklardan biri olduğu kabul edilmiştir.

Genelde boz ve açık sarı renklerinde olan Kangal; koruyucu, saldırgan ve bağımsız karakteri ile 75-85 cm boya 50-60 kg ağırlığa sahip iri bir ırktır.

SANT BERNARD

Kökeni Mastifflere dayanan bu iri ve bir o kadar da dost canlısı olan köpek, ilk kez İsviçre'de fark edilmiş ve 1350 yıllarında bir hanedan amblemi bile olmuştur. Hayat dolu, nazik ve uyanık bir karakteri olan Saint Bernard, 65 ile 120 kg arasında değişen ağırlıklarda olabilirler. 8-10 yıl arasında yaşayan bu cins köpekler 80-90 cm yüksekliğe kadar uzayabilirler.

GOLDEN RETRIEVER

İlk olarak 19. yy'da sirk köpeği olarak tanınmış İngiliz asıllı bu cins köpeklerin Bloodhound ırkından geldiği düşünülmektedir. Genellikle altın sarısı tonlarında olan rengi ve sevecen yapısı ile herkesin ilgisini ve sevgisini kazanabilen bu köpekler akıllı, nazik ve güvenilirdir. Yaklaşık 10-12 yıl yaşayabilen Golden Retriever yalnız kalmayı hiç sevmez. Onları mutlu görmek istiyorsak ilginizi üzerinden çekmemeliyiz. 25-35 kilosu ve ve 55-60 cm boyu ile iri ırklardandır.

DALMAÇYALI

Kökeni çok eskilere dayanan Dalmaçyalılar Helenik döneme ait duvar süslerinde bile resmedilmiştir. Beyaz üzerinde genellikle siyah benekleri ile göz alıcı bir güzellikleri vardır. Aslen av köpeği olan bu cins köpekler ortalama 10-13 yıl yaşarlar Dalmaçyalılar, 55-60 cm yüksekliğinde ve 25-30 kg ağırlığındadır.

Evine zeki, evcil, sosyal ve sevimli bir köpek almayı düşünen Rafet Bey, alacağı köpeğin agresif olmamasına, çok uzun olmamasına ve 60 kiloyu geçmemesine de dikkat etmektedir.

Bu bilgilere göre Rafet Bey'in aşağıdaki köpeklerden hangisini alması daha uygun olur?

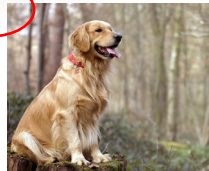
A)

B)

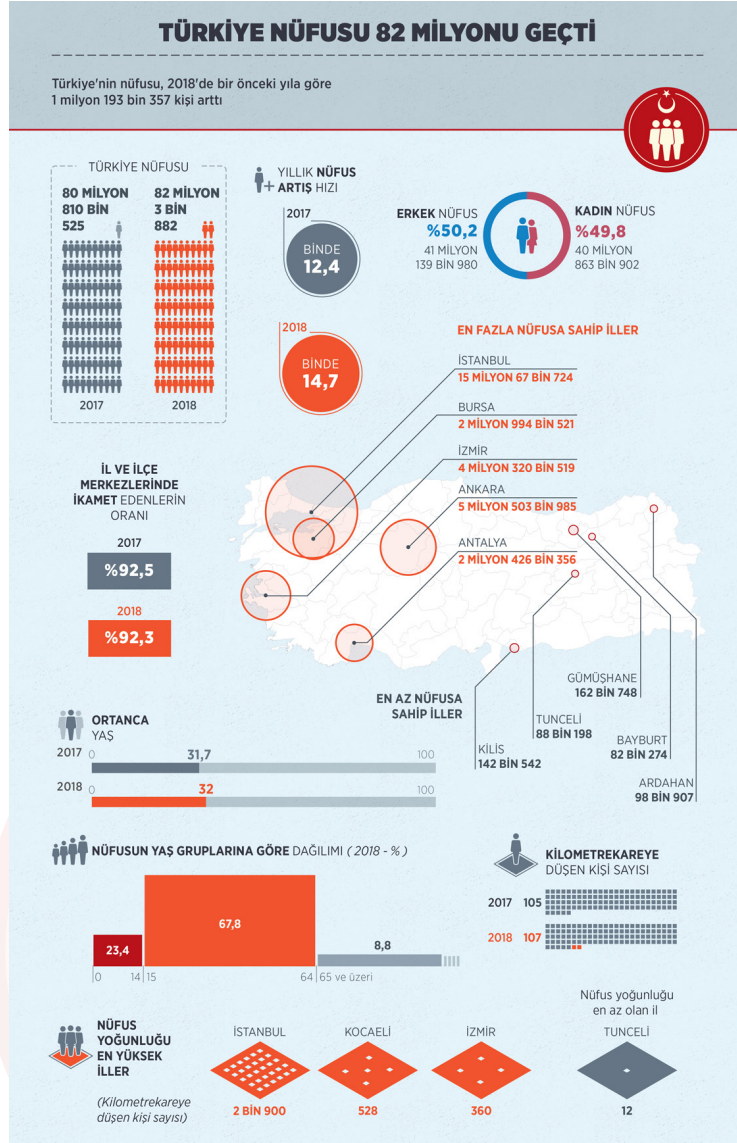
C)

D)

3.

Yukarıdaki grafiklerle ilgili;

- Türkiye'de il ve ilçe merkezinde yaşayanların oranı 2018 yılında bir önceki yıla göre artmıştır.
- 2018 yılında kadın nüfusu erkek nüfusundan daha azdır.
- En fazla nüfusa sahip 2. ilimiz Kocaeli'dir.
- Nüfusumuzun en büyük bölümü 15-64 yaş aralığındaki kişilerden oluşmaktadır.

Yargılardan hangileri çıkarılabilir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve IV

D) III ve IV

Üç Taş Oyun Kuralları

Kura sonucuna göre oyuna ilk başlayan oyuncu bir taşını istediği bir yere yerleştirir. Ardından diğer oyuncu bir taş yerleştirir.

Oyuncular sırasıyla taşlarını yerleştirirler.

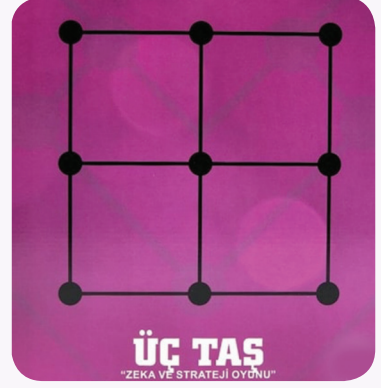
Eldeki taşlar bitene kadar hamle yapılmaz.

Tüm oyuncular taşlarını yerleştirince hamle yapılır.

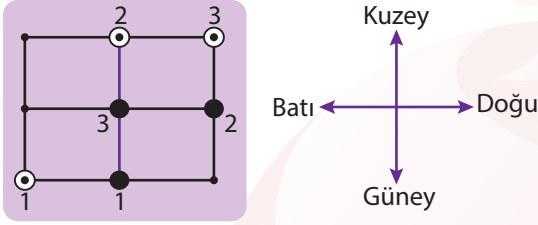
Sırası gelen oyuncu bir taşını en yakın ilk boş bölüme çizgi üzerinden kaydırarak hareket ettirir.

Taş üzerinden atlama yapılamaz, taşlar çaprazına sürülemez.

Taşlarını dikey olarak ya da yatay olarak yan yana getiren ilk oyuncu oyunu kazanır.

4.

Bu pozisyonun ardından sırasıyla şu hamleler yapılmıştır:

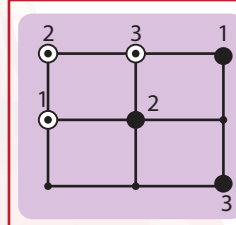
- Beyaz taşlarla oynayan oyuncu, 2 numaralı taşını batı yönüne sürmüştür.
- Siyah taşlarla oynayan oyuncu, 3 numaralı taşını batı yönüne sürmüştür.
- Beyaz taşlarla oynayan oyuncu, 3 numaralı taşını batı yönüne sürmüştür.

Buna göre siyah taşlarla oynayan oyuncunun oyunu kazanmak için yapması gereken hamle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1 numaralı taşını kuzeye sürmek
- B) 2 numaralı taşını güneye sürmek
- C) 3 numaralı taşını kuzeye sürmek
- D) 1 numaralı taşını doğuya sürmek

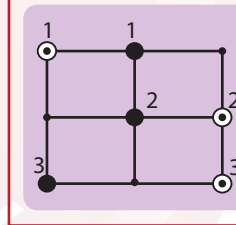
5.

I.

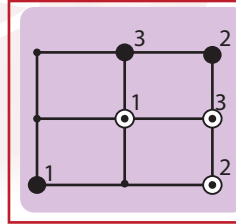
Beyaz taşlarla oynayan oyuncu, 1 numaralı taşını güneye sürdüktan sonra siyah taşlarla oynayan oyuncu 2 numaralı taşını doğuya sürerse oyunu kazanmış olur.

II.

Beyaz taşlarla oynayan oyuncunun oyunu kaybetmemesi için 2 numaralı taşıyla hamle yapması gerekir.

III.

Oyunda galip gelecek kişinin en az iki hamle yapması gerekir.

Bu bilgilere göre yukarıdaki iskartalardaki(üzerinde oyunun oynandığı zemin) pozisyonlarla ilgili yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

METİN TÜRLERİ

Bilgilendirici Metinler

Deneme, Söyleşi(sohbet), Fıkra(köşe yazısı) Makale, Eleştiri, Gezi Yazısı, Biyografi, Otobiyografi, Anı, Günlük, Mektup, Haber Yazısı
Tane Tane Test 1

Hikâye Edici Metinler

Hikâye, Roman, Destan, Efsane, Masal, Fabl, Tiyatro
Tane Tane Test 2
Beceri Temelli Sorular 1
Beceri Temelli Sorular 2

8. Ünite

Kazanımlar

- Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler.
- Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.
- Metin türlerini ayırt eder.
- Medya metinlerini analiz eder.
- Medya metinlerinin amaçlarının (kültür aktarma, olay yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme) belirlenmesi sağlanır.

BİLGİLENDİRİCİ METİNLER

Amacı bilgi vermek olan, öğretici yönü ile kurmacaya değil gerçeğe yer veren metinlere "bilgilendirici metinler" denir. Deneme, söyleşi(sohbet), fıkra(köşe yazısı), makale, eleştiri, röportaj, gezi yazısı, anı, mektup, günlük, biyografi, otobiyografi, haber ve sosyal medya metinleri bilgilendirici metinlerdir.

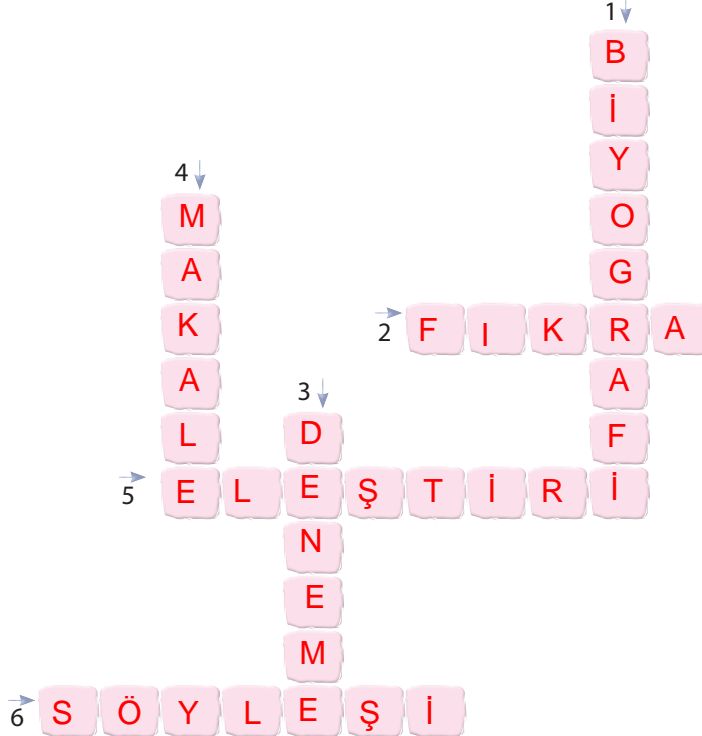

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

1. Tanınmış, eserleriyle veya yaptıklarıyla herkes tarafından bilinen kişilerin her yönüyle tanıtıldığı metin türü
2. Güncel olaylarla ilgili yazarın görüş ve düşüncelerini kanıtlamaya çalışmadan okuyucuyla paylaştığı gazete ve dergi yazıları
3. Gündelik, herkesi ilgilendirebilecek bir konuda yazarın düşüncelerini kanıtlamaya çalışmadan sanki kendi kendine konuşur gibi yazdığı metin türü
4. Amacı bilgi vermek olan ve yazarın görüşlerini kanıtlama çabasında olduğu metin türü
5. Yazarın bir yapıtı her yönüyle değerlendirdiği, o yapıtın olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyduğu metin türü
6. Yazarın gündelik olaylarla ilgili düşüncelerini sanki okurla konuşur gibi senli benli bir ifadeyle yazdığı metin türü

2

Aşağıdaki metinlerin altına türlerini yazınız.

Dergiler, edebiyat dergileri günden güne çoğalıyor. Kimi İstanbul'da çıkıyor kimi Ankara'da. Başka şehirlerimizden gelenler de oluyor: Varlık, Yeditepe, Türk Dili, Seçilmiş Hikâyeler, Hisar, Kaynak, Ufuklar, Kervan, Yeryüzü, Yeni... Hangi birini sayayım? Ya büsbütün ya birkaç ay için kapananlar oluyor. Bir derginin kapanması elbette sevinilecek bir şey değildir ama üzerinde öyle uzun uzun durulmaya değer bir olay da sayılmaz.

Bir derginin sayfalarını artırıp büyümesi, şeklini güzelleştirmesi, aylıkken on beş günlük olması ise manalı bir olaydır. Onun üzerinde durmaya değer. Ne gösterir bu?

Sohbet.....

Farklı kaynaklardan elde edilen enerjinin depolanmasını ve uygun maliyetli teknolojilerin geliştirilmesini amaçlayan çalışmalar hızla devam ederken bir yandan da alternatif enerji kaynakları geliştiriliyor. Bugün ağaçlardan, bitkilerden, nehirlerden hatta çöplerden bile enerji elde ediliyor. Bu kaynaklara bir yenisi de yakın zaman önce Doç. Dr. Özgür Şahin tarafından eklendi. Çalışmalarına Columbia Üniversitesinde devam eden Dr. Özgür Şahin havadaki nem değişimlerinin kaynağı olan buharlaşmadan elektrik elde edebilen bir jeneratör geliştirdi.

Makale.....

Türk çocukları ve gençleri için okunması gerekli olan kitapların bir listesini çıkarmak üzere son aylarda MEB'in, ilgililer arasında bir ön soruşturma yahut araştırma yaptırdığını duyduk. Mahiyetini tam bilmekle beraber böyle bir listenin ilk ve ortaöğretim öğrencileri dikkate alınarak hazırlatıldığını tahmin ediyorum. Güzel ve yerinde bir teşebbüs. Bunun daha da genişletilerek yükseköğretim yapmakta olan gençlere teşmil edilmesi gerekir. Hatta eğitim çağı dışında genel olarak Türk aydınının okuması gerekli eserlerin de bir listesi üzerinde çalışmalar yapılmalıdır.

Fıkra.....

Peki Mona Lisa tablosu niçin bu kadar ilgi çekmekte? Birçokları b.unu gizemli gülüşüne bağlıyor-lar. Aslında dikkatli incelendiğinde gülüşün gerçek bir gülüş olmadığı görülmekte. Gizemli gülüş izleyicinin bakış açısına göre mutluluğu veya üzüncü yansıtır. Ressam bu etkiyi tabii ki bilerek yaratmıştır. Mona Lisa'nın dudaklarına ve ağız çevresine dikkatlice baktığınız zaman kenarlarının hiç de belirgin çizilmediğini görürsünüz. Fakat Mona Lisa'nın diğer dikkat çekici bir özelliği de bakışları. İzleyici nereden bakarsa baksın, Mona Lisa sanki hep doğrudan doğruya onun gözlerinin içine bakıyor gibi duruyor. Leonardo da Vinci, bilimsel deneyimlerini eserlerinde kullanan ender sanatçılardan biriydi. Eserlerinde özellikle de izleyicinin üzerindeki optik etkiye önem veren ve üçboyutlu görüntülere yaklaşıma çalışan ressam, her sanatçının eserlerini kusursuz olarak yaratabilmesi için doğayı çok iyi bilmesi gerektiğine inanırdı. .

Eleştiri.....

Bir ikilidir ağlamak ve gülmek. Ağlamak, sanılanın aksine çaresizlik, zayıflık, güçsüzlük demek değildir bence. Gariptir belki... Ama ben ne zaman ağlayan birini görsem, içim gerçekten acısa dahi bir miktar da sevinirim. Çünkü üzölmeyi becerebilen kişi, sevmeyi de bir o kadar iyi becerebilir. Çünkü, ağlayabilen bir insan gülmenin o mükemmel kıymetini belki de daha iyi anlayabilir.

Deneme.....

1. Bir bayram sabahıydı. Yaşım 11-12 ya vardı ya yoktu. Her zamanki gibi en güzel elbiselerimizi giymiş, harçlıklarımızı almış, kendimizi caddelere, sokaklara atmıştık. Yanımda iki arkadaşım daha vardı. Sokakta dolanırken birisi sınıf arkadaşım olan iki kardeşle karşılaştık. Kendimizce bayramlaştıktan sonra harçlıklarımızdan bahsetmeye başladık. Bu iki kardeşin ailesi son derece yoksuldu. Bizim de durumumuz pek iyi değildi aslında fakat harçlıklarımızı kıyaslayınca çok kötü oldum.

Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köşe yazısı
B) Deneme
C) Anı
D) Söyleşi

2. "Yakup Kadri Karaosmanoğlu, 27 Mart 1889'da Kahire'de doğdu. İlköğrenimine 6 yaşındayken Manisa'da başladı. 1903'te İzmir İdadisine girdi. Burada Ömer Seyfettin, Şehabettin Süleyman ile tanıştı. 1905'te annesiyle birlikte Mısır'a gitti. Öğrenimini İskenderiye'deki bir Fransız okulunda tamamladı. II. Meşrutiyet'in ilanından kısa bir süre önce İstanbul'a geldi. 1908'de başladığı İstanbul Hukuk Mektebini bitirmedi. 1909'da Şehabettin Süleyman aracılığıyla Fer-i Ati topluluğuna katıldı. 1916'da tedavi olmak için gittiği İsviçre'de üç yıl kaldı.

Yukarıdaki metnin türü nedir?

- A) Otobiyografi
B) Biyografi
C) Söyleşi
D) Eleştiri

3. Telefon bağımlılığı özellikle akıllı telefonlar, çağımızın yeni hastalığı hâline geldi. Hemen hemen her yerde otobüste, yolda, durakta, parklarda, tiyatrodan bile insanların elinde bir telefon oynadığını görüyoruz. Sanki bu teknoloji insanları esir almış. İnsanlar artık ellerindeki telefonla oynamaktan etraflarında ne oluyor, görmemeye başladılar. Arkadaşlarını unuttular, doğayı, çevreyi, dünyanın güzelliklerini görmemeye başladılar. Görselede hemen resmini çekmek için telefona sarılır hale geldiler. Ama o anın güzelliğini hissetmeyi unuyorlar.

Yukarıdaki paragraf bilgilendirici metin türlerinden hangisinden alınmış olabilir?

- A) Makale
B) Deneme
C) Fıkra
D) Eleştiri

4. Raik'in Annesi (1909), Seviye Talip (1910), Handan (1912) ve Son Eseri (1913), ilk örneğini Aşk-ı Memnu'da gördüğümüz, sorunu bireysel, psikolojik aşk romanlarıdır. Yazar, kahramanlarını yakıp yıkan bir sevgiyi dile getirmek istediği için onların iç dünyasına yönelir ve bu sevginin zamanla şiddetli bir tutkuya dönüşümünü sergiler. Önemli olan, birkaç kişi arasında kurulan duygusal ilişkilerin gelişimidir ve bundan ötürü bu romanlar da Aşk-ı Memnu'da olduğu gibi dar bir çevrede geçer. Gerçi hemen hemen hepsinde Fransa, İngiltere, Almanya gibi dış ülkelere gidişler vardır ve olayların bir kısmı orada geçer ama yine romanın aynı birkaç kişisi arasında. Ayrıca kahramanların başka bir ülkede olmaları onları aile çevresinden uzaklaştırarak başkalarına kapalı bir mahalde bir araya getirmeye ve Türkiye'de güç olacak bir kadın erkek arkadaşlığı için elverişli ortamı sağlamaya yarar.

Yukarıdaki paragraf bilgilendirici metin türlerinden hangisine aittir?

- A) Deneme
B) Söyleşi
C) Eleştiri
D) Biyografi

5. Zelzele, dün gece İstanbul'u uykusunun en derin yerinde oynattı. Garip şey! Haftalardan beri komşu toprakları sarsan ve şimdi gizli adımlarla bize yaklaşır gibi olan bu âfetin, faaliyete geçmek için insan gafletini kollayıp gösterdiği dikkate bakılırsa, bunun, cana kastetmiş bir müthiş zekânın işi olduğuna hükmetmek lâzım geliyor.

Öyle ya! Muharebelerde düşmanı, dalgın karargâhları topa tutmak ve hırsızın soyacağı evin duvarına tırmanmak için intihap ettiği (seçtiği) saat, hemen daima zelzelenin de harekete geçmek için beklediği saattir: gecenin ilerlemiş bir saati!

Bu paragraf aşağıdaki metin türlerinden hangisinden alınmıştır?

- A) Anı
B) Röportaj
C) Fıkra
D) Makale

6. Marmaris'in tarih kokan pek fazla kişinin bilmediği Marmaris Kalesi'ni gezme fırsatı buldum. Bu kaleyi daha önce bir film sahnesinde görmüştüm. Kalede toplam 18 adet oda, bir ark ve çeşme bulunmaktadır. Kalenin 7 tane kapalı alanı vardır. Bunlarda 2 tanesi arkeoloji salonu ve 1 tanesi de etnoğrafya salonu olarak düzenlenmiştir. Bu arada kalan bölümler ise sanat galerisi ve depo olarak kullanılmaktadır.

Yukarıdaki paragraf bilgilendirici metin türlerinden hangisine aittir?

- A) Fıkra
B) Söyleşi
C) Gezi Yazısı
D) Biyografi

7. 30 Temmuz 2008

30 Temmuz. Bugün benim doğum günüm. Babam bana çiçekli şemsiye hediye etti ve annem büyük bir kartpostal albümü ve okul için hikâyeler verdi. Doğum günü olması harika, herkes çok nazik. Doğum günümde henüz yağmur yağmadı. Bu doğum günümün iyi geçmesi için mükemmel bir gündü. Herkese yaptıklarından dolayı teşekkürler, şimdi uyuma vakti

Yukarıdaki paragraf bilgilendirici metin türlerinden hangisine aittir?

- A) Fıkra
B) Günlük
C) Anı
D) Biyografi

8. Londra'nın Metro durakları otel oluyor!

Londra'daki kullanılmayan metro istasyonları satışa sunulacak. Hayalet istasyonların otel, mağaza ve müze olarak hizmet vermesi bekleniyor. Her yıl milyonlarca turiste ev sahipliği yapan Londra'da kullanılmayan metro istasyonlarının turistik faaliyetlerde kullanılması amacıyla satılması planlanıyor. Londra'daki ulaşım açısından sorumlu yerel yönetim organı Transport for London'ın (TFL) en kısa sürede şirketlerden bu istasyonlar için teklif almaya başlayacağı iddia ediliyor. Bir süredir kullanılmayan bu metro istasyonları ve tünellerin mağaza, otel ve müze olarak hizmet verebileceği düşünülüyor.

Yukarıdaki metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hikâye
B) Anı
C) Haber Yazısı
D) Biyografi

9. Asık suratlı insanlardan hoşlanırsınız, desem tabii bana gülersiniz. Zaten ben de biraz gülmeniz için söze böyle başladım. Güler yüze ve gülmeye dair olan bu konuşmayı asık suratla dinlemenizi istemem tabii. Konuşurken söze başladığınız sırada karşınızdakinin kaşlarını çattığını, asık bir suratla sizi dinlediğini görürseniz konuşmak hevesiniz kırılır. Lafı kısa kesip bu tatsız sohbeti bir an önce bitirmeye bakarsınız. Bir de karşınızdakinin sizi güler yüzle dinlediğini, hatta araya biraz da tatlı söz karıştırarak sohbeti renk verdiğini göreceksanız konuşmuşca konuşacağınız gelir.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anı
B) Günlük
C) Makale
D) Sohbet

10. Bazı insanlar okumakta zorluk çeker. Bu durum yaşa bağlı değildir. Nedenleri arasında sağlık sorunları, işitme, özellikle de görme bozuklukları sayılabilir. Bazen de çocuklar okulda iyi öğretilmediği için okumayı öğrenemez. Küçüklüklerinde durmadan evden eve taşınan ailelerin çocukları değişik okullara uyum sağlamakta güçlük çekebilir, bu yüzden iyi okuyamayabilirler. Ayrıca bazı çocuklar okumaktan hoşlanmayabilir, başka şeylerle uğraşmak onları daha mutlu edebilir.

Okumayı öğrenmekte güçlük çeken çocuklara yardımcı olmak için eğitilmiş özel öğretmenler vardır. Bunlar çocuğun neden yaşatları gibi öğrenemediğini testler uygulayarak araştırır. Sorunun ne olduğu bir kez saptanınca, çocuğun özel eğitimle okumayı öğrenmesi kolaylaşır.

Yukarıdaki paragraf bilgilendirici metin türlerinden hangisine aittir?

- A) Deneme
B) Söyleşi
C) Eleştiri
D) Makale

11. Canım Arkadaşım

Nasılsın? Aslında bu soruyu sormam hata sen hep iyisindir, benim en zor anlarımda dahi yüzünden gülcüğü eksik etmeyip o travmatik dönemlerimi atlattım hep yardımcı oldun. Sana ne kadar teşekkür etsem azdır.

Bu paragraf aşağıdaki metin türlerinden hangisine aittir?

- A) Eleştiri
B) Mektup
C) Röportaj
D) Gezi yazısı

HİKÂYE EDİCİ METİNLER

Olay, yer, zaman ve kişi öğeleri bulunan ve yazarın hayal dünyasının ürünü olan metinlere “hikâye edici metinler” denir. Hikâye, roman, masal, fabl, efsane, destan ve tiyatro hikâye edici metin türlerindedir. Unutmayın, bu metinlerin ortak özelliği bir olay ve olayda yer verilen kişi, zaman ve yer unsurlarıdır.

Öğreten Sorular

3

Aşağıdaki metinlerin türlerini altlarına yazınız.

Paltomon yakası içinde yarı yarıya kaybolmuş kafamı çıkardım. Kafamı bir iki defa salladım. Soğuğa alışmamış, mukavemetle hazırlanmış gibiydim. Kulaklarımı keskin bir rüzgâr ısırdı. Adama baktım: Bana benzer adamlar... Bütün insanlar birbirine aşağı yukarı benzemez mi? “Bana benzer adamlar” ne demektir? Evet, adamın hakkı vardı. Ona benzer adamlar, ötekilerden kolaylıkla ayrılabilirdi. Kış günü bir şehirde insanlar palto, şapka giyer, ayaklarında fotinler vardır. Belki paltolarının renkleri, şapkalarının kurdeleleri ve alamerikan, yahut alaturka şapkalarıyla birbirlerinden ayrılabilirler; icap ederse. Bu adamın ne paltosu, ne şapkası, ne de ayakkapları vardı. Buna mukabil sırtında mor pamukları yer yer, parça parça dökülen bir hırkası, belinde ipi, ayağında yazlık tüy gibi bir pantolonu ve ayaklarında da yine iplerle bağlanmış çuvalı...
Oykü.....

Tarla faresi ile ev faresi arkadaş olmuşlar. Tarla faresi bir gün ev faresini yemeğe çağırmış. Güzel bir yemek umudu ile tarla faresinin davetini kabul eden ev faresi gelmiş ama bir de ne görsün; sofrada biraz ot ve biraz buğdaydan başka bir yiyecek yok, yüzünü buruşturmuş.

Tarla faresinin haline acıyan ev faresi arkadaşına dönerek; “Canım arkadaşım, bu senin hayatına hayat denmez. Buna olsa olsa yoksulluk denir. Bense bolluk içinde yaşıyorum. Gel sen de benimle bizim evdekileri paylaşıp ikimiz de gül gibi geçiniriz.” demiş.

Fabl.....

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde üç tane küçük domuzcuk yaşamış. Bu domuzcuklar çalışmayı hiç sevmemiş, sürekli tembellik peşinde olmuş. Anneleri çalışmalarını için ne kadar yalvarsada bu domuzcuklar huylarından hiç vazgeçmiyormuş.

Birgün artık anneleri dayanamamış. Domuzcukları almış karşısına ve başlamış konuşmaya:

– Yavrularım, bu böyle olmaz. Artık büyüdünüz. Herkes gibi sizde bir iş bulup çalışın, demiş.

Domuzcuklar hiç aldırış etmiyorlarmış derken ayı kardeş bunların yanına gelmiş. Domuzcukların annesine dönüp:

– Domuz kardeş bu böyle olmaz artık. Evimin kirasını bir süredir ödemiyorsun. Ya ödersin ya da domuzcuklarımda alıp gidersen evimden demiş ve hemen uzaklaşmış oradan.

Domuzcukların annesi çok üzülmüş.

Masal.....

Odanın kapısı gıcırdadı. Giren kimdi? Belki Bihter’di. Başını kaldırıp bakmaya, onu görmeye yüreği elvermiyordu. Nihal’in sıcak, çok güneş altında kalmış bir çiçek soluğuna benzeyen kokusunu içine çekmekte uzun uzun duruyordu. Kapı yeniden açıldı, kapandı; birisinin odada bulunduğunu anladı. Adnan Bey o zaman başını kaldırdı ve koltuğun kenarında Beşir’i gördü.

Roman.....

HASAN : Hayrola Rüstem, üzgün görünüyorsun, ne oldu?

RÜSTEM : Ben üzülmeiyim de kim üzülün Hasan?

HASAN : Hele anlat bakalım seni bu kadar perişan eden olay neymiş, merak ettim yahu!

RÜSTEM : Bütün paramı verip bir at almıştım.

HASAN : Ee, at öldü mü yoksa?

RÜSTEM : Ölse teselli olacak bir yanı var?

HASAN : Ne oldu peki?

RÜSTEM : Dün gece ahıra bir hırsız girip atımı çalmış.

HASAN : Yapma yaa... İnan ki çok üzüldüm. İnşallah bulursun atını.

RÜSTEM : Pek sanmıyorum bulabileceğimi ama hayırlısı neyse o olsun. Ne diyelim.

HASAN : Benim acele bir işim var, gitmek zorundayım. Hadi kal sağlıcakla...

RÜSTEM : Yolun açık olsun Hasan.

Tiyatro.....

Adalarda oturanlar, akşamüzeri iskeleye çıkıp gelenleri karşılar, gidenleri uğurlarlar; gençler arkadaşlarıyla buluşur; yaşlılar çay bahçelerinde, aralarında söyleşirler. Saat dokuza gelince, herkes evine dönmüş, sofraya oturmuş olur. Adalara gezmeye gelen birkaç kişi dışında kimseleri göremezsiniz ortalıkta.

Öyküleyici

Çağırda yüzlerce işçi, yüzlerce çiftçi gördüm ki üniversite rektörlerinden daha bilge ve daha mutluydular ve ben daha çok onlara benzemek isterdim. Öğrenim bence hayata yararlı şeyler arasındadır: Şeref, soyululuk, saygınlık gibi ya da, çok çok güzellik, zenginlik ve benzeri üstünlükler gibi. Bunlar yararlı olmasına yararlıdırlar ama uzaktan, kendi varlıklarından biraz daha çok bizim sanrımızla yararlıdırlar yaşamaya.

Bilgilendirici

Köyden kasabaya taşınmıştık. Cadde üstünde, sol tarafta bahçesi olan, beyaz boyalı bir ev satın almıştık. Bahçemizden, komşu bahçeden gelen küçük bir su yolu geçiyordu. Bu su, yan duvarın altından aşağıdaki bahçelere akıyordu. Bizim bahçenin bir köşesinde ufak bir tel kümesi vardı. Dip tarafa domates, biber, yeşil salata ekilmişti. Cadde tarafında sardunyalar, pembe karanfiller, hanımelleri bulunurdu.

Öyküleyici

Yatağın altında yeşil, tahtadan bir sandık duruyordu. Onu açtım. Az daha sevincimden haykıracaktım. Annemin bir hafta önce İstanbul'dan gönderdiği hediyeler içinde çıkan kaşağı pırıl pırıl parlıyordu. Hemen kaptım. Tosun'un yanına koştum. Karnına sürtmek istedim. Rahat durmuyordu. Galiba acıtıyor, dedim. Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin çok sivriydi. Biraz köreltmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca tekrar denedim. Atların hiçbiri durmuyordu. Kızdım. On adım ilerideki çeşmeye koştum.

Öyküleyici

İnsanın en asil uzvu hangisidir, diye sorsalar, hepimizin vereceği cevap budur: Beyin! Hâlbuki beyinden daha yüksek ve hatta insanı diğer yaratıklardan ayıran ve onu bütün hayvanlara nazaran üstün bir konuşma çıkaran beyin değil, sadece elinin baş parmağı imiş. Baş parmağın diğer parmaklarla birleşip iş görebilecek bir durumda olmasıdır ki insana asırlar üzerinde üstünlük imkânı veriyor. Bunu söyleyen tabiat tarihidir.

Doğrusu birçok hayvanların parmakları yoktur, parmakları oluşmuş olanlarda ise baş parmak, insanda olduğu gibi elin diğer parmaklarıyla uyuşmadığından faydalı bir iş görecektir durumda değildir.

Bilgilendirici

Kendimi kaptırmamaya çalıştığım çocukça, yakışsız bir huyumuz vardır: Dertlerimizle dostlarımızı acındırmak, kendimize vah vah dedirtmek. Başımıza gelenleri büyütür, şişirir, karşımızdakini ağlatmak isteriz, neredeyse. Başkalarını kendi dertleri karşısında soğukkanlı gördük mü överiz ama soğukkanlılığı bizim dertlerimize karşı gösterdiler mi darılır, kızarız. Dertlerimizi anlamaları yetmez, yanıp yakınmalarını isteriz.

Bilgilendirici

1. **BABA** : Oğlum gel bakalım buraya!
ÇOCUK : Buyur baba!
BABA : Bu hafta yapılan sınavda kaçınıcı oldun?
ÇOCUK : 25. oldum baba.
BABA : Ama nasıl olur! Daha geçen hafta 21. idin. Nasıl dört sıra birden geriledin? Tembel herif.
ÇOCUK : Ne yapayım baba? Sınıfa dört tane yeni öğrenci daha geldi. Dolayısıyla 21.likten, 25.liğe geriledim. Hem bana kızmaya senin hakkın yok.
BABA : Bak şu bacaksıza! Bu kadar tembel olacaksın ve benim sana kızmaya hakkım olmayacak, öyle mi?
ÇOCUK : Tabii... Demek ki mükemmel bir çocuk dünyaya getirememişsiniz. El alem öyle çocuk yapıyor ki! Hepsi süper zeka.
BABA : Kızdırma beni alırım ayağımın altına bak. Sınıfta kalmış abuk subuk, aptal saptal konuşuyor.
ÇOCUK : Niye kıızıyorsun baba? Sınıfta kaldıysak ne olmuş! Daha iyi ya!
BABA : Neresi iyi bunun?
ÇOCUK : Sürekli maddi sıkıntıdan bahsediyordun, düşünsene yeni sınıf için yeni kitaplar almak zorunda kalacaktın. Şimdi buna gerek kalmadı. Aynı kitapları yeniden kullanacağım.
BABA : Yahu şu karneye bak. Bütün dersler bir, bir, bir... Allah aşkına bir tane bile iki yok. Yuh sana, nasıl becerdin bunu?

ÇOCUK : Hepsi bir mi, emin misin baba?

Bu metin, hikâye edici metin türlerinden hangisine aittir?

- A) Hikâye
 B) Masal
 C) Destan
 D) Tiyatro

2. Togi o sabah erkenden uyanmıştı. Uyandığında çok heyecanlıydı, çünkü Togi okula başlıyordu. Togi okulun nasıl bir yer olduğunu biliyordu. Annesi ve babası anlatmışlardı. Sınıf arkadaşları ve öğretmenini çok merak ediyordu. Togi üzerini giyinmiş, annesi ve babasıyla kahvaltı yapmıştı. Togi ellerini yıkadı, dişlerini fırçaladı, annesi de beslenme çantasını hazırladı. Artık okula gitmeye hazırdu. Annesi ve babası onu ilk gününde yalnız bırakmak istemedi. Togi onlara teşekkür ederim ama artık okula kendi başıma gidebilirim diyerek okula doğru yola koyuldu.

Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hikâye
 B) Anı
 C) Masal
 D) Biyografi

3. ... Yusuf hayvanın daha ileriye gidemeyeceğini anlamıştı. Elleriyle Muazzez'i tutarak yere atladı. Sonra karısını aşağı çekti. Muazzez'in vücudu bir çocuk kadar hafif ve ince idi. Onu tekrar gocuğuna sardı. Kenardaki ağaçların altına doğru yürüdü. Beyaz at, dizginlerini yerde sürükleyerek arkalarından geliyordu. Yusuf ağzını Muazzez'in yüzüne yaklaştırdı. Yarasının nerede olduğunu sormak ve hemen bir yerinden bir bez yırtarak onu sarmak istiyordu.

Bu hikâyede aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Kişi
 B) Yer
 C) Zaman
 D) Olay

4. Ormanların birinde kendisiyle çok övünen bir tavşan varmış.

– Bu ormanda benden hızlı koşan yoktur. Varsa gelsin yarışalım, diye hava atıyormuş. Kaplumbağa bir gün:

– O kadar böbürlenme, kendine de o kadar güvenme. Ben senden daha hızlı koşarım. İstersen yarışalım, demiş.

Tavşan kaplumbağanın bu sözlerine kahkahalarla gülerken:

– Sen mi benimle yarışacaksın, diyerek alay etmiş. Ama yinede yarışı kabul etmiş.

Kaplumbağa ve tavşan, birlikte yarışın başlangıcı ve bitiş yerlerini belirlemişler, yarış başlamış.

Tavşan yarışa çok hızlı başlamış. Ama biraz ileriye gidince geri dönüp bakmış ki, kaplumbağa hiç görünmüyor. Yatmış bir ağacın dibine uyumuş. Tavşan ağacın dibinde derin bir uykuya dalınca kaplumbağa da epey yol almış. Tavşan uyanınca bir de bakmış ki kaplumbağa yarışı bitirmek üzere.

Tavşan koşmuş koşmuş ama bir türlü kaplumbağayı yakalayamamış. Hâliyle kaplumbağa varış yerine ondan önce ulaşmış.

Yarışı kazanmanın haklı gururu ile kaplumbağa:

-Hiçbir zaman kendini başkalarından üstün görme. Sen, uyudun, Ben çalışarak seni geçtim, demiş ...

Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fabl B) Anı
 C) Masal D) Biyografi

5. Ebulhayr Rumi'nin Saltukname'sinde anlatıldığına göre: Sarı Saltuk, Seyit Battal Gazi soyundandır. Asıl adı Şerif Hızır'dır. Battal Gazi gibi savaşa niyet eder. Rüyasında gördüğü Battal, ona "ciğer-ğuşem" (ciğerimin köşesi) diye seslenir ve bir mağarada duran Aşkar adlı atını almasını buyurur. Şerif Hızır'ın bir savaşta yendiği Alyon-ı Rumi adlı bir yiğit Müslüman olur, Şerif ona İlyas-ı Rumi adını verir, Alyon da Şerif'e Saltuk adını takar.

Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fabl B) Anı
 C) Destan D) Biyografi

6. Üstümde bollanmış kot pantolonum, sırtıma yapışmış uçuk mavi tişörtümle tüm gün dolandım tozlu sokaklarda. Yazacağım bir şeyi düşünür duruyordum. Derken şimşekler çakmaya başladı, gökyüzü iyice karardı, rüzgâr saçımı birbirine kattı. Koşarak evime döndüm. Tam kapının zilini çalar-ken anlatamayacağım bir yağmur başladı, oracıkta sırlısıklam oldum.

Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fabl B) Öykü
 C) Destan D) Biyografi

7. Kırlangıçlar, kış soğğundan kaçarak sıcak yerler bulmak için uzun bir yolculuğa çıkmışlar. Nisan ayıyla beraber o uzun yolculuklarının da sonuna gelmişler. Kendilerine yuva yapmak için uygun birer yer bulup çalışma başlamışlar. Bir duvar ustası kabiliyetinde çamur topluyor, çamurları ağızlarında taşıırken bir yandan da onu ıslatıp büyük bir özenle yuvalarını örüyorlarmış. İnsanlar bile. Kırlangıçların bu çalışmalarını gördüklerinde baharın geldiğini kolayca anlayabilirmiş.

İşte, yine böyle bir zamanda, iki kardeş uyurken babaları heyecanla yanlarına gelmiş.

Kalkın bakalım çocuklar, bakın kimler gelmiş! Demiş.

Çocuklar gözlerini açar açmaz kırlangıçların seslerini duymuşlar ve mutlulukla fırlamışlar yataklarından. Nasıl da çalışıyorlar, diye düşünmüşler ve hayranlıkla onları izlemeye koyulmuşlar. Kırlangıçların, bahçelerinin yeni kazılmış sıcak topraklarına doğru uçtuklarını görmüşler. Merakla babalarına dönüp sormuşlar:

Babacığım, kırlangıçlar bahçemizde ne yapıyor? Niçin oraya yöneldiler?

Babaları gülümseyerek cevap vermiş onlara:

Yoruldukları ve acıktıkları için, yavrularım. Toprağımızdaki kurtları ve tarım için zararlı böcekleri yiyerek hem karınlarını doyuracaklar, hem de bu böcekleri yiyip toprağımızı kıvama getirecekler. Böylece, biz de o topraklarda sebze yetiştirip, sağlıklı ve taze ürünler elde edeceğiz.

Çocuklar sevinç içerisinde birbirlerine bakmışlar daha sonra, "Kırlangıçlar evimize uğur getirdi." diye haykırmışlar.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fabl B) Öykü
 C) Makale D) Gezi yazısı

1. I. Köy çocukları iyi bilirler, hele de eskiler. Çocukluğumda, bana da diğer tüm çocuklar gibi sadece kara lastik ayakkabılar alınırdı. Hatta bu ayakkabıların da iki numara büyüğü alınır, böylece 4-5 yıl o ayakkabıyı giymemizi sağlanırdı. Doğrusu hasrettik spor ayakkabılara. Ancak televizyonlardan görür, "Ahh, acaba bizim de olur mu bir gün?" diye iç geçirirdik. İlkokul 4. sınıf öğrencisiydim. Babam o zamanlar İstanbul'a gider, dört beş ay kadar çalışır sonra bir süreliğine dönerdi. Bu dönüşlerden birinde bana sonsuz bir mutluluk yaşatmıştı. Gelen hediyelerden birisi de beyaz bir spor ayakkabıydı. O günkü mutluluğumu belki de ömrüm boyunca hiç yaşamadım. Hatta öylesine abartmışım ki ilk gece spor ayakkabımı giyip öyle uyumuştum. Sonraki gün, hemen sokağa fırlamış, kim var kim yok ayakkabımı göstermek için can atıyordum.

II. 15 Mayıs 1987'de Ankara'da doğdum. Bir yaşına geldiğimde babamın işi gereği Ankara'dan Denizli'ye taşındık. Hayatımın ilk 5 yılını burada babam Mustafa Bey ve annem Fatma Hanım ile birlikte geçirdim. Sonrasında gelen tayin haberi ile birlikte Tokat'a taşındık. Ve Zile maceramız başladı. Birkaç ay içerisinde kardeşim Emir dünyaya geldi ve böylece sıkıcı yalnızlığım sona erdi. İlköğretimimi burada tamamladıktan sonra, yeni bir tayin ile ben ortaokuldayken Bursa'ya taşındık. Neyse ki Bursa ailemin son durak noktası oldu. Ama benim yolculuğum henüz bitmemişti. Öğretmen olmak için İstanbul Üniversitesindeki eğitimime başladım.

III. İnanç yozlaşmasının yaşandığı bir Osmanlı toplumunda doğan Hüseyin R. Gürpınar, gerçekçi ve doğalcı yöntemle yazdığı bütün romanlarında, bilime ve maddeye olan inancını temel dünya görüşü olarak ele alır. Cahil toplumun gören gözü, duyan kulağı, düşünen beyni olmayı yeğler. Romanlarında çizdiği İstanbul hiç iç açıcı bir kent değildir; birbirine ihanet eden karı kocalar, açlıktan sokağa düşen çocuklar, dini ve boş inançları, kötüyü kullanarak cahil halkın sırtından zenginleşen asalaklar, savaş zenginleri... Yazar "Mutallaka" (Boşanmış Kadın, 1898) romanında "Boş ol!" diye eşini boşayan bir adamı anlatır. Aile içi sorunlara, bu sorunların doğurduğu trajik sonuçlara değinirken okura, eski nikahın (imam nikahının) böylesine kolayca, düşünmeden bir öfke anında söylenebilen iki sözcükle ortadan kalkabileceğini, bu nedenle de tarafların nice acılara katlanmak zorunda kalacağını duyumsatır.

Yukarıda aşağıdaki metinlerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Makale B) Otobiyografi C) Anı D) Eleştiri

2. Makale, bilimsel bir konu hakkında bilgi vermek amacıyla nesnel bir üslupla yazılan ve okuyucuyu ikna etmeye yönelik bir metin türüdür.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olabilir?

- A) Teknoloji çağının en büyük ürünü olan internet artık her eve girmeye başladı. İnternet kullanımının dünya ve Türkiye genelinden her geçen gün artıyor olması ve internet kullanım yaşının da her geçen gün aşağıya çekiliyor olması da beraberinde bir çok riski de getiriyor. İnternet kullanımının birbirinden farklı ve güzel yönleri olduğu gibi aynı derece de kötü yönleri olabiliyor.
- B) Okuduğum gazetede "Sır" diye bir başlık gözüme ilişti. Beş altı satırın üstünde parıldayan bu "sır" kelimesi, insanı düşündürdürebilir. Çünkü bilirsiniz, insanlar, birçok şey arasında "sır"ların ne olduğunu öğrenmeye de pek meraklıdırlar. Bütün gayretlerimizi başkalarının gizli taraflarını meydana çıkarmak uğrunda harcadığımızı boşuna saklamayalım.
- C) Ayasofya gerçekten de mükemmel bir müze. Esasında müze mi, kilise mi ya da cami mi tam karar veremedim. Çünkü daha çok bir kiliseyi andıran ama bir yandan da duygusal olarak camiye benzettiğim fakat müze olduğu bir an bile aklımdan çıkmayan bu olağanüstü yapıya ne diyeceğime tam karar veremiyordum.
- D) Hemen her akşam eve içim sikkın dönüyorum. Niçin? Bu niçinin yanıtı yok. Bir işim mi sapa sardı? Bir yerim mi ağrıyor? Birisiyle mi çatıştım? Hayır... Sadece içim sikkın. Belki siz de benim gibisiniz. Belki herkes, bütün vatandaşlar böyle, nedensiz bir bunaltı içindeler... Hayır hayır, bu üzüntülerin nedeni mi yok dedim? Evet, nedeni yok, ama nedenleri var. Dikkat ediyorum, bizim bütün şikayetlerimiz küçük şikayetler toplamı...

3. Bilgilendirici metinlerde amaç, okuyucuya ele alınan konuyla ilgili bir şeyler öğretmektir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi bilgilendirici bir metinden alınmış olamaz?

- A) Kitaptan niçin korkarlar? Bunu bir türlü anlayamadım. Kitaptan korkmak, insan düşüncesinden korkmak, insanı kabul etmemektir. Kitaptan korkan adam, insanı mesuliyet hissinden mahrum ediyor demektir. "Bırak, senin yerine ben düşünüyorum!" demekle, "Falan kitabı okuma!" demek arasında hiç bir fark yoktur. İnsanoğlu her şeyden evvel mesuliyet hissidir ve bilhassa fikirlerin mesuliyetidir. Ondan mahrum edilen insan, kendiliğinden bir paçavra hâline düşer. Şüphesiz insanı korumamız lâzım gelen vaziyetler vardır. Fakat bu vaziyetler daha ziyade ferdin kendi dışındaki vaziyetlerdir. Bir insanı kendi içinde, düşüncesinin mahremiyetinden korumaya hakkımız yoktur. Ortaçağ'dan bugüne kadar gelen zaman içinde insanlığın belki en büyük kazancı bu basit hakikati kendisine mâl etmesidir.
- B) Venedik'te her şubat ayında en az bir karnaval düzenlenir. Tuhaf ki biz de tam olarak bu döneme denk geldik ve mükemmel bir karnavala katılmak üzere yola çıktık. Mardi Gras etkinlikleri olarak bilinen ve bu ay içerisinde yaklaşık 2 hafta süren bir karnavala katılmak neden olmasın! Karnavala her yıl 3 milyon kişi katılıyormuş ve sanırım gittiğimiz zaman da bu sayıya ulaşılmıştı. Zafer etkinliklerine de ev sahipliği yapan bu karnavalın en büyüleyici yanı ise askeri konvoy geçişi idi. İnanın bunu görmemiz sizi çok farklı bir atmosfere taşıyacaktı.
- C) Kardeşlerden biri evliydi ve beş çocuğu vardı. Diğer kardeş ise bekarı. Her günün sonunda iki kardeş ürünlerini ve kârlarını eşit olarak bölüşürlerdi.

Günün birinde bekar kardeş şöyle düşündü:

– Ürünümüzü ve kârımızı eşit olarak bölüşmemiz hiç de adaletli değil. Ben bekarım ve pek fazla ihtiyacım yok. Kardeşimin geniş bir ailesi var. Onun daha fazla ihtiyacı olur.

O günden sonra bekar olan kardeş her gece evinden çıkıp, bir çuval tahılı gizlice erkek kardeşinin evindeki tahıl deposuna götürmeye itti.

- D) Şu kış günleri yok mu sevemiyorum bir türlü. Her yıl bir boy "İnsanların en çok çalıştıkları, en çok düşündükleri, en çok eğlendikleri mevsim kıştır. Uzun gecelerde ocak başına büzülüp ne yapacağını şaşırın kişiyoğlu aklını işletmiş, hakikatleri sırları araştırmış, masallar uydurmuş, insanlar yasalar kurmuş. Medeniyeti kışın getirdiği ihtiyaçlar yaratmış değil mi?" derim ama olmuyor işte boşuna ta gençliğimde Remy de Gourmont'un bilmem hangi kitabında okuduklarımdan kalma bu yankı kandırıyor beni.

4. Hikâye edici metinler bilgi vermekten ziyade olay aktarımına dayalı metinlerdir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi bir hikâye edici metinden alınmış olamaz?

- A) Etrafı beyaz çitlerle çevrili, büyük bir çiftlik vardı. Atlar, kuzular, keçiler, inekler, ördek ve tavuklar... Herkes birbirine yardım eder, el birliği ile tüm zorlukların üstesinden gelirlerdi. Onların bu güzel arkadaşlığını duymayan kalmamıştı. Komşu çiftliklerden, onların bu hallerini görmeye gelirlerdi. Bu çiftlikte her şey iyiydi hoştu ama düzeni bozan birisi vardı. O da, tembel tavuktu. Tembel tavuk, adı üstünde çok tembeldi. Neredeyse yerinden bile kimıldamazdı. Sadece tembellikle de kalmaz, birilerine yardım etmekten de nefret ederdi. Mesela geçen gün, bayan ördek yumurtasının üzerine yatarken, nasıl olduysa yumurtanın biri yuvarlanıp tıngır mıngır tembel tavuğun kümesinin yanına kadar gelmişti. Yumurtaları sıcak kalması gereken ördek hanım telaşlandı.

• Tavuk kardeş, yardımcı olur musun bana? Yumurtam tam senin yanında, onu alıp bana getirir misin? diye sordu. Tavuk oralı bile olmamıştı.

• Aman niye yardım edecekmişim ki? Yorgunum ben, biraz dinlenmem lazım, diye cevap verdi ve uyumak için kümese tünedi.

- B) "Yaban" ya aydın ile köylü arasındaki uçurumu içtenlikle dile getirdiği, bu yarayı cesaretle deştığı ve Anadolu köylüsüne ait gerçekleri bütün çıplaklığıyla önümüze serdiği için övülmüş ya da tek yanlı olduğu, gerçekleri çarpıttığı ve köylünün yalnız olumsuz yönlerini anlattığı için eleştirilmiştir. Tartışılan sorun hep şu olmuş: Yakup Kadri'nin sergilediği köylü gerçeğe uyuyor mu, uymuyor mu? Yaban'ı roman olarak ele alıp inceleme çabaları yok denecek kadar az. Oysa Türk romanı tarihinde önemli bir yer tuttuğunu, etkileyici ve çarpıcı olduğunu inkâr eden de yok.

- C) Beşir orada, dirilmiş büyük bir karaltı biçiminde duruyor ve kavrulmuş dudakları, titreyerek, beyazları donmuş gözlerinde vahşi bir gülüşle bütün yüzünü geren derin bir acıyla Nihal'e bakıyordu; sonra gözleri titreyerek Adnan Bey'e dikildi, bir şey söylemek isteyerek dudakları kıpırdandı; daha sonra birden döndü, odanın kapısına kadar giderek sürmeledi ve dönerek konuşmaya çağrılmasını bekleyen gözlerle baktı.

- D) Karısının muntazam nefesi yüzüne çarpınca durdu. Her tarafı örten karların verdiği bir ışıkla yanındaki kadının yüzüne baktı. İçi bir saadet hissiyle ürperdi. Kısa ve belirsiz nefesler ararak uyuyan bu çehre, yine eski Muazzez'in çehresiydi.

1. Aşağıda tanımı ve örneği verilen metin türlerinden hangisinin örneği yanlış verilmiştir?

- A) Bir sanat ya da düşünce eserini tanıtırken, zayıf ve güçlü yönlerini belirtme, bir yazarın gerçek değerini yansıtmaya amacıyla yazılan yazılara eleştiri denir.
Beşir Ayvazoğlu'nun zevkli Türkçesi ile hazırladığı denemesi, dilimizdeki çiçek kültürü üzerine yazılan nadir kitaplardan. Dönemin lale üretimi ve bakımı, dinlendirici ve öğretici bir şekilde okurlara sunuluyor.
- B) Gezi yazısı ya da diğer adıyla seyahatname bir yazarın gezdiği, gördüğü yerleri edebi bir üslupla anlattığı yazı türüdür. Edirne'deki ikinci günümüzde Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" dediği Selimiye Camisi'ni görmeye gittik. Edirne'de şehrin girişinde dört minaresiyle her yerden görünen muhteşem eser, buraya ayrı bir güzellik katmış.
- C) Deneme, yazarın belli bir konuya ilişkin kişisel duygu ve düşüncelerini anlattığı metinlere denir. Felç vakalarının çoğunda olduğu gibi kalp krizinden sonra "zaman" vücuda gelen zararın en aza indirilmesi için kritik öneme sahip. Bilim adamları 30 yıldır kullanılan bir ilacın nasıl bu kritik zamanın en iyi şekilde kullanılmasına olanak verdiğini ortaya çıkardı.
- D) Yaşanmış veya yaşanabilir bir olayı, belli kurallara bağlı olarak anlatan kısa yazılara hikâye(öykü) denir. Az ileride boğunuk bir akşamüstü bekliyordu onu, sonra gece inecekti. Belki de biraz dinlenmeliydi, o zaman daha seri yol alabilirdi. Karşılaştığı kuru bir ağacın yosunlu gövdesine verdi sırtını.

2. Makale, bir konu hakkında okuyuculara bilgi vermek için yazılan, bilimsel ve nesnel ifadelerden oluşan yazı türüdür.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olabilir?

- A) Serbest şiir, serbest şiir deyiş duruyorsunuz. Allah aşkına söyler misiniz, nedir bu serbest şiir? Şahsen ben çocukluğumdan beri şiirin tanımını şöyle bilirim: Şiir, herhangi bir duygu veya düşüncenin, belirli kalıplar dahilinde, çokkulu bir dille anlatıldığı yazı türüdür. E o zaman nerede kaldı o belli kalıplar?
- B) 1 Temmuz 1940 tarihinde Ankara'da doğmuş olan şairin çocukluğu Kahramanmaraş'ta geçmiştir. Edebiyata, Kahramanmaraş Lisesinde iken şiir ve kompozisyon yaparak başlamış, lise sonrasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümünde okumuş ve buradan mezun olmuştur. 7 Haziran 1987 tarihinde vefat etmiştir. Mezarı Beylerbeyi'ndeki Küplüce mezarlığındadır.
- C) Akdeniz iklimine özgü bitkilerden birisi olan zeytin ağacı, yaklaşık 5000 yıllık bir geçmişe sahip olan ve ülkemizde bolca bulunan bir bitkidir. Zeytin ağacı yaklaşık 2000 yıl kadar yaşayabilen verimli bir ağaçtır. Etlili ve yağlı bir meyve olan zeytin, yüksek besin değeri ve her derde deva içeriğiyle kişinin günlük besin ihtiyacını yüksek oranda karşılar.
- D) Yetişen her yeni kuşakla birlikte, onları yetiştiren anne ve babalardan da beklentiler artıyor. Toplumun gelişmesi için öncelikle ailede demokratik bir yapı kurulması şart. Bunun yolu da anne ve babaların geçmişten gelen korku kültürü kalıplarından kurtulmaları ve onur eşitliğine inanan sağlıklı gelişmiş bireyler yetiştirmeleri.

3. Bir yazarın özgürce seçtiği herhangi bir konu üzerinde kesin yargılara varmadan kişisel görüş ve düşüncelerini serbestçe anlattığı yazılara deneme denir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi deneme türündeki bir metinden alınmıştır?

- A) İki kilometrelik toprak yolu hızlı adımlarla yürüyüp asfalt yola nasıl geldiğimi bugün bile hatırlayamıyorum. Yürürken öğlumun arkamdan bağırması beni çok üzse de oradan uzaklaşmak zorundaydım.
- B) Mutfağa girdikten sonra bir an hiç sesi çıkmadı. Kimıldamıyordu. Sonra ocakta bazı tıkırtılar oldu. Arkasından yere bir maşa düştü. Sonra bir şeyler daha devrildi. Elindeki eşyaları idare edemeyecek kadar sinirleri fena idi.
- C) Bir fotoğrafhanenin önünde bir otomobil durmuş ve etrafında bir meraklı kalabalığı hâsıl olmuş. Yaklaşıyorum; otomobilin içi, camların kenarları bütün çiçeklerle süslü. Demek, gelinle güvey fotoğrafhanedeler.
- D) Ne zaman betondan uzaklaşsam, dağlarda buluyorum kendimi. Onlara gidince anlıyorum hayatın güzel, doğanın var olduğunu. Onlara gidince kokluyorum çiçekler, kelebeklerle uçuyorum. Özgür hissediyorum kendimi adeta. İnesim gelmiyor şehre. O gri beton yığınlarına, kapkara fabrika bacalarına ve ruhsuz insanların arasına...

4. Yaşanmış veya yaşanması mümkün olan olayların okuyucuya haz verecek şekilde anlatıldığı kısa edebî yazılara hikâye (öykü) denir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi bir öyküden alınmıştır?

- A) Oturduğum semtin sokakları geniş ve asfalt. Her biri bir fakir çocuğun liseyi bitirinceye kadar okumasına yetecek masraflarla yetiştirilen bodur çamlar, caddeye gölge vermese bile güzellik veriyor. Sabahları yaya kaldırımında şık giyinmiş genç anneler, renk renk çocuk arabalarında al yanaklı, gülbüz, iyi beslenmekten yüzlerine bön bir rahatlık ifadesi gelmiş çocukları gezdirirler.
- B) "İssiz bir adada yapayalnız yaşamak zorunda kalsanız hangi romanları yanınıza alıp götürürsünüz?" sorusu, bir zamanlar Fransa'da, anketçilerin pek hoşlandığı bir konuydu. Bu romanlar, soruşturmacılara göre ya Fransız ya da dünya edebiyatından alınırdı. Sorularını edebiyatın başka türlerine genişletenler de vardı. Andre Gide'in böyle bir ankete verdiği cevap hatırlardadır.
- C) Güneş ışığı insanlar için sadece bir enerji kaynağı değil. Örneğin mimarlar için projelerinde yeni boşluklar ve alanlar kazandıran bir tasarım aracı. Gün ışığının en verimli kullanıldığı bina tasarımlarının birçok avantajı var. Güneş ışığından etkin bir şekilde yararlanmanın, enerji maliyetlerinin düşmesine neden olan ekonomik kazanımların yanı sıra insan sağlığı üzerinde olumlu etkileri olduğu da biliniyor.
- D) Günümüz şairlerinden, 1927-22 Ağustos 1985, do. Ankara, ölm. İstanbul. Askerî Liseyi(1946), Askerî Memurlar Okulu'nu(1947) bitirdi. Posof, Terme ve Ankara'da subay olarak, ordudan ayrılınca da(1958) sivil görevlerde çalıştı, emekliye ayrıлып(1969) İstanbul'a yerleşti.

FİLLER

FİİL ÇEKİM EKLERİ

Tane Tane Test 1

FİİLİN ANLAM ÖZELLİKLERİ

Tane Tane Test 2

FİİLİN YAPISI

Tane Tane Test 3

FİLDE ANLAM KAYMASI VE EK FİİL

Tane Tane Test 4

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

9. Ünite

Kazanımlar

- Basit, türemiş ve birleşik fiillerin kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar.
- Farklı yapı özelliklerinde filleri anlam özelliklerini dikkate alarak kullanılır.
- Cümlede zaman kavramının belirleyen/destekleyen zarfları fark eder.
- Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasını nasıl gerçekleştirdiğini kavrar.
- Fiil kiplerini farklı zaman ve anlamları ifade edecek şekilde kullanılır.
- İsim türünden kelimelerin kip ve kişi açısından biçimlenerek çekimlenebildiğini kavrar
- İsimlerin kip eki almasında ek fiilin rolünü kavrar.
- İsimlerin ek fiil aracılığıyla hangi kiplerde çekimlenebildiğini kavrar.
- Ek fiili işlevine uygun olarak kullanır.
- Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların oluşumunda ek fiilin işlevini kavrar.
- Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar
- Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıları özelliklerine uygun biçimde kullanır.

FİİL ÇEKİM EKLERİ

Fiiller kip, kişi, olumsuzluk ve soru çekim eklerini alır.
Fiillerde kip ekleri ikiye ayrılır: haber kipleri ve dilek kipleri.
Haber kipleri fiilin yapılma zamanını belirtir.

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiilleri kullandıkları zaman kipleriyle eşleştiriniz.

Akşam saatlerinde eve geldi.	Şimdiki Zaman
Patlıcanları damlarındaki tandırda kızartmış.	Gelecek Zaman
2 saattir çim sahada antrenman yapıyor.	Görülen Geçmiş Zaman
28 Mart'ta önemli bir gösteri için sahneye çıkacak.	Geniş Zaman
Her sabah köpeğiyle birlikte yürüyüş yapar.	Duyulan Geçmiş Zaman

Dilek kipleri ise tasarlanan bir durumu anlatırlar, zaman bildirmezler.

2

Aşağıda altı çizili fiillerin kiplerini karşlarına yazınız.

Karşıdaki marketten üç ekmek <u>al</u> .	Emir
Keşke yaptığın keke biraz daha şeker <u>katsaydın</u> .	Şart
Güzel günlere kavuşunca duvarları rengarenk <u>boyamalıyız</u> .	Gereklilik
Akşam olmadan ürünlerin hepsini <u>satalım</u> .	İstek

Fiillerin olumsuz biçimi "-me/ -ma" eki getirilerek yapılır. Fiillerin geniş zaman çekimlerinde olumsuzluk için "-mez/-maz" eki kullanılır.

3

Aşağıdaki fiilleri olumsuza çekimleyiniz.

Gel	Gelme	uçar	Uçmaz
Gitti	Gitmedi	koşmuş	Koşmamış
Döner	Dönmez	yorulur	Yorulmaz

4 Aşağıdaki çizelgede boş bırakılan yerlere kişi eklerini yazınız.

Kişi (Şahıs)	Fiil – Kip – Kişi Eki	Kişi (Şahıs)	Fiil – Kip – Kişi eki
1. tekil kişi (ben)	Al – dı – m.	1. tekil kişi (ben)	Yap – malı – y – ım
2. tekil kişi (sen)	Al – dı – n.	2. tekil kişi (sen)	Yap – malı – sın
3. tekil kişi (o)	Al – dı	3. tekil kişi (o)	Yap – malı
1. çoğul kişi (biz)	Al – dı – k...	1. çoğul kişi (biz)	Yap – malı – y – !z.
2. çoğul kişi (siz)	Al – dı – niz	2. çoğul kişi (siz)	Yap – malı – sınız
3. çoğul kişi (onlar)	Al – dı – lar	3. çoğul kişi (onlar)	Yap – malı – lar

Fiiller, kendinden sonra eklenen “mı, mi, mu, mü” soru ekleriyle soru anlamı kazanır. “mi” soru eki, kendinden önce gelen sözcüklerden ayrı, kendinden sonra gelen eklerle ise bitişik yazılır.

5 Aşağıdaki cümleleri soruya çevirip yanlarına yazınız.

Gece geç saate kadar futbol maçı izledi. **Gece geç saate kadar futbol maçı mı izledi?**

Toplantı beş saat sürdü. **Toplantı beş saat mi sürdü?**

Araba sürmeyi biliyorsun. **Araba sürmeyi biliyor musun?**

6 Aşağıdaki fiilleri zaman kipleriyle çekimleyerek cümle içinde kullanınız.

FiİL	KİP	CÜMLE
Oku	du	Sabahlara kadar kitap okudu.
Kavra	mış	Konuyu çok iyi kavramış.
Uygula	acak	Okulda öğrendiklerini evde uygulayacak.

7 Aşağıdaki fiilleri dilek kipleriyle çekimleyerek cümle içinde kullanınız.

FiİL	KİP	CÜMLE
Gül	meli	Bu fıkraya herkes gülmeli.
Gel	Ø	Öğle gibi kahvehaneye gel.
Çöz	se	Keşke soruları yavaş çözsedydin.

1. Aşağıdakilerden hangisinde **şimdiki zaman kipi** kullanılmıştır?

- A) Hafta sonları bisiklete binerim.
- B) Karşı adaya geçmek için uzun süredir yüzüyorum.
- C) Çimler çok uzamadan kesmelisin.
- D) Yeşil ışık yanmadan karşıya geçme.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **görülen geçmiş zaman kipi yoktur**?

- A) Bu arabayı geçen yıl aldık.
- B) Babamla birlikte bu ırmaktan balık tuttuk.
- C) Arkasındaki yarışmacıyı açık ara geçti.
- D) Bu pastaların hepsini Burak yapmış.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **eylemin her zaman yapıldığı anlamı vardır**?

- A) Akşamları yemekten sonra yüzer.
- B) Bu dersten sonra konuyu tam olarak anlayacaksınız.
- C) Almanya'daki akrabalarım bu yıl gelecek.
- D) Saçlarını eski berberinde kestirdi.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **yüklem, dilek kiplerinin biriyle çekimlenmiştir**?

- A) Öğretmenin verdiği ödevi yapamadık.
- B) İyi bir futbolcu olmak için çok çalışmalıyım.
- C) Yola çıktığımız gün yağmur yağacak.
- D) Bence en güzelini o yapıyor.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin **yüklemi farklı bir kiple çekimlenmiştir**?

- A) Çayına her daim bal katar.
- B) Yemeklerin içinde baharatı hiç sevmez.
- C) Elindeki direksiyonla gece gündüz gezer.
- D) Balkondaki sedirde uyuyor.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **altı çizili fiil, istek kipinin 1. çoğul kişisine göre çekimlenmiştir**?

- A) Düşün pastamızı birlikte keselim.
- B) Erken saatte yola çıkmalıyız.
- C) Dağ evini beraber onaracağız.
- D) Küçük kardeşimin kalemini kırdık.

7.

I. uçmuş	Geçmiş zaman
II. çözmeliyiz	Gereklilik
III. keseyim	Emir
IV. görmez	Geniş zaman

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi zaman anlamı taşıyan bir kiple çekimlenmiştir?**

- A) Avcı ipleri kesse de biz de tuzaktan çıksak.
B) Uzak bir şehrimizden misafirimiz geliyor.
C) Elektronik aletlerin çoğu Çin'de üretilmiş.
D) Bu koca kitabı bir günde okudu.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem çekimli fiil değildir?**

- A) Bulutların üzerinde küçük bir uçak var.
B) Büyük kazanlarda aş yapılırdı.
C) Kitaptaki tüm soruları sabaha kadar bitir.
D) Evinizden huzur eksik olmasın.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde emir anlamı yoktur?**

- A) Lütfen odama geliniz.
B) Odunları düzgünce kırasın.
C) Ödevlerinin tamamını yapacak.
D) Sabah erkenden işe gitmeliyim.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi gelecek zamanın 2. tekil kişisiyle çekimlenmiştir?**

- A) Akşam yemeği annemler yapacak.
B) O önemli toplantıya gideceksin.
C) Pazar günü kitap fuarına gideceğiz.
D) Bu işi bu gece bitirmelisin.

12.

I. eğlenecekler	III. çoğul kişi
II. güleceğiz	II. çoğul kişi
III. sevineceksin	II. tekil kişi
IV. koşacağım	I. tekil kişi

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

FiİLLERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ

Fiiller anlam özelliklerine göre üçe ayrılır: iş fiilleri, oluş fiilleri ve durum fiilleri.

İş (Kılış) Fiilleri

Öznenin kendi isteği ile gerçekleşen ve nesne alabilen fiillerdir. Fiile sorduğumuz "neyi, kimi?" sorularından birine cevap alabiliyorsak bu fiil, iş (kılış) fiilidir.

Öğreten Sorular

8

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden iş fiili olanları ✓ işaretiyle işaretleyiniz.

✓	Akşamları sayfalar dolusu yazı <u>yazardı.</u>
✓	Saatlerce uğraşıp topladığım yapbozu <u>dağıtmış.</u>
✓	Geç de olsa yanışını <u>anladı.</u>
✓	Güzel oltasıyla balık <u>tutardı.</u>
	Sabahtan akşama kadar ofisteki odasında <u>uyurdu.</u>

Durum fiilleri nesne alamazlar. Bu yüzden durum fiillerinde, fiille sorduğumuz "neyi, kimi?" sorularından herhangi birine cevap alınmaz.

9

Aşağıdaki cümlelerde geçen durum fiillerini yuvarlak içine alınız.

- Bahçesindeki tahtadan yapılmış sandalyesine oturdu.
- Çimlerin üzerine uzandı ve kitap okumaya başladı.
- Sevinçten hastaneden eve kadar koştı.
- Bu dereceye getirdiğimiz işi o bozdu.
- Kalın çizgilerle belirtilmiş fil görselini boyadı.

Oluş fiilleri doğada meydana gelen değişimleri anlatır.

10 Aşağıdaki kutucuklara oluş fiilleri yazınız.

Büyüme	yaşlanmak	uzamak	ağarmak
Çürümek	paslanmak	solmak	acıkmak
Sararmak	kısalma	kızarmak	sararmak

11 Aşağıdaki şiirde geçen fiilleri anlamına göre doğru kutucuklara yazınız.

Açmış yaban gülüyle yapraklı yonca
Beyaz bir karanfil tomurcuk gonca
Gökyüzünü bir mavilik sarınca
Mis gibi kokuyor canlandı doğa...

Edalı zarif mor menekşeler
Sefa eyliyor al orkideler
Nazlı nazlı devşirmiş beyaz laleler
Mis gibi kokuyor canlandı doğa...

Sardunyalar arasında sarı bir şebboy
Üç güller açmış ne güzel oy oy
Leylaklar, büyümüş serpilmiş boy boy
Mis gibi kokuyor canlandı doğa...

Kelebekler geziyor sürü halinde
Arılar bal için gülün özünde
Mutluluk var sevda var bahar yüzünde
Mis gibi kokuyor canlandı doğa...

Şırl şırl akıyor durgun şelâle
Nazire yapar gibi kırmızı güle
Haber verin aşık öten bülbüle
Mis gibi kokuyor canlandı doğa...

Bu güllük gülüstanlık sevda tadında
Sakalar şakıyor ağaç dalında
Toprak,allı pullu baharda
Mis gibi kokuyor canlandı doğa...

İsmail KURT

İŞ FİİLLERİ	DURUM FİİLLERİ	OLUŞ FİİLLERİ
açmak sarmak gezmek ötmek	kokmak akmak şakımak	canlanmak

1. Aşağıdakilerin hangisinde kullanılan eylem iş (kılış) bildirmektedir?

- A) Balkondaki limonlar sararmaya başladı.
- B) Sınıftakilerin yapamadığı soruyu sordu.
- C) Sabahın erken saatlerinde uyandı.
- D) Tarladan üç ton domates çıktı.

2. Aşağıdakilerin hangisinde eylem iş bildirmesine rağmen cümlede nesne kullanılmamıştır?

- A) Yaşlandığı için saçları ağarmıştı.
- B) Öğleden sonra tarlaya diktik.
- C) Toplantıda eski arkadaşlarımı gördüm.
- D) Malların hepsini ucuza aldım.

3. Aşağıdakilerin hangisindeki eylemin oluşu özneye bağlı değildir?

- A) Bahar gelince çiçekler morarır.
- B) Bahçedeki odunları kardeşim kırdı.
- C) Soruların hepsini ben bildim.
- D) Patronu can kulağıyla dinledik.

4. Aşağıdaki dizilerin hangisinde sırasıyla kılış, durum ve oluş fiillerine birer örnek verilmiştir?

- A) parçalamak-gülmek-yatmak
- B) solmak-acıkmak-dinlemek
- C) almak-gitmek-yaşlanmak
- D) anlatmak-araştırmak-susmak

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum fiili kullanılmıştır?

- A) Çok çabuk büyüdün.
- B) Kullanmadığımız sebzeler çürümüş.
- C) Kullanılmayan eşyaların hepsini çöpe atmış.
- D) Çok yorulduğu için kanepeye uzanmış.

6. Aşağıdakilerin hangisinde eylemin gerçekleşmesi özneye bağlıdır?

- A) Tarladaki domatesler kızarmış.
- B) Konunun tüm detaylarını araştırmış.
- C) Görmeyeli epey uzamış.
- D) Masanın demiri paslanmış.

7. Aşağıdakilerin hangisinde oluş fiili kullanılmamıştır?

- A) Gittikçe gençleşmeye başladı.
B) Balkona ektiğim çiçekler solmuş.
C) İki gün önceden kalan börekler bayatlamış.
D) Ağacın gölgesinde dinlendik.

8. Hangi seçenekte iş (kılış) bildiren fiil kullanılmamıştır?

- A) Aklımıza gelen tüm şarkıları söyledik.
B) Elimizdeki simitleri martılara attık.
C) Sabahın erken saatinde kalktık.
D) Tohumların büyük bölümünü bahçeye ektik.

9. Seçeneklerin hangisindeki kullanılan eylem "neyi, kimi" sorularına cevap vermez?

- A) Bitkilerin büyüme biçimini araştırdık.
B) Güzel günler göreceğiz.
C) Akşam erken uyurum.
D) Her şeyin en iyisini o bilir.

10. Aşağıdaki fiillerden hangisi durum bildirmektedir?

- A) duruyor
B) parçaladı
C) ekmiş
D) yeşerdi

11. Aşağıdaki fiillerden hangisi oluş bildirmektedir?

- A) Yaşlanmak
B) Susmak
C) Almak
D) Gitmek

12. "Yazmak, uzanmak, çürümek" fiilleri anlam özelliklerine göre hangi şıkta doğru sırayla verilmiştir?

- A) Oluş- İş- Durum
B) İş- Durum- Oluş
C) İş- Oluş- Durum
D) Durum- İş- Oluş

13. Aşağıdakilerden hangisinde "iş, oluş, durum" fiilleri sırasıyla verilmiştir?

- A) Gülmek, okumak, yeşermek
B) Sararmak, solmak, durmak
C) Gelmek, sevmek, söylemek
D) Anlatmak, zayıflamak, gülmek

FİİLDE YAPI

Basit, türemiş ve birleşik olmak üzere üçe ayrılır.

Basit fiiller herhangi bir yapım eki almamış ve bir sözcükle birleşmemiş olan fiillerdir.

Basit fiiller çekim eki alabilir.

12 Aşağıdaki cümlelerde yer alan basit fiilleri yuvarlak içine alınız.

Babam her akşam bana masala **okurdu**.

Defterin üzerine bir şeyler yazıldı.

Eve gelen kişi kitapçıydı.

Siparişler tam zamanında **geldi**.

Odonların hepsini depoya **dizmiş**.

Herhangi bir sözcükle birleşmemiş fakat yapım eki almış fiillere türemiş fiil denir.

13 Aşağıdaki sözcüklere yapım eki ekleyerek türemiş fiil yapınız.

BASİT SÖZCÜK	TÜREMİŞ FİİL	BASİT SÖZCÜK	TÜREMİŞ FİİL
Güzel	Güzelleş-	Sar-	sarıl-
Sev-	Sevil -	Su	sula-
Göz	gözle-	Gör-	görül-
Az	azal-	Sön-	söndür-

En az iki sözcüğün birleşmesiyle oluşan fiillere birleşik fiil denir. Birleşik fiiller üçe ayrılır: kurallı, anlamca kaynaşmış ve yardımcı eylemle yapılan birleşik fiiller.

Kurallı birleşik fiiller yeterlik, tezlik, sürerlik ve yaklaşma fiillerinden oluşur.

14 Aşağıdaki kurallı birleşik fiilleri tabloda doğru olarak işaretleyiniz.

SÖZCÜK	YETERLİK	TEZLİK	SÜRERLİK	YAKLAŞMA
Düşeyazmış				✓
Uyuyakaldı			✓	
Geliverdi		✓		
Yazabilmiş	✓			

15 Aşağıdaki cümlelerde geçen birleşik fiillerin altını çizip türünü işaretleyiniz.

	KURALLI BİRLEŞİK FİİL	YARDIMCI EYLEMLE KURULAN BİRLEŞİK FİİL	ANLAMCA KAYNAŞMIŞ BİRLEŞİK FİİL
Bu yıl kuşlar erken <u>dönebilir</u> .	✓		
İşler kötü gidince <u>küple-re bindi</u> .			✓
Böyle yaşamayı ben <u>tercih ettim</u> .		✓	
Kötü haber vermeye <u>dilim varmıyor</u> .			✓
Bu şekilde giderse bu sınavı <u>başaramam</u> .	✓		
Söz sanatlarını kullanarak metni <u>etkili kılmış</u> .		✓	
Ona hediye alınca <u>mutlu oldu</u> .		✓	

16 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüğün yapısını tabloda belirtiniz.

	BASİT	TÜREMİŞ	BİRLEŞİK
Dün akşam İzmir'den <u>geldim</u> .	✓		
Patron şirketteki tüm paramı <u>yatırdı</u> .		✓	
Küçük yaşta büyük işler <u>başarmış</u> .	✓		
Depodaki tüm suyu <u>boşalttı</u> .		✓	
İhtiyar adama herkes <u>yardım etti</u> .			✓
Benim yemeğime de <u>göz dikti</u> .			✓
Bahçedeki yapraklar <u>sarardı</u> .		✓	
Önemli bilgileri anında merkeze <u>bildir</u> .		✓	
Mutfakta konuşulanlara <u>kulak kabarttım</u> .			✓
Bu saatte hiçbir yere <u>gidemem</u> .			✓

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi basit fiildir?

- A) Onunla Fenerbahçe'de tanışmıştım.
- B) Yanıma doğru hızlıca koşuverdi.
- C) Bahçedeki ağaçları suladı.
- D) Çöplerin hepsini bir seferde dökmüş.

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi türemiş fiildir?

- A) Çok beklemeden işe başladı.
- B) Saat üç sularında dükkâna geldi.
- C) Tanıtım afişini kapıya asmışlar.
- D) Böyle olacağını çok önceden hissetti.

3. Türemiş fiiller fiilden türeyebildikleri gibi isimden de türeyebilir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi farklı yolla türemiştir?

- A) Başarıyla o kadar kişi arasından sıvrıldı.
- B) 3 saatlik yolculuktan sonra ufukta ada görüldü.
- C) Nasa Mars'ı uzun süre gözledi.
- D) Kurbağaların aşırı avlanmasıyla sinekler çoğaldı.

4. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi birleşik fiil değildir?

- A) Kolilerin hepsini bir günde taşıyamam.
- B) Tüm kitabı güç bela düşeyazdı.
- C) Çaydanlıkları kalaylayarak güzelce parlattı.
- D) Ağacın gölgesinde uyuyakalmış.

5. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi kurallı birleşik fiil değildir?

- A) Planlamasını yaptığım öyküyü yazabildim.
- B) Manavdan üç demet maydanoz aliver.
- C) Sen hızlıca gidedur.
- D) Dedesinden kalan arsayı devretti.

6. Aşağıdakilerden hangisinde yeterlilik fiili kullanılmıştır?

- A) Sabah okula gitmeden yanıma geliver.
- B) Kasadaki tüm parayı aldığını zannetti.
- C) 100 sayfalık bir kitabı 1 saatte okuyabilirim.
- D) Sarmaların bir kısmını saradur.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tezlik fiili kullanılmamıştır?

- A) Buğdayları dama seriver.
- B) Geçmişten bu güne bu şekilde süregelmiş.
- C) Anlamadığın soruları öğretmenine soruver.
- D) Ocağın üzerindeki çayı demleyiver.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sürerlilik fiili kullanılmamıştır?

- A) Uzun zaman sonra kızını görünce donakaldı.
- B) Sen markete bakadur, ben hemen geleceğim.
- C) Kitapları raflara güzelce diziver.
- D) Bu şarkılar dilden dile söylenegeleir.

9. Aşağıdakilerden hangisinde yaklaşma fiili kullanılmamıştır?

- A) Ankara'da soğuktan donayazmıştı.
- B) Ödevlerinin tümünü yapıvermiş.
- C) Elimdeki bardak masadan düşeyazdı.
- D) Heyecandan bayılayazmış.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yardımcı eylemle kurulan birleşik fiil kullanılmamıştır?

- A) Bu kitap da elbet biter, sabret.
- B) Kadın sessizce ortalıktan kayboldu.
- C) Manzarayı birlikte seyreyleyelim.
- D) Çocuklarla bir süre oynayıver.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyimleşmiş birleşik fiil kullanılmamıştır?

- A) Zor da olsa bu işin hakkından geldi.
- B) Yorgundur şimdi, uzaktan geldi.
- C) Bütün amacı göz boyamaktı.
- D) Uzun uğraşlar sonucu yola geldi.

12. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) Gelecek yıl Survivor programına gidecekmiş.
- B) Binanın duvarını 2 günde yapmalısın.
- C) Yıllar geçtikçe çirkinleşmiş.
- D) Kış gelmeden sıcak ülkelere uçmuşlardı.

FİLDE ANLAM KAYMASI VE EK FİL

FİLDE ANLAM(ZAMAN) KAYMASI

Fiiller, gerçekleştiği zamana göre haber kipi ekleri; bildirdikleri dilek, istek veya tasarıya göre ise dilek kipi ekleri alır. Bir cümlede fiilin aldığı kip veya zaman ekiyle cümlenin anlamındaki zaman veya kipin farklı olmasına fiilde anlam / zaman kayması denir.

17

Aşağıdaki cümlelerde anlam / zaman kayması olan cümleleri balonların üzerine yazınız.

1. Sen burada bekle, ben geliyorum.
2. Fidanları ikişer metre arayla dikmelisin.
3. Kâzım Karabekir 1915'te Kars'a gider.
4. Her akşam bir saat gülüyorum.
5. Dayım üç ay sonra Almanya'dan gelecek.

18

Aşağıdaki cümlelerde bulunan anlam kaymalarını düzelterek yanlarına yazınız.

ANLAM KAYMASI OLAN CÜMLE	DÜZELTİLMİŞ CÜMLE
Odami toplayan annem olacak.	Odami toplayan annem olmalı.
Testlerin hepsini bugün çözeceksin.	Testlerin hepsini bugün çöz.
Ayakkabıcılığı öğrenmek için beni dikkatlice izleyeceksin.	... izlemelisin.
Yarınki derste ödevlerimi teslim ederim.	... edeceğim.
Doktor Bey'e mi baktınız?	... bakıyorsunuz?

19

Aşağıdaki cümlelerde bulunan anlam kaymasının sebebini yanlarına yazınız.

ANLAM KAYMASI OLAN CÜMLE	SEBEBİ
Padişah bir gün çarşıya iner.	Duyulan geçmiş zaman eki kullanılması gerekirken geniş zaman eki kullanılmıştır.
Kardeşimin neden ağladığını bilirim.	Şimdiki zaman eki kullanılması gerekirken geniş zaman eki kullanılmıştır.
Annem sınav sonucumu görünce havalara uçar.	Gelecek zaman eki kullanılması gerekirken şimdiki zaman eki kullanılmıştır.
Birkaç saat sonra Antalya'ya gidiyorum.	Gelecek zaman eki kullanılması gerekirken şimdiki zaman eki kullanılmıştır.

EK-FİİL

İsim ve isim soylu sözcüklerin yüklem görevinde kullanılmasını sağlayan ayrıca eklendiği çekimli fiilleri, birleşik zamanlı fiil yapan ek biçimindeki yardımcı eyleme ek fiil (ek eylem) denir. Ek fiil “-i(mek)” fiilidir. Konuşmada ve yazmada ek fiildeki “-i” genellikle düşer.

Ek fiilin iki görevi vardır:

1. İsim ve isim soylu sözcüklere eklenerek fiili yüklem yapmak
2. Çekimlenmiş (basit zamanlı) fiillere eklenerek fiili birleşik zamanlı yapmak

20 Aşağıdaki cümlelerde ek-fiilin hangi kiple çekimlendiğini yanlarına yazınız.

CÜMLE	EK-FİİLİN ÇEKİMLENDİĞİ KİP	YARDIMCI EYLEMLE KURULAN BİRLEŞİK FİİL
En sevdiği renk kırmızıydı.	Görülen geçmiş zaman	
İlkokuldayken çok çalışkanmışım.	Duyulan geçmiş zaman	
Anladım, Şereflikoçhisarlısınız.	Görülen geçmiş zaman	
Hava bunaltıcı derecede sıcaktı.	Görülen geçmiş zaman	
Zayıfsanız bu görevi kolayca yaparsınız.	Geniş zaman	

İsim cümlelerinde ek eylemin olumsuzu “değil” edatıyla yapılır. Ek fiilin soru biçimi de diğer fiillerde olduğu gibi “mi” soru edatıyla yapılır.

21 Aşağıdaki sözcüklerde kullanılan ek-fiillerin görevini tabloda işaretleyiniz.

SÖZCÜK	İSİM VE İSİM SOYLU SÖZCÜKLERİ YÜKLEM YAPMAK	BASİT ZAMANLI FİİLLERİ BİRLEŞİK ZAMANLI YAPMAK
Gidiyormuşum		✓
Açıkmiş	✓	
Yazmalıydık		✓
Öğretmenim	✓	
Alacaktınız		✓
Yasaldır	✓	

1. Türkçede isim soylu sözcüklerin sonuna gelerek onların yüklem olmasını sağlayan ekler (-di, -miş, -se, -dir) ek fiil denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil yoktur?

- A) En özel köpeğimizin sen!
 B) Uzun bir yürüyüşün ardından köye vardı.
 C) Antalya'yla Burdur birbirine çok yakınmış.
 D) Bahçemiz ferah ve güzeldi.

2. Ek fiillerin iki görevi vardır: İsim soylu sözcüklerin sonuna gelerek onları yüklem yapmak, basit zamanlı fiilleri birleşik zamanlı yapmak.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Onu sembolize eden bitki güldü.
 B) Akşamları mutlaka salata yerdı.
 C) O, özgün sorular yazan bir yazardı.
 D) Gaziantep'te yemek çeşitliliği çok fazlaydı.

3. İsimlerde ek fiilin dört kipe göre çekimi yapılıdır: Ek fiilin geniş zamanı (-dir), ek fiilin görülen geçmiş zamanı (-di), ek fiilin öğrenilen geçmiş zamanı (-miş) ve ek fiilin şartı (-se).

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiilin görülen geçmiş zamanıyla çekimlenmiş bir isim yoktur?

- A) Dağın üst kısımları komple kardı.
 B) Fikirleri son derece mantıklıydı.
 C) O yılları anlatan güzel bir resimdi.
 D) Olay yerine olay bittikten sonra vardı.

4. Ek fiiller, basit zamanlı fiillere gelerek birleşik zamanlı fiiller oluşturur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik zamanlı fiil kullanılmamıştır?

- A) Yavru kedisiyle özel olarak ilgilenirdi.
 B) Yolda oyalandığı için son treni kaçırdı.
 C) Ayçiçeği sabahları güneşe doğru bakarmış.
 D) Pipetle ananasın suyunu içiyordum.

5. Ek fiiller, birleşik zamanlı fiil oluştururken cümlede gerçekleşmemiş niyet, terk edilmiş alışkanlık, küçümseme, şart, gereklilik, kesinlik, başkasından duyma, olasılık anlamları katar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil cümleye "başkasından duyma" anlamı katmıştır?

- A) Küçüklüğümüzde sahilde beştaş oynardık.
 B) Acun Bey'in açıklamalarını dinlemeliydin.
 C) Bu sınava hiç çalışmamışım.
 D) Kar yağarsa kızağa binip gelirim.

6. **Aşağıdakilerin hangisinde ek fiil cümleye yay ayaç içinde verilen anlamı katmamıştır?**

- A) Düğünde arkadaşına çeyrek altın takmalıydın. (Geçmişte yapılması gereken zorunluluk)
 B) Ben çocukken her ara tatilde Uludağ'a kayak yapmaya giderdik. (Terk edilmiş alışkanlık)
 C) Babam bahar gelince dağ evindeki çitleri onarmıştı. (Küçümseme)
 D) Geçen ay çocuklara kitap fuarına gidecektik. (Gerçekleşmemiş niyet)

7. I. Dedem parktaysa onu alıp eve gitmeliyim.
II. Hata yapmazsan parkuru kısa sürede tamamla-
sın.
III. Yaptıkları şakaysa çok kötü kızacağım.
IV. Bugün meyveli bir pasta mı yapсам?

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde ek fiil şart kipiyle çekimlenmiş bir isim yoktur?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve IV. D) III ve IV.

8. Fiilin bir kipe göre çekimlenip anlam olarak başka bir kipi kastetmesine fiilde anlam kayması denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde anlam kayması vardır?

- A) Nerede yanlış yaptığının farkına varmış.
B) Temel bir gün Fadime'nin yanına gider.
C) Çocuklar odasında işledikleri konuyu tekrar ediyor.
D) Bu kötü dönem en yakın zamanda bitecek.

9. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde, anlam olarak ayrıç içinde verilen zaman ifade edilmektedir?**

- A) Ben yarın işe geç gelirim. (Gelecek zaman)
B) Her gün bu çiçekçinin önünden geçiyorum. (Geçmiş zaman)
C) Kral esnafların çoğunu gezip fiyatlara bakıyor. (Geniş zaman)
D) Ailem 1960'lı yıllarda Almanya'ya yerleşir. (Şimdiki zaman)

10. Her gün saat 12 gibi çiçeklerimi suluyorum.

Yukarıda anlam kayması olan cümlenin ifade ettiği yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her gün saat 12 gibi çiçeklerimi sulayacağım.
B) Her gün saat 12 gibi çiçeklerimi suladım.
C) Her gün saat 12 gibi çiçeklerimi sularım.
D) Her gün saat 12 gibi çiçeklerimi sulamışım.

11. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan kiplerden hangisi gelecek zamanı kasteder?**

- A) Haftaya salı günü arabamı yıkarım.
B) Geçmişimi dün geride bıraktım.
C) Çarşamba günleri okula dolmuşla gidiyorum.
D) Nasrettin Hoca yine köyüne gitmiş.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam kayması yoktur?**

- A) Başarmak için çok çalışır ve iyi bir lisayı kazanır.
B) Gerginliğin açlıktan olacak.
C) Hafta sonları bisikletle gezerim.
D) Her sabah kantine geliyor.

1. Eklendikleri fiillere zaman anlamı katan ekler "haber (bildirme) kipleri" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kip ekinin fiile kattığı anlamla ilgili yay ayraç içinde verilen açıklama yanlıştır?

- A) Yaz mevsiminde, genellikle karpuzla peynir yeriz. (Fiilin söylenme zamanı ile gerçekleşme zamanı aynıdır.)
B) Elon Musk uzay aracını 3 yıl sonra test edecek. (Fiil, söylendikten sonraki bir zamanda gerçekleşecektir.)
C) Son yıllarda teknolojik araçlara çok fazla yatırım yapıldı. (Fiilin söylenme zamanı, gerçekleşme zamanından sonradır.)
D) Çıkardığımız son kitap da raflardaki yerini almış. (Fiilin geçmişte gerçekleştiği başkasından öğrenilmiştir.)

2. Bir fiilin kip ve şahıs eki ile ifade edilmiş hâline çekimli fiil denir. "Kitap yazıyorum." cümlesinde "yazıyorum" fiili, kip ve şahıs eki aldığından çekimli fiildir.

Bu açıklamaya göre,

"Küçük yaşta çalışmaya başlayan biri hayatın ne kadar zor olduğunu daha erken görür."

I II III IV

cümlesindeki numaralanmış sözcüklerden hangisi çekimli fiildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Cümle içinde bir fiil kipinin kendi anlamı dışında başka bir fiil kipinin yerine kullanılmasına "anlam kayması" denir. Örneğin "Odunların hepsi kırılacak." cümlesinde gelecek zaman kipi (-ecek), emir kipinin yerine kullanıldığından anlam kayması oluşmuştur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam kayması yoktur?

- A) Yemekleri yalnızca salı günleri yapıyor.
B) Bize doğru heyecanla koşuyor.
C) Yarın seni kısır yemeye bekliyorum.
D) Hoca elindeki son horozuyla çarşıya gider.

4. Yapım eki alan fiillere "türemiş fiil" denir. Örneğin "Bu kötü haberden sonra tüm ışığı söndü." cümlesinde "söndü" fiili basit fiil, "Açık kalan ışıkları söndürdü." cümlesindeki "söndürdü" fiili ise yapım eki olan "-dür" ekini aldığı için türemiş fiildir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi türemiş fiil değildir?

- A) Denizden tuttuğu balıkları ızgarada pişirdi.
B) Balkon kapısı rüzgârın etkisiyle açıldı.
C) Mevsim geçişi olduğu için çabucak hastalandı.
D) Şehrin tarihi bölgelerini beraber gezmişler.

5. Genellikle ad soylu bir sözcükle bir fiilin kalıplaşıp anlamca kaynaşmasıyla oluşan birleşik fiillere anlamca kaynaşmış birleşik fiil denir. Bu fiillerde sözcüklerden biri ya da birden fazlası mecaz anlam kazanır. Deyimler, anlamca kaynaşmış birleşik fiillerdir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde anlamca kaynaşmış birleşik fiil yoktur?

- A) Bu kadar başarılı olursan göze gelirsin.
B) Tüm hayvanlar dile gelmişti sanki.
C) Mangalda pişenleri görünce ağzının suyu aktı.
D) Yüksek sesle konuşmak insanları rahatsız eder.

6. Birleşik fiiller en az iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşur. Oluşumu bakımından üçe ayrılır: Kurallı birleşik fiiller, yardımcı fiille kurulan birleşik fiiller ve anlamca kaynaşmış birleşik fiiller.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiil, oluşumu bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bu işi sağlıklı bir şekilde bitiremeyeceğini hissetti.
B) Zor da olsa onu programa çıkarabilmişti.
C) Ormandaki malzemelerden ufak bir sepet yapıverdi.
D) Olayın ardında gelen akrabalar donakaldı.

1. Ek fiiller, isimlerin ve isim soylu sözcüklerin (zamir, sıfat, zarf, edat...) yüklem görevinde kullanılmasını sağlar, eklendiği çekimli fiilleri birleşik zamanlı yapar. Örneğin "Bugün çok güzeldi." cümlesinde ek fiil, isim soylu sözcüğü (güzeldi) yüklem; "İşe erken gelecektim." cümlesinde ise basit zamanlı fiili (gelecek), birleşik zamanlı (gelecektim) yapmıştır.

Bu bilgilere göre,

Eşrefoğlu al haberi	Erlık midir(II) eri yormak	An vardır(III) uçup gezer
Bahçe biziz gül bizdedir(I)	Irak yoldan haber sormak	Teni tenden seçip gezer
Biz de Mevla'nın kuluyuz	Cennetteki akan ırmak	Zahit bizden kaçıp gezer
Yetmiş iki dil bizdedir	Coşkun akan sel bizdedir	Arı biziz bal bizdedir

dizelerinde numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ek fiil yüklem görevinde kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III **D) I, II ve III**

2. Ek fiillerin görevlerinden biri, eklendikleri basit zamanlı fiilleri birleşik zamanlı yapmaktır. Örneğin "gitmiş" fiili sadece "görülen geçmiş zaman eki (-miş)" aldığı için basit zamanlı bir fiildir, "gitmişti" fiili ise ek fiilin hikâye birleşik zaman ekini (idi) alarak birleşik zamanlı fiil olmuştur. Birleşik zamanlı fiil oluşturan ek fiiller, cümleye "gerçekleşmemiş niyet, terk edilmiş alışkanlık, küçümseme, olasılık..." anlamları katar.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil, cümleye yay ayrıç içinde verilen anlamı katmamıştır?

- A)** Pastayı kimseden yardım almadan yapmışım. (Olasılık)
 B) Geçen hafta yıllardır görmediğim öğretmenlerimi ziyaret edecektim. (Gerçekleşmemiş niyet)
 C) Atışlara başlamadan önce derin derin nefes almalıydın. (Geçmişte yapılması gereken zorunluluk)
 D) Önceki yıllarda okulun ihtiyaçları için aramızda para toplanırdı. (Terk edilmiş alışkanlık)

3. I. Topladığı cevizleri birer birer kırıyordu.
 II. Dolaptaki maydanozlar sararmaya başlamış.
 III. Ufacık bebek, beşiğinde mışıl mışıl uyuyordu.

Numaralanmış fiillerin anlam özelliği aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	İş	Oluş	Durum
B)	İş	Durum	Oluş
C)	Oluş	Durum	İş
D)	Durum	Oluş	İş

4. Türkçede düz-geniş ünlülerle (a, e) biten bir fiile şimdiki zaman eki (-yor) getirildiğinde, fiilin son hecesindeki düz-geniş ünlü (a, e) daralır yani "ı, i, u, ü" ünlülerinden birine dönüşür. Örneğin "bekle-" fiili "-yor" ekini alınca sözcüğün sonundaki "e" sesi "ı"ye dönüşür (bekliyor).

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde şimdiki zaman eki alan fiilde ünlü daralması yoktur?

- A) Muğla taraflarından aldığı küçük villada yaşıyor.
B) Ağır bir yük kaldırdığında ve üşüttüğünde beli ağrıyor.
C) Bu sınıftaki tüm öğrenciler konuyu tek seferde anlıyor.
D) Kazandıkları ödülü ateşin başında kutluyorlar.

5. Fiiller yapı bakımından basit, türemiş ve birleşik fiiller olmak üzere üçe ayrılır. Yapım eki almamış fiillere "basit fiil", yapım eki almış fiillere "türemiş fiil", en az iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan fiillere "birleşik fiil" denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan altı çizili fiil, yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Sözlerle anlatamadıklarını boyalarla da anlatamamış.
B) Bahçeye diktiğimiz fidan iki yılda büyüdü.
C) Paketlediğin tüm ürünleri kargoya ver.
D) Soru bankasındaki soruları anlayarak çözdüm.

6. Öznenin iradesi dışında kendiliğinden gerçekleşen fiillere "oluş fiilleri" adı verilir. "Çiçekler iyice morardı." cümlesindeki "morardı" fiili oluş bildirmektedir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde oluş bildiren bir fiil vardır?

- A) Bütün gün kahvehanedeki bu kırık sandalyeye oturuyor.
B) Balkonumuzdaki demir parmaklıklar yağmurun etkisiyle paslandı.
C) Sorunun herhangi bir formülle çözülemeyeceğini geç de olsa anlamıştı.
D) Uzun bir yürüyüşün ardında ağaçlarla kaplı bir alan buldu.

ZARFLAR

Durum Zarfları
Zaman Zarfları
Miktar Zarfları
Yer-Yön Zarfları
Soru Zarfları

Tane Tane Test 1

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

10. Ünite

Kazanımlar

- Zarfların cümledeki işlevlerini fark eder, zarfları işlevlerine uygun olarak kullanır.

Zarf (Belirteç)

Fiillerden, fiilimsilerden, sıfatlardan veya kendiyile aynı görevdeki kelimelerden (zarflardan) önce gelecek onların özelliklerini, zamanını, yönünü, miktarını belirten sözcüklere zarf (belirteç) denir. Bir sözcük fiili niteliyor ya da belirtiyorsa zarf, ismi niteliyor ya da belirtiyorsa sıfattır.

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin türünü tabloda belirtiniz.

	ZARF	SIFAT
1. Orta sahadan <u>güzel</u> bir gol attı.		✓
2. Atılan şutu <u>güzel</u> kurtardı.	✓	
3. Araba sürmeyi <u>yavaş</u> öğrendi.	✓	
4. <u>Yavaş</u> hayvanlarla ilgilenmeyi seviyordu.		✓

2

Aşağıdaki cümlelerde yer alan durum zarflarını yanlarındaki renkli zarfların üzerine yazınız.

Sert geçen tartışmadan sonra birbirlerine yavaş yavaş alıştılar.

yavaş
yavaş

Parkura sakatlandığı için çıkmamış.

sakatlandığı
için

Uslu durursan seninle sinemaya gidebiliriz.

uslu

Son aldığımız plak cızırtılı çalıyordu.

cızırtılı

Kimseye kulak asmam, özgürce yaşarım.

özgürce

Fiilin zamanını belirten zarflara zaman zarfı denir. Fiille sorulan "ne zaman?" sorusuna cevap verir.

3

Aşağıdaki cümlelerde yer alan zaman zarflarının altını çiziniz.

Her gün birkaç meyve yemeliyiz.

Evimizin önündeki park eylül ayında açılacaktı.

Saat üçte arkadaşlarımla buluşacağım.

Okula gelir gelmez ödevlerini yapmaya başladı.

Her yaz yaylaya çıkıp üzüm bağlarımıza bakarız.

Fiilleri veya fiilimsileri yer-yön bakımından belirten zarflara yer-yön zarfı denir. Fiille sorulan "nereye?" sorusuna cevap verir. "Aşağı, yukarı, içeri, dışarı, ileri, geri, öte, beri, doğru" en çok kullanılan yön zarflarıdır.
Yer-yön zarfları çekim eki almaz, çekim eki aldıklarında zarf olmaktan çıkarak isim olur.

4

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin türünü altlarına yazınız.

Babam sesleri duyup <u>aşağı</u> indi.
yer yön zarfı
<u>Aşağı</u> ya birkaç ağaç diksek hiç fena olmaz.
isim
Aşağı daireden gitar sesleri geliyordu.
sıfat

Bir fiilin, bir sıfatın veya zarfın ölçüsünü belirten zarflara miktar zarfı denir. Fiille, sıfata veya zarfa sorulan "ne kadar?" sorusuna cevap verir. "Az, çok, daha, çokça, kadar, bu kadar, biraz, oldukça, pek, pek çok, en, en çok, fazla, epey, epeyce, bayağı" en çok kullanılan miktar zarflarıdır.

5

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri miktar zarflarıyla doldurunuz.

Bu sene altın fiyatları bayağı yükselecekti.
Küçük kardeşim geçen sene telefonla çok ilgilendiği için derlerinde başarılı oldu.
Bu kasabadan ayrılalı epey oldu.
Takımına en fazla o katkıda bulundu

Fiilleri veya fiilimsileri soru bakımından belirten zarflara soru zarfı denir. Bir cümlede zarfları bulmak için kullandığımız "neden, niçin, niye, ne zaman, nereye, ne kadar?" cümle içerisinde yer aldıklarında soru zarfı olur.
"Nasıl, ne?" gibi soruların zarf olabilmesi için bir fiile veya fiilimsiye yöneltilmeleri gerekir. Eğer bu sorular bir isme yöneltilmişse sıfat görevinde kullanılmış olur.

6

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden soru zarfı olmayanları X ile işaretleyiniz.

	Bu pastaya muzunu <u>neden</u> koydun?
X	Almanya'dan bize <u>ne</u> getirdin?
	Bu zor koşullarda yaşamaya <u>nasıl</u> alışacağız?
X	<u>Nasıl</u> bir araba almayı düşünüyorsun?

1. Fiillerin zamanını, yönünü, miktarını ve nasıl yapıldığını belirten sözcüklere zarf denir.

Buna göre "zor" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) Apartmanda asansör olmadığı için 5. kata zor çıktık.
B) Böyle zor işler için beni daima çağırabilirsiniz.
C) Çocukluğumda bu hayatın daha zorunu yaşadım.
D) Direksiyon sınavı sandığımdan daha zordu.

2. Zaman zarfları, fiilin bildirdiği iş, oluş ve hareketin zamanını belirten zarflardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman zarfı vardır?

- A) Ağaçlardan gelen kuş sesleri sabahları iyice artardı.
B) Evde oynayan çocuklar dışarı çıktı.
C) Kaplan, avına sessizce yaklaşıyordu.
D) Sonbahar, doğanın solmaya başladığı mevsimdir.

3. I. Bana karşı açık konuş, çünkü seni anlamıyorum.
II. Şirketin bütçe açığı günden güne azalıyormuş.
III. Açık kapının ağzında uyumayı çok severdim.
IV. Açık davrandığımda bana çok kızmadığını anladım.

"Açık" sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangilerinde zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) I ve III. B) I ve IV.
C) II ve III. D) II ve IV.

4. - Yıllar geçtikçe neden almımızdaki kırıksıklar artar.
- Şirkete yeni giren çocuk nerede yaşıyormuş?
- Sütü çok koyduğu için puding kıvamını geç aldı
- Rakip oyuncudan hızlı koşuyormuş.

Bu cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi zarf görevinde kullanılmamıştır?

- A) neden B) nerede
C) çok D) hızlı

5. Nitelik bildiren sözcükler isimden önce gelerek o ismi etkilerse sıfat, fiilden önce gelerek fiili etkilerse zarf olur.

Buna göre "kolay" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Bu soğuk havalar hastalar için kolay geçecek.
B) Kolay işlerde destek almayı sevmezdi.
C) Sınavdaki kolay sorular birçok öğrenciyi şaşırtmış.
D) Büyük çocuklar için çok kolay bir bilmece olacak.

6. I. Bu sessiz akşamlar insana huzur veriyor.
II. Akşam, telaşlı bir şekilde eve geldi.
III. Irmak kenarında akşam keyfi yapıyor.
IV. Şirketin tüm işlerin bu akşam bitirdim.

"Akşam" sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangilerinde zaman zarfı olarak kullanılmıştır?

- A) I ve III. B) I ve IV.
C) II ve III. D) II ve IV.

7. Hayal meyal hatırlıyorum; küçük kardeşimin elinde damlayan bir dondurma, ortancanın elinde ise eskimiş bilyeler olurdu. Çekinerek dışarı çıkardık.

Bu parçada geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi zarf görevinde kullanılmamıştır?

- A) hayal meyal
B) eskimiş
C) çekinerek
D) dışarı

8. Çocukluğumun çizgi filmini bugün heyecanla izledim.
I II

Bu cümledeki numaralanmış zarfların türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II
A)	Miktar zarfı	Durum zarfı
B)	Durum zarfı	Yer-yön zarfı
C)	Zaman zarfı	Durum zarfı
D)	Zaman zarfı	Miktar zarfı

9. Fiillerin nasıl yapıldığını bildiren zarflara durum zarfı denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiili durum yönünden etkileyen bir zarf kullanılmamıştır?

- A) Mahallemizin sinirli teyzesi, bugün hepimize iyi davrandı.
B) Yaptığı heykellerin tümü kusursuz görünüyor.
C) Sıkıntılı süreçte bana annem yardım etti.
D) Kimse uyanmasın diye sessiz konuşuyorduk.

10. Annemin bana aldığı öyküyü okudum.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilirse fiil, zaman yönünden belirtilmiş olmaz?

- A) yazın
B) dün
C) şubatta
D) keyifle

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiili miktar yönünden etkileyen bir zarf kullanılmamıştır?

- A) Dev ekranda izlediğimiz maçı pek beğenmedik.
B) Dün karşılaştığım iş arkadaşım epey değişmiş.
C) Biraz iyileşirsem hemen antrenmanlara başlayacağım.
D) Göldeki su miktarı günden güne artıyor.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir zarf kullanılmamıştır?

- A) Hafta sonu mülakat sınavına girecek.
B) Uzun boylu öğrenci içeri girdi.
C) Akşam tiyatroya gidecek miyiz?
D) Yüzmeye gün doğmadan başlanmış.

1. Fiillerden, fiilimsilerden, sıfatlardan veya kendiyile aynı görevdeki kelimelerden (zarflardan) önce gelerek onların özelliklerini, zamanını, yönünü, miktarını belirten sözcüklere zarf (belirteç) denir. Zarfların en çok karıştırıldığı tür sıfatlardır. Sıfatlar isimlerle kullanılırken zarflar fiillerle birlikte kullanılır. Örneğin "Çocuklarla eğlenceli oyunlar oynadık." cümlesinde "eğlenceli" sözcüğü "oyun" ismini nitelediği için sıfatken, "Palyaçonun son gösterisi bana eğlenceli geldi." cümlesinde "eğlenceli" sözcüğü "gel" fiilinin durumunu belirttiği için zarftır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi zarftır?

- A) Alex iyi bir orta saha oyuncusuydu.
B) Marketten çocuklar için ne alacaksın?
C) Evrim voleybolu kötü oynuyordu.
D) Güzel saçlarına bakım yapmadan uyumazdı.
2. Fiilin özelliğini veya sebebini belirten zarflara durum zarfı denir. Durum zarfları bir sözcükten oluşabileceği gibi birden çok sözcükten de oluşabilir. Fiille sorulan "nasıl?" veya "neden?" sorularına cevap verir. Örneğin "Bizi görünce yanımıza koşarak gelirdi." cümlesinde "koşarak" sözcüğü durum zarfıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde durum zarfı kullanılmamıştır?

- A) Yaptığım harekete gülerek karşılık verdi.
B) Yaptığım yemeği nasıl buldunuz?
C) Çektiğiniz son filmi beğenerek izledim.
D) Elindeki paraları savurganca harcadı.
3. Fiilin zamanını belirten zarflara zaman zarfı denir. Fiille sorulan "ne zaman?" sorusuna cevap verir. Örneğin "Saat 09.00'da halı saha maçına gideceğim." cümlesinde "saat 09.00'da" eylemin zamanını bildirdiği için zaman zarfıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde zaman zarfı kullanılmamıştır?

- A) Toplantı bittiğinde mutlaka yanıma uğra.
B) Sabah, günün en sevdiğim zamanıdır.
C) Ocakta Uludağ'a gitmeyi planlıyorum.
D) Fransa'daki halası gelince çok mutlu oldu.

4. Fiilleri veya fiilimsileri yer-yön bakımından belirten zarflara yer-yön zarfı denir. Fiille sorulan "nereye?" sorusuna cevap verir. Yer-yön zarfları çekim eki almaz, çekim eki aldıklarında zarf olmaktan çıkarak isim olur. Bu yüzden fiille sorduğumuz nereye sorusunun cevabına dikkat etmeliyiz. Yer-yön zarflarını sıfatlarla karıştırmadığımız gibi isimlerle de karıştırmamalıyız.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde yer-yön zarfı kullanılmıştır?

- A) Neler hazırladığımı görmek istiyorsan aşağıya bak.
B) Ofisimiz iki sokak aşağıdadır.
C) Aşağı sınıfta çok yaramaz öğrenciler var.
D) Aşağı gel, biraz sohbet edelim.

5. Bir fiilin, sıfatın veya zarfın ölçüsünü belirten zarflara miktar zarfı denir. Fiille, sıfata veya zarfa sorulan "ne kadar?" sorusuna cevap verir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde miktar zarfı kullanılmamıştır?

- A) Son etkinliğimiz bir hayli yorucu bir geziydi.
B) Dükkanı çok yoğun olduğu için benimle çok ilgilenemedi.
C) Çok malda gözü yoktu onun.
D) Yaptığım işlevsel araç oldukça ilgi gördü.

6. Fiilleri veya fiilimsileri soru bakımından belirten zarflara soru zarfı denir. Bir cümlede zarfları bulmak için kullandığımız "neden, niçin, niye, ne zaman, ne kadar?" cümle içerisinde yer aldıklarında soru zarfı olur. "Nasıl, ne?" gibi soruların zarf olabilmesi için bir fiile veya fiilimsiye yöneltilmeleri gerekir. Eğer bu sorular bir isme yöneltilmişse sıfat görevinde kullanılmış olur.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde soru zarfı kullanılmamıştır?

- A) Sezon başı kampımız ne zaman başlayacak?
B) Çikolatalarımı neden yedin?
C) Elimizde kaç karpuz kaldı?
D) Bu zor dersi nasıl geçeceğiz?

1. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan zarflar yay ayrıç içinde belirtilmiştir.

- I. Bu siyah ceket sana pek yakışmış.(miktar)
- II. Geçen ay beni ziyarete gelmişti.(zaman)
- III. Havalar ısındı, dışarı çık.(durum)
- IV. Bu programda kadınlara nazik davranmalısın.(yer-yön)

Buna göre hangi cümlelerin yerini değiştirirsek zarfların çeşitlerini doğru belirtmiş oluruz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV **D) III ve IV**

2. Aynı kelime cümledeki kullanımına ve konumuna göre birçok farklı sözcük türü olarak kullanılabilir.

Buna göre

- I. Susuzdur, verimsizdir memleketteki tarlalarımız.
- II. Yaşadığım sorunlardan dolayı bu yıl benim için verimsiz geçti.
- III. Her açıdan verimsiz bir dönem geçirdiğimizi düşünüyorum.

numaralandırılmış cümlelerde geçen "verimsiz" kelimesinin doğru kullanımını gösteren tablo aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III
A)	İSİM	ZARF	SIFAT
B)	SIFAT	ZARF	İSİM
C)	SIFAT	İSİM	ZARF
D)	ZARF	SIFAT	İSİM

3. Daha sözcüğü miktar ya da zaman zarfı olarak kullanılabilir.

Bu bilgiye göre

- I. Kanalizasyon sularını arıtmak için daha etkili bir sistem kullanmalıyız.
- II. Büfemize çok müşteri geliyor daha kahvaltımı bile yapamadım.
- III. Sınavdaki tüm soruları doğru cevaplamak istiyorsan daha fazla çalışmalısın.
- IV. Daha turnuvanın başında bu sonuçla karşılaşmak moralimizi bozmuştu.

numaralandırılmış cümlelerde kullanılan "daha" sözcüğü için yapılan yorumlardan hangisi doğrudur?

- A)** I ve III'te miktar, II ve IV'te zaman zarfıdır.
 B) I ve II'de miktar, III ve IV'te zaman zarfıdır.
 C) I ve IV'te miktar, III ve II'de zaman zarfıdır.
 D) II'de miktar, diğerlerinde zaman zarfıdır.

4. Zarflar fiillerin, sıfatların ya da başka zarfların zamanını, durumunu, yerini veya miktarını bildiren sözcüklerdir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi farklı bir türdeki sözcüğün özelliğini bildirmiştir?

- A) Sabahleyin üç saat yüzdüm.
B) Motosikletini hızlı kullanıyordu.
C) İlk aldığım çok güzel bir arabaydı.
D) Havai fişekler patlıyor, yukarı bakar mısın?

5. Murat Bey, derste beş farklı zarf türü olduğuna değindikten sonra tahtaya şu cümleleri yazmıştır:

- Abuk sabuk konuşup moralimi bozdu.
- Sabah nasıl bir sofraya hazırlayayım?
- Rüzgârı çok sert esen bir yerdi Erzurum.

Bu bilgiye göre Murat Bey'in tahtada örneğini vermediği zarf türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak işaretlenmiştir?

	DURUM ZARFI	SORU ZARFI	MİKTAR ZARFI	YER-YÖN ZARFI	ZAMAN ZARFI
A)		✓		✓	
B)	✓		✓		
C)		✓			✓
D)			✓	✓	

6. Çok başarılı bir iş çıkarmışsın.

Bu cümlede altı çizili miktar zarfı için aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?

- A) Bir sıfatı derecelendirmiştir.
B) Bir fiilin miktarını belirtmiştir.
C) Başka bir zarfı derecelendirmiştir.
D) Bir fiilimsinin miktarını belirtmiştir.

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları

Sözcüğün Gereksiz Kullanılması

Anlamca Çelişen Sözcüklerin Bir Arada Kullanılması

Anlamca Birbiriyle Karıştırılan ve Yanlış Anlamda Kullanılan Sözcükler

Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması

Atasözü ve Deyimin Yanlış Kullanımı

Anlam Belirsizliği

Mantık ve Sıralama Hatası

[Tane Tane Test 1](#)

[Beceri Temelli Sorular 1](#)

11. Ünite

Kazanımlar

- Anlatım bozukluklarını tespit eder. (Anlam yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.)

ANLAMA DAYALI ANLATIM BOZUKLUKLARI

Bir sözcüğün gereksiz kullanılması, birbiriyle anlamca çelişen sözcüklerin birlikte kullanılması, bir sözcüğün başka bir sözcüğün anlamını karşılamamasına rağmen o sözcüğün yerine kullanılması, deyimlerin anlamına uygun kullanılmaması, cümlenin kuruluşunda sıralama (mantık) yanlışlığı yapılması gibi hatalar anlama dayalı anlatım bozukluklarının nedenleridir.

Sözcüğün Gereksiz Yere Kullanımı

Türkçede doğru bir cümle, anlatılmak isteneni en sade en duru hâliyle verebilen cümledir. Gereksiz sözcük kullanımı bu duruluk ilkesine aykırıdır. Bir duygu, bir düşünce gerektiği kadar sözcük kullanılarak anlatılmalı, yani cümlede gereksiz sözcüklere yer verilmemelidir. Bir sözcük cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında bir daralma, bir değişme olmuyorsa o sözcük gereksiz kullanılmış demektir.

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki cümlelerde gereksiz yere kullanılan sözcükleri yanlarındaki renkli çöp kovalarının üzerine yazınız.

Bu şehre geleli aşağı yukarı iki üç yıl oldu.

aşağı yukarı

Birbirine küs olan iki futbolcu, karşılıklı selamlaştı.

karşılıklı

Söylediklerini kimse duymasın diye alçak sesle kulağına fısıldadı.

alçak sesle

Maçın son dakikalarında az kalsın, neredeyse kendi kalesine gol atıyordu.

neredeyse

Anlamca Çelişen Sözcüklerin Bir Arada Kullanımı

Anlatımı düzgün bir cümlede okuyucuyu şüpheye düşürecek, şaşırtacak, yanıltacak birbiriyle çelişen ifadeler bulunmamalıdır. Anlamca birbirine karşı ya da birbiriyle çelişen sözlerin aynı cümlede kullanılması da bir anlatım bozukluğu nedenidir. Bu tip anlatım bozuklukları genellikle "kesinlik" ve "olasılık" belirten sözcüklerin bir arada kullanılmasından kaynaklanır.

2

Aşağıdaki cümlelerdeki anlamca çelişen sözcüklerin altını çiziniz.

Onu kesinlikle tanıdığını sanıyorum.

Tam, yirmi yıla yakındır Galatasaray Kadıköy'de Fenerbahçe'yi yenememektedir.

Elbette, bu villayı ona babası almış olabilir.

Belki bu afetleri yaşamamızın olumlu bir nedeni vardır mutlaka.

Anlamca Birbiriyle Karıştırılan ve Yanlış Anlamda Kullanılan Sözcükler

Birbirlerine yazılış ve okunuş bakımından çok benzeyen veya aralarında ilgi ya da yakınlık bulunan; fakat anlamları farklı olan bazı sözcüklerin cümlede birbiri yerine kullanılması anlatım bozukluğuna neden olmaktadır. Bu tür anlatım bozuklukları, sözcüklerin anlam farklılıklarının tam olarak bilinmesinden kaynaklanmaktadır.

3

Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozukluğuna sebep olan sözcüğün altını çizip doğrusunu yanına yazınız.

Yanlışlık Yapılan Sözcük	Doğrusu
Düğün salonunu çerez kokusu <u>kapsamıştı</u> .	kaplamıştı
Mutsuz olmasına <u>karşılık</u> , bu durumu kimseye yansıtmıyordu.	karşın
Şu iki takım elbise arasında hiçbir <u>ayrıcılık</u> yok.	ayırım
Oyunları kazanmaları hepsinin inanmasına <u>bağımlıdır</u> .	bağlıdır
Öğretmeniyle konuşurken çok <u>çekimser</u> davranıyor.	çekingen

Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması

Anlatımda sözcüklerin gerektiği yerde kullanılmaması, cümlede anlam karışıklığı yaratır ve söylenenlerin ters ya da yanlış anlaşılmasına yol açar. Özellikle sıfat ve zarf gibi nitelik, miktar vs belirten sözcüklerin yanlış yerde kullanılması anlatımda belirsizliğe neden olur.

4

Aşağıdaki cümlelerde yanlış yerde kullanılan sözcükleri kullanılması gereken yerde kullanınız.

Çok yedek kulübesinde oturan oyuncunun morali bozulur.

Doğrusu: **Yedek kulübesinde çok oturan oyuncunun morali bozuluyor.**

Yeni eve geldim ki babam yanına çağırdı.

Doğrusu: **Eve yeni geldim ki babam yanına çağırdı.**

Matematik olimpiyatlarında ülkemizi beş liseli öğrenci temsil edecek.

Doğrusu: **Matematik olimpiyatlarında ülkemizi liseli beş öğrenci temsil edecek.**

Şahit olduğu olayla ilgili kısaca bildiklerini anlattı.

Doğrusu: **Şahit olduğu olayla ilgili bildiklerini kısaca anlattı.**

Atasözü ve Deyimin Yanlış Kullanımı

Bu tip anlatım bozukluklarının bulunduğu cümlelerde vurgulanmak istenen düşünce, atasözü veya deyimle daha da kuvvetlendirilmeye çalışılır. Ancak anlatılmaya çalışılan düşünce ile kullanılan atasözü veya deyim anlam olarak birbiriyle aynı düşünceyi ifade etmemektedir. Ayrıca atasözleri ve deyimlerin kalıplaşmış anlamları vardır, bu yüzden cümlede kendi anlamlarının dışında kullanıldıklarında da anlatım bozukluğuna sebep olur. Ayrıca deyim ve atasözleri kalıplaşmış oldukları için sözcüklerin yerleri değiştirilemez ve mevcut sözcüklerin yerine başka bir sözcük kullanılamaz.

5

Aşağıdaki cümlelerde bulunan anlatım bozukluklarını düzeltiniz.

Ekonomiyle ilgili bu önemli konuya kulak kabartın.

Ekonomiyle ilgili bu önemli konuya kulak verin.

Nurdan, üniversiteyi kazanınca sevinçten etekleri tutuştu.

Nurdan, üniversiteyi kazanınca sevinçten etekleri zil çaldı.

Odonları kırmak istiyorsan elinden geleni ardına koyma.

Odonları kırmak istiyorsan elinden geleni yap.

Ayağını battaniyene göre uzat.

Ayağını yorganına göre uzat.

Çok hassas olduğu için baştan bacağa kontrol edilmişti.

Çok hassas olduğu için baştan ayağa kontrol edilmişti.

Anlam Belirsizliği

Kişi zamiriyle kurulan tamlamalarda bazen kişi zamiri söylenmeyebilir. Bu tip cümlelerde kastedilen şahsın kim olduğunu anlamakta güçlük çekilir. Birden çok zamir çağrışımı anlam belirsizliğine yol açar. "Kimin, neyin" sorusunun cevabını almakta zorlandığımız cümlelerde bu tip anlatım bozuklukları mevcuttur diyebiliriz. Anlam belirsizliği yalnızca zamirden kaynaklı olmaz, noktalama işaretinin kullanılmasından da kaynaklanabilir.

6

Aşağıdaki cümlelerde anlam belirsizliği olan cümlelerin başına ✓ işareti koyarak belirtiniz.

✓

İşe gelmediğini iki saat önce öğrendim.

İşe yeni başlayan kadın çok çalışkandı.

✓

Arkadaşını kantinde hiç görmedim.

Bugünlerde kendimi hiç de iyi hissetmiyorum.

✓

Simitçi adamın sözlerini çok iyi dinliyordu.

Mantık ve Sıralama Hatası

Cümlede verilen kavramların önem sırasının karıştırılması ya da cümlelerin mantık açısından yanlış oluşturulması sonucunda ortaya çıkan anlatım bozukluklarıdır.

7

Aşağıdaki cümlelerde yer alan anlatım bozukluklarının sebebini açıklayınız.

ANLATIM BOZUKLUĞU OLAN CÜMLE	SEBEBİ
Bırak domates kesmeyi türlü bile yapamaz.	Türlü yapmak, domates kesmekten zor bir eylemdir. O yüzden cümle "Bırak türlü yapmayı domates kesmeyi bile beceremez." şeklinde kurulmalıydı.(Mantık ve sıralama hatası)
İlk kez gerçekleşen oyunumuza katılım rekor düzeydeydi.	İlk kez yapılan organizasyonda rekor kırılmaz.
Tetenoza aşısı olmazsan bu yara ölüme hatta iltihaplanmaya yol açabilir.	Ölüm, iltihaplanmadan daha güç bir durumdur.
Hükümet 260'a karşı 180 oyla güvenoyu aldı.	180, 260'tan daha küçük bir sayıdır.

8

Aşağıdaki cümlelerde yapılan anlatım bozukluklarını bulunuz. Nedenleriyle eşleştiriniz.

Cümle	Neden
A- Sevinçten gözleri fal taşı gibi açılmıştı.	1- Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
B- Bu akşam kesinlikle beklediğin sonuca ulaşabilirsin.	2- Gereksiz sözcük kullanımı
C- İki yaşlı teyze balkondan balkona karşı-lıklı atıştılar.	3- Anlamca çelişen sözcüklerin kullanılması
D- Yeni kurduğumuz yayınevinin değeri artıyor.	4- Deyimin yanlış kullanılması
E- Onunla ilk tanışmamızı hiç unutamiyorum.	5- Yanlış anlamda sözcük kullanılması
F- Genelde dikkatsiz bir çocuktü, çok bisikletle kaza yapmıştı.	6- Mantık hatası

A- 4 B- 3 C- 2 D- 5 E- 6 F- 1

9

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

Anlatım Bozukluğu Olan Cümle	Anlatım Bozukluğunun Nedeni	Anlatım Bozukluğu Düzeltilmiş Cümle
1- Köyden şehre yaya yürüyerek gelmiş.	Sözcüğün gereksiz kullanımı	Köyden şehre yürüyerek gelmiş.
2- Ayıkla bulgurun taşını	Deyimin yanlış kullanılması	Ayıkla pirincin taşını.
3- Kesin birilerinden kopya çekerek dersi geçmiş olabilir.	Anlamca çelişen sözcüklerin kullanılması	Birilerinden kopya çekerek dersi geçmiş olabilir.
4- İki gol attıkları maçı üç gol yiyerek kazanmışlar.	Mantık hatası	İki gol attıkları maçı üç gol yiyerek kaybetmişler.
5- Oturduğu yerin büyük bölümünü kapsıyor.	Yanlış anlamda sözcük kullanılması	Oturduğu yerin büyük bölümünü kaplıyor.
6- Antrenmana gittiğini görmüyorum artık.	Anlam belirsizliği	Şenin antrenmana gittiğini görmüyorum artık.

1. Kına gecesinde en yakın komşularımız salona gelmemişler çünkü kesinlikle onlar arabaya yetişememiş olabilirler.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "komşularımız" sözü yerine "akrabalarımız" kelimesi yazılmalı
 B) "kesinlikle" kelimesi cümleden atılmalı
 C) "gelmemişler" sözü yerine "teşrif etmemişler" sözü getirilmeli
 D) "arabaya" sözcüğü yerine "servise" sözcüğü yazılmalı

2. "Çok iyi ders çalışıyor hatta sınavlarda bir türlü başarılı olamıyor."

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için altı çizili sözcük yerine aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilemez?

- A) ama
 B) fakat
 C) ne var ki
 D) çünkü

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?**

- A) YSK temsilcileri hâlâ kesin seçim sonuçlarıyla ilgili bir bilgi vermedi henüz.
 B) Manavdaki portakalın ücreti, emeklinin gözünü korkutuyordu.
 C) Okul müdürünü karşısında görünce eli kolu birbirine dolaştı.
 D) Bu kız bırakın elbise dikmeyi, bir çorap söküşü bile dikemez.

4. I. Teyzemin oğlu aşağı yukarı tam on sekiz yaşındaydı.

(Anlamca çelişen sözcüklerin birlikte kullanımı)

- II. Hastalığı için ilaç alınmazsa ölüme hatta felce bile yol açabilir.

(Mantık hatası)

- III. Türkiye birincisi, öğretimini Ankara'da tamamladı.

(Sözcüğün yanlış yerde kullanımı)

- IV. Doğum günümde beklenmedik bir sürprizle karşılaştım.

(Gereksiz sözcük kullanımı)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisindeki anlatım bozukluğu birlikte verilen gerekçeye uymaz?

- A) I B) II C) III D) IV

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Finali kaybedince rakip takım oyuncusuyla karşılıklı dövüştük.
 B) Mezuniyet balosunda çekilen resimlere hayran kaldım.
 C) Market açılışına gelmediği için çok canım sıkılıyordu.
 D) Kitap okumak faydalıdır, hürmet göstermeliyiz.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?**

- A) Arada sırada sık sık kabir ziyaretine giderdim.
 B) Bu öğrenciler bırakın yazılı sınavı LGS'de bile başarılı olamazlar.
 C) Kaşından kıl aldırmadığı için onunla oturup adam gibi konuşamıyoruz.
 D) Arzu; Serpil, Fatma ve Hülya'dan daha çalışkandı.

7. Aşağıda anlatım bozukluğu bulunan cümleler ve bu cümlelerin düzeltilmiş hâlleri verilmiştir.

Anlatım Bozukluğu Bulunan Cümleler	Düzeltilen Cümleler
1. Hayat hikâyesini kısa kısa televizyonlarda anlattı.	Hayat hikâyesini televizyonlarda kısa kısa anlattı.
2. Yurdumuzu kurtaracak yiğit, 19 Mayıs 1919 yılında Samsun'a geçer.	Yurdumuzu kurtaracak yiğit, 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a geçer.
3. Geçen gün kestiğim tırnaklarım büyüdü.	Geçenlerde kestiğim tırnaklarım büyüdü.
4. Oyunlardaki başarısızlığı oyunu kaybetmemizi sağladı.	Oyunlardaki başarısızlığı oyunu kaybetmemize neden oldu.

Buna göre kaç numaralı cümlede yapılan anlatım bozukluğu düzeltilmemiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

8. I. Fidanların hepsini birer metre arayla ektim.
II. Bir hayırsever, tüm öğretim masraflarımı karşıladı.
III. Kendisine özgün güzel bir üslubu var.

Bu cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış anlamda kullanımından kaynaklı anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

9. Beni karşısında görünce eli ayağı birbirine karıştı.
Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deyim yanlışlığı
B) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
C) Sözcüğün gereksiz kullanımı
D) Mantık ve sıralama hatası

10. **Aşağıdakilerin hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanımından kaynaklı anlatım bozukluğu yoktur?**

- A) Uykusuz yola çıkmak çok tehlikelidir.
B) Eğitimsiz işçiler, işinizi çok aksatacak.
C) Ağrısız kulak delinir.
D) İzinsiz inşaata girilmez.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılmasından kaynaklı anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Antrenörüm son zamanlarda gösterdiğim performansını beğenmiyordu.
B) Tiyatro türündeki yazıları diğerlerinden daha iyi olabilir.
C) Eminim ki bu üzüntüsünün sebebi sınavdan aldığı sonuç olsa gerek.
D) Mutlaka iki günde bir yürüyüş yapmalısın.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mantık ve sıralama hatasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?**

- A) O değil Avrupa turuna çıkmak, Antalya'ya bile gidemez.
B) Adamın değil bisikleti, arabası bile yoktu.
C) Zatürre, felce hatta ölüme sebep olur.
D) Yürümeyi bırak emeklemiyor bile.

1. Cümle içerisinde aynı anlamı ifade eden sözcüklerin kullanılmasına gereksiz sözcük kullanımı denir.

Bu durum bazen eş anlamlı sözcüklerin kullanılması bazen de bir sözcüğün anlamının zaten cümle içinde bulunması şeklinde olabilir. Gereksiz sözcük kullanılan cümlelerde anlatım bozukluğu vardır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Yarışmadaki iki kardeşten en küçüğü elenmişti.
 B) Yakaladığı balıkları tekrar suya bıraktı.
 C) Ailece en sevdikleri yere gittiler.
 D) Sipariş vereceğini belirten bir el işareti yaptı.

2. Bir cümlede aynı kavram, durum veya işler için birbirine zıt anlam veren kelimelerin kullanılması anlatım bozukluğu oluşturur. Genellikle kesinlik veya olasılık anlamlı kelimelerin birlikte kullanılması şeklinde görülür. Anlamca çelişen sözcüklerden birinin cümleden çıkartılmasıyla anlatım bozukluğu giderilir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması anlatım bozukluğu oluşturmuştur?

- A) Küçük planlarla büyük yerlere gelinmez.
 B) Hiç düşünmeden adadaki en dürüst kişi sensin diyebilirim.
 C) Kesinlikle kilerdeki erzakları bulamaz.
 D) Belki yarın onlara gidebiliriz.

3. Bu adada kendimi hiç aç hissetmiyorum çünkü mutlaka su kenarında yiyecek bir şeyler bulabilirim.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "Bulabilirim" sözcüğü yerine "buluyorum" sözcüğü getirilmeli.
 B) "Su kenarında" söz grubu "mutlaka" sözcüğünden önce kullanılmalı.
 C) "Bulabilirim" sözcüğü yerine "keşfedebilirim" sözcüğü getirilmeli.
 D) "Çünkü" sözcüğü yerine "bu yüzden" sözcüğü getirilmeli.

4. Cümlede kullanılan sözcüklerin hangi kelimeden önce veya sonra kullanıldığı önemlidir. Bazı kullanımlar söz öbeklerini parçalar. Bazen de rastgele kullanılan bir sözcük bir başka sözcüğün sıfatı gibi bir kullanım kazandığı için anlatım bozukluğuna neden olur.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanımı anlatım bozukluğuna yol açmıştır?

- A) Her seferinde beni güldürmek zorunda mısın?
B) Her işe gelişimde bu dağınıklığı görmek beni üzüyor.
C) Hayata umutla bakmak onun vazgeçilmez özelliğidir.
D) Her gün pencerenin kenarında beni izlemesi hoşuma gidiyordu.

5. Deyimler bir dilin zenginliğini gösteren en önemli söz öbekleridir. Fakat zaman zaman kullanılan deyimlerin anlamlarının cümleye uymadığı görülür. Bu durum anlatım bozukluğu oluşturur. Ayrıca deyimler kalıplaşmış söz öbekleri olduğu için deyimde geçen kelimelerin yerlerine eş anlamları kullanılamaz. Böyle bir kullanım da anlatım bozukluğuna neden olur.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim hatasından kaynaklanan anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Beklediği haberi duyunca ağzı kulaklarına vardı.
B) Bulmacayı çok kısa sürede çözdü demek ki kafası çalışıyor.
C) Bu işi de düzgün yapamadığım için tepesinin taşı attı.
D) Haydi bakalım, ayıkla bulgurun taşını.

6. I. Bu son yaşadıkları üstüne tuz şeker ekti.
II. O kadına böyle yüksek sesle bağırılmamalı.
III. Kesinlikle bu yaptığı fedakârlıktan sonra ekibimize katılabilir.
IV. Lavabodan geldiğimde masadaki cüzdanımı çalınmış olarak buldum.

Bu cümlelerde bulunan anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinde yanlış gösterilmiştir?

		SÖZCÜĞÜN GEREKSİZ YERE KULLANIMI	DEYİM YANLIŞLIĞI	SÖZCÜĞÜN YANLIŞ YERDE KULLANIMI	ANLAMCA ÇELİŞEN SÖZCÜKLERİN BİR ARADA KULLANIMI
A)	I.		✓		
B)	II.	✓			
C)	III.				✓
D)	IV			✓	

YAZIM KURALLARI

“De”, “Mi”, “Ki” nin, Sayıların ve Kısaltmaların Yazımı

Tane Tane Test 1

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

Tane Tane Test 2

Ayrı ve Bitişik Yazılması Gerekten Birleşik Sözcükler

Tane Tane Test 3

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

12. Ünite

Kazanımlar

- Öğrenciler yazım kılavuzundan yararlanmaya, günlük hayattan örnekler vermeye yönlendirilir.
- Yazdıklarını düzenler. (Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.)

"De", "Mi", "Ki"nin, Sayıların ve Kısaltmaların Yazımı

Türkçede "de/da" iki görevde kullanılır: Bağlaç olarak ve bulunma hâl eki olarak. Bağlaç görevinde kullanıldığında kendisinden önce gelen kelimedenden ayrı yazılır. Eğer bulunma hâl eki görevinde kullanılırsa kendisinden önceki kelimeye bitişik yazılır.

Bulunma hâl eki görevinde kullanılan "-de/-da" özel isimlerden sonra geldiğinde kesme işaretiyle ayrılır. Ayrıca ünsüz benzeşmesi olduğunda "-te/-ta" şeklinde de yazılabilir. Bağlaç olan "de/da" özel isimden sonra gelirse kesme işaretiyle ayrılmaz. Ayrıca bağlaç görevinde kullanılan "de/da" "te/ta" şeklinde yazılmaz.

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki cümlelerde "de/da"nın kullanımı doğruysa ✓ yanlışsa ✗ ile işaretleyiniz.

✗	Hatalarımızı düzeltmek içinde hiç şansımız yok mu?
✓	Murat da bizimle birlikte sinemaya gelecek mi?
✓	Dükkâna da gidip kalan eşyaları alırsınız.
✗	Çamaşır sepetin de biriken çamaşır var.
✗	Çenk'te bordo renkli bir kazak almış.
✓	Uçakta büyük bir pencere vardı.
✗	Batman da uzun süre yaşadım.

Türkçede "mı/mi" soru eki, ek olmasına rağmen kendisinden önceki kelimedenden ayrı yazılır. Kendisinden sonra gelen kip ve şahıs ekleriyle "mı/mi" ye bitişik yazılır.

2

Aşağıdaki cümlelerde "mı/mi"nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılan cümlelerin başındaki kutucuk hangi renkte o rengi belirtilen yere yazınız.

☐	Babamın getirdiği poşetleri içeri aldın mı?
☐	Trübünden gelen sesleri duyuyor mu sun?
☐	Bu akşam dayımlara gelir mi?
☐	Güzelmi güzel bir araba aldım.

Yanlışlık yapılmış cümlelerin renkleri: **mavi, sarı, mor.**

Türkçede "ki" üç farklı görevde kullanılır: bağlaç görevinde, sıfat yapma görevinde ve ilgi zamiri görevinde. "Ki" sadece bağlaç olduğunda ayrı yazılır, diğerlerinde kendisinden önceki sözcüğe bitişik yazılır.

3

Aşağıdaki cümlelerde "ki"nin yazımıyla ilgili yanlışlıkları düzeltiniz.

Bahçede ki köpeğime birkaç parça et verdim. **Bahçedeki köpeğime birkaç parça et verdim.**

İşlerini zamanında yap ki sonra sorun yaşamayasın. **İşlerini zamanında yap ki sonra sorun yaşamayasın.**

- Saat, para tutarı, ölçü, istatistik verilere ilişkin sayılarda rakam kullanılır.
- Sıra sayıları rakamla gösterilmesi durumunda ya rakamdan sonra bir nokta konur ya da rakamdan sonra kesme işareti konularak derece gösteren ek yazılır.
- Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır.
- Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla belirtilir.
- Sıra sayıları ekle gösterildiklerinde rakamdan sonra sadece kesme işareti ve ek yazılır, ayrıca nokta konmaz.

4

Numan, aşağıdaki cümlelerden sayıların yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmamış olanlarını takip ederek nereye gitmiştir? Belirtilen yere yazınız.

7.'inci sınıfta olduğum için yavaş yavaş LGS'ye hazırlanıyorum.

Ağacın gölgesinde yetmiş yaşlarında bir adam oturuyordu.

Yarıfta 3. olunca çok üzüldü.

Arkadaşlarına ikişer bilye verdi.

Herkese 3'er dilim elma dağıttı.

Manavdan aldığı meyvelerin 2 kg'ını komşusuna verdi.

manav

Gelenekleşmiş olan T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmalarının dışında büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.

Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kelimenin okunuşu esas alınır.

Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır.

Sonunda nokta bulunan kısaltmalarla üs işaretli kısaltmalara gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

Uluslararası ölçü birimlerinin kısaltmalarında nokta kullanılmaz.

5

Kısaltmaların yazımıyla ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanlarının başına D, yanlış olanlarının başına Y harfi koyunuz.

D TCK'nin 319. maddesine göre bu yapılan suçtur.

Y Yemeğe koyacağın kıyma 300 g kadar olsun.

Y T.B.M.M. bu yıl erken toplanacak.

D Yayladan 500 m'ye yakın bir arsa aldık.

D Doç. Dr. Faruk Adıgüzel bu toplantıya katılamayacak.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayıların yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ofisimiz 4. katta bulunuyor.
- B) Hepimiz beşer şiş kebab yedik.
- C) Toplantıya elli beş kişi katıldı.
- D) Bu programa beşinci kez katılıyorum.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) BATSO'dan beklenen haber geldi.
- B) BKM'nin bu yıl farklı bir projesi olacak.
- C) Çiçek Mah.ında oturan dayım buraları çok seviyor.
- D) Yeşil elmayı çok severdi, 4 kg'dan az almazdı.

3. I. İnönü'de düzenlenecek konsere o da katılacak.
II. Burak'da Antalya'yı çok seviyormuş.
III. Köy de tavuk beslemek bir gelenektir.
IV. Siz de bir tane ağaç dikebilirsiniz.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde "de/da"nın yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) I - III
- B) I - IV
- C) I - III
- D) II - IV

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Nereden göreceğim, hiç otele uğramıyor ki...
- B) Bahçede ki kediler çiçeklerime zarar vermiş.
- C) Biz ki düşmanı denize dökmüş bir milletiz.
- D) Halbuki sana yavaş yavaş alışmıştım.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Saat on bir olunca çay molası verirdik.
- B) Okulların açıldığı 3. hafta bir arama yapıldı.
- C) Kandilde çocuklara üçer beşer kek dağıttı.
- D) Son yarışında 7'inci olmuştu.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrı yazılması gereken "de/da" bitişik yazılmıştır?

- A) Torunlarda bu arsada pay sahibidir.
- B) Ülke ekonomisinde son yıl bir gerileme gözlendi.
- C) "İnsan" adlı eserini 18 yaşında yazmış.
- D) Yazısında halkın sorunlarına yer verdi.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki" nin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Sanki karşımda uçsuz bucaksız bir deniz var.
- B) Oynayacağını sanıyorduk meğerki sakatmış.
- C) Mademki alacaktın bize de haber verseydin.
- D) Bilki seni asla unutmayacağız!

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "mı/mi" cümleye soru anlamı katmamıştır?

- A) Sorunun cevabı A mı B mi bilemedim doğrusu
- B) Apartmanın önündeki molozları döktün mü
- C) Balkona limon ağacı dikilir mi
- D) Dünya turu yaptığına pişman oldun mu

9. I. Siyah mı gri mi belli olmuyor.
II. Planlamamızı iyi yaptık mı erkenden bitiririz.
III. Soğanları yağda kızart mıyor.
IV. Raftaki kitabı uzatır mısınız?

Numaralanmış cümlelerin hangisinde "mı/mi" nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmaların yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

- A) T. en sevdiğim dersler arasındadır.
- B) Keşif yapmaya N.A.T.O'dan askerler gelmiş.
- C) M.E.B'dan yapılan açıklamaya göre bu yıl tatil biraz uzun sürecek.
- D) A.B'ne girmek için büyük uğraşlar verdik.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bu işten çok anlamasa da iyi kazanıyordu.
- B) Tohumları ekmek için çok mu uğraştın?
- C) Bilmem ki sence ne demeliyim?
- D) Kitapta ki sorular orta düzeydeydi.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Herkese 6'şar tane su düşüyor.
- B) Çikolatalı dondurma da alabilir miyiz?
- C) Zannetmek bunlar yanına kâr kalır!
- D) 7'nci şubesinde büyük bir grup var.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.

Akrabalık bildiren kelimeler küçük harfle başlar.

Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.

Dil ve lehçe adları, devlet adları, din ve mezhep adları, millet adları büyük harfle başlar.

6

Büyük harflerin kullanımıyla ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanlarının başına D, yanlış olanlarının başına Y harfi koyunuz.

Y	Halil İbrahim bey, yayınevimizin ortaklarından.
D	Kendi aralarında Kazakça konuşuyorlar.
D	Kuşumuz Bırcık, durmadan ötüyor.
Y	O dönemde Avrupa'da protestanlık yayılmaya başlamıştı.
D	Kader Teyzem, annemin en küçük kardeşidir.

Dünya, güneş, ay kelimeleri gezegen anlamıyla kullanılırsa büyük; gezegen anlamı dışında kullanılırsa küçük harfle başlar. Yön bildiren kelimeler özel isimden önce gelirse büyük, özel isimden sonra veya tek başlarına kullanılırsa küçük harfle başlar. Ayrıca yön isimleri düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar bildirdiğinde ilk harfleri büyük yazılır.

7

Büyük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılan cümlelerin başındaki kutucuk hangi renkse o rengi belirtilen yere yazınız.

	Bu oyunların hepsini batı kuruyor.		Yolumuza güneyden devam etme kararı aldık.
	En büyük amaçları doğu Akdeniz'i ele geçirmek.		Astronotlarımız marsı yakından incelemeye başladı.

Yanlışlık yapılmış cümlelerin renkleri: **sarı, mavi, yeşil**.....

Yer adları (kita, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar. Ancak özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar. Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.

8

Aşağıda büyük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılan cümlelerin numaralarını sepetlerin üzerine yazınız.

1. Mevlana Mahallesi İzmir'in Bornova İlçesi'nde bulunur.
2. Yavuz Sultan Selim köprüsü görkemli bir törenle açıldı.
3. Birçok destana konu olan dağımız Ağrı Dağı'dır.
4. Kıbrıs Şehitleri caddesi bugünlerde çok sessiz.
5. Hatay'a bağlı Tatlıdil köyünde yaşamaya başlamış.

Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar. Ayrıca adlara gelen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz. Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) her kelimesi büyük harfle başlar. Ancak özel ada dâhil olmayan gazete, dergi, tablo vb. sözler büyük harfle başlamaz. Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin ilk harfleri büyük yazıldığında ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de sözleriyle mı, mi, mu, mü soru eki küçük harfle yazılır. Ancak özel adın tamamı büyük yazıldığında ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de sözleriyle mı, mi, mu, mü soru eki de büyük harfle yazılır.

9

Aşağıda büyük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılan cümlelerin numarasını çöp kutularına yazınız.

1. Ortaöğretimi Namık Kemal Lisesi'nde tamamladı.
2. Limon Çiçeği Dergisi'ni severek takip ediyoruz.
3. Nar Tanesi, yayınevının en özel sorulardan oluşan kitabıdır.
4. Vatan Yahut Silistre adlı eserde savaş dönemi koşullar işlenmiştir.
5. Hürriyet Gazetesi uzun yıllardır basın dünyasında yer almaktadır.

Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar. Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar. Para birimleri büyük harfle başlamaz. Özel adlar yerine kullanılan "o" zamiri cümle içinde büyük harfle yazılmaz. Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar. Ancak belirli bir tarihi belirtmeyen ay ve gün adları küçük harfle başlar.

10

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlışlığı yoksa ✓ varsa ✗ ile işaretleyiniz.

✗	Borcunun tamamını Türk Lirası olarak ödedi.
✗	Anneler gününde annesine altın kaplama saat almış.
✗	Önümüzdeki yıl Nisan ayında toplantı yapılacak.
✗	2021 yılının ocak ayında satışlarımız artacaktır.
✓	Antalya keçisiyle ünlü bir kentimizdir.
✓	I. Dünya Savaşı sırasında aylarca mercimek çorbası içmişler.

1. (I)Ankara İline varmamıza az kalmıştı. (II)Arabayı kullanan Barış Bey, kahvaltı yapmamız için kısa bir mola verdi. (III)Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesine yakın bir yerde durmuştuk. (IV)Yarım saat kadar sonra yanımıza Prof. Dr. Aydın Beyaz geldi.

Yukarıdaki parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yazım yanlışı yapılmamıştır?**

- A) Shakespeare "Olmak ya da olmamak, bütün mesele bu." diyor.
B) Bu sene Binbaşı olarak Bursa'ya atanmış.
C) İbrahim Dayım, arabayı tek başına tamir etmiş.
D) Türkiye uzun yıllardır rusların ilgisini çekmektedir.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili bölümün yazımında yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Osmanlının Duraklama Devri çok uzun sürmüştür.
B) Yarın Mümtaz efendinin kabrini ziyarete gideceğiz.
C) Yarışmaya Lyon, Barcelona, Prag gibi şehirlerden katılanlar oldu.
D) Şunu biliyoruz: Kurbağalar olmasaydı sineklerle başımız belaya girerdi.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Umutsuzluğa kapıldığım geceler Ay'ı seyredirim.
B) Baharat kullanımında Doğu liderliği elinde bulunuyor.
C) Dicle Irmağı birçok ülkeye su taşımaktadır.
D) Bursa şehri yeşillere bürünür her bahar.

5. I. Atatürk Meydanı bu gösteride binlerce kişiyi ağırladı.

II. Yıldız sarayı müze olarak halka açılacak.

III. Geçmişimden Sayfalar, yazarın en güzel eseridir.

IV. Amerika Kahramanmaraş Dondurması'nı yeni yeni tadıyor.

Bu cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcüklerin yazımı yanlıştır?

- A) I - III B) I - IV
C) II - III D) II - IV

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Malatya kayısının birçok farklı ürün yapılmaktadır.
B) Avrupa, Orta Çağ'ı unutmak istiyor.
C) Cumhuriyet Dönemi yazarları belli bir toplulukta birleşmemişlerdir.
D) Ramazan bayramı için birkaç kilo lokum aldık.

7. Aşağıdaki kitap başlıklarının hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) DÜNYA ve İNSAN
- B) Bilgisayar ve Gelişimimiz
- C) Özgün Soru mu, Taklit Soru mu?
- D) YA BU DEVEYİ GÜDECEKSİN YA BU DİYARDAN GİDECEKSİN

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) 18 Ocak Pazar Günü açılışımız var, mutlaka bekleriz.
- B) Dügün Mart'ın 27'sinde öyle değil mi?
- C) Sanırım 24 Temmuz onun doğum günüydü.
- D) Köyümüzün şenlikleri perşembe günü başlayacak.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yazım bakımından doğrudur?

- A) Poşetler 25 Kuruş'tan satışa çıktı.
- B) Türkiye gibi güzel bir ülkemiz var.
- C) Fareler ve İnsanlar çok farklı bir Eser'dir.
- D) Türk Ceza kanununa göre hırsızlık yüz kızartıcı suçlardan biridir.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Mahallemizin sevimli köpeğiydi Karabaş.
- B) Nalan Hanım, en tecrübeli psikologlardandır.
- C) Bayılırdı Âşık Mahsuni Şerif'in türkülerine.
- D) Gül sokakta küçük bir muhallebi dükkânımız vardı.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bu ekonomik krizde en çok Orta Doğu ülkeleri zarar gördü.
- B) Güneşe yakın gezegenlerden biridir Dünya.
- C) Ege'nin Güneyi daha fazla turist ağırlamaktadır.
- D) Doyuran Köyü Antalya'nın kuzeyinde yer alır.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harfle yazılması gereken bir sözcük küçük harfle yazılmıştır?

- A) Ayşe, hanım hanımcık tavırlarıyla dikkatleri üzerine çekmişti.
- B) İzmir Kitap fuarı küresel sorun yüzünden bu yıl yapılmadı.
- C) Cumhuriyet Caddesi Siirt'in en büyük caddesidir.
- D) Harput Kalesi Elazığ'ın yüksek bir noktasında yer alır.

Ayrı veya Bitişik Yazılması Gereken Birleşik Sözcükler

- Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır.
- Özgün biçimleri tek heceli bazı Arapça kökenli kelimeler etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğradıklarında bitişik yazılır.
- Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.
- -a, -e, -ı, -i, -u, -ü zarf-fiil ekleriyle bilmek, vermek, kalmak, durmak, gelmek ve yazmak fiilleriyle yapılan tasvirî fiiller bitişik yazılır.
- Bir veya iki ögesi emir kipiyle kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır.

11 Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlışı olan cümlelerin başına X işareti koyunuz

	Kaynanam bugün bize yemeğe gelecek.	X	Ne için işe gitmiyorsun?
X	Bu teklifi red etmek delilik olur.		Beni affetmezse çok üzülürüm.
	Ormana altıparmak toplamaya gittik.	X	Ak başlar gölün kenarında uçuşuyordu.
X	Arkadaşlarıyla bahçede dokuz taş oynuyor.		Tatlı olarak dilberdudağı yapmış.
	Manavdan iki demet roka aliver.	X	1 haftalık ateş kes ilân edildi.

12 Aşağıdaki cümlelerde yapılan yazım yanlışlarını bulunuz ve nedenleriyle eşleştiriniz.

Cümle	Neden
A- Elinde bir basınç ölçerle yanımıza geldi.	1- İkinci kelimesi -dı (-di / -du / -dü, -tı / -ti / -tu / -tü) kalıplaşmış belirli geçmiş zaman ekleriyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.
B- Çıt kırıldım bir kızdı, nazı çekilmiyordu.	2- Her iki kelimesi de -dı (-di / -du / -dü, -tı / -ti / -tu / -tü) belirli geçmiş zaman veya -r /-ar /-er geniş zaman eklerini almış ve kalıplaşmış bulunan birleşik kelimeler bitişik yazılır.
C- Dedi kodu yapmak onun en kötü özelliği idi.	3- İki veya daha çok kelimenin birleşmesinden oluşmuş kişi adları, soyadları ve lakaplar bitişik yazılır.
D- Onlara da akşam üstü gideriz.	4- İki veya daha çok kelimedenden oluşmuş il, ilçe, semt vb. yer adları bitişik yazılır.
E- Yakup Kadri Kara Osmanoğlu bilindik bir yazarımızdır.	5- -an/-en, -r/-ar/-er/-ır/-ir, -maz/-mez ve -miş/-miş sıfat-fiil ekleriyle kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır.
F- Ortaokulu Pınar başı'nda okumuş.	6- Somut olarak yer bildirmeyen alt, üst ve üzeri sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

A- ...5... B- ...1... C- ...2... D- ...6... E- ...3... F- ...4...

- Şehir, köy, mahalle, dağ, tepe, deniz, göl, ırmak, su, çay vb. kelimelerle kurulmuş sıfat tamlaması ve belirtisiz isim tamlaması kalıbındaki yer adları bitişik yazılır.
- Kişi adları ve unvanlarından oluşmuş mahalle, meydan, köy vb. yer ve kuruluş adlarında, unvan kelimesi sonda ise gelenekleşmiş olarak bitişik yazılır.
- Ara yönleri belirten kelimeler bitişik yazılır.
- Dilimizde her iki ögesi de asıl anlamını koruduğu hâlde yaygın bir biçimde gelenekleşmiş olarak bitişik yazılan kelimeler: Baş sözüyle oluşturulan sıfat tamlamaları, bir topluluğun yöneticisi anlamındaki başı sözüyle oluşturulan belirtisiz isim tamlamaları, ağa, baba, bey, efendi, hanım, nine vb. sözlerle kurulan birleşik kelimeler, belirsizlik sıfat ve zamirleri bitişik yazılır.

13 Aşağıdaki numaralandırılmış cümlelerde yazım yanlış olan cümlelerin numarasını yandaki renkli çiçeklerin üzerine yazınız.

1. İstanbul'da iki adet su şehri vardır.
2. Necati Bey Caddesi'nde oturuyormuş.
3. Baş öğretmenimiz Mustafa Kemal'dir.
4. Kuzeydoğu yönünde ilerlemeliyiz.
5. İşlerin bir çoğunu ben yaptım.

14 Aşağıda yazım kurallarının karşısına o kuralla ilgili ikişer örnek yazınız.

YAZIM KURALI	ÖRNEKLER
Ev kelimesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.	yayınevi
Hane, name, zade kelimeleriyle oluşturulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.	hanzade
-zede ile oluşturulmuş birleşik kelimeler bitişik yazılır.	depremzede
Farsça kurala göre oluşturulan sözler bitişik yazılır.	suikast
Arapça kurala göre oluşturulan sözler bitişik yazılır.	bismillah
Müzikte kullanılan makam adları bitişik yazılır.	acembuselik
Kanunda bitişik geçen veya bitişik olarak tescil ettirilmiş olan kuruluş adları bitişik yazılır.	açıköğretim
Renk adlarıyla kurulan bitki, hayvan veya hastalık adları bitişik yazılır.	bozayı

- Etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa ayrı yazılır.
- Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbiri veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır.
UYARI: Çiçek dışında anlamlar taşıyan baklaçiçeği (renk), narçiçeği (renk), suçiçeği (hastalık); ot dışında anlamlar taşıyan ağızotu (barut), sıçanotu (arsenik); ses düşmesine uğramış olan çöreo tu ve yazımı gelenekleşmiş olan semizotu, dereotu bitişik yazılır.

15

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlış olan cümlelerin başına X işareti koyunuz.

	Söylenen her şeyi not etti.		Ankara keşisini çok beğeniyorum.
X	Bir anda ortalıktan yokoldu.		Böreğin içine sütlüot koymuş.
X	Köpekbalıkları kıyıya yaklaştı.		Bugün yemekten sonra yerelması yiyelim.
	Ardıç kuşu incecik dala konmuştu.		Oltu taşı Erzurum yöresinden çıkarılır.
X	Ağustosböceği adını en çok görüldüğü aydan alır.	X	İşbirliği yaparak bu işin de üstesinden geldiler.

16

Aşağıdaki ayrı yazılan birleşik sözcükleri ayrı yazılma nedenleriyle eşleştiriniz.

Cümle	Neden
A- güler yüz, çalar saat	1- Renk sözü veya renklerden birinin adıyla kurulmuş isim tamlaması yapısındaki renk adları ayrı yazılır.
B-.bal rengi, safra yeşili	2- Yer adlarında kullanılan batı, doğu, güney, kuzey, güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı, kuzeydoğu, aşağı, yukarı, orta, iç, yakın, uzak kelimeleri ayrı yazılır.
C- açık mavi, kirli sarı	3- -r / -ar / -er, -maz / -mez ve -an / -en sıfat-fiil ekleriyle kurulan sıfat tamlaması yapısındaki birleşik kelimeler ayrı yazılır.
D- Batı Trakya, İç Anadolu	4- Kişi adlarından oluşmuş mahalle, bulvar, cadde, sokak, ilçe, köy vb. yer ve kuruluş adlarında, sondaki unvanlar hariç şahıs adları ayrı yazılır.
E- Fevzi Çakmak Sokağı, Cemal Nadir Sokağı	5- Dış, iç, sıra sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır.
F- yurt içi, akli sıra	6- Rengin tonunu belirtmek üzere renkten önce kullanılan sıfatlar ayrı yazılır.

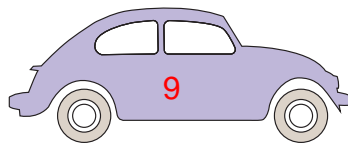
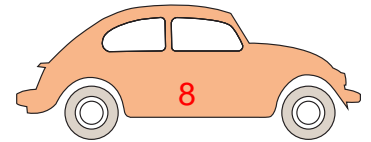
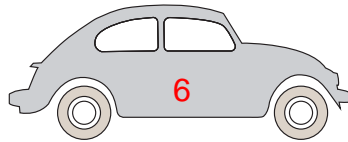
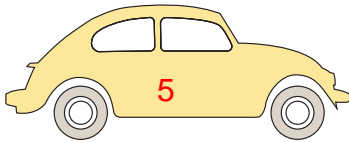
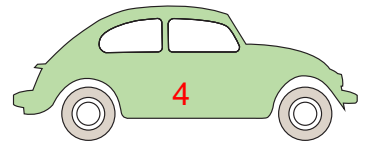
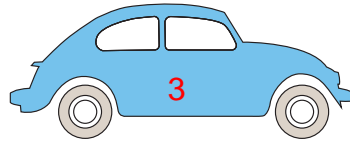
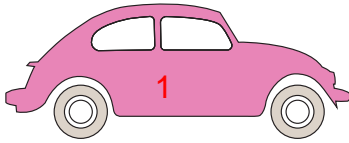
A- .3.... B- .1.... C- .6..... D- .2..... E- .4..... F- .5.....

- Somut olarak yer belirten alt ve üst sözcüleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır.
- Alt, üst, ana, ön, art, arka, yan, karşı, iç, dış, orta, büyük, küçük, sağ, sol, peşin, bir, iki, tek, çok, çift sözcüklerinin başa getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır.

17 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin yazımı yanlış olanların numaralarını aşağıdaki renkli arabaların üzerine yazınız.

1. Artdamak ünsüzlerini yazınız?
2. Uzun süredir su altı sporlarıyla uğraşıyordu.
3. Cümlenin başında küçükharf kullanıyordu.
4. Solbekte oynayan oyuncu uzaktan müthiş bir gole imza attı.
5. Çiftkanatlılar uçarken zorlanmıyordu.
6. Altyazıda sözcüklerin bazıları yanlış yazılmıştı.
7. İlacın yan etkileri çok fazlaydı.
8. Dışborcu makul seviyede tutmayı başardık.
9. Kitabı için güzel bir önsöz yazmıştı.
10. Hiçbir karşı görüşe saygısı yoktu.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Etrafı kısa sürede temizlememizi emretti.
 B) Ormanın derinliklerinde kayıp olmuş.
 C) Sunduğu teklifi reddettik.
 D) O şehri kısa sürede terk ettim.

2. Aşağıdakilerin hangisinde ayrı yazılması gereken bir sözcük bitişik yazıldığı için yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Seyahat için havayolunu tercih ettik.
 B) Üçtaş oynamaya bayılıyorum.
 C) Son kitabı yorgunluktan düşeyazdım.
 D) Bu yapboz canımı sıkmaya başladı.

3. Aşağıdakilerin hangisinde bitişik yazılması gereken bir sözcük ayrı yazıldığı için yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Bu yıl bağ bozumu erken olacak sanırım.
 B) Çivit mavisi bir elbise giymişti.
 C) Takımında sağ açık pozisyonda oynuyor.
 D) Denizden bir tane kaba burun yakaladık.

4. I. Yemeklere bir tutam da acı ot koymuş.
 II. İpek çiçeğini koklamayı çok severdi.
 III. Küçükliğünde su çiçeği geçirmişti.
 IV. Kelebek otu toplamaya çıktık.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan altı çizili sözcük yazımı gelenekleşmiş olduğu için bitişik yazılmaktadır?

- A) Akşamüstü bize geleceklermiş.
 B) Bir bardak kuşburnu alabilir miyim?
 C) Salataya semizotu koymazdı.
 D) Dokuztaş oynamak küçükken çok keyif verirdi.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Manavda dereotu kalmamıştı.
 B) Elindeki çamfistiğinden bana da uzattı.
 C) Dama serdikleri kayısıkurularından eser kalmamıştı.
 D) Bu yıl tarlamıza yabanpancarı ektik.

7. I. Hiçbir
II. Bir az
III. Herhangi
IV. Pek çok

Yukarıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

- A) Bu işte bir çapanoğlu var gibi.
B) İkinci üstü kırtasiyenin önünden geçtim.
C) Oyuncakçının girişinde bir hacıyatmaz duruyordu.
D) Bilinçaltı araştırılması gereken derin bir konu.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı doğrudur?**

- A) Ustana oradan leylekgagasını uzat.
B) Tişörtünde balık sırtı desen vardı.
C) Haziran ayında biçerdöverler çalışmaya başladılar.
D) Annem akşam için kadınbudu köfte yapacak.

10. Bu yıl güney Ege(I) taraflarında sık sık deprem meydana geldi. Özellikle Bodrum ilçesinde(II) turistler korkuya kapılarak tatilini yarıda bırakmak istediler. Muğla Valisi(III) Esengül Civelek “ Şuan korkulan bir durum yok, vatandaşlarımız ve misafirlerimiz rahat olsunlar.”dedi. Deprem etkisi İzmir

Konak Meydanı’nda(IV) bile hissedildi.

Bu metindeki altı çizili yerlerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlılık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

11. TÖMER’in destekleriyle açılan Ankara Dil Merkezi
I II
18 Nisan 2013’den beri faaliyet göstermektedir. Dört yıl-
III
da iki yüz yabancı öğrenciyi Türkçe öğretmeyi başaran
IV
kurum son yıllarda büyümeyi ve tüm ülkeye yayılmayı planlıyor.

Bu metinde numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

12. I. Anlatımında Arapça’nın etkileri görülüyor.
II. Mardinliler bahar şenliklerinde çok eğlendiler.
III. Atatürk Meydanı’nda Cumhuriyet bayramı kutlandı.
IV. Çarçabuk onar onar saymayı öğrenmiş.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde yazım yanlışı vardır?

- A) I. ve II. B) I. ve III.
C) II. ve III. D) III. ve IV.

1. Türkçede “de/da” iki görevde kullanılır: Bağlaç olarak ve bulunma hâl eki olarak. Bağlaç görevinde kullanıldığında kendisinden önce gelen kelimedenden ayrı yazılır. Eğer bulunma hâl eki görevinde kullanılırsa kendisinden önceki kelimeye bitişik yazılır.

Bulunma hâl eki görevinde kullanılan “-de/-da” özel isimlerden sonra geldiğinde kesme işaretiyle ayrılır. Ayrıca ünsüz benzeşmesi olduğunda “-te/-ta” şeklinde de yazılabilir. Bağlaç olan “de/da” özel isimden sonra gelirse kesme işaretiyle ayrılmaz. Ayrıca bağlaç görevinde kullanılan “de/da” “te/ta” şeklinde yazılmaz.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde “de/da”nın yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Bu büyük organizasyon saat 5’de yapılacak.
- B) Beşiktaş’ta oturduğumu bilmiyordum.
- C) Halı saha turnuvasına bizim takım da katılacak.
- D) Sen de başını alıp gitme ne olur.
2. - Sıra sayıları rakamla gösterilmesi durumunda ya rakamdan sonra bir nokta konur ya da rakamdan sonra kesme işareti konularak derece gösteren ek yazılır.
- Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır.
- Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla belirtilir.
- Sıra sayıları ekle gösterildiklerinde rakamdan sonra sadece kesme işareti ve ek yazılır, ayrıca nokta konmaz.

Bu bilgilere göre

- I. Canı çeken herkese 5’er tane erik veriyordu.
- II. Bu yılki bisiklet yarışında 7’nci olmuş.
- III. 6’ıncı kattan aşağı bakmaya korkuyordum.
- IV. Arkadaşımdan bir milyon lira borç almıştım.

bu cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
3. Gün içinde BATSO’ya uğramayı düşünüyorum.
- Elindeki kuru yemişin 300 gr’ını bana verdi.
- TBMM’de hiç görülmemiş bir olay yaşandı.
- Bu cümlelerde aşağıdaki yazım kurallarından hangisinin örneği yoktur?**
- A) Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kelimenin okunuşu esas alınır.
- B) Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır.
- C) Sonunda nokta bulunan kısaltmalarla üs işaretli kısaltmalara gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.
- D) Büyük harflerle yazılan ve bir kelime gibi okunan kısaltmalarda ek sözcüğün kelime biçiminde okunuşuna göre getirilir.

4. Türkçede "ki" üç farklı görevde kullanılır: bağlaç görevinde, sıfat yapma görevinde ve ilgi zamiri görevinde. "ki" sadece bağlaç olduğunda ayrı yazılır, diğerlerinde kendisinden önceki sözcüğe bitişik yazılır.

Bu bilgilere göre

- I. Benki üç aylık antrenmanla şampiyon olmuş bir sporcuyum.
II. O kadar mutlu olmuş ki duygularını anlatamıyor.
III. Evde ki tüm gıdaları kilere taşıdım.
IV. Ondaki dosyalarımı geri almak istemedim.

bu cümlelerin hangilerinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) III ve IV

5. Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.

Akrabalık bildiren kelimeler küçük harfle başlar.

Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.

Dil ve lehçe adları, devlet adları, din ve mezhep adları, millet adları büyük harfle başlar.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Keçimiz, zıdır, dağların tehlikeli noktalarında gezmeyi seviyordu.
B) Makbule Hanım hoşgörülü bir yöneticimizdi.
C) Mahmut dayım, bana bir oyuncak hediye etti.
D) Toplum içinde Farsça konuşmaktan çekiniyordu.

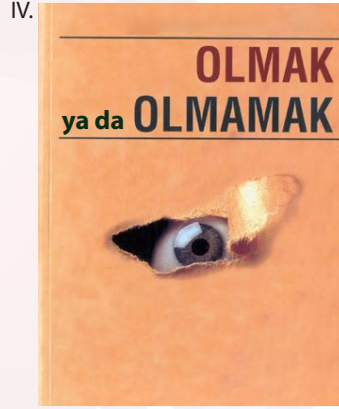
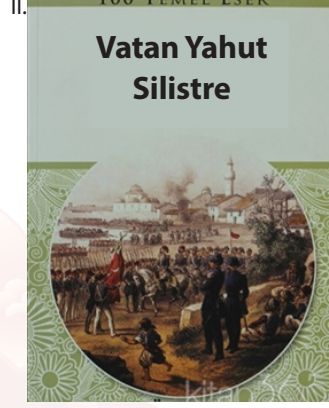
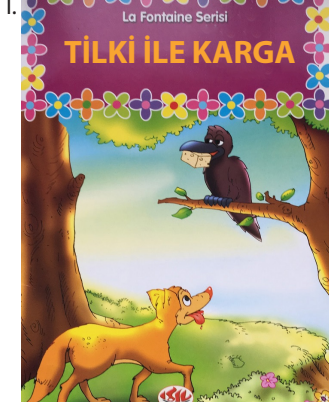
6. Sakarya şehrinde bulunan Sapanca Gölü, Rüstempaşa Sarayı'na yakın Ünlüce caddesinin kıyısında yer alır.

Bu cümledeki yazım yanlışı aşağıdaki kurallardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Yer adları (kita, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar.
B) Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar. Ancak özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar.
C) Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar.
D) Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.

1. Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin ilk harfleri büyük yazıldığında ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de sözleriyle mı, mi, mu, mü soru eki küçük harfle yazılır. Ancak özel adın tamamı büyük yazıldığında ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de sözleriyle mı, mi, mu, mü soru eki de büyük harfle yazılır.

Bu bilgiye göre

kitap adlarından hangileri yanlış yazılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

2. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar. Ancak belirli bir tarihi belirtmeyen ay ve gün adları küçük harfle başlar.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) 2021 yılının mayıs ayında huzura kavuşacağız.
 B) 25 Şubat Salı Günü hepimizi okula bekliyorum.
 C) Önümüzdeki Çarşamba günü kamp yapmaya gideceğim.
 D) 15 Mart 1982'de Lüleburgaz'da doğdum.

3. Aşağıdaki yazım kurallarından hangisinin örneği yanlış verilmiştir?

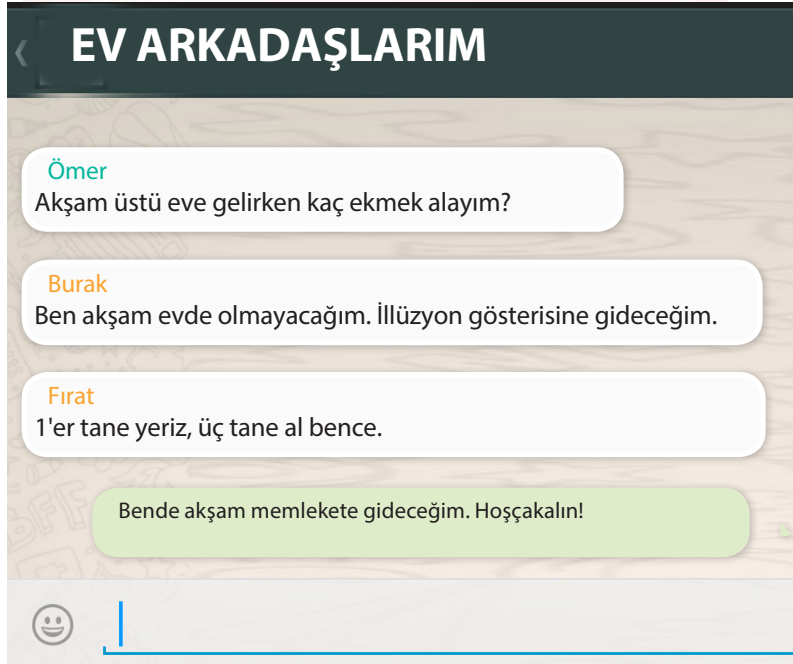
	YAZIM KURALI	ÖRNEK
A)	Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır.	pazartesi
B)	Özgün biçimleri tek heceli bazı Arapça kökenli kelimeler etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğradıklarında bitişik yazılır.	affetmek
C)	Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.	alinazik (kebab)
D)	Bir veya iki ögesi emir kipiyle kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır.	cankurtaran

4. 1974'de Japonya'nın Güneyi'nde bulunan 13.000 metre karelik alana kurulmuş 3.200 nüfuslu bir kasabada doğdum.

Yukarıdaki cümlede birçok yazım yanlışı yapılmıştır. Aşağıdakilerden hangisi yazım yanlışlarını düzeltmeye yönelik değildir?

- A) "Japonya'nın Güneyi'nde" ifadesi "Japonya'nın güneyinde" şeklinde yazılmalıdır.
B) "nüfus" sözcüğü "nüfuz" şeklinde yazılmalıdır.
C) "1974'de" sözcüğü "1974'te" şeklinde yazılmalıdır.
D) "metre kare" sözcüğü bitişik yazılmalıdır.

5.

Fatih'in ev arkadaşlarıyla yaptığı yazışmalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ömer, yazım yanlışı yapmıştır. "Akşamüstü" sözcüğü bitişik yazılmalıdır.
B) Burak, yazımı yanlış yapmamıştır, "illüzyon" sözcüğü doğru yazılmıştır.
C) Fırat, yazımı yapmıştır. Üleştirme sayısı rakamla değil yazıyla yazılmalıydı.
D) Fatih, yazım yanlışı yapmamıştır. "Hoşçakal" sözcüğü bitişik yazılır.

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Nokta
Virgöl
Noktalı Virgöl

Tane Tane Test 1

İki Nokta
Üç Nokta
Soru ve Ünlem İşaretleri
Kısa Çizgi ve Tırnak İşareti

Tane Tane Test 2

Kesme İşareti
Yay Ayraç ve Köşeli Ayraç
Eğik Çizgi ve Diğer İşaretler

Tane Tane Test 3

Beceri Temelli Sorular 1

Beceri Temelli Sorular 2

Beceri Temelli Sorular 3

13. Ünite

Kazanımlar

- Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.
- Noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.

NOKTA

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki tabloda noktanın kullanıldığı yerlerin karşısına kurala uygun örnek yazınız.

Noktanın Kullanıldığı Yerler	Örnekler
1. Bazı kısaltmaların sonuna konur.	Prof.
2. Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.	5.
3. Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.	1, 2, ve 3.
4. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.	A.
5. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.	01.01.1991
6. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.	11.00

2

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan nokta işaretinin kullanılma nedenlerini altlarındaki boşluklara yazınız.

A- Tüm güvenlik önlemleri alındıktan sonra futbolcular sahaya indi.

Cümlelerin sonuna nokta konur......

B- Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Yaban, İletişim Yayınları, İstanbul, 2012.

Kitap künyelerinin sonuna nokta konur......

C- Acun Ilıcalı'nın düzenlediği yardım kampanyasına katılan kişi sayısı 2.899.312'dir.

Dört veya daha büyük haneli sayıları ayırmak için nokta konur......

D- Deyimlerin anlamına <http://tdk.gov.tr> adresinden bakmaktayız.

İnternet adreslerinde nokta kullanılır......

3

Aşağıda noktanın kullanıldığı yerler yazılmıştır. Bu kullanımlara uygun cümleler yazınız.

A- Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır.

3.5=15.....

B- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

UYARI: Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz.

23.04.1991.....

C- Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

12.00.....

D- Genel ağ adreslerinde kullanılır.

<http://tdk.gov.tr>.....

VİRGÜL

4

Aşağıdaki tabloda virgülün kullanıldığı yerler ile örnekleri eşleştiriniz

Virgülün Kullanıldığı Yerler	Cümleler
1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.	A- Güneş, kavurucu sıcakıyla tüm vatandaşlara zor anlar yaşıyordu.
2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.	B- Samimi, sempatik hareketleriyle kendini ifade etmeye çalışıyordu.
3. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.	C- Aldığım çerezlerin tümünü çekmece- lere koyun, dedi.
4. Cümle içinde ara sözlere veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.	D- Her sorunuzdan bir şeyler öğreniyor, soruların çözümlerini de merakla bekli- yorum.
5. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.	E- En değerli varlığımı, köpeğimi, kay- bettim.
6. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.	F-Akşam, yine akşam, yine akşam,

1 **B** 2 **D** 3 **A** 4 **E** 5 **F** 6 **C**

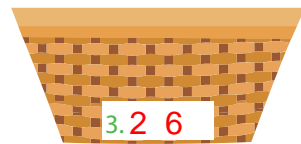
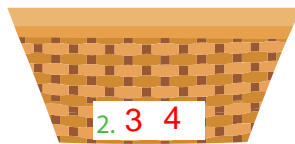
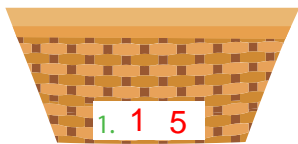

NOKTALI VİRGÜL

5

Aşağıda noktalı virgülün kullanıldığı cümleler verilmiştir. Cümleleri inceleyiniz. Cümle başındaki numaraları uygun sepete yazınız.

1. Manavdan muz, çilek, erik; marul, roka, maydanoz al.
2. Murat; Fırat, Ömer, Mahsum'dan daha güçlüdür.
3. Korumasız, minik kedi çok üşüyor, yoldan geçenlere miyavlıyordu.
4. Yeni yazdığı kitabı incelemiş; mizanpajına, dizgisine hayran kalmıştı.
5. Bebeğimiz kız olursa Nehir, Irmak, Aslı; erkek olursa Bilal, Mehmet, Hakan adlarından birini düşünüyoruz.
6. Küçük kız; utangaç, cılız ses tonuyla konuşuyordu.

1- Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları ayırmak 2- Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak 3- İki'den fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonra

- Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta konur.
 - Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta konur. Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz.
 - Matematikte çarpma işareti yerine nokta kullanılır.

Bu açıklamalara göre aşağıdakilerin hangisinde noktanın kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- Bu maç 13.04.2020 tarihinde oynanmış.
- $2.2=4$ olduğunu bile bilmiyordu.
- Şirketten 23 Mayıs Cumartesi saat 10.30'a randevu aldım.
- Karnelerimizi 13. Haziran. 2019 tarihinde almışız.

- Uzaktan gelen dayımı görüp, koşarak boynuna sarıldım.
 - Yeni müdür, odasını çok beğenmemiş.
 - Siz de beni terk edeceksiniz, diyerek sahnedan ayrıldı.

Bu cümlelerde virgölün aşağıdaki işlevlerinden hangisinin örneği yoktur?

- Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitiminde kullanılır.
- Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.
- Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonunda kullanılır.
- Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra kullanılır.

- Son oyuna kızlardan Sema, Evrim, Nisa; erkeklerden Ardahan, Ersin, Yasin çıksın.

Bu cümlede noktalı virgöl aşağıdaki kullanımlardan hangisini örnekler?

- Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.
- Ögeleri arasında virgöl bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.
- İkiden fazla eş değer ögeleri arasında virgöl bulunan cümlelerde öznenin sonra noktalı virgöl konabilir.
- Tamamlanmış cümlelerin sonunda kullanılır.

4.

- Genel ağ adreslerinde kullanılır.
- Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra kullanılır.
- Bazı kısaltmaların sonunda kullanılır.
- Cümlenin sonunda kullanılır.

Bu görselde nokta, numaralanmış görevlerinden hangisiyle kullanılmamıştır?

- 1
- 2
- 3
- 4

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgölün kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Buralar yeşil, çok yeşil.
B) Ahmet'i sınıfın en çalışkanını, yarışmaya çağırdılar.
C) 1,85'lik boyunla mülakatı geçemedin mi?
D) Sayın bayilerimiz, hepiniz toplantımıza hoş geldiniz.

6. Sahneye çıktığımda kimse bana bakmıyordu(1) konuşmaya başlayınca tüm dikkatleri üzerime çekmiştim. Konuşmamı bitirdiğimde herkes ayakta alkışlıyordu(2) kendimi gol atan bir futbolcu gibi hissetmiştim. Seyirciler arasında bulunan Numan(3) Davut, Fatih, Bülent ve Mert'in arasında neredeyse kaybolmuştu. Biraz görülen beyaz saçından tanıdım(4) el salladım.

Bu metinde numaralanmış yerlerin hangisine noktalı virgül getirilebilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

7. • Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için kullanılır.
• Özne olarak kullanıldıklarında bu, şu, o zamirlerinden sonra kullanılır.
• Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra kullanılır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde virgölün kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Şu, filmi izleyince yönetmenin diğer filmlerini de izlemeye karar verdim.
B) Mehmet Emin Yurdakul, Fazilet ve Asalet, Ankara, 2011.
C) Şu, Almanya'dan sana getirdiğim çikolata.
D) Sporcular, bunca uzun ve yorucu yolculuğun ardından nihayet Çin'e varmışlardı.

8. • Dizi 20.45'te başlayacak.

• Sözcük Türleri

1. Fiil 2. İsim 3. Sıfat

• 203, 204, 205 ve 206. sayfaları ödev olarak veriyorum.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi yukarıda örneklenen noktanın kullanım yerlerinden birisini açıklaması için özellikle verilmiştir ?

- A) Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.
B) Sayılardan sonra sıra bildirmek için kullanılır.
C) Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonuna konur.
D) Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta kullanılır.

9. "2.7= kaç eder?" diye sorulan basit bir soruya bile verecek cevabım yoktu. Toplamayla çıkarmayı bile yeni yeni öğreniyordum. Annem, babam bu duruma çok üzülüyordu; hissediyordum ama bir şey yapamıyordum.

Bu metinde aşağıda açıklanan kullanımaların hangisinin örneği bulunmamaktadır?

- A) Matematikte çarpma işareti yerine nokta kullanılır.
B) Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için noktalı virgül kullanılır.
C) Eş görevli sözcükleri birbirinden ayırmak için virgül kullanılır.
D) Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren kelimelerden sonra virgül kullanılır.

İKİ NOKTA

6

Aşağıdaki tabloda iki nokta işaretinin kullanıldığı yerlerin karşısına örnek cümle yazınız.

İki Noktanın Kullanıldığı Yerler	Örnek Cümleler
1. Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur.	Su meyveleri çok severim: muz, incir, üzüm.
2. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonuna konur.	Kendimi takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim.
3. Ses bilgisinde uzun ünlüyü göstermek için kullanılır.	a:ile
4. Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.	Bilge Kağan: Türklerim, işitin! – Buğdayla arpadan başka ne biter bu topraklarda? Ziraatçı sayar:
5. Edebi eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.	
6. Genel ağ adreslerinde kullanılır.	http://tdk.gov.tr
7. Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.	56:8=7

TANİ TANİ ÖĞREN

ÜÇ NOKTA

7

Aşağıdaki tabloda üç nokta işaretinin kullanıldığı yerlerle ilgili örnek kullanımları verilmiştir. Bu örnekten yola çıkarak kullanıldığı yerleri yanlarına yazınız.

Üç Noktanın Kullanıldığı Yerler	Örnek Cümleler
Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur:	Ne çare ki çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu da bu yanı...
Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur:	Arabacı B...’a yaklaştığını söylüyor, ikide bir fırsat bularak arabanın içine doğru başını çeviriyordu.
Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur:	... derken şehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı...
Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur:	Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!
Unlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur:	Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar: — Koca Ali... Koca Ali, be!..
Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır:	— Yabancı yok! — Kimsin? — Ali... — Hangi Ali? — ...

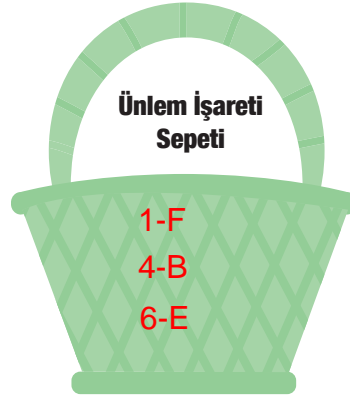

SORU VE ÜNLEM İŞARETLERİ

8

Aşağıdaki tabloda soru ve ünlem işaretlerinin kullanıldığı yerler karışık olarak verilmiştir. Her işaretin kullanıldığı yeri örnek cümleyle eşleştirerek uygun sepete yazınız.

Kullanıldığı Yerler	Örnek Cümleler
1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.	A- Yarışmacıların biri bir adım öne çıktı: -Yaşınız?
2. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.	B- Arkadaşlar, buraya bakın!
3. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.	C- 1404(?) yılında doğan büyük şair...
4. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.	D- Kaç soru çözdüğünüzü sorabilir miyim?
5. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.	E- Ortaokul döneminde çok akıllı(!) bir öğrenciydim.
6. Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrış içinde ünlem işareti kullanılır.	F- Yazık, ne yapacak şimdi bu kadıncağz!

KISA ÇİZGİ

9

Aşağıdaki tabloda kısa çizgi işaretinin kullanıldığı yerler ve örnek kullanımına yer verilmiştir. Kullanıldığı yerler ile örnekleri eşleştiriniz.

1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.	A- Soğuktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bilmem
2. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur, bitişik yazılır.	B- Küçük bir sürü -dört inekle birkaç koyun- köye giren geniş yolun ağzında durmuştu.
3. Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır.	C- al-ış, dur-ak, gör-gü-süz-lük
4. Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.	D- -ak, -den, -ış, -lık; -imsa-; -la-; -tır-
5. İsim yapma eklerinin başına, fiil yapma eklerinin başına ve sonuna konur.	E- a-raş-tır-ma, bi-le-zik, du-ruş-ma, ku-yum-cu-luk, prog-ram, ya-zar-lık
6. Heceleri göstermek için kullanılır.	F- al-, dur-, gör-, ver-; başar-, kana-, okut-, taşla-, yazdır-
7. Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır.	G- Aydın-İzmir yolu, Türk-Alman ilişkileri
8. Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılır.	H- 50-20=30
9. Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanılır.	I- -2 °C

1-..... **A** 2-..... **B** 3-..... **C** 4-..... **F** 5-..... **D** 6-..... **E** 7-..... **G** 8-..... **H** 9-..... **I**

TIRNAK İŞARETİ

10

Aşağıdaki tabloda tırnak işaretinin kullanıldığı yerler ve örnek cümleler verilmiştir. Kullanım yerleriyle örnek cümleleri eşleştiriniz.

1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.	A- Türk Dil Kurumu binasının yan cephesinde Atatürk'ün "Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir." sözü yazılıdır.
2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.	B- Bugün öğrenciler "Kendi Gök Kubbeimiz" adlı şiiri incelediler.
3. Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.	C- Yeni bir "barış taarruzu" başladı.

11

Noktalama işaretleriyle ilgili bir adet test sorusu hazırlayınız.

1.

A)

B)

C)

D)

Etkinlik öğrenciye
göre değişkenlik
gösterir.

12

Noktalama işaretleriyle ilgili 5 cümlelik bir boşluk doldurma etkinliği hazırlayınız.

1.

2.

3.

4.

5.

Etkinlik öğrenciye
göre değişkenlik
gösterir.

13

Noktalama işaretleriyle ilgili kısa, eşleştirmeye dayalı bir etkinlik hazırlayınız.

Etkinlik öğrenciye
göre değişkenlik
gösterir.

1. 1. Ön taraftan biri seslendi:
- Ücret ödemeyen var mı?
2. Projeye şöyle başladık: Yapacaklarımızı planlamak için...
3. Beğendiğim köpek türlerinin bir kısmı şunlardır: çoban, pug, paniş.
4. Berna Moran: Edebiyat Kuramları ve Eleştiri kitabında birçok yazarın eserlerini incelemiştir.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta yanlış kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

2. Ben ezelden beridir hür yaşadım() hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış() Şaşarım()
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım()

Bu dörtlükte yay ayrıçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,)(?)(!)(...)
B) (,)(.)(.)(.)
C) (,)(?)(!)(.)
D) (;)(!)(!)

3. • Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.
• Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.
• Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

Bu açıklamalara göre aşağıdakilerin hangisinde soru işaretiyle ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yapay bir gülümsemeyle:
- Branşınız?
B) Bahar mevsimi geldi mi canlanırım?
C) 1681(?) yılında doğan Nedim sevilen şairlerimizdendir.
D) Sofrayı sen mi topladın?

4. • a-raş-tır-ma, bi-le-zik
• -4, -30
• al-ış, dur-ak,

Bu örneklerde kısa çizginin aşağıdaki işlevlerinden hangisinin örneği yoktur?

- A) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.
B) Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır.
C) Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanılır.
D) Heceleri göstermek için kullanılır.

6. 1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.
2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.
3. Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.
4. Bilimsel çalışmalarda künye verilirken makale adları tırnak içinde yazılır.

Her gün ki gibi sabah kalkıp "yazmaya" başladım. Biraz sancılı oldu yine başlamak. Bu gibi durumlarda aklıma şu söz gelir: "İlk adım sizi gitmek istediğiniz yere götürmez ama olduğunuz yerden ayırır." Bundan dolayı elimi çabuk tutmaya çalıştım. Biraz çalıştıktan sonra bir kahve molası verdim. Mola-dayken Halit Ziya'nın "Sefile" adlı eseri gözüme çarptı.

Bu metinde tırnak işareti, numaralanmış görevlerinin hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?**

- A) İki nokta, ses bilgisinde uzun ünlüyü göstermek için kullanılır.
B) İki nokta, matematikte bölme işareti yerine kullanılır.
C) Yay ayraç içinde kullanılan soru işareti, kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine kullanılır.
D) Üç nokta, ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için kullanılır.

8. Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı; ilerle!
Dur, yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak bir devrin battığı yerdir.

Bu dizelerde aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır ?

- A) Noktalı virgül
B) Ünlem işareti
C) Nokta
D) Virgül

9. İnsanın en asil uzvu hangisidir() diye sorsalar, hepimizin vereceği cevap budur() Beyin() Hâlbuki, beyinden daha yüksek ve hatta insanı diğer yaratıklardan ayıran ve onu bütün hayvanlara nazaran üstün bir konuma çıkaran beyin değil() sadece elinin baş parmağı imiş. Baş parmağın diğer parmaklarla birleşip iş görebilecek bir durumda olmasıdır ki insana asırlar üzerinde üstünlük imkânı veriyor. Bunu söyleyen tabiat tarihidir.

Bu metinde yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,)(;)(!)(.)
B) (,)(;)(!)(.)
C) (?)(;)(.)(.)
D) (?)(;)(!)(.)

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Ne mutlu Türk'üm diyene!
B) Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.
C) İsteseymiş bir günde bitirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).
D) Bak, Kardeşim! Bunları sana söylemek istemezdim.

EĞİK ÇİZGİ

14

Aşağıda eğik çizgi kullanılan yerlerin altına eğik çizginin kullanılma görevini yazınız

Eğik Çizgi (/)

1. Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak / Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak / O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak / O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur:

2. Altay Sokağı No.: 21/6 Kurtuluş / ANKARA

Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur:

3. 18/11/1969, 15/IX/1994 vb.

Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur:

4. -a /-e, -an /-en, -lık /-lik, -madan /-meden vb.

Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır:

5. <http://tdk.gov.tr>

Genel ağ adreslerinde kullanılır:

6. $70/2=35$

Matematikte bölme işareti olarak kullanılır:

7. g/sn (gram/saniye)

Fizik, matematik vb. alanlarda birimler arası orantıları gösterirken eğik çizgi araya boşluk konulmadan kullanılır:

YAY AYRAÇ

15

Aşağıda yay ayraç kullanıldığı yerler verilmiştir. Kullanıldığı yerlerin altına birer örnek yazınız.

1. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işareti konur:

Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz.

Ozel veya cins isimle ait ek, ayraçtan önce yazılır.

Yunus Emre'nin (1240?-1320).....

3. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır:

İhtiyar... (Yavaş yavaş Kaymakam'a yaklaşıyor.) Ne oluyor beyefendi? Allah rızası için bana da anlatın.

Alıntılarda aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır:

Bir isim kökü, gerektiğinde çeşitli eklerle fiil kökü durumuna getirilebilir. (Zülfikar, 1991: 45).

5. Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta, yay ayraç içine alınabilir.

(...) Burada önceden bir çeşme vardı.....

6. Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içine alınır:

Adam, akıllı (!) olduğunu söylüyor.

7. Bir bilginin şüpheyle karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alınır:

1496" (?) yılında doğan Fuzuli.....

8. Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra kapama ayraç konur:

1) 1) A) a)

Bu işaretlerin dışında uzun çizgi, düzeltme işareti(şapka), ters eğik çizgi, tek tırnak işareti ve denden işareti de sınırlı olarak kullanılmaktadır.

Konuşma çizgisi de denilen uzun çizginin sadece konuşmalarda kullanıldığı ve kısa çizgiyle farklı olduğu unutulmamalıdır. Uzun çizgi yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Oyunlarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir. Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

Düzeltilme işaretinin üç görevi vardır:1- Yazılışları bir, anlamları ve söylenişleri ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için okunuşları uzun olan ünlülerin üzerine konur. 2- Arapça ve Farsçadan dilimize giren birtakım kelimelerle özel adlarda bulunan ince g, k ünsüzlerinden sonra gelen a ve u ünlüleri üzerine konur. 3- Yabancı dillerden geçen uzun -i ekinin, belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışmasını önlemek için kullanılır.

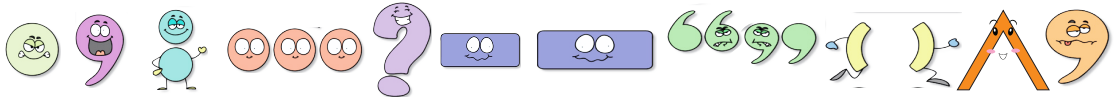
Ters eğik çizgi(\) bilişim uygulamalarında art arda gelen dizinleri birbirinden ayırt etmek için kullanılır. Tek tırnak işareti (' ') tırnak içinde verilen cümlenin içinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü, ibareyi belirtmek için kullanılır.

Denden işareti (") bir yazıdaki maddelerin sıralanmasında veya bir çizelgede alt alta gelen aynı sözlerin, söz gruplarının ve sayıların tekrar yazılmasını önlemek için kullanılır.

16

Aşağıdaki tabloda noktalama işaretlerinin bazı görevleri verilmiştir. Cümlelerin numaralarını uygun olan noktalama işaretinin altındaki boşluğa yazınız.

1. Sözü bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bıraktığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur.	9. Yabancı dillerden geçen uzun -i ekinin, belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışmasını önlemek için kullanılır.
2. Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra konur.	10. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.
3. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.	11. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.
4. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler bu işaretin içinde gösterilir.	12. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.
5. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.	13. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.
6. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.	14. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.
7. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.	15. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.
8. Cümle içinde ara sözlere veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.	16. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.

Nokta	virgül	noktalı	virgül	üç nokta	soru	kısa çizgi	uzun çizgi	tırnak	yay ayraç	düzeltilme	kesme
1- 7	1- 5	1- 3	1- 1	1- 10	1- 6	1- 4	1- 2	1- 9	1- 11	1- 13	1- 15
2- 8	2- 8	2- 8	2- 12	2- 14	2- 10	2- 6	2- 2	2- 9	2- 11	2- 13	2- 15

ünlem 16

1. Dilimizde -ış'la türetilmiş sözcük sayısı çok fazladır.

- 25 Eylül'de nereye gideceksin?
- Berna Hanım'a tüm belgeleri teslim ettim.

Bu cümlelerde kesme işaretinin aşağıdaki işlevlerinin hangisinin örneği yoktur?

- A) Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.
- B) Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.
- C) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.
- D) Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur.

2. Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz.

Yukarıdaki medya metninde yay ayraç aşağıdaki işlevlerinden hangisiyle kullanılmıştır?

- A) Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra kapama ayraç konur.
- B) Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta, yay ayraç içine alınabilir.
- C) Özel veya cins isme ait ek, ayraçtan önce yazılır.
- D) Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.

3. Bu sene çıkacak kitabımızda yeni bir bölüm var() Hatırlatma Notları() Bazı konuların anlatılacağı bu bölümde "Bir testi çözerken hangi bilgilere sahip olunmalı()" gibi bir soruya karşılık oluşturmuştu bu bölümü()

Bu metinde yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (;) (.) (,) (.)
- B) (;) (...) (,) (!)
- C) (;) (.) (?) (.)
- D) (;) (...) (?) (!)

4. "Sizce sevgi nedir()" diye soran birine geçen gün şöyle cevap vermişim() Sevgi insanın bir şeye veya bir kimseye karşı beslediği eşsiz duygu() insan varlığının yegâne içsel eylemidir()

Bu metinde yay ayraçla gösterilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (?) (.) (,) (!)
- B) (?) (:) (,) (.)
- C) (,) (:) (:) (.)
- D) (,) (!) (,) (...)

5. Bir yazarın eser ortaya koyması için yapması gereken birçok iş var() plan yapmak, taslak oluşturmak, konu belirlemek() Bu nedenle kâğıt, kalem, mürekkep gibi fiziki malzemeler() bilgisayar, yazıcı ve tarayıcı gibi teknolojik araçlar gereklidir()

Bu metinde yay ayraçla gösterilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (.) (:) (!)
- B) (;) (...) (,) (.)
- C) (;) (.) (,) (.)
- D) (;) (...) (:) (.)

6. I. Doğa kadar güçlüsü ve merhametlisi yoktur
II. Vah vah, insan yalnız başına kalmayagörsün
III. Yolun bir tarafında uçurumlar, diğer tarafında koca koca dağlar
IV. Neden böyle davrandığını bilememek beni huzursuz ediyordu

Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi, numaralanmış cümlelerden herhangi birinin sonuna getirilemez?

- A) (?) B) (!) C) (...) D) (.)

7. Orta Doğu'nun en eski yerleşim yerlerindendir Şam(I) Osmanlı Devleti burada çok iyi tanınmakta hatta atalarından öğrendikleri Türkçeyi bilen sayısı da az değil(II) Osmanlı Devleti şehirde karşınıza şu iki şekilde çıkıyor(III) Bazen bir camii kubbesinde gösteriyor kendini, bazen bir şehir çeşmesinde(IV)

Bu metinde numaralanmış yerlerden hangisine farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. Niçin hep acı şeyler yazayım() Dostlar, yufka yürekli dostlar bundan hoşlanmıyor() Hep kötü() sakat şeyleri mi görüp kaleme alacağımı soruyorlar()

Bu metinde yay ayrıçla gösterilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalamaları sırasıyla getirilmelidir?

- A) (?) (,) (,) (,)
B) (?) (,) (,) (?)
C) (,) (,) (,) (,)
D) (!) (,) (,) (?)

9. Bir saksı papatyaya benzeyen saçları, kıvrıkcık kırpikleri, yonca yaprağı gibi dudakları vardı.

Virgülün bu cümledeki kullanılış amacıyla aynı olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düzce'yi, yıllarca memur olarak çalıştığım şehri, bırakıp geldim.
B) O, her türlü imkânsızlığa rağmen hedefine ulaşmayı başardı.
C) Evet, yarışmaya başlayabilirsiniz.
D) Kitaplarını, posterlerini, dergilerini çantasına yerleştirdi.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kısa çizginin “-” kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Hizmete açılan hızlı trenle İstanbul-Konyaarası trenle 7 saate düştü.
B) Fiilimsi yapan “-me, -ma” eki, cümledeki görevine göre olumsuzluk eki olarak da kullanılabilir.
C) Kanuni Sultan Süleyman bir padişah olarak -aynı zamanda bir şairdi- önemli kanunlara imza attı.
D) Nüfus cüzdanında 17-03-1997 olarak görünen doğum tarihi yanlıştı.

11. Her ne olursan olsun()bir daha o topraklara adım atarsan bacıklarını()

Uff, amma da korkunç bu tehditler()

Serçe yavrusu bundan sonra annesinin sözünden çıkmak değil() oralara uçmayı dahi aklından geçirmeyecekti.

Bu metinde yay ayrıçla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (,) (...) (!) (,)
B) (?) (,) (,) (;)
C) (?) (...) (,) (;)
D) (,) (!) (!) (,)

12. Virgülün görevlerinden bazıları şunlardır: yüklemden uzak düşmüş özneyi belirtmek, eş görevli sözcükleri ayırmak, sıralı cümleleri ayırmak, ara sözleri belirtmek...

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Sesi ona, o doymadığım canım anamın sesine, ne kadar da benziyordu.
B) Engin amca, babamın çocukluktan beri arkadaşı, bavula benzeyen bir kutuyu açtı.
C) Annem akşam yemeğinde lüfer balığı, çok severim, yapmıştı.
D) Nihayet yeşil boyalı, ahşap, büyük köşkü bulduk.

1. Aşağıda verilen metinlerde altı çizili bölümlere gelmesi gereken noktalama işaretleriyle ilgili olarak hangisinde yanlış yorumda bulunulmuştur?

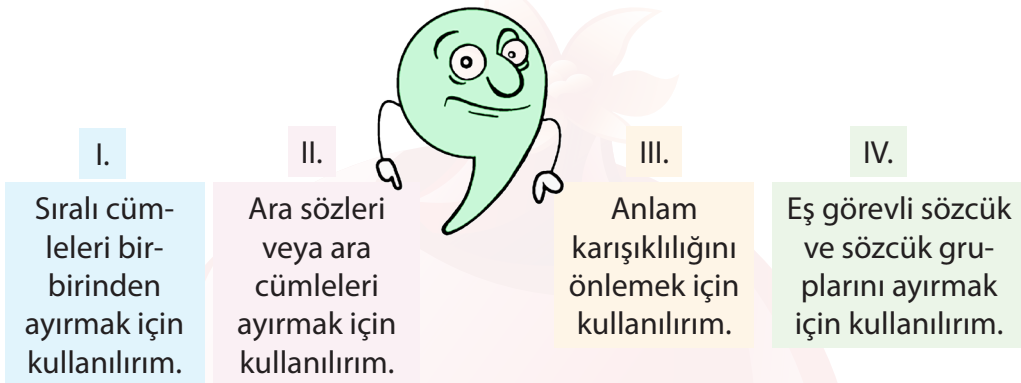
A)		<p>Henüz 36 tanesini tanımış olsak da Kapadokya'da yerin altında 150-200 tane ayrı dünya diyebileceğimiz yeraltı şehri var. <u>Bir ağacın köklerine benzetilen toprağın altına yayılarak yine birbirine bağlanan Kapadokya yeraltı şehirleri eski medeniyetlerle ilişkilendirilse de çoğunun gizemi hâlâ çözülememiş.</u></p> <p>Yorum: Parçada altı çizili bölüm eş görevli sözcük gruplarından biri olduğu için bitimine virgül getirilmelidir.</p>
B)		<p>Bergama ismi antik Pergamon isminin biraz değişerek günümüze gelmiş hâli olup "korunaklı kale" anlamına gelir. "Kale Tepesi" olarak bilinen yerin en üst kısmına kurulan kent, daha sonra yamaçlardan ovaya doğru genişlemiştir. Tepenin en yüksek noktasında yer alan ve kentin yönetim merkezini oluşturan Akropol, bütün görkemiyle kente gelen konuklarını ağırlamaktadır. Bugün teleferikle de çıkılabilen ve çıkarken muhteşem bir Bergama manzarası sunan Akropol, 330 m yüksekliktedir. Bergama krallarının sarayları, tiyatro, kutsal alanlar, kütüphane, tapınaklar, agora, gymnasion, heroon ve diğer Roma Dönemi kalıntıları hep bu görkemli tepe üzerindedir.</p> <p>Yorum: Parçada altı çizili bölüm yüklemden uzak düşmüş özne olduğu için kendisinden sonra noktalı virgül konulmalıdır.</p>
C)		<p>Tarihin karanlık çağlarından beri veya insanlığın yerleşik hayata uyum sağladığı tarihten bu yana bir barınma ve iskân yeri olarak kullanılan Hasankeyf'teki bu mağaralar, yapılaş biçimlerinden hiçbir şey kaybetmeden günümüze kadar gelmiş ve her devirde bu çok fonksiyonlu özelliklerini korumuştur. <u>Yaklaşık 4000 adet civarında olan bu mağaralar, milattan yıllar önce Kuzey Mezopotamya'da hükümlerlik süren şu devletlere barınma merkezi olmuştur Sümerler, Asurlular ve Babililer.</u></p> <p>Yorum: Parçada altı çizili cümleden sonra örnekler verildiği için kendisinden sonra iki nokta konulmalıdır.</p>
D)		<p>Trabzon'un Maçka ilçesinin Altındere köyü sınırları içinde Altındere Vadisi'ne hâkim Karadağ'ın eteklerinde sarp bir kayalık üzerine kurulmuş olan Sümela Manastırı, halk arasında "Meryem Ana" adı ile anılır. Vadiden yaklaşık 300 metre yükseklikte bulunan yapı, bu konumuyla manastırların şehir dışında, ormanlarda, mağara ve su kenarlarında kurulma geleneğini sürdürmüştür. Meryem Ana adına kurulan manastırın "Sümela" adını "siyah" anlamına gelen "melas" sözcüğünden aldığı söylenmektedir. Bu ismin manastırın kurulduğu koyu renkli Karadağlar'dan geldiği düşünülmekte ise de Sümela kelimesi buradaki Meryem tasvirinin siyah rengine bağlanabilmektedir.</p> <p>Yorum: Parçada vurgulanmak istenen sözcüklerin tırnak içine alınması doğru bir kullanımdır.</p>

2. • Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.
- Özel adlar yerine kullanılan "o" zamirinden sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.
- Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturma ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) O'nun ne kadar sinsi biri olduğunu geç fark ettim.
- B) Türk Dil Kurumu'ndan bazı deyimlerin açıklamalarına baktım.
- C) Türkçe'nin beni bu kadar zorlayacağını düşünmemiştim.
- D) Herkes sinemaya gitmişti, Aysel'se hâlâ evde ders çalışıyordu.

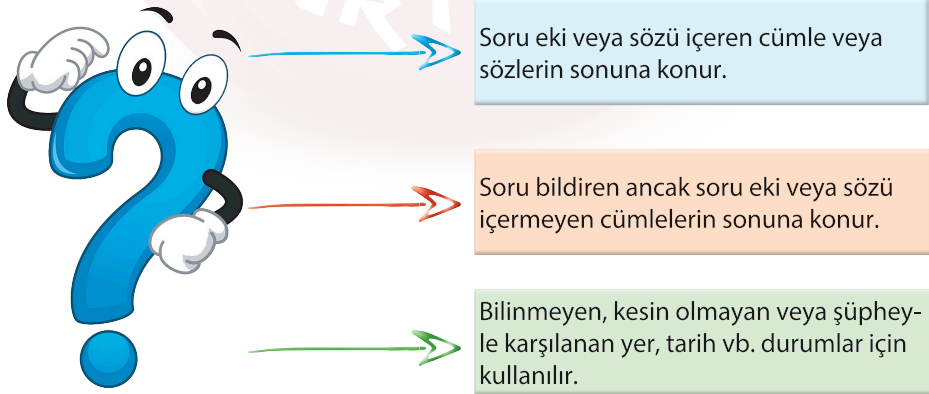
3.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül bu görevlerin dışında kullanılmamıştır?

- A) Adana'ya yarın gideceğim, dedi.
- B) Umduk, bekledik, düşündük.
- C) Zemin bu kadar koyu kırmızıya dönüşürse, bir an içinde olsa, belirginliği yitiriverdi sivilceleri.
- D) Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan bir sıcak aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum.

4.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinde soru işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Ankara'dan Antalya'ya arabayla üç saatte(?) gitmiş.
- B) Adınız ?
- C) Ne zaman üniversiteyi kazanacağım bilmiyorum?
- D) Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı?

1.

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.

Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur.

Genel ağ adreslerinde kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta bu işlevlerinin dışında kullanılmıştır?

- A) Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adivar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem.
- B) Bu kararın istinat ettiği en kuvvetli muhakeme ve mantık şu idi: Esas, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır.
- C) – Buğdayla arpadan başka ne biter bu topraklarda?
Ziraatçı sayar:
– Yulaf, pancar, zerzevat, tütün...
- D) <http://tdk.gov.tr> adresinden sözcüklerin anlamlarına bakınız.

2. Yrd. Doç. Dr. Ahmet Güzel 29.05.2020 tarihinde 20. Sokak'taki evinde dinleniyordu.

Bu cümlede nokta aşağıdaki görevlerin hangisinde kullanılmamıştır?

- A) Bazı kısaltmaların sonuna konur.
- B) Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.
- C) Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.
- D) Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

3.

I.
Erkek çocuklara Murat, Berat, Fatih; kız çocuklara Zehra, Merve, Ayşe adları verilir.

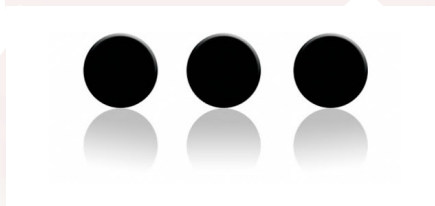
II.
Korkudan, heyecandan titriyorum; bağırarak, ağlamak istiyorum.

Bu cümlelerde kullanılan noktalı virgülün görevi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I.	II.
A)	Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için	Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için
B)	İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneyi ayırmak için	Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için
C)	Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için	Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için
D)	Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için	İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneyi ayırmak için

4.

Ne çare ki çirkinliği hemen-
cek ve herkes tarafından
görülüyordu da bu
yanı...

... derken şehrin öte başın-
dan boğuk boğuk sesler
gelmeye başladı...

Binaenaleyh, biz her vasitadan, yalnız ve ancak, bir noktadan istifade ederiz. O noktadan şudur: Türk milletini, medeni cihanda layık olduğu mevkiye isat etmek ve Türk cumhuriyetini sarsılmaz temelleri üzerinde, her gün, daha ziyade takviye etmek...

Bu cümlelerde üç nokta aşağıdaki görevlerin hangisinde kullanılmamıştır?

- A) Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur.
- B) Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.
- C) Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.
- D) Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur.

1. — Yabancı yok!
 — Kimsin?
 — Ali...
 — Hangi Ali?
 — ...
 — Sen misin, Ali usta?
 — Benim!..
 — Ne arıyorsun bu vakit buralarda?
 — Hiç...

Bu metinde kullanılan üç nokta işaretinin görevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.
 B) Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.
 C) Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.
 D) Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.

2.

<p>I. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.</p>		<p>II. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.</p>
---	---	---

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan ünlem işaretlerinden hangisi sırasıyla bu görevlerde kullanılmıştır?

	I.	II.
A)	Hava ne kadar da sıcak!	Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.
B)	Adam, akıllı (!) olduğunu söylüyor.	Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle!
C)	Dur, yolcu! Bilmeden gelip bastığın Bu toprak bir devrin battığı yerdir.	İsteseymiş bir günde bitirirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).
D)	Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!	Vah vah!

3.

Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur

Heceleri göstermek için kullanılır.

Cümle içinde ara sözlere veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlere veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan kısa çizgilerden hangisi bu görevlerin dışında kullanılmıştır?

- A) Soğuktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bilmem.
- B) "al-, dur-, gör-, ver-; başlar-, kana-, okut-, taşla-, yazdır-" sözcüklerinin İngilizcedeki karşılıklarını yazınız.
- C) Küçük bir sürü -dört inekle birkaç koyun- köye giren geniş yolun ağzında durmuştu.
- D) Beşiktaş-Fenerbahçe karşılaşması bugün saat 20.00'de.

4.

I.
"İzmir üzerine dünyada bir şehir daha yoktur!" diyorlar.

“ “ “ “

II.
"Yazım Kuralları" bölümünde bazı uyarılara yer verilmiştir.

III.
Yeni bir "bahar hareketi" başladı.

Bu cümlelerde kullanılan tırnak işaretinin görevleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I.	II.	III.
A)	Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.	Özel olarak vurgulanmak istenen sözcükler tırnak içine alınır.	Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözcükler tırnak içine alınır.
B)	Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.	Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözcükler tırnak içine alınır.	Özel olarak vurgulanmak istenen sözcükler tırnak içine alınır.
C)	Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözcükler tırnak içine alınır.	Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.	Özel olarak vurgulanmak istenen sözcükler tırnak içine alınır.
D)	Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözcükler tırnak içine alınır.	Özel olarak vurgulanmak istenen sözcükler tırnak içine alınır.	Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.

CEVAP ANAHTARI

1. ÜNİTE | SÖZCÜKTE ANLAM

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Test-1	A	A	B	D	A	D	D	C	C	B	C	
Test-2	B	D	C	A	C	C	A	C	C	C	A	
Test-3	C	A	D	B	D	B	C					

BECERİ TEMELLİ SORULAR						
	1	2	3	4	5	
Test-1	A	B	C	C		
Test-2	D	B	C	B	A	

2. ÜNİTE | DEYİM, ATASÖZÜ VE ÖZDEYİŞLER

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Test-1	A	D	A	A	A	B	B	D	B	A		
Test-2	A	D	A	B	A	C	D	C				
Test-3	D	D	B	C	D	D	B	D	C	C		

BECERİ TEMELLİ SORULAR						
	1	2	3	4		
Test-1	A	C	D			
Test-2	B	A	A	D		

3. ÜNİTE | CÜMLEDE ANLAM

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Test-1	A	D	B	D	C	A	B	C	D	A	B	
Test-2	D	C	D	A	A	C	A	D	B	B	D	D
Test-3	D	A	B	A	A	B	C	A	B	B	C	
Test-4	C	C	D	D	C	B	A	D	B	A	D	C

BECERİ TEMELLİ SORULAR								
	1	2	3	4	5	6	7	8
Test-1	C	B	C	D	B	D	A	B
Test-2	D	C	C	D	D	C	C	

4. ÜNİTE | SÖZ SANATLARI

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Test-1	D	C	A	B	A	D	C	D	B	D	B	B

BECERİ TEMELLİ SORULAR						
	1	2	3	4		
Test-1	C	D	D	A		

5. ÜNİTE | PARAGRAFTA ANLAM

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8				
Test-1	A	A	C	D	D	B	D	D				
Test-2	C	C	C	D	D	A	B					
Test-3	A	D	C	A	C	A						

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4	5	
Test-1	D	B	C	D	A	
Test-2	A	D	D	B		
Test-3	A	D	D			
Test-4	A	B	B			
Test-5	C	D	D			

6. ÜNİTE | SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7					
Test-1	D	C	D	C	A	C	B					
Test-2	D	B	A	D								

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4		
Test-1	B	C	A	D		
Test-2	A	D				

7. ÜNİTE | GÖRSEL OKUMA / YORUMLAMA

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4	5	6
Test-1	A	B	A	C		
Test-2	C	C	C	A	B	

8. ÜNİTE | METİN TÜRLERİ

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Test-1	C	B	B	C	C	C	B	C	D	D	B	
Test-2	D	A	C	A	C	B	B					

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4		
Test-1	A	A	C	B		
Test-2	C	C	D	A		

9. ÜNİTE | FİLLER

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Test-1	B	D	A	B	D	A	C	A	A	D	B	B	
Test-2	B	B	A	C	D	B	D	C	C	A	A	B	D
Test-3	D	A	B	C	D	C	B	C	B	D	B	C	
Test-4	B	B	D	B	C	C	C	B	A	C	A	C	

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4	5	6
Test-1	A	D	B	D	D	A
Test-2	D	A	A	B	A	B

10. ÜNİTE | ZARFLAR

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Test-1	A	A	B	B	A	D	B	C	C	D	D	B

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4	5	6
Test-1	C	B	B	D	C	C
Test-2	D	A	A	C	A	A

11. ÜNİTE | ANLAMSAL (ANLAMA DAYALI) ANLATIM BOZUKLUKLARI

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Test-1	B	D	D	C	A	D	C	D	A	B	C	B

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4	5	6
Test-1	A	B	A	B	D	D

12. ÜNİTE | YAZIM KURALLARI

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Test-1	D	C	C	B	D	A	D	A	C	A	D	B
Test-2	A	A	B	C	D	D	A	A	B	D	C	B
Test-3	B	A	D	C	C	A	B	B	B	A	C	B

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4	5	6
Test-1	A	D	C	B	A	C
Test-2	C	D	D	B	D	

13. ÜNİTE | NOKTALAMA İŞARETLERİ

TANE TANE KAZANIM TESTLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Test-1	D	C	A	C	B	C	A	D	D			
Test-2	D	C	B	B	C	D	C	A	B	D		
Test-3	C	D	C	B	D	A	C	A	D	D	A	D

BECERİ TEMELLİ SORULAR

	1	2	3	4		
Test-1	B	D	A	C		
Test-2	C	C	C	A		
Test-3	C	A	B	C		

